

ภาษากับการเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ : กรณีศึกษาจากงานเขียนบทความประจำ
“สยามรัฐ หน้า 5” ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

สิงหาคม 2559

ภาษากับการเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ : กรณีศึกษาจากงานเขียนบทความประจำ
“สยามรัฐ หน้า 5” ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

สิงหาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาษากับการเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ : กรณีศึกษาจากงานเขียนบทความประจำ
“สยามรัฐ หน้า 5” ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

สิงหาคม 2559

มณฑิชา ซาญประโคน. (2559). *ภาษากับการเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ : กรณีศึกษาจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช*. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเด่น บุญปก.

ปรินิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศและการใช้ภาษาในการนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ บทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ที่ตีพิมพ์รวมเล่มแล้ว 10 เล่ม

ผลการวิเคราะห์พบว่า แนวคิดการพัฒนาประเทศที่ปรากฏเด่นชัดมี 5 ประการ โดยเรียงลำดับตามความถี่พบ ได้แก่ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมือง การปกครอง แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนา มนุษย์ และแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน ซึ่งแนวคิดต่างๆ ที่ผู้เขียนนำเสนอ นั้นล้วนผ่านการกลั่นกรองจากความรู้ ประสบการณ์และวิจรณ์ญาณของผู้เขียนเพื่อถ่ายทอดไปยังผู้อ่าน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและประเทศชาติให้ไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม จากการวิเคราะห์ด้านการใช้ภาษาที่นำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ พบว่า ผู้เขียนใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ได้แก่ ด้านการใช้คำ พบการใช้คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา การใช้คำภาษาต่างประเทศ และการใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม ด้านการใช้ประโยค พบ การใช้ประโยคแสดงเจตนา การใช้ประโยคความรวม ด้านการใช้ภาพพจน์ พบ การใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้อุปมาและการใช้อุปลักษณ์ และด้านการใช้สำนวน ซึ่งการใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าว นับเป็นส่วนสำคัญในการนำเสนอหรือสื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศให้ตรงความมุ่งหมายของผู้เขียน

LANGUAGE AND THE CONCEPT FOR DEVELOPMENT BY M.R.KUKRIT PRAMOJ'S
REGULAR ARTICLE "SIAMRATH PAGE 5"

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Thai
at Srinakarinwirot University
August 2016

Monthicha Chanprakon. (2016). *Language and The Concept for Development* by
M.R.KUKRIT PRAMOJ's Regular Article "Siamrath page 5". Thesis M.A. (Thai).
Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University, Thesis Defense Committee
Assoc. Prof. Duangden Boonpok, Ph.D.

This thesis aimed to explore and analyze the concept on the development of a country and the use of language to develop the country based on a series of regular article "Siamrath Page Five" by M.R. Kikrit Pramoj which was also published as book consisting.

The results of the analysis suggested that the concept of the development of the country were apparently founded in five main areas, namely; social issues, politics, economics, human interest, and media related. All of the concepts in these areas were based on years of knowledge, experience and the judgment of the writer, transmitted to the reader, with the hope of social bringing about changes or solving social problems, and inspiring the country to improve. The findings of an analysis of the use of language for developing the country suggested that the writer used the following or types of words, such nouns, verbs, adverbs, religious vocabulary, foreign languages, and paradox. As for using the use of sentences, the findings suggested that the use of sentences were to show intention, a compound sentence, with an image, including the use of oratory-related questions, Simile and Metaphor played a crucial role in presenting or displaying the concept of the writer typing to contribute to the development of his country.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ภาษากับการเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ : กรณีศึกษาจาก
งานเขียนบทความประจำ“สยามรัฐ หน้า 5” ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
ของ

มณฑิชา ชาญประโคน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่..... เดือน พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ที่ปรึกษาหลัก

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเด่น บุญปก)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเด่น บุญปก)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิทย์ เรืองรอง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตา และการช่วยเหลือ ที่เนาะจากรองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเด่น บุญปก ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์หลักที่กรุณาใช้เวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ ปรีกษาและให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ รวมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่งและกราบขอบพระคุณอาจารย์มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ภรณ์ บุญประเสริฐ ประธานการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำชี้แนะ และตรวจแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเมตตา ต่อศิษย์เป็นอย่างยิ่ง ขอบพระคุณรอยยิ้มจากครูที่มอบให้เป็นกำลังใจแก่ศิษย์เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิทย์ เรืองรอง คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาเคี่ยวเข็ญและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์พร้อมทั้งตรวจแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอบพระคุณครูที่เมตตาและให้โอกาสศิษย์ อยู่เสมอ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรรกร ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ได้บ่มเพาะความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณกัลยาณมิตร รหัส 54 ทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยความปรารถนาดีมาโดยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาเล่าเรียน จนกระทั่งจัดทำปริญญานิพนธ์ได้สำเร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณผู้บริหารและเพื่อนร่วมวิชาชีพจากโรงเรียนเมืองตลุงพิทยาสรรพ์ที่คอยถามไถ่ ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความห่วงใยเสมอมา

สุดท้าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ ให้ความรัก ความอบอุ่น ซึ่งเป็นพลังใจอันสำคัญยิ่งในการจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

มณฑิชา ชาญประโคน

สารบัญ

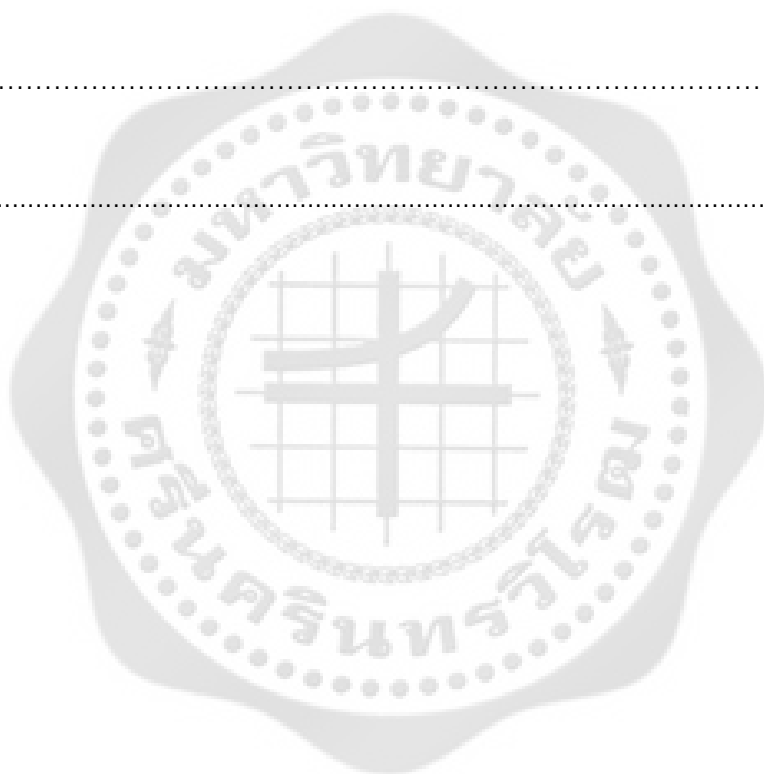
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	10
ความสำคัญของการวิจัย.....	10
ขอบเขตการวิจัย.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
 2 ภาษาเพื่อสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศกับบริบทสังคม.....	 12
แนวคิดเพื่อการพัฒนา.....	12
ทิศทางการพัฒนาประเทศกับบริบททางสังคม.....	15
วรรณกรรมสารคดีประเภทบทความ.....	17
ความหมายและประเภทของวรรณกรรมสารคดีประเภทบทความ.....	17
ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมสารคดีประเภทบทความและสังคม.....	20
การวิเคราะห์ภาษาเพื่อสื่อแนวคิด.....	20
ความหมายของการวิเคราะห์ภาษาและท่วงทำนองการเขียน.....	21
การศึกษาการใช้ภาษากับการเสนอความคิด.....	22
งานเขียนประเภทบทความประจำของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช.....	27
 3 แนวคิดการพัฒนาประเทศ.....	 33
แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม.....	34
แนวคิดการพัฒนาด้านสาธารณสุข.....	35
แนวคิดการพัฒนาด้านสวัสดิการสังคม.....	41
แนวคิดการพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม.....	47
แนวคิดการพัฒนาด้านศาสนา.....	51
แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง.....	55
แนวคิดการพัฒนาด้านหลักการประชาธิปไตย.....	55
แนวคิดการพัฒนาด้านการบริหารงานของรัฐบาล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
แนวคิดการพัฒนาด้านนโยบายการปกครองภายในประเทศ และต่างประเทศ.....	68
แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ.....	73
แนวคิดการพัฒนาด้านการเก็บภาษีอากร.....	74
แนวคิดการพัฒนาด้านการแก้ไขปัญหาตุลาการค่า.....	79
แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์.....	86
แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน.....	93
4 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ.....	103
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม.....	104
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านสาธารณสุข.....	104
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านสวัสดิการสังคม.....	115
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม.....	121
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านศาสนา.....	126
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง.....	130
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านหลักการประชาธิปไตย.....	131
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านการบริหารงานของรัฐบาล.....	137
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านนโยบายการปกครองภายในประเทศ และต่างประเทศ.....	147
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ.....	151
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านการเก็บภาษีอากร.....	152
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านการแก้ไขปัญหาตุลาการค่า.....	156
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์.....	170
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านศีลธรรม จิตใจและปัญญา.....	170
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน.....	181
ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านหน้าที่และจรรยาบรรณของสื่อมวลชน.....	181

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	197
สรุปผลการวิจัย.....	197
อภิปรายผล.....	207
ข้อเสนอแนะ.....	210
บรรณานุกรม.....	211
ภาคผนวก.....	217
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	352

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

“...คำว่า พัฒนา ก็หมายถึงการทำให้มั่นคง ทำให้ก้าวหน้า การพัฒนาประเทศก็ทำให้บ้านเมืองมั่นคงมีความเจริญก้าวหน้า ความหมายของการพัฒนาประเทศนี้ก็เท่ากับตั้งใจที่จะทำให้ชีวิตของแต่ละคนมีความปลอดภัย มีความเจริญ มีความสุข ฉะนั้นจึงจะเข้าใจได้ว่าการพัฒนาทุกอย่างเป็นสิ่งที่ดี เพราะว่าจะนำมาซึ่งความสุขความเจริญและความพอใจของ แต่ละบุคคลในประเทศ...”

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554: บทนำ)

พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่อันเชิญมาข้างต้นนั้น มีสาระมุ่งเน้นให้เข้าใจความหมายเรื่องการพัฒนา ซึ่งหมายถึงความถึงความเจริญ การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น หากประเทศมีการพัฒนาหรือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้า แล้วจึงนับว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความสุข ความเจริญ มีความปลอดภัย ดังนั้นการพัฒนาประเทศจึงเป็นการพัฒนาชีวิตของประชาชนไปพร้อมกัน โดยการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามล้วนเป็นสิ่งที่ดีและจะส่งผลเป็นที่พอใจของคนทั้งประเทศ

การพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งอันพึงปรารถนาของทุกประเทศ องค์ประกอบของการพัฒนาไม่ได้ให้ความสำคัญทางด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ แต่จะให้ความสำคัญในทุกๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกันเพราะการพัฒนาเป็นมิติแห่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบของบริบทพื้นฐานของประเทศ

หากพิจารณาความหมายของการพัฒนานั้นพบว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้จะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2532: 2) โดยนิยามการพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องแนวคิดของสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2549: 3) ที่นิยามความหมายของการพัฒนาว่าหมายถึง การเปลี่ยนแปลงตามแบบแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (planned directed change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า นั่นคือ การพัฒนาไม่ได้เป็นเรื่องธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์ โดยพยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีการกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร เข้าเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาและถูกพัฒนา เป็นต้น จากนั้นความหมายของคำว่า พัฒนา สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นเพื่อทำให้ชุมชนหรือสังคมไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม โดยมีมนุษย์

เป็นผู้กำหนดทิศทางหรือมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า หากชุมชนหรือสังคมมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการแล้วก็เท่ากับว่าเป็นการพัฒนาประเทศด้วยเช่นกัน

งานเขียนประเภทบทความประจำที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวันนั้น ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข่าวสารอธิบาย แสดงความคิดเห็นหรือโน้มน้าวใจผู้อ่านอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกัน (ปราณี สุรสิทธิ์. 2549: 108) นอกจากนี้บทความประจำยังมีการแสดงความคิดเห็นที่ต้องการนำเสนอโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นวิธีการหรือชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหา ให้ข้อสังเกตตามทัศนะของผู้เขียนหรือการโต้แย้ง หรือเสนอความคิดสนับสนุนความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีมาก่อนแล้ว หรือเป็นการวิพากษ์วิจารณ์การกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็นของตน และบทความประจำหรือคอลัมน์ประจำในหนังสือพิมพ์ยังมีลักษณะสำคัญ คือ การนำเสนอความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำตัวนักเขียนหรือคอลัมนิสต์ มักจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในปัญหาหรือเรื่องที่จะเขียน (ธีรบุษย์ โชคสุนทิ. 2543 :13-19) ผู้เขียนจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ส่งสาร โดยผู้เขียนจะต้องคำนึงว่า สารที่ส่งไปนั้นจะมีอิทธิพลต่อผู้อ่านหรือผู้รับสาร งานเขียนบทความประจำจึงนับเป็นผลงานที่มุ่งเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนเป็นสำคัญ โดยความคิดเห็นที่ผู้เขียนนำเสนอขึ้นย่อมต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ ในฐานะสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม บ่มเพาะความคิดของผู้อ่าน อีกทั้งหนังสือพิมพ์ยังมีหน้าที่ที่เป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่ง คือ การแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการนำพาสังคมให้ดีขึ้น (มาลี บุญศิริพันธ์. 2550: 301) จะเห็นได้ว่างานเขียนบทความประจำมีอิทธิพลต่อสังคมและมีความสำคัญต่อการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้าได้

นักเขียนที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในสังคมไทยผู้หนึ่ง ซึ่งมีผลงานเขียนหลายประเภททั้งบันเทิงคดี สารคดี นวนิยาย เรื่องสั้น บทบรรณาธิการและบทความ ผลงานเขียนประเภทต่างๆ ล้วนเป็นงานเขียนที่ได้รับความสนใจและมีผู้ติดตามอ่านเป็นจำนวนมากนั่นคือ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช อดีตนายกรัฐมนตรียุคที่ 13 ของประเทศ นอกจากตำแหน่งทางการเมืองระดับสูงของประเทศแล้ว บทบาททางด้านนักการเมือง นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ นักสื่อสารมวลชน ครูและศิลปิน ก็ล้วนเป็นบทบาทที่สำคัญต่อสังคมไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทนักเขียน หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีผลงานที่โดดเด่นและสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในสังคมจนได้รับการยอมรับในฐานะนักเขียนที่มีฝีมือและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี พ.ศ. 2528 นอกจากนี้องค์การยูเนสโกได้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกใน 4 สาขา

ได้แก่ การศึกษา วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ในวาระครบรอบ 100 ปี ชาตกาล พ.ศ. 2554 อีกด้วย

นอกจากผลงานการเขียนในประเภทต่างๆ จะได้รับการยกย่องและได้รับความนิยมจากบุคคลทั่วไปแล้ว ผลงานอีกด้านหนึ่งของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อสังคมอย่างกว้างขวาง คือ ผลงานในฐานะนักหนังสือพิมพ์ที่ได้รับฉายาว่า “มังกรบินเหนือเมฆ” ดังที่ สุกัญญา สุตบรรทัด (2553: 58) กล่าวไว้ว่า

“...ในฐานะของนักหนังสือพิมพ์ ข้อเขียนของเขามีบทบาทและทรงอิทธิพลเป็นอย่างยิ่ง มีความครบพร้อมหลายด้านอยู่ในตัวของคนๆ เดียว ที่เด่นชัดคือ ปัญญา ภาษา บารมี หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่จะต้องไหวไปตามกระแสเหตุการณ์บ้านเมือง หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีปัญญาอันเฉียบแหลมที่จะเฝ้าสังเกตการณ์แล้วถ่ายทอดออกมาสู่ผู้อ่านด้วยความลุ่มลึกและแนบเนียนด้วยอารมณ์ขันเขาสามารถถ่ายทอดสิ่งที่อธิบายได้ยากโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เป็นนามธรรมด้วยภาษาที่งดงาม...”

(สุกัญญา สุตบรรทัด. 2554: 58)

ในบทบาทนักหนังสือพิมพ์ของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช เห็นได้จากการเริ่มเป็นผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เมื่อ พ.ศ. 2493 ซึ่งหากแบ่งประเภทของหนังสือพิมพ์โดยพิจารณาจากเนื้อหาและการนำเสนอตามเกณฑ์ของ ปราณี สุรสิทธิ์ (2549: 12) พบว่า หนังสือพิมพ์สยามรัฐจัดอยู่ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ โดยมักเสนอข่าวที่มีสาระหนัก เช่น ข่าวเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและมุ่งเสนอความรู้ ความคิดเป็นสำคัญ ผู้อ่านต้องใช้ความรู้ความคิดในการทำความเข้าใจมากพอสมควร ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ประเภทนี้จึงอยู่ในแวดวงของผู้มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง นอกจากนี้ สุกัญญา สุตบรรทัด (2554: 52) ยังกล่าวถึงหนังสือพิมพ์สยามรัฐว่า “เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นและเป็นอาวุธทางการเมืองที่กลายเป็นหอกข้างแคร่ของรัฐบาลมาหลายยุคหลายสมัย” จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์สยามรัฐเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อคนระดับชนชั้นปัญญาชน เนื่องจากการนำเสนอข่าวที่มีสาระหนัก ทันยุคสมัย อีกทั้งอาจมีการหยิบยกเหตุการณ์หรือเรื่องราวสำคัญต่างๆ ที่กำลังเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของสังคมมานำเสนอสู่ประชาชน ซึ่งหากประชาชนได้ติดตามอ่านแล้วเกิดความตระหนักและมีความคิดต่อยอดจากประเด็นที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ ก็จะส่งผลให้เกิดพลังเสียงของประชาชนที่สะท้อนไปถึงผู้มีอำนาจในบ้านเมืองได้ และหากสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมหรือผู้มีอำนาจในสังคมได้เล็งเห็นถึงเรื่องราวปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วอาจก่อให้เกิดความร่วมมือกันในการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุง แก้ไขเพื่อพัฒนาสังคมไปในทางที่ดีขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นอาจไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เห็นผลอย่างรวดเร็วแต่อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อเพื่อใช้แสดงแนวคิดของตนโดยผ่านการนำเสนอในรูปแบบของบทความประจำที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ รายวัน โดยบทความประจำนั้นเป็นที่นิยมของคนทั่วไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งบทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” ที่ตีพิมพ์ติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ซึ่ง ประภัสสร เสวิกุล (2554: ออนไลน์) กล่าวถึงบทความประจำดังกล่าวไว้ว่า

“...คอลัมน์ประจำในหน้า 5 ของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ด้วย ซึ่งมีแฟนน่านุแฟนติดกันเกรียว เพราะคอลัมน์ของอาจารย์เปรียบเสมือนการจับชีพจรของประเทศไทย เพื่อบอกอาการทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของรัฐบาลและอารมณ์ความรู้สึกของประชาชน ณ เวลานั้น เสน่ห์ในงานเขียนของอาจารย์หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ อยู่ที่การเขียนแบบตรงใจคนอ่าน กล่าวคือเป็นเรื่องที่คนทั่วไปอดอันตันใจแต่พูดอะไรไม่ออก คอลัมน์ของอาจารย์จึงเป็นเสมือนปากและเสียงของคนไทย ด้วยวิธีการพูดแบบไทย ๆ นั่นคือเป็นเชิงประชดประชัน ถึงลูกถึงคน และมีอารมณ์ขัน...”

(ประภัสสร เสวิกุล. 2554: ออนไลน์)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” เป็นที่นิยมของคนทั่วไป โดยบทความประจำดังกล่าวได้ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์บ้านเมืองต่างๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ตลอดจนการเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ และบทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” นั้นเปรียบดังปากเสียงให้กับประชาชน เนื่องจาก หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เขียนบทความประจำในบทบาทของสมาชิกในสังคมที่เข้าใจความรู้สึกหรือปัญหาของประชาชนและบทบาทของนักสื่อสารมวลชนที่มีสื่อหนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญ นอกจากนี้ความสามารถทางการใช้ภาษาในการเขียนบทความของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านนิยมติดตามอ่านเป็นระยะเวลานานและได้รับความนิยมจากคนทั่วไป

การนำเสนอแนวคิดผ่านงานเขียนประเภทบทความประจำของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงทรรศนะและวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาต่างๆ ของสังคมในหลากหลายแง่มุมทั้งเรื่องการเมืองการปกครอง ศาสนา เศรษฐกิจและสังคม หรืออาจเป็นการวิพากษ์วิจารณ์สภาพบ้านเมือง สถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในสังคม ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของประชาชน และยังเป็นการเขียนเพื่อโน้มน้าวชักจูงผู้อ่านให้คล้อยตามกับตน อีกทั้งยังเป็นการเขียนเพื่อนำเสนอแนวคิดโดยเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาสังคม ประเทศชาติไปในทิศทางที่ดีขึ้น

บทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ตีพิมพ์รวมเล่มนี้ เขียนขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2510 – 2515 นั้นอยู่ภายใต้การปกครองในรัฐบาลของจอมพล ถนอม กิตติขจร (พ.ศ.2506-2515) จึงนับว่าเป็นยุคสมัยที่คณะทหารและกองทัพได้เข้ามามีบทบาททางการเมือง และการปกครองของประเทศ โดยมีการยึดอำนาจเกิดการรัฐประหารหลายครั้ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (วิวัฒนาการของการเมืองไทย. 2557: ออนไลน์) ได้แบ่งวิวัฒนาการของการเมืองไทยออกเป็น 4 ยุค คือ ยุครัฐข้าราชการ (พ.ศ.2475-2515) ยุคประชาธิปไตยเบ่งบาน (พ.ศ. 2516-2519) ยุคประชาธิปไตยครึ่งใบ (พ.ศ.2520-2535) และยุคปฏิรูปการเมือง (พ.ศ.2535-ปัจจุบัน) จากการแบ่งยุคทางการเมืองไทยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบทความประจำของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่เขียนขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2511 – 2515 จัดอยู่ในช่วงยุคข้าราชการ เหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้นมีการปกครองในลักษณะเผด็จการอำนาจนิยม เกิดการรัฐประหารหรือมีการยึดอำนาจการปกครอง นับว่าเป็นยุคของการดำเนินการปกครองโดยข้าราชการและเพื่อข้าราชการจนมีการให้สมญานามการปกครองในยุคนี้นี้ว่าเป็น “ยุคอำมาตยาธิปไตย” ทหารเข้ามามีบทบาทสำคัญในการควบคุมอำนาจทางการเมืองการปกครอง ตลอดจนการบริหารและการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อาทิ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และในขณะนั้นประเทศไทยได้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 และ 3 ที่มุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เช่น การขยายเส้นทางคมนาคม การชลประทาน ตลอดจนสาธารณูปโภคต่างๆ จึงเป็นที่น่าสนใจว่า หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ในฐานะ นักสื่อสารมวลชนจะสื่อแนวคิดของตนที่มีต่อเรื่องราว เหตุการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองอย่างไร รวมทั้งมีแนวคิดในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างไรภายใต้การปกครองของระบอบทหารที่มีอำนาจในการปกครองประเทศ

งานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีเนื้อหาหรือเรื่องราวที่ทันยุคสมัยต่อเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นพบว่า บทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ได้นำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ อาทิ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น โดยแสดงผ่านการใช้ภาษาในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาจากบริบทข้อความที่ปรากฏในขอบข่ายการพัฒนา ดังนี้ ข้อความที่จัดเป็นการพัฒนาต้องมีเนื้อหาที่แสดงให้เห็น “ปัญหา เสนอแนวทางแก้ไข คาดการณ์ ตลอดจนชี้แนะสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต” ดังเช่น

ตัวอย่างแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ

“...ข้าวไทยไม่สามารถแข่งขันกับข้าวประเทศอื่น ในตลาดโลกได้ในขณะนี้ก็เพราะมีราคาแพงเกินไป

ส่วนที่เกินไปนั้น คือ ปริมาณข้าวซึ่งรัฐบาลยังเรียกเก็บอยู่จะเลิกเสียได้หรือยัง?...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 293)

จากตัวอย่างผู้เขียนชี้ให้รัฐบาลเห็นถึงสาเหตุที่ทำให้ข้าวมีราคาแพงขึ้นเพราะค่าพรีเมียมข้าวที่รัฐบาลเก็บจากผู้ซื้อและยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้รัฐบาลได้จูงใจคิดถึงประเด็นปัญหาดังกล่าวและยกเลิกการเก็บค่าพรีเมียมข้าว เนื่องจากการเก็บค่าพรีเมียมข้าวของรัฐบาลนั้นจะส่งผลโดยตรงต่อราคาข้าวให้มีราคาสูงขึ้นและส่งผลกระทบต่อการส่งออก ดังนั้นการจะลดราคาข้าวในตลาดโลกเพื่อเป็นการขยายสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยนั้นรัฐบาลจึงต้องเลิกเก็บค่าพรีเมียมข้าวเสียก่อน หากรัฐบาลแก้ไขปัญหาราคาข้าวซึ่งนับว่าเป็นการเพิ่มปริมาณสินค้าส่งออกได้มากขึ้นก็ย่อมส่งผลดีต่อดุลการค้าของประเทศไทยให้มีความสมดุลมากขึ้น การแสดงแนวคิดดังกล่าวจึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจในประเด็นการปรับราคาสินค้าทางการเกษตร เพื่อแก้ไขปัญหาราคาสินค้าที่มีราคาสูงและช่วยปรับโครงสร้างดุลการค้าของประเทศไทยให้สมดุลขึ้น

ส่วนการใช้ภาษาพบการใช้ประโยคคำถามเชิงวาติศิลป์ ดังนี้ “...ส่วนที่เกินไปนั้น คือ ปริมาณข้าวซึ่งรัฐบาลยังเรียกเก็บอยู่จะเลิกเสียได้หรือยัง?...” ซึ่งการใช้ประโยคคำถามเชิงวาติศิลป์นั้นเพื่อสื่อความไปยังรัฐบาลโดยตรงให้ตระหนักถึงผลกระทบจากการเก็บค่าพรีเมียมข้าว โดยผู้เขียนเน้นย้ำถึงปัญหาที่ทำให้ประเทศไทยขายข้าวได้น้อยลง เนื่องจากการเก็บค่าธรรมเนียมในการส่งออกข้าวที่ส่งผลโดยตรงให้การส่งออกข้าวมีปริมาณลดลง หากลดหรือยกเลิกค่าพรีเมียมข้าวได้ ผู้เขียนเชื่อว่าจะทำให้ราคาข้าวลดลงและสามารถขายข้าวได้ปริมาณมากขึ้น

ตัวอย่างแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง

“...ความจริงในการเปิดอภิปรายทั่วไปนั้นฝ่ายค้านไม่ได้มีสิทธิที่จะตำหนิติเตียนหรือเปิดเผยความบกพร่องของรัฐบาลแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้นรัฐบาลก็มีสิทธิที่จะพูดแก้ตัว ปฏิเสธคำกล่าวหาตลอดจนชี้แจงให้เห็นอุปสรรคต่างๆ ของรัฐบาล และมีโอกาสจะชี้แจงให้คนเห็นทั้งเมืองว่าฝ่ายค้านนั้นชี้โทษเพียงไรด้วยถ้า **รัฐบาลนี้** **ดีจริง**ตามที่โฆษณาทางวิทยุและทางโทรทัศน์ของรัฐบาลอยู่ทุกที่ทุกวันก็ไม่เห็นจะต้องกลัวอะไรเลยกับการเปิดอภิปรายและถ้า **รัฐบาลนี้** **ปรารถนาดีจริง**ต่อบ้านเมืองก็ยิ่งน่าจะต้องรับการเปิดอภิปรายนั้นด้วยซ้ำไปเพราะเป็นโอกาสที่รัฐบาลจะได้รับฟังทัศนะและความคิดเห็นของผู้แทนอีกฝ่ายได้อย่างกว้างขวางในระบอบประชาธิปไตยนั้น ทัศนะและความคิดเห็นของทุกฝ่ายย่อมจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารทั้งสิ้น...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.5. 2516: 131-132)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็น การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับการอภิปรายทั่วไป โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นปัญหาเนื่องจาก รัฐบาลในขณะนั้นที่ไม่เห็นด้วยกับการเปิดอภิปรายทั่วไป แต่ผู้เขียนกลับเห็นว่า การอภิปรายทั่วไปนั้น เป็นวิธีการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาของบ้านเมือง ซึ่งผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นประเด็นดังกล่าว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนและชี้แนะให้รัฐบาล การเปิดอภิปราย เนื่องจากการการอภิปรายนี้จะทำให้รัฐบาลได้รับฟังทัศนะ แนวคิด ความคิดเห็น ต่างๆ ของผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านเพื่อประโยชน์ในการบริหารบ้านเมืองต่อไป นอกจากนี้การอภิปรายจะ ส่งผลให้รัฐบาลได้มีโอกาสชี้แจงการทำงานต่างๆ ให้ประชาชนได้ทราบและการเปิดอภิปรายทั่วไปนั้น เป็นวิธีการถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร เพื่อเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ ซึ่งกันและกัน ดังนั้นการเปิดอภิปรายทั่วไปของรัฐบาลจึงเป็นหนึ่งแนวทางในการพัฒนาความเป็น ประชาธิปไตยได้ของประเทศ เมื่อประชาธิปไตยมีความมั่นคง มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงก็ ย่อมส่งผลถึงการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้อีกต่อไป

ทางด้านการใช้ภาษาพบว่าผู้เขียนใช้การซ้ำโครงสร้างประโยค “ถ้า...ดีจริง...” คือ “ถ้ารัฐบาล นี่ดีจริง...” “ถ้ารัฐบาลนี้ปรารถนาดีจริง...” เพื่อสื่อถึงรัฐบาล โดยมีเจตนาตอกย้ำให้รัฐบาลเห็นข้อดีของ เรื่องการเปิดอภิปรายและมีน้ำเสียงเชิงท้าทายรัฐบาลว่าหากรัฐบาลปฏิบัติงานดีจริงและปรารถนาดีต่อ บ้านเมืองจริงก็ควรให้มีการเปิดอภิปราย เพื่อพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยให้ สมบูรณ์ขึ้น

ตัวอย่างแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม

“...โรงแรมอิมพีเรียลที่ถูกไฟไหม้นั้นว่ากันว่าเป็นโรงแรมชั้นหนึ่ง เป็นตึกสูงหลายชั้นในฐานะ เช่นนั้น โรงแรมนั้นก็**ควรจะมี**สัญญาณบอกอันตรายจากไฟไหม้ให้คนที่มาพักที่โรงแรมได้รู้ตัวทันทั่วทั้ง เมื่อเกิดไฟไหม้จะ**ต้องมี**สับดับเพลิงซึ่งจะต่อกับท่อน้ำได้ทันทั่วทั้งและมีเครื่องดับเพลิงเคมีติดอยู่บนทุก ชั้นของโรงแรมประตูห้องต่างๆในโรงแรมนั้นจะต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ หากเกิดเพลิงขึ้นในห้องใดห้องหนึ่ง แล้วก็อาจปิดประตุนั้นกั้นไฟไว้มิให้ลุกลามไปยังห้องอื่นได้ **จะต้องมี**บันไดอยู่นอกตึกซึ่งสร้างไว้เพื่อเป็น ทางหนีไฟจะต้องมีเจ้าหน้าที่คอยติดต่อกับหน่วยดับเพลิงให้ทันทั่วทั้งที่เมื่อเกิดเพลิงไหม้...”

(สยามรัฐ หน้า.5 ล.7. 2516: 354-355)

จากตัวอย่างข้างต้นนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งแสดงถึงปัญหาในเรื่องระบบป้องกันและความปลอดภัยจากการเกิดอัคคีภัย ผู้เขียนได้ชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยควรสร้างระบบควบคุมความปลอดภัยจากการเกิดอัคคีภัยให้มีมาตรฐานมากขึ้น โดยเฉพาะในโรงแรมขนาดใหญ่ หรือสถานที่ทั่วไปที่มีผู้คนพลุกพล่านว่าจะต้องมีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการรักษาความปลอดภัยจากอัคคีภัย เช่น สัญญาณเตือนอันตราย ท่อน้ำดับเพลิง เคมีดับเพลิง และบันไดหนีไฟ เป็นต้น นอกจากนี้ระบบควบคุมความปลอดภัยดังกล่าวแล้วเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีมาตรการที่เข้มงวดและมีการทดสอบระบบความปลอดภัยเหล่านั้นอยู่เสมอ ซึ่งเมื่อเกิดอัคคีภัยขึ้นก็จะสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ถือเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและควบคุมความเสียหายได้ในระดับหนึ่ง

ผู้เขียนมีการใช้การประโยคแสดงเจตนาบอกให้ทำ โดยมีน้ำเสียงแข็งกระด้าง คือ “ควร...” และ “จะต้องมี...” ซึ่งการใช้ประโยคแสดงเจตนาดังกล่าวเพื่อชี้แนะให้ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญและตระหนักในมาตรการการรักษาความปลอดภัยจากอัคคีภัยให้มากขึ้น เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงนับเป็นการพัฒนาประเทศด้านสังคม

ตัวอย่างแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน

“...เสรีภาพนั้นก็อยู่ในตัวคนหนังสือพิมพ์นั่นเอง การใช้เสรีภาพนั้นต้องใช้ด้วยความรับผิดชอบ ถ้าหากรู้สึก**ความรับผิดชอบ**ในการใช้เสรีภาพแล้วก็ไม่ต้องวิตกกังวลใครจะมาไล่ออกเสรีภาพของเราไปอีกได้ เพราะเราได้สิทธิของเราไว้เองดีแล้ว อย่างผมเขียนหนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ก็เขียนด้วยความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน อะไรที่จะทำให้ผู้อ่านเสียใจ เสียทรัพย์สิน เสียแรงหรือเสียคน ผมก็ไม่เขียน นอกจากนั้นก็ยังรู้**รับผิดชอบ**ต่อบ้านเมือง อะไรที่จะทำให้เกิดผลร้ายต่อบ้านเมืองผมก็ไม่เขียน แต่ก็ยัง**มีความรับผิดชอบ**อีกอย่างที่สำคัญอยู่ คือ **ความรับผิดชอบต่อเพื่อนฝูง**ที่มาร่วมมือร่วมใจและร่วมแรงทำหนังสือพิมพ์สยามรัฐด้วยกัน อะไรที่จะมาทำให้เขาปิดโรงพิมพ์สยามรัฐ ทำให้พวกพ้องต้องหมดอาชีพ กระทบกระเทือนไปตามกันนั้น ผมก็ไม่เขียนเด็ดขาด ผมใช้เสรีภาพเพียงแค่นี้แหละครับ..”

(สยามรัฐ หน้า 5.ล.4. 2515: 169-170)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนกล่าวถึงเสรีภาพในการทำงานของสื่อมวลชนในฐานะนักหนังสือพิมพ์ โดยสืบเนื่องจากปัญหาในเรื่องขอบเขตแห่งการใช้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน ซึ่งไม่มีมาตรฐานใดที่จะตัดสินได้ว่าขอบเขตการใช้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนนั้นควรเป็นเช่นใด เพื่อให้การทำงานของสื่อมวลชนเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม ผู้เขียนจึงแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน ที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน โดยมีมุ่งหมายให้นักหนังสือพิมพ์ตระหนักถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนต่อการนำเสนอข่าว ความรับผิดชอบต่อผู้อ่านและ

ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมงาน การทำงานต่างๆ ต้องอาศัยหลักความรับผิดชอบเพราะความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมพื้นฐานอย่างหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนพึงกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารต้องมีความรับผิดชอบต่อข้อมูลของตน รายงานข่าวบนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริง ใช้แหล่งข่าวและข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ดังนั้นสื่อมวลชนจึงควรมีความสำนึกต่อวิชาชีพและมีความรับผิดชอบอย่างสูงในการทำงาน ซึ่งความรับผิดชอบเปรียบเสมือนเกราะกำบังให้สื่อมวลชนใช้เสรีภาพในทางที่เหมาะสม เมื่อสื่อมวลชนทำหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบก็เท่ากับว่าได้ใช้เสรีภาพในขอบเขตของตนแล้วก็จะเป็นการแก้ปัญหาในเรื่องเสรีภาพของสื่อมวลชนได้

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน โดยผ่านการใช้คำนาม คือ “ความรับผิดชอบ” เพื่อเป็นการตอกย้ำให้นักหนังสือพิมพ์ตระหนักถึงความสำคัญของความรับผิดชอบที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อวิชาชีพสื่อมวลชน หากนักหนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่แล้วก็แสดงว่าได้ใช้สิทธิเสรีภาพในการเขียน การพูดและการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ของตนได้อย่างเหมาะสม

ตัวอย่างแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์

“...การเกิดแก่เจ็บตายเป็นทุกข์ ชีวิตนี้ทั้งหมดเป็นทุกข์ ถ้าไม่เกิดก็ไม่ทุกข์แต่เมื่อเกิดมาแล้วก็ต้องทำให้ **ดับ** ทางดับจึงเป็นทางที่ทำให้คนที่เกิดมาแล้วพ้นทุกข์ อะไรมันทำให้เกิดก็ดับมันที่นั่น ว่าโดยทั่วไปแล้ว ตณฺหาทำให้เกิด **ดับ** ตณฺหาได้ก็ดับการเกิดได้ ทุกข์ก็ไม่เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 311)

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ที่น่าเสนอดังตัวอย่างข้างต้นนั้นแสดงถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหारेื่องความทุกข์ ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปของชีวิตในเรื่องความทุกข์เนื่องจากมนุษย์ทุกคนเกิดมาต่างย่อมหนีความทุกข์ไม่พ้นนับเป็นเรื่องปกติธรรมดาของชีวิต แต่เมื่อความทุกข์เกิดขึ้นก็ต้องหาวิธีหรือหนทางในการดับทุกข์ ซึ่งผู้เขียนแสดงให้เห็นว่ามูลเหตุแห่งความทุกข์เกิดจากตณฺหา ดังนั้นการดับทุกข์จึงต้องดับจากสาเหตุซึ่งก็คือตณฺหานั่นเอง การนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะให้ผู้อ่านได้เห็นสาเหตุของการเกิดทุกข์และกำจัดความทุกข์จากสาเหตุที่เกิดขึ้นจริงได้ เมื่อผู้อ่านมีความทุกข์ได้คิดไตร่ตรองถึงสาเหตุของความทุกข์ที่แท้จริงแล้วกำจัดสาเหตุนั้นก็ย่อมส่งผลให้ความทุกข์ที่เกิดขึ้นนั้นดับไปและพบกับความสุขในชีวิตมากขึ้น ก่อให้เกิดพลังใจในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ด้วยการใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม คือ “เกิด” และ “ดับ” เพื่อแสดงถึงสาเหตุของความทุกข์ คือ การเกิดและดับใน ส่วนวิธีการดับทุกข์อย่างแท้จริงนั้น ต้องดับที่การเกิดและดับเช่นเดียวกัน เมื่อความทุกข์เกิดขึ้นก็ต้องหาวิธีการดับทุกข์ที่เกิดขึ้นนั้นให้หมดสิ้นไป

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้รับการยกย่องว่าเป็นปราชญ์แห่งแผ่นดิน จึงมีผู้สนใจศึกษาวิจัยงานของท่านในหลากหลายแง่มุม แต่ส่วนประเด็นการศึกษาวิเคราะห์ภาษากับการเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศโดยใช้ข้อมูลจากบทความประจักษ์ยังไม่ปรากฏ ซึ่งการเขียนบทความประจักษ์เป็นผลงานที่มุ่งเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนเป็นสำคัญ โดยความคิดเห็นที่ผู้เขียนนำเสนอ นั้นย่อมต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาษากับการเสนอแนวคิดการพัฒนาจากบทความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. วิเคราะห์แนวคิดการพัฒนาประเทศจากงานเขียนบทความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช
2. วิเคราะห์การใช้ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศจากงานเขียนบทความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจในการใช้ภาษาที่มีความสัมพันธ์กับการเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศจากงานเขียนบทความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษางานเขียนบทความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ตีพิมพ์รวมเล่มแล้ว ระหว่างปี พ.ศ. 2511 – 2515 จำนวน 10 เล่ม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา
3. ศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ตีพิมพ์ รวมเล่มแล้ว ระหว่างปี พ.ศ. 2511-2515 จำนวน 10 เล่ม
4. วิเคราะห์แนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช
5. วิเคราะห์การใช้ภาษาจากแนวคิดการพัฒนาประเทศ
6. เสนอผลงานการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์โดยแบ่งเป็นบทต่างๆ ดังนี้
 - บทที่ 1 ภูมิหลัง
 - บทที่ 2 ภาษาที่สื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศกับบริบททางสังคม
 - บทที่ 3 แนวคิดการพัฒนาประเทศ
 - บทที่ 4 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ
 - บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

ภาษาที่สื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศกับบริบททางสังคม

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ภาษากับการเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเพื่อการพัฒนา
2. ทิศทางการพัฒนาประเทศกับบริบททางสังคม
3. วรรณกรรมสารคดีประเภทบทความ
 - 3.1 ความหมายและประเภทของวรรณกรรมสารคดีประเภทบทความ
 - 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมสารคดีประเภทบทความและสังคม
4. การวิเคราะห์ภาษาเพื่อสื่อแนวคิด
 - 4.1 ความหมายของการวิเคราะห์ภาษาและท่วงทำนองการเขียน
 - 4.2 การศึกษาท่วงทำนองการเขียน
 - 4.3 การศึกษาการใช้ภาษากับการเสนอแนวคิด
5. งานเขียนประเภทบทความประจำของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

1. แนวคิดเพื่อการพัฒนา

การพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งอันพึงปรารถนาของทุกประเทศ องค์ประกอบของการพัฒนาไม่ได้ให้ความสำคัญทางด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ แต่จะให้ความสำคัญในทุกๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกันเพราะการพัฒนาเป็นมิติแห่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบของบริบทพื้นฐานของประเทศ

ความหมายและลักษณะของการพัฒนา

การพัฒนาเป็นสิ่งที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยมีเป้าหมายที่แน่นอน นั่นคือไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มนุษย์เป็นผู้กำหนดขึ้นโดยมีทิศทางที่แน่นอน นักวิชาการได้กล่าวถึงการพัฒนาไว้อย่างหลากหลาย ดังเช่น

วิรัช วิรัชนิการวรรณ (2532: 2) การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้น หรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้จะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยนิยามการพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องแนวคิดของอนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2544: 8) ที่กล่าวถึงความหมายของการพัฒนา ว่าหมายถึง การเปลี่ยนแปลงโดยการวางแผนเพื่อไปใช้ในการดำเนินการ เพื่อกำหนด

หรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์นั้นๆ เป็นการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจอย่างมีระบบ นอกจากนี้ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2549: 3) ได้ให้นิยามความหมายของการพัฒนาว่าหมายถึง การเปลี่ยนแปลงตามแบบแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (planned directed change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า นั่นคือ การพัฒนาไม่ได้เป็นเรื่องธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์ โดยพยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีการกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ช้าเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาและถูกพัฒนา เป็นต้น จากคำนิยามข้างต้นสามารถสรุปความหมายของการพัฒนาได้ว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่ไม่น่าพอใจไปสู่สิ่งที่น่าพอใจ โดยมีมนุษย์เป็นผู้กำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ดังนั้นการพัฒนาจึงเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่ง โดยมุ่งเน้นเปลี่ยนแปลงให้สิ่งที่ไม่น่าพอใจเหล่านั้นให้ดีขึ้นและเจริญขึ้น เพื่อสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ให้ได้ดียิ่งขึ้นไป

การพัฒนาเป็นสิ่งที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงแต่การเปลี่ยนแปลงที่จะเข้าช่วยของการพัฒนานั้นจะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีเป้าหมายที่แน่นอนโดยมนุษย์เป็นผู้กำหนดทิศทางหรือกำหนดจุดมุ่งหมายการเปลี่ยนแปลงไว้ให้แน่ชัด ดังนั้นการพัฒนาทุกชนิดจะเป็นการเปลี่ยนแปลงแต่การเปลี่ยนแปลงทุกชนิดอาจไม่ใช่เป็นการพัฒนามาก็เป็นได้

การพัฒนาเริ่มต้นจากการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นการพัฒนาทั้งในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท โดยชุมชนดังกล่าวจะประกอบกันเป็นสังคมหรือประเทศชาติ ดังนั้นเมื่อมีการพัฒนาชุมชนอย่างทั่วถึงก็จะส่งผลการพัฒนาประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น จีรพรรณ กาญจนะจิตรา (2541: 38) กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาชุมชนว่า การพัฒนาชุมชนนั้นเป็นการเสริมสร้างรากฐานความเจริญมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ และเป็นการเตรียมพื้นฐานอันสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพราะผลของการพัฒนาชุมชนจะช่วยให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนได้ ดังนั้นการพัฒนาชุมชนจึงเป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้ได้ผลในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สำหรับประเทศไทยถือว่า การพัฒนาชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนแนวคิดลักษณะสำคัญและมิติของการพัฒนาชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์บทความประจำ ดังนี้

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2544: 17-18) กล่าวถึงมิติของการพัฒนามี 4 ด้านด้วยกัน คือ การพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการปกครองและด้านการเมือง เนื่องจากการพัฒนาเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนาเศรษฐกิจ มีจุดมุ่งหมายในการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรม โดยเน้นการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ที่เน้นการส่งเสริมการอุตสาหกรรมโดยการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากแหล่งพลังงานที่ไม่มีชีวิต

2. การพัฒนาสังคม มีเป้าหมายของการพัฒนาสังคมที่สำคัญ คือ การรู้หนังสือของประชาชน มุ่งให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ เพื่อให้ประชาชนได้เปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของเขา นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาสังคม คือ การให้สวัสดิการสังคมแก่ประชาชน โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาสังคมและเตรียมการสำหรับสังคมอุตสาหกรรมใหม่ เช่น การจัดทำโครงการเกี่ยวกับสุขภาพ การศึกษา ความต้องการทางด้านร่างกายสำหรับเด็ก การประกันสังคม เป็นต้น

3. การพัฒนาการปกครอง มีจุดเน้นในด้านโครงสร้างกระบวนการและระบบการปกครอง หรือการบริหารประเทศ ต้องได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสม สอดคล้องและเอื้ออำนวยให้การให้พัฒนาและกลวิธีในการดำเนินการพัฒนามีประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนต้องเปลี่ยนเจตคติในการทำงานของผู้ทำงานในระบบการปกครองให้ทันสมัยอีกด้วย

4. การพัฒนาการเมือง เน้นในการเป็นพลเมืองดี การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม จะต้องมีส่วนนี้กับรับผิดชอบต่อความอยู่รอดของบ้านเมืองด้วย กล่าวคือ จะต้องมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการสร้างชาติ สร้างอุดมการณ์ชาติ ตลอดจนการปกครองและการพัฒนาประเทศ เพราะการพัฒนาประเทศจะเกิดขึ้นไม่ได้ หากประชาชนไม่สนใจ ไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องด้วย

จากมิติการพัฒนาทั้ง 4 ด้านข้างต้น พบว่า การพัฒนาแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการปกครองและด้านการเมือง ต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยเกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาทั้งหลายทั้งปวง ก็คือ การพัฒนาคนนั่นเอง

วิรัช วิรัชนิการวรรณ (2557: ออนไลน์) ได้แบ่งลักษณะของการพัฒนา ออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การพัฒนาทางเศรษฐกิจ หมายถึง การพัฒนาด้านการผลิต การจำหน่ายจ่ายแจก การแลกเปลี่ยน การลงทุนเพื่อให้ประชาชนไม่ยากจน เป็นต้น

2. การพัฒนาทางสังคม หมายถึง การพัฒนาด้านจิตใจ แบบแผน พฤติกรรม รวมตลอดทั้งความสัมพันธ์ของคนในสังคมเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ในสังคม เป็นต้น

3. การพัฒนาทางการเมือง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การสร้างกระบวนการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยและประชาชนในประเทศมีสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย เป็นต้น

จากขอบข่ายการพัฒนาชุมชนข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาชุมชนต้องพัฒนาพร้อมกันในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา สังคม วัฒนธรรม ครอบครัว ประชากร

การสาธารณสุข และการพัฒนาด้านนันทนาการ หากพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งเพียงอย่างเดียวมักจะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

การทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงความหมายและลักษณะของการพัฒนา โดยพบว่า การพัฒนาชุมชนก็คือการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการพัฒนาประเทศ จึงหมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นเพื่อให้ชุมชนหรือสังคมไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม โดยมีมนุษย์ เป็นผู้กำหนดทิศทางหรือมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า ซึ่งมีขอบข่ายการพัฒนาที่ครอบคลุมทางด้าน เศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเมืองการปกครอง การพัฒนามนุษย์และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดเกณฑ์ แบ่งลักษณะการพัฒนาประเทศของอนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2544) และ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2557) เพื่อ เป็นเกณฑ์ประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนเนื้อหาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ

2. ทิศทางการพัฒนาประเทศกับบริบททางสังคม

ประเทศไทยมีการวางแผนเพื่อการพัฒนาประเทศโดยได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ (สคช.) หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า สภาพัฒนา หรือ สภาพัฒนา ได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2493 ในการดำเนินการวางแผนระยะแรกได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญจากต่างชาติ และองค์การระหว่างประเทศ โดยสภาพัฒนามีบทบาทและหน้าที่ในการวิเคราะห์และศึกษาภาวะ เศรษฐกิจและสังคม เสนอแนะมาตรการหรือนโยบายต่างๆ อันนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศให้เจริญก้าวหน้า รวมทั้งการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก จัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนที่ยึดประโยชน์ส่วนรวม ทนต่อการ เปลี่ยนแปลงเพื่อประสิทธิภาพสูง จึงส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยมีการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรกเมื่อปี พ.ศ.2504 (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553: บทนำ) ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติจึงถือว่าเป็นกรอบแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพ ชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชาตินั้นจัดทำขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ตลอดจน บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิด เพื่อกำหนด นโยบายและแผนการดำเนินงานตามโครงการ รวมทั้งผลักดันแผนงานและโครงการต่างๆ เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติ หรืออาจมีมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนาประเทศ ให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ

ปัจจุบันประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจำนวนทั้งสิ้น 11 ฉบับ ในแต่ละแผนมีระยะเวลา 5 ปี โดยเริ่มต้นใช้ฉบับแรกเมื่อปี พ.ศ.2504 สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตข้อมูลตามบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่เขียนไว้ระหว่างปี พ.ศ. 2510 – 2515 ซึ่งตรงกับมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2-3 ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงนำเสนอภาพรวมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพียง 3 ฉบับเท่านั้นเพื่อใช้ในการศึกษาร่วมกับบริบทสังคมที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ ดังนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504-2509) เป็นฉบับแรกของประเทศไทยที่มีการกำหนดวางแผนทางด้านการพัฒนาประเทศ จึงเน้นการลงทุนสร้างปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (infra-structure) ของประเทศ ได้แก่ การสร้างทางหลวงสายประธาน การพัฒนาเส้นทางรถไฟ การปรับปรุงการประปา และการสร้างเขื่อนเพื่อการชลประทานและการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ เช่น เขื่อนภูมิพล และเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นต้น ส่งเสริมการลงทุนของเอกชนในด้านอุตสาหกรรม และเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม สินค้าสำเร็จรูป และส่งเสริมการศึกษาขั้นอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค โดยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553: 84-86) ในส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 นั้นมีความเกี่ยวเนื่องไปสู่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2510-2514) โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 นี้ เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเหมือนกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 เช่น ขยายการชลประทาน เส้นทางคมนาคม และการสาธารณสุขูปโภคต่างๆ ฯลฯ ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยสนับสนุนการลงทุนของชาวต่างประเทศ มุ่งพัฒนากำลังคนเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ โดยกระจายการศึกษาและการสาธารณสุขให้ทั่วถึง เริ่มให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบทและทรัพยากรธรรมชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553: 91-93) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515-2519) มีการกล่าวถึงการพัฒนาสังคมมากขึ้น ดังนั้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 จึงเน้นที่การพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ เช่น การปรับปรุงความเป็นอยู่ของประชาชน การศึกษา การสาธารณสุข ที่อยู่อาศัย และการจัดบริการทางสังคม กำหนดเป้าหมายลดอัตราการเพิ่มของประชากรเป็นครั้งแรก กระจายความเจริญสู่ชนบทให้มากขึ้น และเน้นการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ขยายการพัฒนาปัจจัยขั้นพื้นฐาน เช่น การขยายท่าเรือกรุงเทพฯ และท่าอากาศยาน จังหวัดเชียงใหม่ ยกกระตือรือร้นการผลิตและรายได้ประชาชาติให้สูงขึ้น เน้นการพัฒนาคนและเพิ่มการมีงานทำ ตลอดจนรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยรักษาทุนสำรองระหว่างประเทศให้มั่นคง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553: 97-100)

จากภาพรวมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 และ 3 สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาประเทศในขณะนั้นมุ่งเน้นพัฒนาและรักษาเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เช่น การขยายเส้นทางคมนาคม การชลประทาน ตลอดจนสาธารณูปโภคต่างๆ กระจายความเจริญไปสู่ภาคชนบทให้มากขึ้น และพัฒนากำลังคนอันเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตทั้งนี้เพื่อความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สาธารณูปโภคต่างๆ เป็นสำคัญ

บริบททางสังคมที่แสดงให้เห็นจากบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่เขียนขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2510 – 2515 นั้นหากเชื่อมโยงไปสู่บริบททางสังคมที่เกิดขึ้น พบว่า ช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2515 อยู่ภายใต้การปกครองในรัฐบาลของจอมพล ถนอม กิตติขจร (พ.ศ.2506-2515) นับว่าเป็นยุคสมัยที่คณะทหารและกองทัพได้เข้ามามีบทบาท อำนาจทางการเมือง และการปกครองของประเทศ เกิดการยึดอำนาจเกิดการรัฐประหารหลายครั้ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (วิวัฒนาการของการเมืองไทย. 2557: ออนไลน์) ได้แบ่งวิวัฒนาการของการเมืองไทยออกเป็น 4 ยุค คือ ยุครัฐข้าราชการ (พ.ศ.2475-2515) ยุคประชาธิปไตยเบ่งบาน (พ.ศ. 2516-2519) ยุคประชาธิปไตยครึ่งใบ (พ.ศ.2520-2535) และยุคปฏิรูปการเมือง (พ.ศ.2535-ปัจจุบัน) จากการแบ่งยุคทางการเมืองไทยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบทความประจำของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่เขียนขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2510 – 2515 จัดอยู่ในช่วงยุคข้าราชการ มีการปกครองในลักษณะเผด็จการอำนาจนิยม เกิดการปฏิวัติหรือมีการยึดอำนาจการปกครอง มีผู้นำทหารพลัดเปลี่ยนกันเข้ามาปกครองประเทศ นับว่าเป็นยุคของการดำเนินการปกครองโดยข้าราชการและเพื่อข้าราชการ จนมีการให้สมญานามการปกครองในยุคนี้นี้ว่า “ยุคอำมาตยาธิปไตย” มีทหารเข้ามามีบทบาทสำคัญในการควบคุมอำนาจทางการเมืองการปกครอง ตลอดจนการบริหารและการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อาทิ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้นก็ยังดำเนินตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ที่มุ่งเน้นทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ อันเป็นรากฐานของเศรษฐกิจของประเทศในระยะต่อมา

3. วรรณกรรมสารคดีประเภทบทความ

3.1 ความหมายและประเภทของวรรณกรรมสารคดีประเภทบทความ

วรรณกรรมสารคดี เป็นงานเขียนร้อยแก้วประเภทหนึ่ง มีลักษณะตรงกันข้ามกับบันเทิงคดี มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของสารคดีไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 1221) ให้คำจำกัดความคำว่า สารคดี หมายถึง เรื่องที่เรียบเรียงขึ้นจากความจริง ไม่ใช่จินตนาการ เช่น สารคดีท่องเที่ยว สารคดีชีวประวัติ

ชลอ รอดลอย (2544: 3) ได้ให้คำจำกัดความของความหมายสารคดีไว้ ดังนี้ สารคดี คือ งานประพันธ์ร้อยแก้วที่ผู้เขียนมุ่งที่จะเสนอความรู้และความจริงเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ เป็นหลัก เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กันด้วย นอกจากนี้ รื่นฤทัย สัจจพันธ์ (2544: 31-45) ยังกล่าวถึง สารคดีไว้ในหนังสือวรรณกรรมปัจจุบันไว้ทำนองเดียวกันว่า คำว่าสารคดีใช้ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า non-fiction (เรื่องไม่สมมุติ) ซึ่งตรงข้ามกับคำว่า บันเทิงคดี หรือ fiction (เรื่องสมมุติ) ฉะนั้น สารคดีจึงต่างจากบันเทิงคดีเพราะไม่ใช่เรื่องสมมุติแต่ง แต่เป็นเรื่องจริงแสดงความถูกต้อง ให้ความรู้เป็นอาหารสมองแก่คนอ่านเป็นสำคัญกว่าอาหารใจอย่างบันเทิงคดี

สรุปได้ว่า สารคดี คือ งานเขียนที่เขียนจากข้อเท็จจริงมากกว่าจินตนาการ โดยผู้เขียนมุ่งเน้นเนื้อหาสาระ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้ ความคิด ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่าน แต่ในขณะเดียวกัน ผู้เขียนก็ต้องสร้างสรรค์ผลงานอย่างมีศิลปะ จนทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์และความเพลิดเพลิน

การแบ่งประเภทของวรรณกรรมสารคดี อาจแบ่งได้หลายวิธี จึงมีนักวิชาการได้จัดแบ่งประเภทของสารคดีไว้ ดังนี้

รื่นฤทัย สัจจพันธ์ (2543: 34) ได้แบ่งประเภทสารคดีเอาไว้ 4 ประเภทใหญ่ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สารคดีท่องเที่ยว จัดเป็นสารคดีที่ผู้นิยมมากที่สุด โดยมีจุดประสงค์เพื่อแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญๆ หรือเป็นการแนะนำให้รู้จักประเทศต่างๆ ทั้งในด้านวัฒนธรรม ค่านิยม ศาสนา การศึกษา เศรษฐกิจ การปกครอง ซึ่งอาจมีรูปภาพประกอบสวยงาม หรือเพื่อเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวในสิ่งที่พบเห็นในการไปเที่ยวยังสถานที่ต่างๆ

2. สารคดีชีวประวัติและอัตชีวประวัติ จัดเป็นสารคดีที่เจ้าของเป็นผู้เขียนเองโดยเขียนเล่าเรื่องราวชีวิตของตนเอง และอีกอย่างหนึ่ง คือ ผู้เขียนเล่าเรื่องราวของผู้อื่น ที่มีชีวิตตนเอง โดยกล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่ ผลงาน เป็นต้น

3. สารคดีวิชาการ จัดเป็นสารคดีที่มีเนื้อหากว้างมาก และแยกแตกออกเป็นหลายแขนง ได้แก่ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศาสนา ประเพณี เป็นต้น

4. บทความ จัดเป็นความเรียงที่เป็นเรื่องจริง โดยเป็นเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจในขณะนั้น

การเขียนสารคดีนั้นมีความสัมพันธ์กันหลายประการขึ้นอยู่กับว่าผู้เขียนจะนำประเภทใดมาใช้ในการเขียน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและรูปแบบของเนื้อหา การนำเสนอเรื่องราว รวมไปถึงรูปแบบของการเขียนด้วย

จากการศึกษาจัดประเภทของวรรณกรรมสารคดี พบว่าบทความจัดอยู่ในวรรณกรรมสารคดีประเภทหนึ่ง ซึ่งบทความ คือ งานเขียนร้อยแก้วซึ่งเขียนขึ้นเพื่อเสนอความรู้ ความคิดหรือความ

ผลิตเพลินในการอ่านอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยอาศัยเค้าที่มาจากรื่องซึ่งเป็นความจริงในสังคม อาจเป็นลักษณะการวิเคราะห์ถึงข้อดีข้อเสีย หรือข้อขัดแย้งของเรื่องต่างๆ ที่คนในสังคมกำลังสนใจหรือมีลักษณะเป็นการเสนอปัญหาเพื่อชักนำให้คนสนใจหันมาสนใจก็ได้ (สายทิพย์ นุกุลกิจ. 2543: 246) นอกจากนี้บทความที่ผู้เขียนเขียนขึ้นนั้นอาจมีจุดมุ่งหมายในการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว สถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในบ้านเมืองและเป็นที่น่าสนใจของประชาชน โดยมีการตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ จึงจัดว่างานเขียนบทความดังกล่าวเป็นบทความประจำหรือที่ผู้อ่านมักเรียกว่าคอลัมน์ หรือคอลัมน์ประจำ ปราณี สุรสิทธิ์ (2549: 383) ได้ให้ความหมายของคอลัมน์ว่า หมายถึง ข้อเขียนอย่างหนึ่งที่ปรากฏอยู่เป็นประจำในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร โดยมีผู้เขียนประจำเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียว

การเขียนบทความประจำหรือคอลัมน์นั้นใช้การแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเป็นหลัก ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับบทความแสดงความคิดเห็น นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงบทความแสดงความคิดเห็นว่ามีลักษณะดังนี้ ดวงใจ ไทยอุบล (2545: 283-284) กล่าวถึง บทความแสดงความคิดเห็น ดังนี้ บทความประเภทแสดงความคิดเห็น มักพบตามหน้าหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือวารสารทางวิชาการต่าง ๆ โดยผู้เขียนมักจะหยิบยกเอาปัญหาในสังคมมาเขียน ซึ่งผู้เขียนจะต้องมองปัญหาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้พยายามแยกแยะมุมต่าง ๆ แล้วเสนอความคิดเห็น ให้ข้อเสนอนั้น ข้อสังเกต โดยทิ้งท้ายให้ผู้อ่านตัดสินใจเอง การแสดงความคิดเห็นนี้จะมีข้อมูล หลักฐานต่าง ๆ มาอ้างอิงให้เห็นอย่างเด่นชัดน่าเชื่อถือ

ถวัลย์ มาศจรัส (2546: 94) กล่าวถึง บทความแสดงความคิดเห็นไว้ด้วยเช่นกัน สามารถสรุปได้ดังนี้ บทความแสดงความคิดเห็น นักหนังสือพิมพ์นิยมเขียน เพราะเป็นบทความที่เขียนได้ตลอดเวลา โดยอาศัยการจับประเด็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากปัจจุบันมาเป็นหัวข้อหลักในการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ตามทัศนะของตน ซึ่งทัศนะนั้นผู้อ่านเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้ และผู้เขียนต้องมีข้อมูลและมีความรู้ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างแม่นยำ มิเช่นนั้นข้อคิดที่นำเสนอไม่กระจ่าง และชักนำประชาชนไปในทางที่ผิด ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อสังคม

สรุปได้ว่า การเขียนบทความประจำหรือคอลัมน์นั้น เป็นการเขียนเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนออกสู่สังคมเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ซึ่งผู้เขียนมักจะหยิบยกเอาปัญหาในสังคมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้นมาเขียน โดยผู้เขียนอาจนำเสนอความคิดเห็นโต้แย้ง คัดค้านหรือสนับสนุนก็ได้ แต่ควรเป็นความคิดที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงแก้ไขไปในแนวทางที่ดีขึ้น อาจมีการชี้ให้เห็นคุณและโทษ ตลอดจนข้อดีข้อเสียต่างๆ ด้วย ซึ่งผู้เขียนต้องมีข้อมูลและมีความรู้ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ มาอ้างอิงให้เห็นอย่างเด่นชัด น่าเชื่อถือ สามารถยกตัวอย่างประกอบได้ รวมทั้งสามารถโน้มน้าวใจผู้อ่านให้คล้อยตามได้

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมสารคดีประเภทบทความและสังคม

วรรณกรรมและสังคมย่อมมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ วรรณกรรมเป็นเสมือนกระจกสะท้อนภาพสังคม สะท้อนให้เห็นความคิดเห็นของผู้แต่ง และแสดงให้เห็นเหตุการณ์ในสังคม (ยุรฉัตร บุญสนิท. 2544: 138) ทั้งนี้เพราะวรรณกรรมเป็นผลงานการสร้างสรรค์ของผู้แต่งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สังคมย่อมมีอิทธิพลต่อผู้แต่ง และในทางกลับกันวรรณกรรมก็ย่อมมีอิทธิพลต่อสังคมเช่นกัน ผู้แต่งจึงเป็นทั้งผู้ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากสังคมและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้วรรณกรรมสะท้อนหรือแสดงภาพสังคมออกมาแตกต่างกัน วรรณกรรมและสังคมจึงมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกันอย่างชัดเจน

ในส่วนวรรณกรรมสารคดีประเภทบทความนั้น นับว่าบทความมีบทบาทต่อสังคมในฐานะเป็นกระจกสะท้อนความเป็นไปของสังคมด้วยเช่นกัน เนื่องจากบทความเป็นข้อเขียนสำหรับตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ นิตยสารหรือวารสาร หรืออาจเป็นการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียหรือข้อขัดแย้งในเรื่องสำคัญๆ รวมทั้งแสดงทัศนะ ข้อวินิจฉัยของผู้เขียน และเสนอแนวทางแก้ไขต่อผู้อ่าน บทความมักจะเป็นข้อเขียนที่อิงกับข่าว จึงมักเป็นเรื่องที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และทันใจผู้อ่าน (รินฤทัย สัจจพันธุ์. 2544: 171) นอกจากนี้ในการเขียนบทความที่ตีพิมพ์ลงหนังสือพิมพ์นั้น ผู้เขียนยังมุ่งแสดงความเห็นในเรื่องที่สนใจ ซึ่งมีทั้งประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เกี่ยวกับข่าวในกระแสความสนใจของประชาชน หรือเป็นเรื่องที่ผู้อ่านควรทราบ ความเห็นในบทความประเภทนี้จะหลากหลายตามระดับมุมมองและความสนใจของผู้เขียน จึงทำให้บทความในคอลัมน์หนังสือพิมพ์มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กับสังคมมากขึ้น (มาลี บุญศิริพันธ์. 2550: 311)

ด้วยสาเหตุของการเขียนบทความที่ต้องอ้างอิงกับข่าวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น หรือเป็นการนำข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์ที่กำลังเป็นข่าวมาใช้เป็นข้อมูลในการเขียนบทความนั้น จึงทำให้บทความมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ บทความที่ผู้เขียนเขียนขึ้นจึงมีความสัมพันธ์กับสภาพสังคมที่เกิดขึ้นในขณะที่เขียนบทความ

4. การวิเคราะห์ภาษาเพื่อสื่อแนวคิด

การศึกษาวเคราะห์งานวรรณกรรมด้วยวิธีการวิเคราะห์วรรณกรรมจากท่วงทำนองการเขียน ถ้อยคำหรือข้อความในเนื้อหาวรรณกรรม เริ่มมีมาตั้งแต่ ค.ศ.1950 การวิเคราะห์ภาษาลักษณะนี้เป็นการทำให้การศึกษาวรรณกรรมมีความเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้นและเป็นการนำความรู้เรื่องระบบภาษามาใช้ในการวิเคราะห์วรรณกรรม โดยการวิเคราะห์วรรณกรรมลักษณะดังกล่าวจะพิจารณาจากลักษณะเด่นของท่วงทำนองหรือการใช้ภาษาของผู้เขียนเป็นหลัก โดยลักษณะเด่นเหล่านั้นอาจเป็นด้านลีลาศาสตร์ ด้านวากยสัมพันธ์ ด้านคำศัพท์ ด้านวาทศาสตร์ (เอ็ม. เอช. อับรามส์. 2529: 357) ซึ่ง

การวิเคราะห์ลักษณะเด่นนั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้วิเคราะห์ว่ามีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ลักษณะเด่นดังกล่าวนี้อย่างไร

4.1 ความหมายของการวิเคราะห์ภาษาและท่วงทำนองการเขียน

การศึกษาแนวคิดการวิเคราะห์ภาษาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับท่วงทำนองการเขียน ผู้วิจัยพบว่า นักวิชาการหลายท่านใช้ชื่อเรียกแนวคิดการวิเคราะห์ภาษาจากท่วงทำนองการเขียนที่แตกต่างกัน เช่น ท่วงทำนองการแต่ง ท่วงทำนองเขียน ท่วงท่าที่แสดงออก ลีลาการเขียน จำนวนการเขียน เป็นต้น

บุญยงค์ เกศเทศ (2524) ประทีป วาทิกทินกร (2539) เปลื้อง ณ นคร (2542) และ สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับทำนองเขียนเป็นไปในทางที่สอดคล้องกัน ดังนี้ บุญยงค์ เกศเทศ (2524: 9) กล่าวถึง ท่วงทำนองการเขียน คือ การเขียนที่มีลักษณะเฉพาะตัว เรียกว่า ท่วงทำนองเขียนเฉพาะตน ซึ่งอาจเป็นทำนองเขียนง่าย ปานกลางและสูงตามลำดับที่สำคัญ ผู้เขียนแต่ละคนจึงต้องมีหลักเกณฑ์ยึดถือเพื่อบันดาลให้ข้อเขียนของตนเป็นที่สนใจชวนติดตาม

ประทีป วาทิกทินกร (2539: 57-63) อธิบายถึงท่วงทำนองการเขียนว่า ท่วงทำนองการเขียนหมายถึง ท่าทีในการเขียนที่แสดงออกมาและปรากฏให้เห็นเป็นที่สังเกตได้ว่าเป็นอย่างไร เช่น การใช้คำยากหรือง่าย การผูกประโยคสั้นหรือยาว การลำดับประโยคต่อเนื่องกันเรื่อยไปหรือกลับไปกลับมา เป็นต้น

เปลื้อง ณ นคร (2542: 78 – 79) ได้อธิบายเกี่ยวกับทำนองเขียนไว้ว่า ทำนองเขียนเป็นลักษณะหรือแบบการแต่งหนังสือเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคนเดิมเราใช้คำรวมๆ ว่า ฝีปาก จำนวนหรืออารมณ์ แต่ถ้าเป็นคำทางวิชาการก็ใช้คำว่า ทำนองเขียน ซึ่งทำนองเขียนนั้นเป็นของนักเขียนแต่ละคนจะลอกเลียนกันไม่ได้ และสายทิพย์ นุกูลกิจ (2543: 139) เรียกท่วงทำนองการเขียนว่าท่วงทำนองแต่งและได้ให้ความหมายท่วงทำนองการแต่งไว้ว่า ท่วงทำนองการแต่ง คือ ท่วงท่าในการแต่งวรรณกรรมของผู้แต่งแต่ละคนซึ่งต่างก็มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวไม่ซ้ำแบบกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้แต่งแต่ละคนต่างก็มีแบบแผนใน การเลือกสรรคำ การเลือกใช้สำนวนโวหารและวิธีการเรียบเรียงประโยคแตกต่างกัน

นอกจากนี้ ธเนศ เวศร์ภาดา (2532: 7) ได้อธิบายถึงกระบวนการใช้ภาษาซึ่งเป็นวิธีการแสดงออกในด้านความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนเจตคติของนักเขียน โดยสามารถสังเกตได้จากการสรรคำ การสร้างประโยค การใช้ภาพพจน์ การสร้างจินตภาพ การดำเนินเรื่อง การบรรยาย การพรรณนา ความ และการใช้มุมมองในการเล่าเรื่อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับข้อความหมายของท่วงทำนองการเขียน สามารถสรุปได้ดังนี้ ท่วงทำนองการเขียน เป็นลักษณะเฉพาะตัวของผู้เขียนแต่ละคนในการเลือกสรรถ้อยคำสำนวน ประโยค การใช้ภาพพจน์ให้เหมาะสมในการเรียบเรียงสาร ซึ่งผู้เขียนแต่ละคนย่อมมีลักษณะเฉพาะตนในการเขียนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับการประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนความสามารถของผู้เขียนที่เป็นกลวิธีเฉพาะตัว โดยท่วงทำนองการเขียนของผู้เขียนแต่ละคนจะถ่ายทอดออกมาให้เห็นชัดๆ จนเป็นลักษณะเด่นเฉพาะตัวของผู้เขียนผู้นั้น

4.2 การศึกษาการใช้ภาษากับการเสนอแนวคิด

การศึกษาการใช้ภาษาของผู้เขียนอาทิ ลักษณะเด่นด้านการสรรคำ การใช้สำนวน การใช้ประโยคและการใช้ภาพพจน์ การศึกษาลักษณะเด่นดังกล่าวจะแสดงให้เห็นลักษณะเฉพาะตัวของผู้เขียน ซึ่งผู้เขียนแต่ละคนย่อมมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างกันและไม่มีผู้ใดเลียนแบบได้ ในการวิเคราะห์ภาษากับการเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในงานเขียน เพื่อนำมาปรับใช้สำหรับงานวิจัยนี้ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การใช้คำ การใช้คำมีความสำคัญอย่างยิ่งในงานเขียน ผู้เขียนต้องเลือกสรรคำมาใช้ให้เหมาะสม ลิซและชอร์ต (Leech, Geoffrey; & Short, Mick. 2007) กล่าวถึงการวิเคราะห์การใช้คำดังนี้

- 1.1 หมวดยุทธวิธี หมายถึง การพิจารณาการใช้คำศัพท์โดยทั่วไปของนักเขียนว่า คำศัพท์เป็นแบบทั่วไป อย่างง่ายหรือประเภทคำซ้อน รูปแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เป็นรูปแบบเชิงพรรณนาหรือการประเมินค่า รูปแบบทั่วไปหรือเฉพาะเจาะจง ผู้เขียนใช้คำลึกซึ้งเพียงใดในการสื่ออารมณ์ หรือใช้กลุ่มคำเชื่อมอื่นๆ เช่น คำตรงข้าม หรือคำที่มีความหมายเชิงอ้างอิง เนื้อหาประกอบด้วยสำนวนภาษาถิ่น วลี คำศัพท์ที่น่าจดจำ หรือคำที่มักเกิดจากการใช้คำร่วมกันหรือไม่ ผู้เขียนได้ใช้คำศัพท์ที่ยากหรือคำศัพท์เฉพาะทางหรือไม่ เป็นคำที่ควรนำมาพิจารณา หรือเป็นที่น่าสังเกตหรือไม่

- 1.2 คำนาม คำนามที่ใช้เป็นนามธรรมหรือรูปธรรม หากเป็นคำนามที่เป็นนามธรรม เป็นคำชนิดใด (ตัวอย่างเช่น คำนามที่อ้างถึงเหตุการณ์ ความเข้าใจตระหนักรู้ แนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คติธรรมสอนใจ คุณภาพทางสังคม) คำใดที่ผู้เขียนใช้ได้อย่างเหมาะสม

- 1.3 คำกริยา คำกริยาเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการให้ความหมาย พิจารณาว่าผู้เขียนใช้คำกริยาประเภทใดบ้าง อาทิ คำกริยาที่อ้างถึงสภาพ (อ้างถึงสถานะ) หรือ การเคลื่อนไหว (อ้างถึงการทำหรือเหตุการณ์ เป็นต้น) หากเป็นกริยาแสดงการเคลื่อนไหวพิจารณาว่าเป็นการ

เคลื่อนไหวลักษณะใด อาทิ การเคลื่อนไหว กิจกรรม ความสามารถในการเข้าใจยังรู้ การกระทำ ทางด้านร่างกาย เป็นต้น

1.4 คำวิเศษณ์ คำวิเศษณ์เป็นคำขยายช่วยเพิ่มความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้นโดยพิจารณาว่าผู้เขียนใช้คำวิเศษณ์บ่อยหรือไม่ ประเภทใด (บอกสถานที่, บอกทิศทาง, บอกเวลา, บอกระดับ เป็นต้น) คำวิเศษณ์มีความสำคัญใด ๆ ในประโยคเหล่านี้ (คำเชื่อม ยกตัวอย่าง เช่น ดังนั้น เพราะฉะนั้น อย่างไรก็ตาม คำที่ไม่ใช่คำเชื่อม เช่น อย่างแน่นอน อย่างชัดเจน อย่างตรงไปตรงมา)

2. การใช้ประโยค การใช้ประโยคมีความสำคัญต่องานเขียน ผู้เขียนจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประโยค อาทิ หลักไวยากรณ์ การเรียบเรียงประโยค เป็นต้น

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2544: 192-193) ได้อธิบายความหมายของประโยคว่า ประโยค คือ ถ้อยคำที่มีเนื้อความครบบริบูรณ์ ประโยคหนึ่งๆ แบ่งประโยคออกเป็น 2 ส่วน คือ

ภาคประธาน คือ ส่วนที่ผู้กล่าวอ้างขึ้นก่อนเพื่อผู้ฟังรู้ว่าอะไรเป็นข้อสำคัญของข้อความ

ภาคแสดง คือ คำที่แสดงอาการของภาคประธานให้ได้รับความครบว่า แสดงอาการอย่างนั้นอย่างนี้ ภาคแสดงจึงเป็นส่วนที่แสดงอาการกระทำของภาคประธานให้ได้รับความสมบูรณ์ถ้าเป็นกริยาไม่ต้องการกรรมก็มีเพียงคำกริยาเพียงตัวเดียว แต่ถ้าเป็นกริยาที่ต้องการกรรมมารับจึงจะทำให้ได้ความสมบูรณ์

ประโยคในภาษาไทย ได้แก่ ประโยคบอกเล่า หมายถึง ประโยคที่บอกให้ทราบเกี่ยวกับเรื่องหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เป็นเรื่องราวในอดีต ปัจจุบัน หรือในอนาคต แบ่งได้เป็น 3 ชนิด คือ

1. ประโยคความเดียว คือ ประโยคที่มีเนื้อความเพียงอย่างเดียว ประกอบด้วยประธานและกริยา บางทีก็มีกรรมอยู่ด้วย ทั้งประธาน กริยา และกรรมจะมีคำขยายหรือไม่ก็ได้ เช่น นักเรียนกำลังเข้าแถว

2. ประโยคความรวม เป็นประโยคที่มีเนื้อความเชื่อมต่อกัน มักจะมีคำเชื่อมหรือมีคำสันธานช่วย แสดงว่าเนื้อความที่เชื่อมต่อกันนั้นสัมพันธ์กันในลักษณะใด เช่น เขาและเธอไปหอประชุม ถ้าลมไม่แรงต้นไม้ก็คงไม่โค่นอย่างนี้ เธออยากสอบได้แต่ไม่อ่านหนังสือ

3. ประโยคความซ้อน เป็นประโยคที่มีเนื้อความมากกว่าหนึ่งความซ้อนกันอยู่ มีประโยคขยายประธาน หรือตัวแสดง หรือกรรม หรือคำขยายต่าง ๆ ในประโยค เช่น ฉันไม่ชอบคนสวมเสื้อสีแดงแดงไม่มาเรียนเนื่องจากป่วยเป็นไข้หวัด

วีรวุฒิ อินทรพร (2545: 36) อธิบายเกี่ยวกับการใช้ประโยคในงานเขียนว่า หากผู้เขียนไม่สามารถใช้ประโยคได้ถูกต้อง ก็จะทำให้การสื่อสารความคิดนั้นบกพร่อง ซึ่งประโยคแบ่งเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1. ประโยคความเดียว เป็นประโยคง่าย ไม่ซับซ้อน ประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง

2. ประโยคความรวม คือ ประโยคความเดียว 2 ประโยค ที่รวมกันเป็นประโยคเดียวโดยมีคำเชื่อมที่แสดงความสอดคล้องคล้อยตาม แสดงความขัดแย้ง แสดงความเป็นเหตุเป็นผล และการให้เลือก

3. ประโยคความซ้อน คือ ประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความเดียว 2 ประโยค โดยมีประโยคหนึ่งเป็นประโยคหลัก และอีกประโยคหนึ่งเป็นประโยคขยาย

3. การใช้ภาพพจน์

พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม (2539: 109-110) ได้ให้ความหมายของภาพพจน์ (figure of speech) ว่าเป็นสำนวนภาษารูปแบบหนึ่งที่เกิดจากการเรียงร้อยถ้อยคำด้วยวิธีการต่างๆ ให้ผิดแผกจากการการเรียงลำดับหรือความหมายของคำตามปกติ เพื่อให้เกิดภาพหรือให้มีความหมายพิเศษ จึงกล่าวได้ว่า ภาพพจน์ คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นักเห็นเป็นภาพ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความคิด ความเข้าใจให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา ดังนั้นการใช้ภาพพจน์ จึงเป็นการใช้ถ้อยคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ และมักใช้ความเปรียบซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น

ภาพพจน์แบ่งได้ 3 ชนิด คือ

1. ภาพพจน์วาทศิลป์ เป็นการเรียบเรียงถ้อยคำที่ผิดแผกไปจากการใช้ภาษาตามปกติ โดยไม่เปลี่ยนแปลงความหมายของคำ เช่น การพูดถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมหรือสิ่งที่พูดไม่ได้เป็นบุคคล เพื่อให้เกิดผลทางอารมณ์ความรู้สึก นอกจากนี้ยังมีคำถามเชิงวาทศิลป์ที่หมายถึงคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ เพราะรู้คำตอบชัดเจนอยู่แล้ว แต่ที่ใช้รูปประโยคคำถามก็เพื่อเป็นการเน้นให้ข้อความมีน้ำหนักดึงดูดความสนใจหรือให้ข้อคิด การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์จึงใช้เพื่อเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน หรือสื่อความหมายและข้อคิดที่ต้องการ

2. ภาพพจน์เปรียบเทียบ เป็นการใช้ถ้อยคำเพื่อให้เกิดภาพ โดยมีการเปลี่ยนแปลงความหมายพื้นฐานของคำ ภาพพจน์เปรียบเทียบมี 3 ประเภท คือ ภาพพจน์อุปมา เป็นการนำเอาสิ่งที่ต่างกัน 2 สิ่งมาเปรียบเทียบกันโดยใช้คำเชื่อม เช่น “เห็นกวางอย่างเยื้องขำเลื่องเดิน เหมือนอย่างนางเชิง พระแสงลำอางข้างเคียง” ภาพพจน์อุปลักษณ์ เป็นภาพพจน์ที่นำเอาสิ่งที่ต่างกัน 2 สิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยตรง เช่น “เขาเป็นสิงห์ทะเลทราย” หรือ “เธอเป็นแก้วตาดวงใจของพ่อแม่” และภาพพจน์ชนิดสุดท้าย คือ นามนัย เป็นการใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งบอกลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด เช่น “เวที” หมายถึง การแสดง “มงกุฏ” หมายถึง กษัตริย์ เป็นต้น

3. ภาพพจน์ทางเสียง เป็นการใช้เสียงของคำสร้างภาพและความหมายพิเศษ เช่น การสัมผัสอักษร การกระทบสระและการเสียงธรรมชาติ

4. การใช้สำนวน สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านาน แล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจะเข้ให้ว่ายน้ำ รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 1227)

วาสนา เกตุภาค (2530: 19-20) กล่าวถึงสำนวนที่ใช้ในงานเขียน สามารถสรุปได้ดังนี้ สำนวน หมายถึง โวหาร, ทำนองพูด, ถ้อยคำที่เรียบเรียง, ถ้อยคำที่ไม่ถูกไวยากรณ์แต่รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง, การแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่งๆ บางท่านก็ให้ความหมายของสำนวนว่า คำพูดเป็นชั้นเชิงไม่ตรงไปตรงมาแต่มีความหมายในคำพูดนั้น ๆ คนฟังอาจเข้าใจความหมายได้ทันทีถ้าคำพูดนั้นใช้กันแพร่หลาย แต่ถ้าไม่แพร่หลายคนฟังก็อาจไม่เข้าใจได้ทันทีที่ต้องคิดจึงจะเข้าใจหรือบางทีคิดแล้วอาจเข้าใจไปเป็นอย่างอื่นหรืออาจไม่เข้าใจไปเลยก็ได้ถ้าพิจารณาดูสำนวนที่ใช้ในการพูดและการเขียนทั่ว ๆ ไปแล้ว อาจจะจำแนกตามที่มาได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. เป็นสำนวนเก่าแก่ที่ใช้กันมานานแล้ว โดยถือเป็นคำรวมที่ใช้เรียกคำประเภทสุภาษิต คำพังเพย คำคม ตลอดจนวลีสำเร็จรูปต่าง ๆ ที่ใช้แพร่หลายแล้ว เช่น รักดีห้ามจั่วรักชั่วห้ามเสา, นายว้าขี้ข้าพลอย, เรือล่มเมื่อจอด ตาบอดเมื่อแก่

2. เป็นสำนวนใหม่ ที่ผู้พูดหรือผู้เขียนแต่ละคนคิดเรียบเรียงขึ้นใหม่ ซึ่งบางสำนวนก็ใช้ภาษาผิดไวยากรณ์ บางท่านเรียกสำนวนประเภทนี้ว่า ภาษาแหวกแนว และเป็นที่น่าสังเกตว่าสำนวนภาษาเหล่านี้มักจะมีพลังดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายและรวดเร็ว

การศึกษาการใช้ภาษาของผู้เขียนแต่ละคนจะแสดงให้เห็นลักษณะเด่นเฉพาะตัวของผู้เขียนได้ โดยสามารถวิเคราะห์ในด้านการเลือกใช้คำ ประโยค สำนวนและภาพพจน์ ซึ่งการใช้ภาษาดังกล่าวจะส่งผลต่อการนำเสนอเนื้อหา ความคิด ความเห็นของผู้เขียนได้ ซึ่งแนวคิดเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอสู่ผู้อ่าน โดยแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดหรือทฤษฎีที่มีต่อสิ่งต่างๆ ของผู้เขียนที่เป็นสาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งผู้เขียนต้องการนำเสนอแก่ผู้อ่านเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบ โดยสื่อมายังผู้อ่านผ่านเรื่องราวในบทประพันธ์ งานวิจัยที่ศึกษาการใช้ภาษากับการเสนอแนวคิด อาทิ นิชาพร ยอดมณี (2551) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เรื่องสั้นของสุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ: การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์” ปาริฉัตร พยุงศรี (2554) ศึกษา “ภาษาที่นำเสนอแนวคิดพุทธศาสนาของสไบเมือง” ศุภลักษณ์ พุดตาเด (2556) ศึกษา “บทร้อยกรองคอลัมน์ “คมเลนส์” ในมติชนสุดสัปดาห์ : ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับแนวคิด” ผู้วิจัยขอนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

นิชาพร ยอดมณี (2551) ทำการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เรื่องสั้นของสุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ: การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์เรื่องสั้นของสุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ และกลวิธีการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ เพื่อแสดงให้เห็นแง่มุมที่น่าสนใจของแนวคิดดังกล่าว รวมถึงแสดงให้เห็นลักษณะเฉพาะในการประพันธ์เรื่องสั้นของสุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ โดยใช้ข้อมูลจากเรื่องสั้น จำนวน 55 เรื่อง ตั้งแต่ พ.ศ.2535-2547 ผลการศึกษาพบว่า เรื่องสั้นของสุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ มีการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านเสรีภาพ ด้านศักดิ์ศรีความมนุษย์ ด้านการรู้จักและเข้าใจตนเอง ด้านความต้องการทางเพศ ด้านคุณธรรม ด้านค่านิยมทางสังคม และด้านบทบาททางสังคม ส่วนการวิเคราะห์กลวิธีเด่นในการเสนอแนวคิดมนุษย์ นั้นพบว่า ผู้แต่งใช้กลวิธีที่สำคัญในการเสนอเรื่องสั้น 2 วิธี คือ กลวิธีการเสนอเรื่องและกลวิธีการใช้ภาษา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงลักษณะของแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ โดยกลวิธีการเสนอเรื่องที่ผู้แต่งใช้นั้น ประกอบด้วย การเสนอเรื่องโดยผ่านตัวละครเป็นผู้เสนอโดยตรงและการเสนอเรื่องโดยวิธีแสดงกระแสสำนึก สำหรับกลวิธีการใช้ภาษานั้น ผู้แต่งใช้กลวิธีที่สำคัญ คือ การใช้คำ การใช้ภาพพจน์และการใช้สำนวน กล่าวได้ว่า เรื่องสั้นของสุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ มีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ในแง่มุมต่างๆ ที่น่าสนใจ และมีกลวิธีเด่นในการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ทั้งกลวิธีการเสนอเรื่องและกลวิธีการใช้ภาษาที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ได้เป็นอย่างดี

ปาริฉัตร พยุงศรี (2554) ศึกษา “ภาษาที่นำเสนอแนวคิดพุทธศาสนาของสไปเมือง” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ภาษาที่เสนอแนวคิดพุทธศาสนาของสไปเมือง โดยใช้ข้อมูลจากนวนิยายของสไปเมือง จำนวน 6 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า ภาษาที่นำเสนอแนวคิดพุทธศาสนาได้แก่ ด้านการใช้ถ้อยคำ พบการหลีกคำ การใช้คำเพื่อเสียงสัมผัส การใช้คำสูง การใช้คำที่ทำให้เกิดภาพ ด้านการใช้ประโยค พบ การใช้ประโยคคำถาม การใช้ประโยคขานความ การใช้ประโยคสรุปความ การใช้ประโยคขัดความ ด้านการใช้กระบวนกรเชื่อมโยงความ พบการเชื่อมโยงความแบบการอ้างถึงและการเชื่อมโยงความแบบการใช้คำเชื่อม ด้านการใช้โวหาร พบการใช้บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร เทตนาโวหาร ด้านการใช้ภาพพจน์ พบ การใช้อุปมา การใช้อดีตพจน์และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ส่วนด้านบทสนทนา พบ บทสนทนาที่มุ่งแสดงพุทธคุณ บทสนทนาที่มุ่งแสดงพุทธธรรม และบทสนทนาที่มุ่งแสดงพุทธคุณพุทธธรรม จะเห็นว่าภาษามีส่วนสำคัญในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ถ่ายทอดความศรัทธาความเชื่อของผู้เขียน และมีส่วนในการโน้มน้าวนำผู้อ่านให้เข้าใจหลักธรรมและเห็นคุณค่าของแนวคิดพุทธศาสนาผ่านภาษาที่นำเสนอแนวคิดพุทธศาสนาโดยใช้วรรณกรรมเป็นสื่อได้เป็นอย่างดี

ศุภลักษณ์ พุดตาเด (2556) ได้ศึกษา “บทร้อยกรองคอลัมน์ “คมเลนส์” ในมติชนสุดสัปดาห์ : ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับแนวคิด” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับแนวคิดของบทร้อยกรองคอลัมน์ “คมเลนส์” ในหนังสือพิมพ์มติชนสุดสัปดาห์ โดยใช้ข้อมูลบทร้อยกรองในช่วงปี 2551-2554 จำนวน 138 ตัวบทผลการวิจัยพบว่า กลวิธีทางภาษาในบทร้อยกรองคอลัมน์ “คมเลนส์” ในมติชนสุดสัปดาห์พบว่า ในบทร้อยกรองมีการสรรคำ การเล่นคำและเล่นเสียง การซ้ำคำ การใช้ภาพพจน์ การใช้สัญลักษณ์ และการใช้สำนวนสุภาพ และคำพังเพย ซึ่งกลวิธีที่โดดเด่นและพบมากที่สุด คือ การใช้สำนวน สุภาพ และคำพังเพย โดยกวีมีการใช้สำนวน สุภาพ และคำพังเพยต้นแบบ และมีการดัดแปลง ละความตัดคำ สำนวน สุภาพและคำพังเพย เพื่อให้สำนวนที่นำมา มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เป็นไปตามการบังคับด้านฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรอง การใช้สำนวนในบทร้อยกรองช่วยเพิ่มลีลาชั้นเชิงในด้านภาษาในบทร้อยกรองให้เนื้อหามีน้ำหนักและมีความโดดเด่นยิ่งขึ้น

ในส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับแนวคิดพบ 4 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดด้านการเมือง แนวคิดด้านสังคม แนวคิดการสวดดี และแนวคิดด้านพระพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังพบว่าภาพประกอบบทร้อยกรองมีส่วนสำคัญที่ทำให้ข่าวหรือเหตุการณ์ที่กวีนำเสนอมีความคมชัดและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น การศึกษาคอลัมน์ “คมเลนส์” ในช่วงเวลาดังกล่าวที่นำเสนอข่าวเหตุการณ์เด่นในแต่ ละสัปดาห์ และการแสดงทรรศนะของกวีผ่านบทร้อยกรองคอลัมน์ “คมเลนส์” เป็นเสมือนจดหมายเหตุของประเทศไทยที่บันทึกข่าวเหตุการณ์ต่างๆ ผ่านมุมมองของกวีในฐานะที่เป็นประชาชนไทยคนหนึ่ง อีกด้วย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการใช้ภาษาและการเสนอแนวคิด ผู้วิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ทำการศึกษาแบบแยกส่วนกันระหว่างการใช้ภาษาและแนวคิดแต่สำหรับ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับแนวคิดนั้นมีจำนวนไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ภาษากับการเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศจากบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

5. งานเขียนประเภทบทความประจำของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช เริ่มต้นผลงานด้านการเขียนตั้งแต่ศึกษาอยู่ ณ ประเทศ อังกฤษ และได้มีผลงานการเขียนเรื่อยมา หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้สร้างสรรค์ผลงานด้านการเขียนออกมาหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นนวนิยาย เรื่องสั้น บทบรรณาธิการ บทความ ทั้งบันเทิงคดีและสารคดี ในผลงานด้านการเขียนจำนวนมากหลายชิ้นมีผลงานการเขียนที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่านมากและนำเสนออย่างต่อเนื่อง คือ งานเขียนสารคดีโดยนำเสนอในรูปแบบ

บทความ ซึ่งการเขียนบทความนั้นเป็นการเขียนแสดงความคิดเห็น เขียนตามเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง มุ่งให้ความรู้ สารประโยชน์แก่ผู้อ่าน งานเขียนของหม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช มีมากอีกช่วงหนึ่งหลังจากที่พ้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใน พ.ศ. 2519 โดยมากจะเป็นบทความในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2550: 406) โดยตีพิมพ์ลงในคอลัมน์ต่างๆ อาทิ หน้า 5 สยามรัฐ เก็บเล็กผสมน้อย ข้าวไกลนา คลื่นได้นำ ข้าวนอกนา ช่างสังเวียน ซอยสวนพลู เป็นต้น ต่อมาได้มีการจัดพิมพ์รวมเล่มเพื่อรวบรวมบทความที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ซึ่งบทความชุดหลังนี้มีอิทธิพลต่อสังคมและการเมืองไทยมากในช่วง พ.ศ. 2522 -2535

ลักษณะบทความของหม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ได้เขียนบทความตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน โดยตีพิมพ์ลงในคอลัมน์ต่างๆ ดังกล่าวนั้นสามารถจัดอยู่ในลักษณะของบทความประจำหรือคอลัมน์ประจำ โดยมีจุดมุ่งหมายในการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆที่กำลังเกิดขึ้นในบ้านเมืองและเป็นที่สนใจของประชาชน ซึ่งงานเขียนที่เป็นบทความประจำ หรือที่ผู้อ่านมักเรียกว่าคอลัมน์ หรือคอลัมน์ประจำนั้น อวยพร พานิชและคณะ (2550: 233) ได้ให้ความหมายของคอลัมน์ว่า หมายถึง บทความหรือสารคดีที่ปรากฏอยู่เป็นประจำในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร โดยมีผู้เขียนประจำเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียว มีชื่อคอลัมน์กำหนดแน่นอน คอลัมน์ที่เน้นการแสดงความคิดเห็นจัดเป็นบทความประเภทหนึ่ง

คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์เป็นบทความที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีการแสดงความคิดเห็นในประเด็นเฉพาะอย่างมีเป้าหมายและทำหน้าที่อธิบายเบื้องหลังเหตุการณ์ ซึ่งผลกระทบของเหตุการณ์ต่อสังคม ตลอดจนสามารถเป็นแหล่งความรู้ประกอบการวินิจฉัยแนวโน้มของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีคอลัมน์ต่างๆ ที่นำเสนอเป็นประจำโดยระบุชื่อผู้เขียนด้วยนามจริงหรือนามปากกาก็ได้ ผู้เขียนมักจะวิเคราะห์ปัญหาและนำเสนอความคิดด้วยภาษาที่มีลักษณะไม่เป็นทางการ มีความเป็นกันเองกับผู้อ่านคล้ายกับว่ากำลังพูดคุยกับผู้อ่านแต่ก็ไม่ได้ละทิ้งน้ำหนักความน่าเชื่อถือและการโน้มน้าวใจด้วย

การเขียนบทความประจำหรือคอลัมน์นั้นเน้นการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเป็นหลัก ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับบทความแสดงความคิดเห็น นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงบทความแสดงความคิดเห็นว่ามีลักษณะดังนี้ ดวงใจ ไทยอุบล (2545: 283-284) กล่าวถึง บทความแสดงความคิดเห็นไว้ว่า บทความประเภทแสดงความคิดเห็นมักพบตามหน้าหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือวารสารทางวิชาการต่าง ๆ โดยผู้เขียนมักจะหยิบยกเอาปัญหาในสังคมมาเขียน ซึ่งผู้เขียนจะต้องมองปัญหาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ พยายามแยกแยะแง่มุมต่าง ๆ แล้วเสนอความคิดเห็น ให้ข้อเสนอนะ ข้อสังเกต โดยทั้งทำให้ผู้อ่านตัดสินใจเอง การแสดงความคิดเห็นนี้จะมีข้อมูล หลักฐานต่าง ๆ มาอ้างอิงให้เห็นอย่างเด่นชัดน่าเชื่อถือ

ตรีศิลป์ บุญขจร (2545: 164) ได้กล่าวถึงบทความแสดงความคิดเห็น ดังนี้ บทความแสดงความคิดเห็นเป็นบทความที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ปัญหาวิกฤตการณ์ หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้เขียนควรวิเคราะห์ ใช้วิจารณ์อย่างไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วน ก่อนการนำเสนอความคิดเห็น ส่วนความคิดเห็นที่ต้องการนำเสนออาจจะเป็นวิธีการแก้ไขตามทฤษฎีของผู้เขียน หรือการโต้แย้งความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีมาก่อนแล้ว บทความแสดงความคิดเห็นที่ดีควรเสนอทฤษฎีใหม่ที่ยังไม่เคยมีใครคิดมาก่อน หรือเสนอทฤษฎีที่มีเหตุผล มีความสร้างสรรค์ มีประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าการมุ่งทำลาย

บทความแสดงความคิดเห็นอาจมีชื่อเรียกในลักษณะต่างๆ ตามโอกาสและสถานที่ที่พิมพ์ เช่น บทความแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นจุดเน้นหลักของหนังสือพิมพ์หรือวารสารประจำแต่ละฉบับ เรียกว่า บทนำหรือบทบรรณาธิการ นอกจากนี้ยังมีคอลัมน์ต่างๆ ที่มีจุดมุ่งหมายแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวต่างๆ นักเขียนประจำคอลัมน์อาจมีวิธีการเขียนเฉพาะตัวไม่เหมือนผู้อื่น โดยอาจใช้ภาษาพูด คำคะนองในการเขียนเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและสนุกสนาน บางคอลัมน์อาจเสนอความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการนัก เพียงหยิบยกเรื่องที่คิดว่าควรวิพากษ์วิจารณ์ขึ้นมา กล่าวถึงสั้นๆ เพื่อดึงดูดความสนใจให้ประชาชนหันมาวิพากษ์วิจารณ์เรียกว่า “จุดประเด็น” ให้เกิดการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์กันต่อไปเท่านั้น บทความแสดงความคิดเห็นประเภทนี้มักมีอิทธิพลต่อผู้อ่านในวงกว้าง เพราะผู้เขียนมักเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก มีชื่อเสียงและมีสถานภาพเป็นที่ยอมรับ การหยิบยกประเด็นมาวิพากษ์วิจารณ์อย่างสั้นๆ มักส่งผลให้ผู้คนหันมาสนใจและวิพากษ์วิจารณ์หรือส่งผลให้เกิดการกระทำต่อเนื่องไป

นอกจากนี้ ปราณี สุทธิ (2549: 113) ได้ให้คำจำกัดความของบทความแสดงความคิดเห็น กล่าวคือ บทความแสดงความคิดเห็นนี้ผู้เขียนจะมุ่งแสดงความคิดเห็นเป็นสำคัญโดยได้ประมวลแนวความคิดจากเอกสารอ้างอิงต่างๆ ผสมเข้ากับความคิดเห็นของผู้เขียน ซึ่งเป็นความคิดที่แปลกกว่าที่เคยมีมา เป็นไปในทางสร้างสรรค์ เรื่องราวที่นำมาแสดงความคิดเห็นมีหลากหลาย ซึ่งสามารถหยิบยกขึ้นมาเขียนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

สรุปได้ว่าการเขียนบทความประจำหรือคอลัมน์นั้นเป็นการเขียนเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนออกสู่สังคมเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ซึ่งผู้เขียนมักจะหยิบยกเอาปัญหาในสังคมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้นมาเขียน โดยผู้เขียนอาจนำเสนอความคิดเห็นเชิงโต้แย้ง คัดค้านหรือสนับสนุนก็ได้ แต่ควรเป็นความคิดที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงแก้ไขไปในแนวทางที่ดีขึ้น อาจมีการชี้ให้เห็นคุณและโทษ ตลอดจนข้อดีข้อเสียต่างๆ ด้วย ซึ่งผู้เขียนต้องมีข้อมูลและมีความรู้ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ มาอ้างอิงให้เห็นอย่างเด่นชัด น่าเชื่อถือ สามารถยกตัวอย่างประกอบได้ รวมทั้งสามารถโน้มน้าวใจผู้อ่านให้คล้อยตาม

มีผู้สนใจศึกษางานเขียนประเภทบทความประจำของหม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ในหลายลักษณะ อาทิ ศึกษากลวิธีการเขียน ศิลปะการใช้ภาษา สมจิต พันธุ์เหล็ก (2527) **ศึกษาบทความคอลัมน์ “ข้าวไกลนา” และ “คลื่นใต้น้ำ” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช** โดยมีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์บทความคอลัมน์ “ข้าวไกลนา” และ “คลื่นใต้น้ำ” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ในด้านศิลปะการใช้ภาษา กลวิธีการเขียนและแนวคิดที่เกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและบทบาทของหนังสือพิมพ์ ผลการศึกษาพบว่า หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้มีความสามารถในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ตลอดจนทัศนะเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยพิจารณาจากการใช้คำ ประโยค การกำหนดความยาวของจุลบท การใช้โวหารและสัญลักษณ์ การใช้คำพบบมากที่สุดคือการใช้คำเรียกความคิดทางการเมือง การใช้ประโยคและจุลบทพบ จุลบทที่มีข้อความเพียงส่วนหนึ่งของประโยค จุลบทที่มีข้อความ 1 ประโยค จุลบทที่มีข้อความมากกว่า 1 ประโยค และจุลบทที่มีใจความไม่สมบูรณ์ในตัวเอง จากการศึกษาลักษณะของจุลบทที่พบทั้ง 4 ชนิด แสดงให้เห็นว่า หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เขียนบทความโดยการย่อหน้าบ่อยครั้ง จึงทำให้ข้อความในแต่ละจุลบทมีขนาดสั้น วิธีการกำหนดลักษณะของจุลบทเช่นนี้จะเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้อ่าน มีผลทำให้บทความเหล่านั้นน่าอ่านและน่าสนใจติดตาม การใช้โวหารและสัญลักษณ์ โวหารที่พบบมากที่สุดคือ อุทาหรณ์ (Analogy) โวหารประเภทนี้เป็นการเปรียบเทียบ เรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ โดยเป็นการนำลักษณะของสิ่งต่างๆ มาเป็นอุทาหรณ์ในการเปรียบเทียบ การใช้สัญลักษณ์ พบการใช้สัญลักษณ์ 2 ลักษณะ คือ การใช้คำและโวหาร ด้านกลวิธีการเขียน พบว่า มีการเขียนที่นำเสนอเนื้อหาอย่างหลากหลาย และมีกลวิธีการเขียนความน่า กลวิธีการสรุปเรื่องรูปแบบที่แตกต่างกัน ตลอดจนมีการสอดแทรกอารมณ์ขันเชิงเสียดสีไว้ในงานเขียนอย่างเหมาะสม สำหรับแนวความคิดทางการเมือง พบว่า หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช สนับสนุนนโยบายการปกครองระบอบประชาธิปไตยและคัดค้านการปกครองระบอบเผด็จการโดยเฉพาะระบอบคอมมิวนิสต์ แนวความคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจ นำเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้ากับประเทศผู้ผลิตน้ำมัน และปัญหาค่าครองชีพสูงโดยเรียกร้องให้คนไทยทุกคนร่วมมือกันในการแก้ปัญหา แนวความคิดเกี่ยวกับสังคม เน้นย้ำให้คนไทยทุกคนยกย่องเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ต่อต้านความเชื่อถือนงมงายในทางโหราศาสตร์และไสยศาสตร์ และแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทหนังสือพิมพ์ มีแนวคิดต่อต้านการจำกัดเสรีภาพของหนังสือพิมพ์และขณะเดียวกันก็พยายามชี้แนะให้นักหนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองโดยเที่ยงธรรม

ม.ล.วัลย์วิภา บุรุษรัตนพันธุ์ (2545) ศึกษา **มิติความคิดของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช : ศึกษาจากคอลัมน์ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ (พ.ศ.2493-2538)** เป็นการศึกษาองค์ความคิดของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ในด้านต่างๆ เช่น

ความคิดเรื่องสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันชาติและประชาธิปไตย ความคิดเรื่องศาสนา ตลอดจนการบูรณาการความคิดเรื่องไชนธรรมศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า แนวความคิดของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์คือสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นหัวใจของความสัมพันธ์ที่ให้อำนาจแก่สถาบันหลักของไทยดำรงอยู่ได้มาช้านาน โดยสถาบันพระมหากษัตริย์และสถาบันศาสนาเป็นสถาบันศักดิ์สิทธิ์คู่กัน พื้นฐานความคิดและความเชื่อในพระพุทธรูปศาสนาเอื้อต่อการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์ และเช่นเดียวกันสถาบันพระมหากษัตริย์เอื้อต่อพระพุทธศาสนา ส่วนความคิดเรื่องสถาบันชาติและประชาธิปไตยหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีความเห็นว่าอุดมการณ์ประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับกันในสังคมไทยและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเท่านั้นเป็นการปกครองที่เหมาะสมที่สุดและยอมรับได้ของสังคมไทย

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานเขียนด้านบทความประจำของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช สามารถสรุปได้ว่า งานวิจัยของสมจิต พันธุ์เหล็ก ศึกษา บทความคอลัมน์ “ข่าวไกลนา” และ “คลื่นใต้น้ำ” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นการศึกษาศิลปะการใช้ภาษารวมทั้งการนำเสนอแนวคิดในด้านต่างๆ ที่ได้จากบทความประจำของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ตลอดจนการแสดงทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในส่วนแนวคิดด้านต่างๆ ที่มีอย่างหลากหลายนั้นพบว่าหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีแนวคิดสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย เน้นย้ำให้คนไทยทุกคนยกย่องเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่วนงานวิจัยของ ม.ล.วัลย์วิภา บุรุษรัตนพันธุ์ ศึกษา มิติความคิดของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช : ศึกษาจากคอลัมน์ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ (พ.ศ.2493-2538) เป็นการศึกษามิติความคิดในด้านต่างๆ พบแนวคิดสำคัญของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีต่อสถาบันหลักของสังคมไทยคือชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และแนวคิดการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขยังเป็นแนวคิดที่สำคัญของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นสังคมไทย อย่างไรก็ตามงานวิจัยทั้งสองเรื่องมีแนวคิดหลักที่เห็นเด่นชัดคือ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีความยึดมั่นเทิดทูน ในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และต้องการสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีงานศึกษาผลงานเขียนด้านบทความประจำของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยมีการศึกษาด้านวิเคราะห์เนื้อหา การใช้ภาษา และแนวความคิดด้านต่างๆ แต่ประเด็นการศึกษาในเรื่องของการใช้ภาษากับการเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศนั้นยัง

ไม่ปรากฏ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการใช้ภาษากับการเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

บทที่ 3

แนวคิดการพัฒนาประเทศ

แนวคิด คือ สารสำคัญของเรื่องที่ผู้แต่งต้องการสื่อมาถึงผู้อ่านและแนวคิดจะเป็นส่วนเชื่อมโยงองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องให้ประสมกลมกลืนกันเป็นอย่างดี (อิงอร สุพันธุ์วิช. 2547: 108-110) แนวคิดจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอสู่ผู้อ่านผ่านงานประพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ในส่วนบทความประจำที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวันนั้น ผู้เขียนมุ่งแสดงทัศนะหรือความคิดเห็นต่อปัญหาหรือวิกฤตการณ์ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ซึ่งความคิดเห็นที่นำเสนอมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นวิธีการหรือชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหา ให้ข้อสังเกตตามทัศนะของผู้เขียนหรือการโต้แย้ง หรือเสนอความคิดสนับสนุนความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีมาก่อนแล้ว หรือเป็นการวิพากษ์วิจารณ์การกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดเห็นของตน (ธีรนุช โชคสุวนิช. 2543: 13)

บทความเปรียบเสมือนอาหารสมองของผู้อ่าน ดังนั้นผู้เขียนจึงควรปรุงอาหารที่ดีมีประโยชน์ต่อสมองของผู้อ่านด้วยการกำหนดเนื้อหาสาระที่เชื้อประโยชน์ต่อผู้อ่าน ให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องสมบูรณ์ (เจือ สตะเวทิน. 2517: 63) ส่วนงานเขียนบทความประจำนับเป็นผลงานที่มุ่งเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนเป็นสำคัญ โดยความคิดเห็นที่ผู้เขียนนำเสนอขึ้นย่อมต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ ในฐานะสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม บ่มเพาะความคิดของผู้อ่าน อีกทั้งหนังสือพิมพ์ยังมีหน้าที่ที่เป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่ง คือ การแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการนำพาสังคมให้ดีขึ้น (มาลี บุญศิริพันธ์. 2550: 301)

บทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นงานเขียนที่เกิดจากประสบการณ์อันหลากหลาย ทั้งจากบทบาทนายกรัฐมนตรีนักการเมือง นักเขียน นักสื่อสารมวลชน ครู ศิลปิน รวมทั้งบทบาทของการเป็นสมาชิกในสังคมที่เข้าใจความรู้สึกหรือปัญหาของประชาชน และบทบาทของนักสื่อสารมวลชนที่มีหนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญ โดยบทความประจำดังกล่าวได้ถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์บ้านเมืองต่างๆ ให้ข้อคิดความเห็น ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ตลอดจนการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ การที่หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เสนอแนวคิดของตนผ่านบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ก็ย่อมหวังผลให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักและมีความคิดต่อยอดจากประเด็นที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ เพื่อส่งผลให้เกิดพลังของผู้อ่านทำให้เป็นพลังเสียงของประชาชนที่สะท้อนไปถึงผู้มีอำนาจในการปกครองบ้านเมือง และหากสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมหรือผู้มีอำนาจในสังคมได้เล็งเห็นถึงเรื่องราว

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วก็อาจก่อให้เกิดความร่วมมือกันในการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุง แก้ไข เพื่อนำพาสังคมให้ผ่านพ้นวิกฤตการณ์ปัญหาต่างๆ บทความประจักษ์เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ใช้แสดงแนวคิดของผู้เขียนโดยแนวคิดที่ปรากฏนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาสังคมไปในทิศทางที่ดีขึ้น

การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงตามแบบแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (planned directed change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า นั่นคือ การพัฒนาไม่ได้เป็นเรื่องธรรมชาติ แต่เป็นความพยายามของมนุษย์ โดยพยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และมีการกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ข้าเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาและถูกพัฒนา เป็นต้น (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2549: 3)

จากลักษณะของการพัฒนาดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิเคราะห์แนวคิดการพัฒนาโดยข้อความที่เป็นแนวคิดการพัฒนาดังกล่าวต้องมีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นปัญหา เสนอแนวทางแก้ไข คาดการณ์ ตลอดจนชี้แนะสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยแนวคิดการพัฒนาดังกล่าวจะแสดงออกมาผ่านการใช้ภาษาในบทความ

จากการศึกษาบทความความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่าผู้เขียนได้แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ จำนวน 5 ด้าน โดยเรียงลำดับตามความถี่ของแนวคิดการพัฒนาประเทศที่พบจากมากไปน้อย ดังนี้

- 3.1 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม
- 3.2 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง
- 3.3 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ
- 3.4 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์
- 3.5 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน

3.1 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม

การพัฒนาประเทศด้านสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยมีมนุษย์เป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้น มีการวางแผนหรือกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นจากสภาพที่ไม่น่าพึงพอใจไปสู่สภาพที่น่าพึงพอใจ ซึ่งการพัฒนาประเทศด้านสังคมนั้นมุ่งเน้นไปที่คุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2532: 6) กล่าวถึงการพัฒนาทางด้านสังคมว่า หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนทั้งทางด้านจิตใจ ศิลปวัฒนธรรมอันดีของชุมชน รวมตลอดถึงการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ประชาชนด้วย นอกจากนี้ อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2544: 17) กล่าวถึง

การพัฒนา ด้านสังคม ดังนี้ การพัฒนาสังคม มีเป้าหมายของการพัฒนาสังคมที่สำคัญ คือ การรู้หนังสือของประชาชน มุ่งให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ เพื่อให้ประชาชนได้เปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของเขา นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาสังคม คือ การให้สวัสดิการสังคมแก่ประชาชน โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาสังคมและเตรียมการสำหรับสังคมอุตสาหกรรมใหม่ เช่น การจัดทำโครงการเกี่ยวกับสุขภาพ การศึกษา ความต้องการทางด้านร่างกายสำหรับเด็ก การประกันสังคม เป็นต้น และ ดิเรก ฤกษ์หรรษา (2527: 6) ได้ให้อธิบายถึงการพัฒนาสังคมไว้ว่า การพัฒนาสังคมเป็นกระบวนการพัฒนาที่สำคัญที่เน้นการกระบวนการพัฒนาคคน การพัฒนาคุณภาพชีวิต เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงคุณค่าความเป็นมนุษย์ให้มากขึ้นในด้านการศึกษา การสาธารณสุข ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

จากนิยามการพัฒนาสังคมดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาสังคมมีขอบข่ายครอบคลุมในหลายด้าน อาทิ การพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม สุขภาพอนามัย การศึกษา การมีงานทำ เป็นต้น การพัฒนาสังคมจึงมีขอบเขตที่กว้างขวางและเกี่ยวข้องกับเรื่องราวต่างๆไปในชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการพัฒนาสังคม ดังนี้ ข้อความที่จัดเป็นแนวคิดการพัฒนาด้านสังคมจะต้องชี้ให้เห็นถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลดลงจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับสังคมในเรื่องที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม สุขภาพอนามัย การศึกษา และสวัสดิการสังคม เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยพบว่าแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมที่ปรากฏในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีดังต่อไปนี้

- 3.1.1 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมประเด็นด้านสาธารณสุข
- 3.1.2 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมประเด็นด้านสวัสดิการสังคม
- 3.1.3 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม
- 3.1.4 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมประเด็นด้านศาสนา

3.1.1 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมประเด็นด้านสาธารณสุข

การพัฒนาประเทศด้านการสาธารณสุข เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมให้ส่งเสริมสุขภาพอนามัย ส่งเสริมให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกสุขลักษณะ ปฏิบัติงานรักษาสุขบัญญัติ ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกของสังคมมีพลานามัยแข็งแรง นอกจากนี้การพัฒนาด้านอาหารและยารักษาก็เป็นสิ่งสำคัญซึ่งรัฐบาลต้องเป็นผู้ส่งเสริมและให้การสนับสนุนสิ่งดังกล่าวโดยอย่าให้ขาดแคลน (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2526: 16-18)

การสาธารณสุข หมายถึง การป้องกันและรักษาโรค ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพและพละอนามัยที่ดี มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ หากสังคมใดจะมีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ สังคมนั้นต้องมีประชากรซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศได้มีสุขภาพอนามัยที่ดี ดังนั้นการพัฒนาสาธารณสุขจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญโดยมุ่งถึงประโยชน์ของประชากรในสังคมเป็นอันดับแรก การสาธารณสุขมีความสำคัญทั้งต่อตัวบุคคลและสังคม

หน้าที่หรือขอบข่ายงานด้านการสาธารณสุขจึงเกี่ยวข้องกับด้านบุคคลและด้านสังคม โดยด้านบุคคล การสาธารณสุขทำหน้าที่ส่งเสริมให้บุคคลมีสุขภาพพละอนามัยดี มีร่างกายแข็งแรง สามารถทำงานประกอบอาชีพได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ และสร้างฐานะครอบครัวให้มีความมั่นคง ตลอดจนดำรงชีพอยู่ได้อย่างผาสุก

ส่วนในด้านสังคมนั้นมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงจากทางด้านบุคคลไปสู่ด้านสังคม เพราะบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคม เมื่อบุคคลในสังคมมีสุขภาพพละอนามัยแข็งแรงสมบูรณ์ ก็จะทำให้สังคมนั้น มีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง ดังนั้นการพัฒนาด้านการสาธารณสุข นอกจากจะเกิดประโยชน์โดยตรงแก่ตัวบุคคลแล้ว จึงยังมีผลดีต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป คือ มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญและเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาประเทศในทุกๆด้าน หากในสังคมใดมีประชากรที่มีสุขภาพพละอนามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์พร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจก็จะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองได้ ซึ่งการดำเนินการส่งเสริม พัฒนาจึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องมีมาตรการหรือนโยบายในการส่งเสริมหน่วยงานด้านการสาธารณสุขให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มกำลังเพื่อให้ประชากรมีสุขภาพพละอนามัยที่ดี

จากบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาสังคมในประเด็นด้านการสาธารณสุข ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 จากปัญหาโสเภณีที่เป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดโรคติดต่อ คือ กามโรค ซึ่งผู้เขียนได้แสดงแนวคิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังตัวอย่าง

“...การห้ามมิให้มีโสเภณีในทางกฎหมายนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ในกรณีโสเภณีนั้นเมื่อไม่ยอมรับความจริงก็ย่อมจะควบคุมไม่ได้ เมื่อควบคุมไม่ได้แล้วกามโรคก็แพร่หลายและอาจเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นภัยต่อสังคม การไม่ยอมรับโสเภณีในสังคมนั้นเป็นการไม่ยอมรับความจริง ความเชื่อถือในสิ่งที่เป็นไปได้ และการไม่ยอมรับความจริงย่อมจะเกิดผลร้ายเสมอ ผมจึงอยากถามว่าถึงเวลาหรือยังครับที่เราจะยอมรับความจริงกันเสียทีว่า โสเภณีนั่นถึงทำอย่างไรก็ต้องมี เมื่อมันต้องมีแล้วก็เข้าควบคุมเสียเลยจะไม่ดีกว่าหรือ? การควบคุมก็คือให้จดทะเบียนสำนักโสเภณีที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ ถ้าใคร

ตั้งช่องเถื่อนเป็นจับกันจริงๆ แทนที่จะจับหมุนเวียนกันไปรอบๆ อย่างทุกวันนี้ และเมื่อมีช่องโสเภณีจดทะเบียนเป็นจำนวนมากกว่าช่องเถื่อนแล้ว ทางที่จะควบคุมกามโรคก็จะมีมากขึ้น คนป่วยเป็นกามโรคก็จะมีน้อยลงไป ภัยอันตรายต่อสังคมก็จะน้อยลงตามไป...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 51)

ผู้เขียนแสดงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการควบคุมโรคติดต่อ โดยผู้เขียนแสดงถึงปัญหาเรื่องโสเภณีและโรคติดต่อ แนวคิดดังกล่าวเป็นการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาโสเภณีและปัญหาโรคกามโรคที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนั้น ซึ่งผู้เขียนเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการใช้มาตรการควบคุมโสเภณีให้ถูกกฎหมายเพื่อเป็นการควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดโรคติดต่อขึ้น เพราะถึงอย่างไรในสังคมไทยก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาเรื่องโสเภณีได้ แต่หากทุกคนยอมรับความจริงเรื่องปัญหาโสเภณีและยอมให้มีการควบคุมโสเภณีให้ถูกต้องตามกฎหมายก็เท่ากับว่าเป็นการควบคุมโรคติดต่อด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 2 กล่าวถึงปัญหาในการบริโภคอาหารที่เป็นสาเหตุก่อให้เกิดโรคหัวใจวาย โดยผู้เขียนได้แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อป้องกันการเกิดโรคหัวใจวาย ดังตัวอย่าง

“...แกงเผ็ดทุกชนิดที่ใส่กะทิ เช่น แกงเผ็ดเนื้อไก่หมู แกงเทโพ แกงหมู ตะพาบน้ำ แกงไก่ ต้มช่า แกงควัหอยขม ฯลฯ กินตายทั้งนั้น กินมากๆ แล้วตายปัจจุบันไม่ทันสั่งลูกสั่งเมียด้วยซ้ำ! สรุปแล้วถ้าใครไม่ยอมหัวใจวายก็ต้องระวังที่อาหาร **ทำใจเสียว่าคนเรานั้นที่แท้ก็เป็นชะนีชนิดหนึ่ง** กินอะไรที่ชะนีไม่ควรจะกินก็ตายง่าย จึงต้องรับประทานผักและผลไม้ให้มากๆ แต่อย่าไปกินทุเรียนมากๆ ใช้นะเออ! ใช้นั้นจะกินก็ได้แต่ต้องนานทีปีหนเท่ากับชะนีมันจะลักไขนกันนั้นกินได้ ชะนีดูเหมือนจะกินสัตว์ประเภทแมลง ไม่กินสัตว์ที่มีไขมันเกินกว่านั้น คนก็ควรจะดูตัวอย่าง ไม่ต้องถึงกับกินแมลงตามชะนีแต่ควรกินเนื้อสัตว์ที่มีไขมันติดน้อยที่สุด...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 215-216)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นด้านสาธารณสุข เพื่อชี้แนะให้ประชาชนได้รู้จักคิดและระมัดระวังเรื่องการรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องและเป็นเรื่องใกล้ตัวของประชาชนทุกคน ผู้เขียนแสดงถึงปัญหาทางด้านสุขภาพที่เกิดจากการบริโภคอาหารซึ่งเป็นบ่อเกิดของโรคต่างๆ เช่น โรคหัวใจวาย นอกจากนี้ผู้เขียนยังเสนอแนะแนวทางแก้ไขโดยการมุ่งเน้นให้ประชาชนบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และได้ยกตัวอย่างเปรียบเทียบให้มนุษย์ซึ่งคือประชาชนทั้งหลายเห็นว่า ควรรับประทานอาหารเหมือนชะนี คือ เน้นการรับประทานผัก ผลไม้ให้มากๆ ส่วนไขมันนั้นควรรับประทานให้พอเหมาะและละเว้นอาหารประเภทกะทิ รวมทั้งไขมันจากสัตว์ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็น

สาเหตุของโรคไขมันในเส้นเลือดสูง ซึ่งอาจทำให้เกิดหัวใจวายเฉียบพลันได้ หากคนในสังคมหันมาใส่ใจในเรื่องการบริโภคอาหารให้มากขึ้นก็ย่อมส่งผลให้อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ลดลง เมื่อคนในสังคมมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงแล้วก็ย่อมมีกำลังกายกำลังใจพร้อมในการพัฒนาประเทศด้านอื่นๆต่อไป

ตัวอย่างที่ 3 กล่าวถึงการคุมกำเนิดที่มีหลายวิธี ซึ่งวิธีที่ดีที่สุดนั้น ทำได้ยากที่สุด คือ การคุมที่ใจ โดยการหักห้ามใจมิให้กระทำการใดๆ ที่จะทำให้เกิดการตั้งครรภ์ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนได้ชี้แนะแนวทางในการคุมกำเนิด ดังนี้

“...การคุมกำเนิดนั้นมีหลายวิธี วิธีที่ดีที่สุดและได้ผลบริบูรณ์ที่สุดก็คือ การคุมที่ใจได้แก่การหักห้ามใจมิให้กระทำการใดๆ ที่จะทำให้เกิดเกิด แต่การคุมใจหรือห้ามใจนั้นทำยาก การคุมกำเนิดส่วนใหญ่จึงต้องทำทางกาย ซึ่งมีอยู่หลายวิธีและปรากฏว่าวิธีเก่าๆ ที่เคยใช้กันมานั้นถึงจะได้ผลบ้างก็ไม่บริบูรณ์นัก มีช่องทางที่จะมีการปฏิสนธิอยู่เสมอบางอย่างก็แทบไม่น่าเชื่อ แต่อย่างไรก็ตาม **วิธีคุมกำเนิดในปัจจุบันที่ทันสมัยและได้ผลมากที่สุดคือการรับประทานยา หรือการคุมกำเนิดทางปาก และการใส่ห่วงในมดลูก (I.U.D.) ซึ่งต้องทำทางฝ่ายสตรี...**”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.3. 2515: 197)

จากสภาพปัญหาการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างประชากรและทรัพยากรธรรมชาติ หากไม่ควบคุมการเกิดก็อาจทำให้ทรัพยากรธรรมชาติลดลงเนื่องจากประชากรเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนปัจจัย 4 ตามมา ดังนั้นรัฐบาลควรหาวิธีการให้ความรู้ในเรื่องการวางแผนครอบครัวหรือการคุมกำเนิดให้กับประชาชน เพื่อเป็นการควบคุมอัตราประชากรไม่ให้มีจำนวนมากเกินไป โดยจากตัวอย่างผู้เขียนได้กล่าวถึงวิธีการคุมกำเนิดที่มีหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีนั้นทั้งคุมกำเนิดได้ผลและไม่ได้ผล แต่ถึงอย่างไรก็มีวิธีการคุมกำเนิดที่ได้ผลมากที่สุด คือ การรับประทานยา หรือการคุมกำเนิดทางปาก โดยผู้เขียนใช้การเปรียบเทียบเพื่อสื่อถึงวิธีการคุมกำเนิดที่ได้ผลที่สุด คือ การคุมกำเนิดทางปาก ซึ่งหมายถึงการรับประทานยาคุมกำเนิดนั่นเอง แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นด้านสาธารณสุขนี้เพื่อชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการคุมกำเนิดให้ได้ผลดีที่สุด ซึ่งการคุมกำเนิดเป็นการวางแผนครอบครัวที่ทุกครอบครัวจะต้องมีการวางแผนในการตั้งครรภ์ การมีบุตรจำนวนที่เหมาะสมจะทำให้ครอบครัวมีคุณภาพ บุตรที่เกิดมาจะได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี ไม่เป็นการระให้กับผู้อื่น การมีบุตรจำนวนมาก หรือไม่มีการวางแผนที่ดีจะมีผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพมารดาและทารกอย่างมาก และอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมาทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม แต่เมื่อมีการควบคุมประชากรได้และมีจำนวนประชากรเหมาะสม โดย

ในแต่ละครอบครัวซึ่งเป็นรากฐานของสังคมเป็นครอบครัวมั่นคง สมบูรณ์ มีคุณภาพ สมาชิกในครอบครัวได้รับการศึกษา อบรมเลี้ยงดูอย่างดี มีอาชีพที่ดี ก็ย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ต่อไปอีกด้วย

นอกจากตัวอย่างที่ 3 ที่กล่าวถึงวิธีการคุมกำเนิดที่ได้ผลแล้วนั้น หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ยังกล่าวถึงปัญหาในการคุมกำเนิดที่ประชาชนสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งรัฐบาล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4 แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคมในประเด็นด้านสาธารณสุข ในประเด็นการคุมกำเนิดนี้เพื่อชี้แนะให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการคุมกำเนิดและการแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง โดยยกตัวอย่างของประชาชนในจังหวัดชัยภูมิ ดังนี้

“...การออกลูกถี่ไป โดยไม่มีกำหนดนั้นก็ยิ่งทำให้ร่างกายตนเองทรุดโทรมลงไป กำลังวังชาลดถอยลงไปทุกวันจะทำการงานก็ไม่ได้ดีเหมือนแต่ก่อน ปัญหาชีวิตเหล่านี้แม่บ้านชัยภูมิรู้กันดี ทุกคนจึงไม่ต้องเสียเวลาไปสมมนากันให้มากขึ้น วันดีคืนดีก็รวบรวมเงินกันเช่ารถมากรุงเทพฯ แล้วก็ไปหาหมอให้คุมกำเนิดให้ ผลที่ต้องการก็เกิดขึ้นทันที ไม่ต้องรอรัฐบาล รับเอาการชะลอการเกิดเป็นนโยบาย ไม่ต้องไปรบกวนงบประมาณจากรัฐบาล **เมื่อเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและผลประโยชน์ของตนโดยตรง ตนก็ต้องแก้ปัญหาและรักษาผลประโยชน์นั้นเอาเอง** การกระทำของแม่บ้านชัยภูมิคราวนี้จึงเป็นตัวอย่างอันที่ดีแสดงให้เห็นว่าประชาชนชาวไทยนั้นมีความรู้ความรับผิดชอบ มีปัญญาที่จะแก้ไขปัญหาของตนเองได้เป็นอย่างดี ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 69-70)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาของการไม่คุมกำเนิด ซึ่งการตั้งครรภ์และคลอดบุตรบ่อยครั้งจะทำให้ร่างกายทรุดโทรมลง อาจก่อให้เกิดโรคแทรกซ้อนและจะส่งผลต่อการทำงานต่างๆ ได้ไม่ดีเท่าที่ควร ผู้เขียนแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุข เรื่องการคุมกำเนิดนี้เน้นไปยังตัวบุคคล โดยชี้แนะให้เห็นความสำคัญของการคุมกำเนิด เมื่อประชาชนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการคุมกำเนิดแล้วก็ย่อมเสาะหาวิธีการที่จะคุมกำเนิดให้กับตนเองโดยไม่ต้องหวังพึ่งหน่วยงานใด เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและครอบครัว ซึ่งหากประชาชนสามารถคุมกำเนิดได้ด้วยตนเองแล้วก็จะส่งผลโดยตรงต่อครอบครัว คือ เด็กที่เกิดมาโดยพ่อแม่ที่พร้อมจะมีลูกก็จะได้รับการดูแลเอาใจใส่ อบรมเลี้ยงดูอย่างดีและจะเกี่ยวเนื่องไปสู่สังคมและประเทศชาติ คือ เมื่อประเทศมีประชากรในปริมาณที่พอเหมาะก็จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาการแย่งชิงทรัพยากร ไม่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสังคมต่างๆ ตามมา

ตัวอย่างที่ 5 กล่าวถึงอันตรายจากผงชูรส คนไทยนิยมใส่ผงชูรสในอาหารทุกประเภทและใส่ในปริมาณมาก ซึ่งหากรับประทานอาหารที่ใส่ผงชูรสมากเกินไปก็อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเยื่อสมอง และอาจเป็นอันตรายต่อทารกในครรภ์ได้

“...เรื่องอันตรายจากผงชูรสนี้ สุขาภิบาลเมืองโตเกียวเป็นผู้ไว้นขึ้นก่อน ดูเหมือนจะมีใครที่นั่น เอาสารห่วยๆทะเล่จิ้มกับผงชูรสกินกับข้าวจนป่วยไป จึงได้เกิดวิเคราะห์และวิจัยกันขึ้น ปรากฏว่าผงชูรสมีอันตรายต่อเยื่อสมองและอาจเป็นอันตรายต่อทารกในครรภ์ได้ สุขาภิบาลกรุงโตเกียวก็ประกาศออกมาให้ประชาชนทราบ เพื่อจะได้ระมัดระวัง กระทรวงสาธารณสุขของไทยซึ่งไม่เคยสนใจในเรื่องนี้ก็ประกาศออกมาบ้าง ทำเอาตื่นเต้นกันไปทั่ว ความจริงของอื่นๆ ซึ่งเป็นภัยต่อผู้บริโภคและน่าจะประกาศให้ทราบ ยังมีอีกมาก เช่น บุหรี่ ซึ่งไม่ว่าจะมาจากนอกหรือผลิตขึ้นในนั้น เป็นภัยอันตรายอย่างยิ่งต่อผู้สูบ เพราะจะทำให้เกิดมะเร็งในปอด ในคอ และในปากได้ง่าย สุวราชูบาล 28 ดิกรินันก็เป็นอันตรายอย่างยิ่ง กินเข้าไปแล้วหุ้้อ ตาแฉะ โมโหร้าย เห็นหน้าใครไม่ถูกใจก็ฆ่าเอาง่ายๆ ถ้ากินเป็นประจำก็อายุสั้นตายเร็ว นอกจากสุวราชูบาลแล้ว เหล้าอื่นๆ ก็มีผลร้ายอย่างเดียวกัน **ทำไมไม่มีใครประกาศตักเตือนให้รู้กันไว้บ้าง?...**”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 329-330)

จากตัวอย่างนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการบริโภคอาหารของประชาชน โดยแสดงให้เห็นอันตรายจากการบริโภคอาหารที่ใส่ผงชูรสมากเกินไป นอกจากนี้ยังกล่าวถึงอันตรายจากการสูบบุหรืและการดื่มเหล้า ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใกล้ตัวคนไทยและอยู่กับคนไทยมาเป็นระยะเวลานาน แต่รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกลับนิ่งเฉย ไม่มีการแจ้งเตือนหรือกระตุ้นเตือนว่าทั้งเหล้า บุหรื หรือแม้แต่มผงชูรสนั้นหากบริโภคมากเกินไปก็ล้วนมีอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภคทั้งสิ้น โดยผู้เขียนมีเจตนาชี้แนะถึงรัฐบาลเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งรัฐบาล กระทรวงสาธารณสุขได้ตระหนักถึงปัญหาสุขภาพของคนไทยที่จะเกิดจากการดื่มเหล้า สูบบุหรืว่ามีอันตรายอย่างไรบ้าง มิใช่ปล่อยปละละเลยอยู่ ซึ่งเป็นอยู่ ซึ่งการประกาศแจ้งเตือนถึงอันตรายจากเหล้า บุหรื ถือเป็นการเริ่มต้นแก้ปัญหาคจากต้นเหตุ เพราะหากประชาชนที่รักสุขภาพได้รับรู้และเห็นถึงอันตรายจากสิ่งดังกล่าวก็ย่อมหลีกเลี่ยงการบริโภคของอันตรายเหล่านั้นได้ และจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ เมื่อประชาชนที่เป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมีร่างกายสมบูรณ์พร้อมก็ย่อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ “หน้า 5 “ ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่า แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุขนั้น ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดตลอดจนแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น อาทิ โรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนเรื่องการคุมกำเนิด เป็นต้น แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นสาธารณสุขดังกล่าวจึงสอดคล้องกับแนวความคิดพัฒนาด้านสาธารณสุข จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ที่เน้นการกำจัดโรคติดต่อบางชนิดที่สามารถใช้มาตรการป้องกันได้ให้หมดสิ้นไป และดำเนินงานควบคุมโรคติดต่อต่างๆ ที่ยังมีปัญหาและอุปสรรคทางด้านการป้องกันโรคเพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายให้ต่ำที่สุด รวมทั้งการคุมกำเนิดเพื่อควบคุมจำนวนประชากรให้มีปริมาณที่พอเหมาะ ซึ่งการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ นั้นเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องร่วมมือกันเข้ามารับผิดชอบดูแล หากประชากรมีสุขภาพ พลามัยที่แข็งแรง สมบูรณ์พร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจก็จะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองได้สืบไป

3.3.2 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมประเด็นด้านสวัสดิการสังคม

การพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาสังคมประเด็นด้านสวัสดิการสังคม เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่ในการรักษา ส่งเสริม สนับสนุนสวัสดิการของประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนให้มากที่สุด

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2546: 1) ได้ให้ความหมาย สวัสดิการสังคม ว่าหมายถึง ระบบการจัดบริการสังคม ซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นการพัฒนาประเทศที่เน้นไปยังประชาชนอย่างแท้จริง โดยมุ่งหมายให้ประชาชนคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุขในทุกๆด้าน ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องรับผิดชอบเพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน

จากบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาสังคมทางด้านสวัสดิการสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 สืบเนื่องจากปัญหาเรื่องการประกอบอาชีพหาบเร่ ซึ่งคณะปฏิวัติในขณะนั้นมีการกวัดขันธ์อาชีพหาบเร่ โดยต้องการกำจัดผู้ค้าขายหาบเร่ตามท้องถนนให้หมดไป แต่อย่างไรก็ตามผู้เขียนมีความเห็นที่ตรงข้ามกับนโยบายคณะปฏิวัติ ดังนี้

“...การกำจัดหาบเร่ให้หมดไปจากถนนหนทางนั้นเห็นจะทำให้สำเร็จได้ยาก หาบเร่กับตำรวจจะต้องเล่นไปลิศจับขโมยกันตลอดไป อย่างเป็นอยู่ขณะนี้ ความหวังของคณะปฏิวัติที่จะให้หาบเร่หมดไปก็คงไม่เป็นผล สิ่งที่เกิดขึ้นก็จะมีแต่ความรู้สึกเป็นปฏิภาค (Opposite) ระหว่างคนที่มีรายได้น้อยฝ่ายหนึ่ง กับตำรวจและคณะปฏิวัติอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ออกจะไม่ดีนัก ไม่มีเสียดีกว่า หาบเร่นั่น ถ้าจะพูดกันในทางวัฒนธรรมก็เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของประเทศไทย ถึงไม่ต้องการจะรักษาไว้ก็ไม่ควรจะมุ่งหน้าคอยทำลาย...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 16-17)

แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองอาชีพของประชาชน โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่คณะปฏิวัติต้องการกำจัดอาชีพหาบเร่ให้หมดสิ้นไป ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าอาชีพหาบเร่เป็นอาชีพที่สุจริตของคนไทยที่มีรายได้และควรได้รับการคุ้มครองหรือส่งเสริมในการประกอบอาชีพนี้ การที่คณะปฏิวัติต้องการกำจัดอาชีพหาบเร่ให้หมดสิ้นไปนับเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพราะไม่มีเงินทุนที่จะสามารถประกอบอาชีพอื่นได้ และการกำจัดหาบเร่ของคณะปฏิวัติอาจทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีเกิดขึ้นหรือความรู้สึกต่อต้านระหว่างตำรวจกับผู้หาบเร่ จึงอาจทำให้การกำจัดหาบเร่นั้นไม่ประสบผลสำเร็จได้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังแสดงแนวคิดให้เห็นว่า อาชีพหาบเร่นับเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย ซึ่งคณะปฏิวัติควรอนุรักษ์ไว้ไม่ควรทำลาย การนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายในการชี้แนะให้คณะปฏิวัตินั้นมีนโยบายหรือวิธีการสนับสนุน ส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้มีรายได้น้อยให้มีอาชีพที่มั่นคง เพื่อให้สามารถหาเลี้ยงตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เมื่อประชาชนในประเทศมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคงก็จะส่งผลดีเป็นผลสืบเนื่องไปถึงการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจอีกด้วย

นอกจากแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองอาชีพของประชาชน ในส่วนของอาชีพหาบเร่นั้น หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ยังกล่าวถึงอาชีพค้าขายอาหารในยามค่ำคืนที่ถือเป็นอาชีพสุจริตอาชีพหนึ่งแต่คณะปฏิวัติมีนโยบายไม่สนับสนุนอาชีพเหล่านี้ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 2 ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองอาชีพของประชาชน โดยแสดงผลเพื่อให้คณะปฏิวัติส่งเสริมและคุ้มครองอาชีพค้าขายอาหารในยามกลางคืน เพราะอาชีพนี้เกี่ยวข้องกับประชาชนที่ต้องทำงานกลางคืนหรือยามดึก ดังนี้

“...การขายอาหารในยามดึกนั้นก็เป็อาชีพอันสุจริตของคนจำนวนไม่น้อยในนครหลวงกรุงเทพธนบุรี จึงควรคุ้มครองและส่งเสริม เพราะคนที่เคยทำงานแต่เวลากลางคืนนั้น ถ้าหาอาชีพที่สุจริตไม่ได้ก็จะหันเข้าหาอาชีพทุจริตได้ง่ายที่สุด นอกจากนั้นนครหลวงกรุงเทพธนบุรีสมัยนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปจากกรุงเทพฯและธนบุรีเมื่อสมัย 20 ปีมาแล้วอย่างมากมาย ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่ามีคนที่ต้องทำงานกลางคืนหรือเข้าเวรทำงานกลางคืน คนเหล่านี้เลิกงานหรือออกเเวรจากงานในยามดึก เมื่อกลับไปถึงบ้านก็จะมีคุณผู้หญิงนั่งรออุ่นอาหารวางไว้ให้รับประทานในตอนดึก แต่คนทางบ้านจะพากันหลับนอนกันหมดแล้ว ถ้าไม่ได้กินอะไรเลยท้องก็หิว ร้านขายอาหารหลังสองยามจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ที่ต้องทำงานและเลิกงานในตอนดึก เรียกได้ว่าเป็นของจำเป็นทีเดียว นอกจากนั้นก็ยังมียกขบวนแท็กซี่และสามล้อเครื่อง ซึ่งจะต้องการอะไรกินเอาแรงในตอนดึก รถลึบล้อนั้นเราก็กะไว้ไม่ให้เข้านครหลวงในเวลากลางวัน ปลอ่ยให้เข้ามาได้แต่ในตอนกลางคืนเท่านั้น เมื่อได้วางกฎเกณฑ์กันไว้เช่นนี้แล้ว จะไม่เห็นใจเขาบ้างหรือ คนทำงานหนักและผู้ทำงานขนส่งนั้น จะกินอาหารเป็นเวลาเหมือนกับคนนั่งโต๊ะทำงานไม่ได้ วางเมื่อไหร่ก็ต้องกินเมื่อนั้น เมื่อต้องทำงานกลางคืนก็ต้องกินกลางคืน จึงน่าจะเหลียวหลังกลับไปดูด้วยความเห็นใจกันบ้าง เมื่อเห็นใจแล้วก็ควรจะผ่อนผันหรือจะยกเลิกคำสั่งนั้นเสียเลยก็ยั้งได้ จะไม่มีผู้ใดตำหนิติเตียนเลย มีแต่จะอนุโมทนา แต่ถ้าจะไม่เหลียวหลังไปดู หรือดูแลแล้วยังไม่ยอมผ่อนผันหรือยอมแก้คำสั่งเกี่ยวกับการขายอาหารหลังสองยาม เพราะเห็นว่าจะเสียหายเสียตาอะไรทำนองนั้นก็แล้วกันไปครับ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 18-19)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองอาชีพของประชาชน โดยผู้เขียนนำเสนอแนวคิดให้คณะปฏิวัติมีนโยบายผ่อนผันหรือแก้ไขคำสั่งเกี่ยวกับการขายอาหารหลังเวลา 24 นาฬิกาหรือเวลาสองยาม ซึ่งร้านขายอาหารในยามวิกาลนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ทำงานกลางคืน รวมทั้งผู้ขับรถแท็กซี่ สามล้อเครื่อง ผู้ขับรถบรรทุกที่วิ่งในยามค่ำคืน หากไม่มีร้านขายอาหารในตอนกลางคืนก็จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพของผู้ประกอบอาชีพดังกล่าว และอาจส่งผลเสียต่อการทำงานทำให้การทำงานนั้นขาดประสิทธิภาพด้วย นอกจากนี้การห้ามไม่ให้ขายอาหารหลังเวลา 24 นาฬิกายังส่งผลกระทบโดยตรงต่อพ่อค้าแม่ค้าที่ประกอบอาชีพสุจริตที่มีรายได้จากการขายอาหารอีกด้วย ซึ่งเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไปมีประชาชนทำงานกลางคืนเพิ่มมากขึ้น และอาหารยังเป็นปัจจัย 4 ที่มีความจำเป็นต่อชีวิตของมนุษย์เช่นเดิม คณะปฏิวัติจึงควรตระหนักถึงเหตุผลดังกล่าวและไม่ควรสั่งให้ยกเลิกการขายอาหารหลังเวลา

24 นาฬิกาเพื่อความเป็นอยู่และเพื่อปากท้องของประชาชน การนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศดังกล่าวผู้เขียนใช้การอธิบายด้วยเหตุผลเพื่อสื่อไปยังคณะปฏิวัติโดยการให้คณะปฏิวัติคุ้มครองผู้ที่ประกอบอาชีพในเวลากลางคืน

ตัวอย่างที่ 3 สืบเนื่องจากการเสียชีวิตของพระเอกดัง มิตร ชัยบัญชา ที่เกิดจากการประสบอุบัติเหตุขณะทำการแสดง ซึ่งผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของประชาชน ดังนี้

“...มิตรต้องตายก็เพราะเรื่องที่ไม่น่าจะเป็น และเป็นไปไม่ได้ ซึ่งมีอยู่มากมายในเมืองไทยเรา... ดาราภาพยนตร์นั้นเป็นสมบัติอันมีค่า ไม่มีใครเขาเอาไปเสี่ยงแสดงบทโหดโผนเอง แต่ในเมืองไทยก็ทำอย่างนั้น การแสดงบทโหดโผนในภาพยนตร์ที่เขาทำกัน ทดลองกันแล้วทดลองกันอีก เพื่อให้มีการเสี่ยงภัยน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย เพราะเขาเห็นว่าชีวิตคนนั้นมีค่า แม้แต่ชีวิตของคนที่มีอาชีพเสี่ยงชีวิตแสดงหนังในบทโหดโผน อย่างการโหนบันไดเครื่องบินอันเป็นบทที่มิตรต้องตกลงมาตายนั่น เขาจะต้องคำนวณน้ำหนักของผู้แสดง ความเร็วและแรงจุดของเครื่องบิน ทิศทางและความเร็วของลม และอื่นๆอีกมากมาย ซึ่งในที่สุดก็จะออกมาเป็นผลทำให้ต้องเอาลวดที่แข็งแรงมัดโยงตัวผู้แสดงไว้กับเครื่องบิน เพื่อรับน้ำหนักทั้งหมด ไม่มีทางที่จะตกลงมาตายได้ แต่ในเมืองไทยเรานี้จะทำก็ทำ เพราะเห็นเขาแสดงกันในหนังฝรั่งก็ดีกว่าเขาทำกันด้วยมือเปล่าจริงๆ พูดยกกันคำสองคำแล้วก็ทำเลย **ไม่มีใครทักท้วง ไม่มีใครห้ามปราม ไม่มีใครเห็นว่าไม่น่าทำและทำไม่ได้ แล้วชีวิตคนก็หมดไปอีกหนึ่งและจะต้องล้มตายกันไปอีกเท่าไรก็ไม่มีใครรู้...**”

(สยามรัฐ หน้า 5. 2515: 209-210)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของประชาชน โดยยกตัวอย่างกรณีการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ในขณะที่ทำการแสดงของ มิตร ชัยบัญชา ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากความประมาทของมนุษย์ นอกจากนี้ผู้เขียนยังเปรียบเทียบให้เห็นกับการต่างประเทศที่มีระบบป้องกัน มีมาตรการรักษาความปลอดภัยให้กับนักแสดง เพราะชีวิตมนุษย์ทุกชีวิตล้วนมีความสำคัญและเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าไม่ว่าจะกระทำการใดๆ ก็ย่อมต้องมีการศึกษาและป้องกันมิให้เกิดภัยอันตรายใดๆ ซึ่งตรงข้ามกับประเทศไทยที่ไม่เข้มงวดในเรื่องความปลอดภัยมากนัก จึงส่งผลให้ มิตร ชัยบัญชา นักแสดงและประชาชนคนหนึ่งต้องเสียชีวิตลงอย่างคาดไม่ถึง โดยแนวคิดการพัฒนาประเทศในประเด็นดังกล่าวเพื่อชี้แนะให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เพราะชีวิตทุกชีวิตมีคุณค่า ไม่ควรที่จะบาดเจ็บหรือล้มตายจากอุบัติเหตุที่สามารถป้องกันได้ นอกจากนี้ยัง

เป็นการกระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตของมนุษย์ก่อนเป็นอันดับแรก เพราะการบาดเจ็บล้มตายล้วนเกิดจากอุบัติเหตุต่างๆ ไม่ควรเกิดขึ้นถ้าหากรู้จักหรือศึกษาวิธีป้องกันอันตรายที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น กล่าวโดยสรุป จากตัวอย่างข้างต้นแสดงถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของประชาชน โดยสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยยังไม่สามารถจัดระบบหรือควบคุมในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงเรื่องดังกล่าวให้มากขึ้น เพื่อรักษาชีวิตของมนุษย์ให้มีชีวิตอยู่เพื่อสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติต่อไป

ตัวอย่างที่ 4 กล่าวถึงปัญหาในการตั้งสมาคมผู้สูงอายุที่มีการจัดตั้งขึ้น โดยผู้เขียนได้ชี้แนะแนวทางในการในการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและบ้านเมือง ดังนี้

“...ถ้าสมาคมนั้นจะใช้ความเป็นผู้สูงอายุของสมาชิกให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมแล้วก็น่าจะเป็นประโยชน์ได้มาก เพราะผู้สูงอายุนั้นได้ผ่านชีวิตมานาน จึงมีทั้งความรู้และประสบการณ์ต่างๆ อันมีคุณค่าสูง ซึ่งควรจะได้ส่งต่อให้คนรุ่นหลังต่อไป ถ้าสมาคมผู้สูงอายุจะทำอย่างนี้ คือประชุมปรึกษาหารือกันด้วยเรื่องปัญหาต่างๆ ของสังคม ใช้ความรู้และประสบการณ์ของสมาชิกเข้ามาปรับกับปัญหาแล้วเสนอแนะในการแก้ไข ทำเป็นรายงานหรือเป็นเอกสารให้ปรากฏออกมาต่อสังคม เอกสารเหล่านั้นจะเป็นประโยชน์มาก สมาชิกของสมาคมนั้นหลายคนได้เคยทำงานในตำแหน่งต่างๆ มานาน งานราชการก็มี งานส่วนตัวก็มี ตลอดจนได้ผ่านเหตุการณ์ต่างๆ ที่สำคัญของสังคมมาแล้วมาก หากสมาคมจะได้ส่งเสริมช่วยเหลือให้ความรู้ และประสบการณ์ของสมาชิกได้ถูกบันทึกลงเป็นตัวหนังสือและพิมพ์เอาไว้ หนังสือเหล่านั้นก็จะมีคุณค่าต่อสังคมมาก...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 173-175)

การจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุจึงเป็นสิ่งที่จะก่อประโยชน์โดยตรงต่อผู้สูงอายุ ซึ่งการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุนั้นเป็นการรวมกลุ่มกันของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสพบปะกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ใช้เวลาว่างที่มีให้เกิดประโยชน์ ช่วยลดความโดดเดี่ยว ความเหงาเพื่อสุขภาพจิตที่ดี และผู้สูงอายุนับเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่า เนื่องจากมีความรู้และประสบการณ์ในการใช้ชีวิตอย่างยาวนาน แม้ผู้สูงอายุจะเริ่มเข้าสู่วันที่ร่างกายเริ่มเสื่อมถอยลงแต่ก็สามารถทำช่วยเหลือและทำประโยชน์ให้กับบ้านเมืองได้ ซึ่ง หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้นำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุ โดยชี้แนะการดำเนินการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติในการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุ และผู้เขียนยังชี้แนะว่าการตั้งสมาคมผู้สูงอายุที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ได้ ต้องมีการปรึกษาหารือปัญหาต่างๆ เพื่อระดมแนวคิดในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนบันทึกไว้

เป็นลายลักษณ์อักษรและเผยแพร่เพื่อให้ก่อประโยชน์แก่สังคม หากสมาคมผู้สูงอายุมีแนวทางปฏิบัติตามได้ดังกล่าวก็ย่อมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองได้ ไม่เป็นภาระแก่ลูกหลานและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตัวอย่างที่ 5 สืบเนื่องจากกรณีการเกิดอัคคีภัยที่โรงแรม เป็นเหตุให้ผู้เข้าพักเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ซึ่งการเกิดอัคคีภัยดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่าปัญหาการควบคุมเพลิงไม่ได้นั้นเกิดจากระบบความปลอดภัยที่ไม่ได้มาตรฐานและยังเสนอแนวทางในการจัดการกับระบบป้องกันอันตรายจากอัคคีภัยดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...โรงแรมอิมพีเรียลที่ถูกไฟไหม้นั้นว่ากันว่าเป็นโรงแรมชั้นหนึ่ง เป็นตึกสูงหลายชั้นในฐานะเช่นนั้นโรงแรมนั้นก็ควรจะมีสัญญาณบอกอันตรายจากไฟไหม้ให้คนที่มาพักที่โรงแรมได้รู้ตัวทันท่วงทีเมื่อเกิดไฟไหม้จะต้องมีสับดับเพลิงซึ่งจะต่อกับท่อน้ำได้ทันท่วงทีและมีเครื่องดับเพลิงเคมีติดอยู่บนทุกชั้นของโรงแรมประตูห้องต่างๆในโรงแรมนั้นจะต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ หากเกิดเพลิงขึ้นในห้องใดห้องหนึ่งแล้วก็อาจปิดประตุนั้นกันไฟไว้มิให้ลุกลามไปยังห้องอื่นได้ จะต้องมีบันไดอยู่นอกตึกซึ่งสร้างไว้เพื่อเป็นทางหนีไฟจะต้องมีเจ้าหน้าที่คอยติดต่อกับหน่วยดับเพลิงให้ทันท่วงทีเมื่อเกิดเพลิงไหม้ หากโรงแรมอิมพีเรียลมีสิ่งต่างๆ ที่ได้กล่าวถึงมาแล้วข้างต้น บางทีก็จะมีคนต้องตายในไฟมากมายถึงเพียงนั้น...”

(สยามรัฐ น.5 ล.7. 2516: 354-355)

จากตัวอย่างข้างต้นนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตที่สงบสุขและปลอดภัย โดยผู้เขียนได้ชี้แนะแนวทางในการสร้างระบบป้องกันอันตรายจากการเกิดอัคคีภัยให้มีมาตรฐานมากขึ้น และผู้เขียนได้ย้มาถึงมาตรการที่จะสร้างระบบความปลอดภัยจากอัคคีภัยให้มีมาตรฐานมากขึ้น โดยเฉพาะในโรงแรมขนาดใหญ่ หรือสถานที่ทั่วไปที่มีผู้คนอาศัยอยู่ว่าจะต้องมีมาตรการใดบ้างที่จำเป็นในการสร้างความปลอดภัยจากอัคคีภัย นอกจากระบบความปลอดภัยที่ผู้ประกอบการโรงแรมต้องคำนึงถึงดังที่กล่าวไปแล้วนั้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือระบบการควบคุมความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ต้องมีมาตรการที่เข้มงวดและทดสอบระบบความปลอดภัยเหล่านั้นอยู่เสมอ เพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัยและเมื่อเกิดอัคคีภัยก็จะสามารถมีแนวทางในการควบคุมสถานการณ์ได้ เมื่อประชาชนได้รับความคุ้มครองในเรื่องความปลอดภัยก็จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ประชาชนจะมีความมั่นใจว่าชีวิตของตนเองจะไม่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายจากสิ่งต่างๆ

จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ “หน้า 5 “ ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดนั้นมีแนวคิดที่ครอบคลุมในเรื่องอาชีพ การคุ้มครองแรงงาน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นต้นนอกจากนี้ผู้เขียนยังชี้แนะแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชน เพื่อสื่อถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีความมุ่งหมายให้ประชาชนคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่อย่างมีความสุขโดยทั่วกัน แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมนั้นล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนามนุษย์โดยตรง ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เมื่อมนุษย์ที่เป็นกำลังหลักของประเทศได้รับการพัฒนาในทุกๆด้าน ก็ย่อมเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในการพัฒนาประเทศต่อไป

3.1.3 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม

การพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่กันไปพร้อมกันในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจของมนุษย์ ซึ่งการพัฒนาในแต่ละด้านต้องให้ความสำคัญและพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศในทุกๆด้าน ในส่วนการพัฒนาทางด้านจิตใจของมนุษย์นอกจากจะเกี่ยวข้องกับทางด้านศาสนาที่ช่วยกล่อมเกลาคิดใจแล้ว สิ่งหนึ่งที่ช่วยจรรโลงใจและสร้างสุนทรียภาพขึ้นภายในจิตใจของมนุษย์ ก็คือ ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งศิลปวัฒนธรรมต่างๆ ล้วนเกิดจากความคิดของมนุษย์ เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านอารมณ์และจิตใจ ศิลปวัฒนธรรมจึงมีความสัมพันธ์และอยู่คู่กับวิถีชีวิตของมนุษย์มาช้านาน

ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่มีศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่นในหลายด้าน ซึ่งศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่คนไทย และทุกหน่วยงานของชาติจะต้องให้ความสำคัญและร่วมมือกันในการทำนุบำรุงอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน สร้างสรรค์และพัฒนาให้เป็นสมบัติของประเทศไทย และยังเป็นการอนุรักษ์เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของชาติสืบไป ซึ่งการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมสามารถปฏิบัติภายใต้ขอบข่ายการพัฒนา (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2526: 18) ดังเช่น การรักษาศิลปะ วรรณคดี ประเพณีและค่านิยมที่เหมาะสมกับกาลสมัย การเปลี่ยนแปลงระบบความเชื่อ บรรทัดฐานและแบบแผน ในการประพฤติปฏิบัติที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา เช่น การถือโชคลาง เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคมในประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม โดยข้อความที่จัดเป็นแนวคิดดังกล่าวจะต้องกล่าวถึงปัญหา แนวทางแก้ไขและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่เกี่ยวกับเรื่องการรักษาศิลปะ วรรณคดี ประเพณี เป็นต้น จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ “หน้า 5 “ ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 ผู้เขียนกล่าวถึงปัญหาการจัดเก็บรักษาพระพุทธรูปโบราณที่ขุดพบในจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งกรมศิลปากรจะนำพระพุทธรูปโบราณนี้ไปไว้ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา แต่ผู้เขียนกลับมีแนวคิดตรงกันข้ามกับกรมศิลปากร จึงแสดงแนวคิดในการแก้ไขปัญหานี้ ดังนี้

“...ถ้าที่จังหวัดปราจีนมีหน่วยศิลปากรและมีเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรอยู่ที่นั่น เรื่องรื้อวานี้ก็คงไม่เกิด เพราะทางฝ่ายบ้านเมืองก็ควรจะรู้จักเจ้าหน้าที่กรมศิลปากร และถ้าหากมีพิพิธภัณฑสถานอยู่ที่นั่น คนจังหวัดปราจีนบุรีก็คงจะไม่ว่าอะไร ในเมื่อกรมศิลปากรจะได้นำพระพุทธรูปไปไว้ที่นั่น เพราะพระพุทธรูปยังหน้าอยู่ในจังหวัด แต่เพราะเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรอยู่ถึงฉะเชิงเทรา และที่ฉะเชิงเทรานั้นเองก็ไม่มีพิพิธภัณฑสถาน เจ้าหน้าที่กรมศิลปากรจึงต้องนำเอาพระพุทธรูปออกนอกจังหวัด ทำให้ฝ่ายบ้านเมืองปราจีนบุรีเดือดร้อน เพราะเกรงว่าจะไม่คง และเมื่อนำเอาพระพุทธรูปมาฉะเชิงเทราแล้ว ก็ยังเก็บไว้ที่บ้านเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรเสียความเข้าใจผิดความรื้อวานี้เกิดขึ้น **สำหรับพระพุทธรูปองค์นี้ ผมใคร่ขอเสนอให้กรมศิลปากรนำเข้ามาเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑสถานกรุงเทพฯ เสียก่อน ต่อเมื่อมีงบประมาณสร้างพิพิธภัณฑสถานที่ปราจีนบุรีแล้วจึงค่อยส่งกลับออกไป ทำอย่างนี้ได้จะปลอดภัยที่สุด...**

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8 .2516: 201- 202)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม โดยเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ในการเก็บรักษาพระพุทธรูปโบราณที่ขุดได้ในจังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากพระพุทธรูปโบราณที่ขุดได้นั้นนับเป็นสมบัติของชาติ ควรได้รับการรักษาไว้อย่างดีในพิพิธภัณฑสถานเพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาและชื่นชม แต่กรมศิลปากรมีแนวคิดที่จะย้ายพระพุทธรูปที่ขุดได้ออกไปเก็บรักษาไว้ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งผู้เขียนมีแนวคิดที่ไม่เห็นด้วยกับกรมศิลปากรเพราะที่จังหวัดฉะเชิงเทรานั้นก็ไม่มีพิพิธภัณฑสถานที่เป็นสถานที่เก็บรักษาและการเคลื่อนย้ายพระพุทธรูปหรือวัตถุโบราณต่างๆ ก็มีโอกาสสูญหายหรือชำรุดได้ ดังนั้นผู้เขียนจึงเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหานี้โดยชี้แนะให้นำพระพุทธรูปไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานกรุงเทพฯ เพราะจะมีความปลอดภัยมากกว่าการนำไปไว้ยังสถานที่อื่นที่ไม่ใช่พิพิธภัณฑสถาน ซึ่งพิพิธภัณฑสถานถือเป็นสถานที่เก็บรักษาและมีเจ้าหน้าที่ของกรมศิลปากรทำหน้าที่ดูแลรักษาโบราณวัตถุของชาติอย่างแท้จริง

ตัวอย่างที่ 2 ผู้เขียนกล่าวถึงศิลปะทางด้านนาฏศิลป์และการละเล่นต่างๆ ของประเทศไทยมีจำนวนมากมายที่อาจจะสูญหายไปหรือมีการเปลี่ยนแปลงจากต้นฉบับเดิม ซึ่งนาฏศิลป์และการละเล่นต่างๆ เหล่านั้นควรได้รับการอนุรักษ์ไว้ตามแบบฉบับเดิมเพื่อรักษาไว้เป็นสมบัติของท้องถิ่นและประเทศชาติ ผู้เขียนจึงแสดงแนวคิดเพื่อเสนอแนะไปยังกรมศิลปากรในเรื่องการอนุรักษ์ศิลปะทางด้านนาฏศิลป์และการละเล่นต่างๆ ดังนี้

“...ความจริงนั้นมียุ่อยู่ในประเทศไทย แต่ละภาคนั้นมีการฟ้อนรำ และการละเล่นต่างๆ มากมายหลายชนิดเกินกว่าที่จะประมาณได้ ทางภาคเหนือก็มีการฟ้อนแบบต่างๆ มีซอพื้นเมืองและอื่นๆ อีกมาก ภาคอีสานก็มีการเข้แบบต่างๆ การรำไท่น หมอลำและอื่นๆ อีกมาก ภาคกลางก็มีโขนละคร หนังใหญ่ (ซึ่งกำลังจะสูญไปแล้ว) ลิเก เพลงฉ่อย เพลงเรือและเพลงพื้นเมืองอีกนานาชนิด ภาคใต้ก็มีโนรา หนังตลุง และอื่นๆ อีกซึ่งผมเองก็ไม่รู้จัก ศิลปะทั้งปวงนี้เป็นสมบัติของชาติ เป็นหน้าที่ของกรมศิลปากรโดยตรงที่จะต้องรักษาเอาไว้ตามแบบฉบับมิให้เสื่อมสูญไปเป็นอันขาด ครั้งหนึ่งกรมศิลปากรเคยส่งคนออกไปศึกษาศิลปะเหล่านี้ แต่ครั้งได้มาแล้วก็เอามาดัดแปลงเสียใหม่ กลายเป็นฟ้อนรำแบบใหม่ของศิลปากรไป เช่น เข้กะติบข้าวของกรมศิลปากรนั้น คนที่เคยรู้จักของจริงในภาคอีสานได้ดูแล้วก็จะต้องละอายใจ แต่ที่สำคัญที่สุดและเป็นอันตรายที่สุดนั้น ก็คือคนในภาคซึ่งเป็นเจ้าของศิลปะนั่นเองพอได้เห็นศิลปะของตน ซึ่งกรมศิลปากรเอามาดัดแปลงจนและแล้วนั้นก็กลับเชื่อถือว่าเป็นของดี เอาของกรมศิลปากรนั้นเองกลับไปแสดงในภาคของตนแล้วอ้างว่าเป็นของตนแท้ๆ ศิลปะของเดิมก็เลยสูญ สูญชนิดที่ไม่มีทางจะเอากลับคืนมาอีกได้...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 193)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะไปยังกรมศิลปากรที่มีหน้าที่โดยตรงในการรับผิดชอบดูแลสมบัติของชาติไว้ ซึ่งผู้เขียนนำเสนอแนวคิดไปยังกรมศิลปากรให้เก็บอนุรักษ์ศิลปะทางด้านนาฏศิลป์ไว้ตามแบบฉบับดั้งเดิมของแต่ละท้องถิ่นไว้มิให้สูญหายและกรมศิลปากรเองไม่ควรดัดแปลงศิลปะทางด้านนาฏศิลป์ให้ผิดแผกไปจากแบบฉบับเดิม เนื่องจากหากมีการดัดแปลงหรือแก้ไขศิลปะเหล่านั้นก็จะทำให้ศิลปะดั้งเดิมสูญหายไปจนไม่สามารถนำมากลับมาคืนได้อีก ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปะดั้งเดิมไว้ให้คนรุ่นหลังได้ชื่นชมด้วยความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ศิลปะเหล่านั้นไว้ให้มีความเจริญงอกงามจวบจนปัจจุบัน

ตัวอย่างที่ 3 สืบเนื่องจากนโยบายของกรมศิลปากรเรื่องการจัดตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ ที่ตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ศิลปะของภาคกลางเท่านั้น ซึ่งผู้เขียนเองมีแนวคิดที่เห็นต่างจากกรมศิลปากรในเรื่องการจัดตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ ดังนี้

“...ใจผมเองผมจึงเห็นว่าการตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ของกรมศิลปากรในภาคต่างๆ นั้นไม่ควรจะตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ศิลปะภาคกลาง แต่ควรจะตั้งขึ้นเพื่อศึกษาและรักษานาฏศิลป์ของภาคต่างๆ เอาไว้ให้ได้ เช่น โรงเรียนนาฏศิลป์ภาคใต้ก็ควรจะสอนโนราและสอนหนังตลุง หาดูโนราและครูหนังตุง มาสอน เมื่อศึกษาได้และรักษาไว้ได้แล้วจึงค่อยแลกเปลี่ยนศิลปกันระหว่างภาคนั้นๆ กับภาคกลางในภายหลัง การเผยแพร่นาฏศิลป์ภาคกลาง คือชนละครในภาคนั้นๆ จะมีผลเพียงสองทางเท่านั้น คือ มีคนนิยมหรือไม่มีคนนิยม ซึ่งเป็นผลเสียทั้งสองทาง ไม่มีทางที่จะดีได้ เพราะถ้ามีคนนิยมนาฏศิลป์ภาคกลางขึ้นมา นาฏศิลป์ของภาคนั้นๆ ก็ต้องสูญ เช่นในภาคใต้ถ้าคนนิยมดูชนละครขึ้นมาจริงๆ โนราก็ต้องสูญ ซึ่งจะนำเสียดายเป็นอย่างยิ่ง แต่ถ้าคนไม่นิยมนาฏศิลป์ภาคกลางแล้ว การที่กรมศิลปากรไปตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ขึ้นในภาคนั้นๆ ก็จะเป็นเรื่องเสียเงินเสียแรง และเสียใจโดยเปล่าประโยชน์...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 195-196)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม โดยมุ่งหมายเพื่อชี้แนะกรมศิลปากรในเรื่องการจัดตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ ซึ่งผู้เขียนมีแนวคิดว่าการจัดตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ในภาคต่างๆ ของประเทศไทยนั้นควรจัดตั้งเพื่อการศึกษาและรักษานาฏศิลป์ของภาคต่างๆ ไว้ มิใช่ตั้งเพื่อเผยแพร่ศิลปะของภาคกลาง ทั้งนี้ประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศที่มีศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายและมีความแตกต่างกันในแต่ละภาค ซึ่งควรอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเหล่านั้นไว้ให้คงอยู่ในท้องถิ่นและประเทศชาติ การที่กรมศิลปากรจะตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์เพื่อเผยแพร่ศิลปะของภาคกลางเพียงอย่างเดียวจึงเป็นสิ่งที่ไม่สมควร เนื่องจากนาฏศิลป์ของภาคต่างๆ ในประเทศไทยล้วนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน เมื่อกรมศิลปากรให้ความสำคัญเฉพาะภาคกลางก็อาจทำให้นาฏศิลป์ของภาคหรือท้องถิ่นอื่นสูญหายไปเพราะนาฏศิลป์ภาคกลางได้เข้าไปแทนที่นาฏศิลป์ท้องถิ่นนั้นหมดสิ้นแล้ว หากกรมศิลปากรต้องการจัดตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ในแต่ละภาคก็ควรให้ความสำคัญและรักษานาฏศิลป์ของภาคนั้นๆ ให้ดีเสียก่อน จากนั้นจึงค่อยแลกเปลี่ยนไปยังภาคอื่นๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ไปยังประชาชนในภาคอื่นๆ ต่อไป

จากแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ “หน้า 5 “ ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวคิดการพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมที่พบจากบทความมีความเกี่ยวข้องกับการรักษาศิลปวัฒนธรรมเป็นส่วน

ใหญ่ มุ่งเน้นเพื่อชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินงาน อนุรักษ์ พื้นฟู สืบสาน สร้างสรรค์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมถือว่าเป็นเรื่องของทุกคนในชาติที่ต้องช่วยกันปฏิบัติเพื่อรักษาเอกลักษณ์ของชาติไทยไว้ให้อยู่สืบไป

3.1.4 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมประเด็นด้านศาสนา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้สิทธิเสรีภาพทางการนับถือศาสนาซึ่งประชาชนสามารถเลือกนับถือศาสนาได้ตามความเชื่อ ความเลื่อมใสศรัทธาของแต่ละคนโดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยมีประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา จึงทำให้วิถีชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาในทุกๆ ช่วงวัยของชีวิตตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเสียชีวิต

จากการวิเคราะห์บทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาสังคมทางด้านการศาสนา ที่นำเสนอในเรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนาตลอดจนถึงเรื่องกิจของพระสงฆ์ ซึ่ง หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นบุคคลที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก ดังนั้นการมองสังคมไทยในประเด็นที่เกี่ยวข้องศาสนาพุทธจึงปรากฏชัดเจนในงานเขียนที่นำเสนอสู่สาธารณะชน อัจฉราพร กุมทิสัมัย ; และ สุนทรี อาสะไวย์ (2538 :79) ได้กล่าวถึง หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ดังข้อความตอนหนึ่งว่า “...อาจารย์ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นตัวอย่างของบุคคลที่ยึดหลักธรรมของพระพุทธศาสนาในการดำรงชีวิตภายใต้ภาวะการณ์ที่สับสนและแปรเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา...” จากข้อความดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่า หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นพุทธศาสนิกชนที่นำหลักธรรมของพุทธศาสนามาปรับใช้กับวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ซึ่ง หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ยังได้ถ่ายทอดแนวคิดหรือมุมมองทางพระพุทธศาสนาออกมาโดยผ่านตัวอักษรให้อ่านได้รับทราบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นเกี่ยวกับศาสนาที่มุ่งเน้นในเรื่องหลักธรรมคำสอนนั้นให้อยู่ในกลุ่มแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการพัฒนาระดับจิตใจของมนุษย์ด้วยหลักธรรมทางพุทธศาสนา แต่อย่างไรก็ตามบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ยังมีประเด็นที่กล่าวถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาสังคม ในประเด็นที่เกี่ยวกับศาสนาซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจของพระสงฆ์ที่มีบทบาทสำคัญต่อสังคมและมีบทบาทที่สำคัญในการดำเนินงานพุทธศาสนา ซึ่ง หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้นำเสนอแนวคิดไว้ ดังเช่น

ตัวอย่างที่ 1 กล่าวถึงการรักษาผู้ติดยาเสพติดโดยมีพระสงฆ์เป็นผู้รักษา ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึงการรักษาหรือบำบัดผู้ติดยาเสพติดไว้ ดังนี้

“...ตลอดเวลาแห่งการรักษานั้น พระท่านก็ใช้เวลานานสำคัญที่สุด คือ คุณพระรัตนตรัย เป็นเครื่องรักษาทางใจ ท่านให้ผู้ติดยาที่มารักษานั้นจำศีลภาวนาทำให้บริสุทธิ์และตั้งมั่นอยู่ในไตรสรณคมน์โดยตลอด ผู้ที่ยึดเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะอันแท้จริงนั้น ย่อมไม่ประพฤติกายทุจริต มโนทุจริตและวจีทุจริต เมื่อการสูบฝิ่นเป็นความชั่วอย่างหนึ่ง ความตั้งมั่นในไตรสรณคมน์จึงได้ผลในการรักษาโรคติดฝิ่นอย่างศักดิ์สิทธิ์ ได้ผลจริงจริงยิ่งกว่าวิธีอื่นหรือยาอื่น...”

(สยามรัฐ น.5. 2516: 188)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้การเปรียบเทียบถึง ยาที่ใช้ในการรักษาผู้ติดยาเสพติดที่ได้ผลที่สุดคือพระรัตนตรัย โดยเปรียบเทียบว่าพระรัตนตรัยนั้นเป็นยาที่รักษาทางด้านจิตใจ เมื่อบุคคลใดมีจิตใจที่เข้มแข็ง ตั้งมั่นหรือระลึกถึงพระรัตนตรัยอยู่เป็นนิจก็ย่อมมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจมิให้กระทำความชั่วต่างๆ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงผู้ที่ระลึกถึงหรือตั้งมั่นในพระรัตนตรัยซึ่งได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นั้นย่อมประพฤติกายสุจริต มโนสุจริตและวจีสุจริต หลีกเลียงจากการทำความชั่วต่างๆ เมื่อบุคคลนั้นเห็นว่าการใช้ยาเสพติดคือความชั่วแล้วก็ย่อมไม่ประพฤตชั่วเช่นนั้น ดังนั้นการระลึกถึงหรือตั้งมั่นในพระรัตนตรัยจึงเป็นยารักษาที่สำคัญที่ทำให้บุคคลหลุดพ้นจากการทำชั่ว การนำเสนอแนวคิดดังกล่าวนับเป็นแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นเกี่ยวกับศาสนาที่มุ่งเน้นถึงกิจของพระสงฆ์ โดยแสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ได้ช่วยเหลือผู้ที่เป็นทุกข์จากยาเสพติดด้วยการใช้พระรัตนตรัยเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการช่วยเหลือรักษา บำบัดผู้ติดยาเสพติด ซึ่งพระรัตนตรัยเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจมิให้คนทำชั่วและเปรียบเป็นเครื่องมือในการดึงผู้ติดยาเสพติดให้พ้นจากความทุกข์ นับเป็นอีกหนึ่งกิจของพระสงฆ์ที่ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก และการใช้ธรรมะหรือหลักธรรมต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนช่วยในด้านจิตใจก็ยังเป็นการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 2 กล่าวถึงการปกครองของพระสงฆ์ ที่มีอำนาจในการปกครองตนเองได้แต่เกิดปัญหา คือ การปกครองของสงฆ์นั้นล่าช้า ไม่ทันการณ์ ดังตัวอย่าง

“...ในปัจจุบันสงฆ์มีสิทธิ์ที่มีอำนาจที่จะปกครองสงฆ์ เมื่อการปกครองสงฆ์เฉื่อยชา และเฉยเมยแม้แต่เห็นแก่หน้าของบุคคล เห็นแก่ชื่อของวัดหรือของนิกาย และในบางกรณีก็เห็นแก่อำิสเช่นนี้ จะให้หนังสือพิมพ์เป็นผู้ตั้งอธิกรณ์ปราบอสังขีเช่นนั้นหรือ? โปรดสังเกตว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติปาราชิกนั้น จะกลับเข้ามาบวชในพระศาสนาอีกไม่ได้ แต่สงฆ์ก็ไม่ต้องสึกเพราะปฏิบัติผิดประกาศห้ามของคณะสงฆ์เล่ม 24 หน้า 720 เท่านั้นเอง เมื่อทางสงฆ์ได้เอาเรื่องจริงจังกับสงฆ์แล้วทางพระวินัยและสึกให้เสียเพื่อชื่อความรำคาญเช่นนี้ สงฆ์ก็เพียงแต่ลาสมณเพศไปโดยมิได้มีผิดทางพระวินัยและอาจบวชอีกเมื่อไรก็ได้...”

(สยามรัฐ น.5 ล.7. 2516: 385-386)

สืบเนื่องจากปัญหาของพระสงฆ์ที่อาบัติเพราะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระ ทำให้เกิดความมัวหมองกับพระพุทธศาสนา แต่การดำเนินการทางพระวินัยของพระสงฆ์ที่ปกครองกันเองนั้นล่าช้า จึงเป็นเหตุให้หนังสือพิมพ์ที่เป็นสื่อสาธารณะและมีอิทธิพลต่อสังคมในวงกว้างได้ลงข่าวเปิดเผยการพฤติกรรมของพระรูปนั้น จนทำให้ทางคณะปกครองของสงฆ์ได้ออกมาลงโทษทางพระวินัยตัดสินให้พระรูปนั้นสึกออกไป ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าการปกครองของคณะสงฆ์มิได้ปกครองด้วยความเด็ดขาดและจริงจัง จึงส่งผลให้พระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็ไม่ได้รับการลงโทษทางพระวินัยใดๆ การเสนอแนวคิดดังกล่าวจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อถามถึงผู้มีอำนาจในการปกครองพระสงฆ์ว่าต้องการให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องในการปกครองอย่างนักหนังสือพิมพ์ให้เข้ามามีส่วนในการผลักดันให้มีการลงโทษทางพระวินัยของพระสงฆ์ที่กระทำผิด การนำเสนอแนวคิดดังกล่าวนับเป็นแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นเกี่ยวกับศาสนา ในตัวอย่างนี้จึงเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปกครองพระสงฆ์ได้ทำงานอย่างจริงจัง ไม่เห็นแก่ชื่อเสียงของวัดหรือของบุคคลต่างๆ เพราะผู้ที่คอยอาศัยผ้าเหลืองบังหน้าในการประพฤติดมิชอบยังมีอีกเป็นจำนวนมาก เมื่อการปกครองของสงฆ์ดำเนินการอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม เด็ดขาดก็เปรียบกับการพัฒนา ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้ดำรงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์และมีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

ตัวอย่างที่ 3 สืบเนื่องจากปัญหาของกรมการศาสนามีแนวคิดเสนอให้พระภิกษุสงฆ์ออกไปช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย โดยต้องการให้พระสงฆ์ปฏิบัติภาระเช่นเดียวกับหน่วยบรรเทาสาธารณภัย ซึ่ง ผู้เขียนได้แสดงทัศนะในเชิงไม่เห็นด้วยกับกรมการศาสนา คือ

“...พระภิกษุที่กรมการศาสนาเห็นว่าควรจะช่วยชาวบ้านจึงน่าจะได้แก่พระภิกษุที่อยู่เฉยๆ แต่ก็เห็นจะต้องดูกันเสียก่อนว่าการอยู่เฉยๆของพระภิกษุนั้นเป็นอย่างไร ถ้าท่านยังอยู่ในศีลในวินัยไม่บกพร่อง ถึงจะมีได้ศึกษาพระปริยัติธรรมขั้นวิเศษอย่างไร แต่ก็ยังร่วมอุบาสกสังฆกรรมกับสงฆ์ ได้โดยสงฆ์ไม่รังเกียจแล้วก็เห็นจะเรียกว่าท่าน อยู่เฉยๆ ไม่ได้เพราะท่านยังเป็นพระและในฐานะเช่นนั้นท่านก็ยังทำหน้าที่ต่อสังคม เป็นเนื่อานุบุญของคนที่น่าถือพระพุทธศาสนาจะไปรวบรวมท่านมาทำกิจการอื่นซึ่งถึงแม้ว่าจะมีเมตตาเป็นมูลฐานก็ยังเป็นเรื่องของโลกก็เห็นจะไม่ถูกนัก...”

(สยามรัฐ น.5 ล.6. 2516: 39-40)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนกล่าวถึงปัญหาที่กรมการศาสนาจะให้พระภิกษุไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยนั้นจึงต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนว่าเหมาะสมหรือไม่ การแสดงแนวคิดดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นถึงทัศนะของผู้เขียนในเชิงตรงกันข้ามกับกรมการศาสนา โดยผู้เขียนเห็นว่าหากพระสงฆ์ยังอยู่ในวินัยไม่ขาดตกบกพร่องก็สมควรไปรบกวนด้วยวิธีการให้พระสงฆ์ออกไปช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยและพระสงฆ์ไม่ควรเข้ามาช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยเพราะการทำเช่นนั้นอาจขัดต่อพระธรรมวินัยได้ ซึ่งพระสงฆ์นั้นต้องใช้ชีวิตอยู่ในพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัดจะปรับเปลี่ยนแก้ไขให้เข้ากับสถานการณ์อันฉุกเฉินไม่ได้ การนำเสนอแนวคิดข้างต้นนับเป็นแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นเกี่ยวกับศาสนานี้มุ่งเน้นในเรื่องหน้าที่หรือกิจของพระสงฆ์ โดยการนำเสนอแนวคิดดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กรมการศาสนาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ถูกคิดพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วนเสียก่อนที่จะให้พระภิกษุได้ออกไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม เพราะพระภิกษุสงฆ์นั้นมีหน้าที่ที่สำคัญคือศึกษาและบำเพ็ญธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนไว้

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคมในประเด็นที่เกี่ยวกับศาสนา ที่ปรากฏจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้นำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ในด้านศาสนา สามารถสรุปได้ ดังนี้ กิจวินัยของพระสงฆ์ ผู้เขียนนำเสนอในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวินัยของพระสงฆ์ทั้งในเรื่องที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ โดยมีการยกตัวอย่างให้ผู้อ่านเห็นได้ชัดเจนพร้อมทั้งชี้แนะถึงวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอีกด้วย ซึ่งการนำเสนอแนวคิดดังกล่าว นับเป็นการช่วยฟื้นฟูและทำนุบำรุงพุทธศาสนาให้คงอยู่คู่ประเทศไทยต่อไป

3.2 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง

การพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง นับเป็นแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งที่ปรากฏในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ซึ่งการพัฒนาด้านการเมืองการปกครองนั้นเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศในด้านๆ อื่น เช่น ด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้การเมืองการปกครองของประเทศไทยในขณะนั้น (พ.ศ.2475-2515) ยังอยู่ในสถานะที่ไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เกิดการยึดอำนาจและการรัฐประหารหลายครั้ง ซึ่งนับว่าเป็นการดำเนินการปกครองของข้าราชการโดยข้าราชการ และเพื่อข้าราชการจนมีการให้สมญานามการปกครองในยุคนี้ว่าเป็น “ยุคอำมาตยาธิปไตย” ทหารเป็นกลุ่มบุคคลที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการคุมอำนาจทางการเมืองการปกครอง ตลอดจนการบริหารและการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมและเหตุจากความไม่มั่นคงทางการเมืองนี้เองได้ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา

จากบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับด้านการเมืองการปกครอง ดังนี้

3.2.1 หลักการประชาธิปไตย

3.2.2 การบริหารงานของรัฐบาล

3.2.3 นโยบายการปกครองภายในประเทศและต่างประเทศ

3.2.1 หลักการประชาธิปไตย

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2475 ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองครั้งยิ่งใหญ่จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการปกครองประเทศ ซึ่งนักวิชาการได้ให้นิยามความหมายของการปกครองระบอบประชาธิปไตยไว้อย่างหลากหลาย เช่น สุขุม นวลสกุล (2543 : 11-12) กล่าวถึงการปกครองระบอบประชาธิปไตยว่า คือ รูปแบบการปกครองที่ยึดถืออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนไม่ว่าจะเป็นระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดีหรือแบบรัฐสภา ถ้าอำนาจสูงสุดในการกำหนดการปกครองอยู่ที่ประชาชนแล้วก็เป็น การปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งสิ้นในส่วนหลักการประชาธิปไตย ต้องครอบคลุมทั้ง 3 ประเด็น คือ อุดมการณ์ทางการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตย และวิถีชีวิตประชาธิปไตย

หลักการประชาธิปไตย มีทั้งสิ้น 3 ประเด็น ดังนี้

1. อุดมการณ์ทางการเมือง ที่มุ่งเน้นความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ

2. การปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่ประกอบด้วยรัฐบาลประชาธิปไตย โดยประชาชน เพื่อประชาชน การเลือกตั้ง การปกครองด้วยเสียงข้างมาก

3. วิถีชีวิตประชาธิปไตย อุบิสัยและวิถีชีวิตของคนในสังคมมีส่วนร่วมช่วยเหลือเลี้ยงระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคง กล่าวคือมีการเคารพเหตุผลมากกว่าบุคคล รู้จักการประนีประนอม มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เป็นต้น

จากหลักการประชาธิปไตยข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดให้ข้อความที่ปรากฏในบทความประจำที่อยู่ในขอบข่ายแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครองนั้นจะต้องชี้ให้เห็นถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่เกี่ยวข้องมีลักษณะครอบคลุมถึงหรือสื่อให้เห็นถึงแนวคิดด้านความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพ การเลือกตั้ง รัฐบาล การปกครองด้วยเสียงข้างมาก รัฐธรรมนูญ การบริหารบ้านเมืองด้วยความโปร่งใส ระบบการถ่วงดุลอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน ฯลฯ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่าแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครองในประเด็นหลักการประชาธิปไตย ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีตัวอย่างที่เด่นชัดดังต่อไปนี้

3.2.1.1 อุดมการณ์ทางการเมือง ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นมุ่งเน้นความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ

ตัวอย่างที่ 1 ผู้เขียนแสดงถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นหลักการประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งผู้เขียนชี้ให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเป็นเหตุการณ์ช่วงก่อนการเลือกตั้ง บ้านเมืองมีความวุ่นวาย เนื่องจากมีผู้ออกความคิดเห็นทางการเมืองที่มีแนวคิดแตกต่างกันแต่อย่างไรก็ตามทุกฝ่ายที่เสนอความคิดเห็นนั้นต่างก็ต้องการเข้ามาปกครองบ้านเมือง ผู้เขียนจึงชี้แนะให้เห็นทั้งในส่วนดีและส่วนไม่ดีของหลักการหรือเจตนารมณ์แห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนยอมรับกับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในบ้านเมือง ดังนี้

“...อาการและความคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนเล่ห์กลทางการเมืองที่แสดงออกในขณะนี้ ไม่ว่าจะผิดหรือถูก จะชอบธรรมหรือไม่ชอบก็ตามที เมื่อพิจารณาดูเป็นส่วนรวมแล้วก็ต้องยอมรับว่าเป็นความพยายามของแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคลที่จะเข้ามามีสิทธิมีเสียงในการปกครองบ้านเมืองของเขา ความพยายามนี้ตรงต่อเจตนารมณ์แห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้ที่เห็นดีเห็นชอบและปรารถนาในการปกครองระบอบนี้จึงต้องถือว่าความพยายามนี้เป็นของที่ดีอีกเช่นกัน สิ่งใด ๆ ที่เราเห็นดีในหลักการแล้วมิใช่จะต้องมีรายละเอียดหรือวิธีการที่ดีไปหมด เมื่อระบอบประชาธิปไตยนั้นมีหลักการที่ดี เราก็

จำต้องอดทนในส่วนเสียของระบอบประชาธิปไตย คือ การแตกแยก การขัดกันและความรุนแรงต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดมีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อระบอบประชาธิปไตยยังเป็นของใหม่สำหรับประเทศ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.2. 2515: 268)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นหลักการประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ทางการเมือง โดยผู้เขียนแสดงให้เห็นทั้งในส่วนดีและส่วนเสียของระบอบประชาธิปไตยที่จะเกิดขึ้น ซึ่งการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ของบุคคลในบ้านเมื่อนับส่วนที่ดีและเป็นสิทธิเสรีภาพของทุกคน แต่การแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายนั้นอาจเป็นเหตุก่อให้เกิดความแตกแยก ความขัดแย้งกันได้ โดยความแตกแยก ความขัดแย้งถือว่าเป็นส่วนที่ไม่ดี แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนได้ชี้แนะว่าประชาชนต้องยอมรับและอดทนต่อการแตกแยกหรือการขัดแย้ง ตลอดจนความวุ่นวายต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งความอดทนหรือการยอมรับในส่วนที่ไม่ดีของระบอบประชาธิปไตยนับเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของความวุ่นวายทางการเมืองได้ระดับหนึ่งเพราะหากประชาชนไม่ยอมรับหรือไม่อดทนต่อความวุ่นวายต่างๆ แล้วก็จะยิ่งสร้างปัญหาหรือเพิ่มความวุ่นวายให้มากขึ้น ซึ่งการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายในบ้านเมื่อนั้นถือเป็นสิทธิของประชาชนที่พึงกระทำในการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเป็นเรื่องธรรมดาที่จะส่งผลให้เกิดการแตกแยกหรือความขัดแย้งได้ แต่ก็นับเป็นเรื่องที่ดีว่าการที่ประชาชนไม่แสดงความคิดเห็นหรือความเห็นใดๆ เลย อีกทั้งการแสดงความคิดเห็นของประชาชนยังเป็นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นต้นในขอบข่ายอุดมการณ์ทางการเมือง หากประชาชนยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ก็นับเป็นการสร้างพื้นฐานประชาธิปไตยที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

ตัวอย่างที่ 2 ผู้เขียนแสดงถึงปัญหาเรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนา สืบเนื่องจากปัญหาของลัทธิหรือสำนักทรงเจ้าเข้าผีที่เกิดขึ้นอยู่ในเมืองไทย ณ ขณะนั้นมีจำนวนมาก ซึ่งประชาชนสามารถเลือกนับถือลัทธิต่างๆ ตามเสรีภาพที่ตนมีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยได้ โดยผู้เขียนเห็นว่าประชาชนสามารถใช้สิทธิของตนในการเลือกนับถือศาสนาได้แต่ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพเพื่อให้ประชาชนได้ดูคิดในเรื่องการใช้เสรีภาพของตนให้เหมาะสม ดังนี้

“...เสรีภาพในระบอบประชาธิปไตยนั้นเป็นของที่มีค่าอย่างยิ่ง การใช้เสรีภาพเหล่านั้นก็เป็นของที่ควรส่งเสริมสนับสนุน トラบใดที่ใช้เสรีภาพนั้นไม่ขัดต่อเสรีภาพของผู้อื่น เสรีภาพในการนับถือและเชื่อถือทางศาสนาตลอดจนเสรีภาพที่จะปฏิบัติศาสนกิจก็เป็นเสรีภาพอย่างหนึ่งในระบอบประชาธิปไตยที่ควรที่จะส่งเสริมสนับสนุนอย่างยิ่ง แต่ถ้าการใช้เสรีภาพทางศาสนานั้นเป็นการกระทบกระเทือนต่อ

เสรีภาพทางศาสนาของผู้อื่นเข้า การใช้เสรีภาพนั้นก็เป็นการกระทำที่ผิด ควรจะได้ระมัดระวังกันบ้าง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 72)

จากตัวอย่างผู้เขียนแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นหลักการประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ทางการเมือง โดยมุ่งเน้นความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ เนื่องจากระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ คือ เสรีภาพ ซึ่งเสรีภาพนั้นเป็นอำนาจในการตัดสินใจของมนุษย์ที่จะตัดสินใจด้วยตนเองในการจะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ไม่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ดังนั้นการใช้เสรีภาพจึงเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมและสนับสนุน แต่อย่างไรก็ตามการใช้เสรีภาพของตุนั้นควรอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมและไม่ส่งผลกระทบทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน หากประชาชนในสังคมต่างรู้จักและใช้เสรีภาพของตนในทางที่ถูกต้อง เหมาะสมก็ย่อมเป็นการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยให้มีความมั่นคงมากขึ้น

3.2 การปกครองระบอบประชาธิปไตย มีขอบข่ายที่ประกอบด้วยรัฐบาลประชาธิปไตย โดยประชาชน เพื่อประชาชน การเลือกตั้ง การปกครองด้วยเสียงข้างมาก

ตัวอย่างที่ 1 แนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย สืบเนื่องจากเหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้นเกิดปัญหาว่าประชาชนเสื่อมศรัทธาสภาผู้แทนราษฎรเพราะเห็นว่าสภาผู้แทนฯ นั้นปฏิบัติงานไม่เป็นอิสระหรือไม่เป็นไปตามแนวความคิดของตนแต่กลับปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ที่อำนาจทางทหาร ซึ่งผู้เขียนกลับมีความคิดเห็นในลักษณะตรงกันข้ามโดยแสดงให้เห็นความสำคัญของสภาผู้แทนราษฎรและได้แสดงเหตุผลให้เห็นว่าสภาผู้แทนราษฎรทำงานอย่างไม่มีผู้ที่มีอำนาจใดมาครอบงำ โดยกล่าวถึงการลงมติรับพระราชกำหนดเพิ่มภาษีที่รัฐบาลเป็นฝ่ายชนะ ดังนี้

“...มติสภาคราวนี้แสดงให้เห็นแล้วว่าคำพูดเช่นนั้นไม่เป็นความจริง สภาผู้แทนเป็นตัวของตัวเองอย่างยิ่งเท่าที่สภาผู้แทนในระบอบประชาธิปไตยที่ไหนๆ จะเป็นได้ นอกจากนั้นยังได้ยินเสียงพูดกันว่าสภาผู้แทนไม่สามารถล้มรัฐบาลได้ ข้อนี้นั้นไม่จริงอีก ผู้แทนขายตัว ผู้แทนไม่คำนึงถึงประโยชน์ชาวบ้าน ผู้แทนกลัวยุบสภา ไม่กล้าขัดใจรัฐบาล ไม่จริง ไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงทั้งนั้นเพราะคราวนี้เราได้เห็นกันแล้วว่า ผู้แทนแลเห็นประโยชน์ของชาวบ้านผู้เลือกตั้งตนเข้ามามากกว่าประโยชน์ตนไม่ว่าจะเป็นทางการเมืองหรือในทางอำมิสใด ๆ สภาผู้แทนได้ทำหน้าที่ของตนตามระบอบประชาธิปไตยให้เห็นได้ประจักษ์ชัดประชาชนควรจะยอมรับกันได้หรือยังว่าการปกครองบ้านเมืองของเราขาด

สภาผู้แทนไม่ได้ เพราะสภาผู้แทนเป็นสถาบันเดียวเท่านั้นที่สามารถจะควบคุมการบริหารประเทศ เพื่อประโยชน์ของปวงชน...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.5. 2516: 51-52)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นผู้เขียนเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยชี้ให้เห็นว่าสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นรูปแบบหนึ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบเลือกตั้งตัวแทนและการปกครองด้วยเสียงข้างมาก เนื่องจากประชาชนมีจำนวนมากจึงต้องมีการเลือกตัวแทนเพื่อไปทำหน้าที่แทนตน หากพิจารณาจะพบว่า การผู้เขียนต้องการให้ประชาชนเห็นความสำคัญของสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาผู้แทนฯ เพื่อปรับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผู้แทนราษฎร การแสดงแนวคิดในการพัฒนาประเทศ ในประเด็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง กล่าวคือ เมื่อประชาชนเล็งเห็นความสำคัญของสภาผู้แทนราษฎรว่ามีความสำคัญมากเพียงใดแล้ว ประชาชนก็ย่อมจะต้องสรรหาหรือเลือกคนดีเข้ามาเป็นผู้แทนของตนเข้ามาบริหารประเทศเพื่อประโยชน์ของประชาชน หากประชาชนเห็นความสำคัญของสภาผู้แทนราษฎรก็จะส่งผลไปสู่การเลือกตั้ง โดยประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกคนดีเข้ามาปกครองบ้านเมือง ซึ่งหากในประเทศมีผู้แทนราษฎรที่เป็นคนดีก็ย่อมนำพาประเทศพัฒนาไปในทิศทางที่ดีได้

ตัวอย่างที่ 2 ผู้เขียนได้แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับการปราศรัยหาเสียง สืบเนื่องจากการปราศรัยหาเสียงของนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งนั้นได้แสดงกิริยาว่าจาที่โกรธเกรี้ยวหรือพูดจาประชดประชัน ตลอดจนการพูดจาพาดพิงถึงบุคคลอื่น ผู้เขียนในฐานะที่เป็นอดีตนักการเมืองและเคยผ่านการปราศรัยหาเสียงมาแล้วจึงได้อธิบายและชี้แนะแนวทางในการปราศรัยหาเสียง ดังนี้

“...การปราศรัยหาเสียงนั้นเป็นการพูดชนิดพิเศษในกรณีพิเศษ ใครทำได้เป็น ทำได้เก่งก็ดีไปแต่สิ่ง ที่ควรรู้ไว้ก็คือ การปราศรัยหาเสียงมิใช่การโต้ว่าที่ หรือการอภิปรายที่มีอยู่ดาษดื่น มิใช่การสอนนักเรียนในชั้น มิใช่การอบรมผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มิใช่ปาฐกถา และมีใช่การแสดงจำอวด แต่เป็นการแสดงความจริงใจต่อคนที่เขาจริงใจใครที่มีความจริงใจก็ควรออกหาเสียงปราศรัยหาเสียง แต่ถ้าหากขาดความจริงใจ หรือมีความจริงใจแต่แสดงออกไม่ได้ก็อย่าทำดีกว่า...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.2. 2515: 291)

แนวคิดของผู้เขียนที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ให้นักการเมืองได้ตระหนักในเรื่องการปราศรัยหาเสียงว่ามีความสำคัญ คือ เป็นการพูดเพื่อชักจูงหรือโน้มน้าวใจผู้ฟังให้คล้อยตามตนและชักจูงให้ผู้ฟังนั้นเป็นพวกของตนเพื่อผลสุดท้ายประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตนเข้าเป็นผู้แทนราษฎร ซึ่งผู้เขียนได้เสนอแนะต่อไปว่าในการปราศรัยหาเสียงนั้น ผู้รับสมัครเลือกตั้งต้องมีความจริงใจให้กับประชาชนอย่างแท้จริง ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำในการปราศรัยก่อนการเลือกตั้งควรออกมาจากจิตใจมิใช่เป็นการแสดงตบตาประชาชนเพียงเพื่อให้ประชาชนลงคะแนนเสียงให้เท่านั้น เมื่อนักการเมืองมีความจริงใจพร้อมที่จะรับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเกิดปัญหาใดขึ้น นักการเมืองก็พร้อมจะแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนที่เป็นที่ตั้ง และเมื่อประชาชนเห็นความจริงใจของนักการเมืองที่พร้อมอยู่เคียงข้างและพร้อมรับใช้ตน เป็นปากเสียงให้กับจนแล้วก็ย่อมไว้วางใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้เข้ามาเป็นผู้แทนตนในการปกครอง หากนักการเมืองมีความจริงใจในการรับอาสาเข้ามาเป็นผู้แทนหรือผู้รับใช้ประชาชนโดยเห็นแก่ประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักแล้วก็นับว่าเป็นการสร้างพื้นฐานประชาธิปไตยให้มีความมั่นคงเพราะการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชน เพื่อประชาชน

3.2.3 วิธีชีวิตประชาธิปไตย เกี่ยวข้องกับอุปนิสัยและวิธีชีวิตของคนในสังคมมีส่วนช่วยเหลือเลี้ยงระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคง กล่าวคือวิธีชีวิตประชาธิปไตยจะประกอบด้วย การเคารพเหตุผลมากกว่าบุคคล รู้จักการประนีประนอม มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1 ผู้เขียนได้แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็น วิธีชีวิตประชาธิปไตย โดยชี้ให้เห็นถึงปัญหาเรื่องการปกครองของประเทศไทยที่ไม่ได้มีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ถึงแม้ประเทศไทยจะมีรัฐธรรมนูญที่ใช้เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศแล้ว แต่ก็มีข้อสิ่งที่แสดงได้ว่าประเทศไทยจะปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ผู้เขียนจึงแสดงแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศดังกล่าว โดยมีจุดมุ่งหมายเน้นย้ำให้ผู้ปกครองหรือผู้เป็นใหญ่ในบ้านเมือง ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้เห็นถึงวิธีชีวิตประชาธิปไตยและความสำคัญของพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง ดังนี้

“...การยอมรับในสิ่งที่ผิดพลาดไปแล้วในอดีตนั้นเป็นการกระทำที่ชอบ และเมื่อได้ผิดพลาดไปแล้วจะถือว่าความผิดพลาดนั้นเป็นบทเรียนและเริ่มต้นกันใหม่ก็ยังเป็นการกระทำที่ชอบ ข้อสำคัญนั้นจึงอยู่ที่ว่าจะเริ่มต้นกันใหม่แบบใด ถ้าเริ่มต้นกันใหม่แต่เพียงผิวเผินภายนอกแล้ว การริเริ่มนั้นก็ย่อมจะไร้ผล แต่ถ้าเริ่มต้นกันใหม่ในขั้นพื้นฐาน ตั้งคุณค่าขึ้นใหม่ในเมืองไทยให้เป็นประชาธิปไตย **ฝึกคนให้มีศีล**

วินัยที่จำเป็นแก่ระบอบประชาธิปไตย คือความเสียสละ ความอดทน การอุทิศตนให้แก่หน้าที่ มีเกียรติยศในการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่คำนึงถึงแต่ผลตอบแทนแล้ว การริเริ่มนั้นก็น่าจะมีผล จิริง ยั่งยืนต่อไปได้...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 60-61)

ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นวิถีชีวิตประชาธิปไตย โดยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ทุกคนในประเทศพึงปฏิบัติ ซึ่งวิถีชีวิตประชาธิปไตยจากตัวอย่างข้างต้นนั้นต้องหยั่งลึกลงไปในอุปนิสัยของทุกคน และนอกจากนี้ยังเป็นการชี้แนะแนวทางในการสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ซึ่งประชาธิปไตยที่แท้จริงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคนในประเทศทุกคนต่างรู้จักวินัยแห่งประชาธิปไตยและยึดถือในคุณค่าต่างๆ อันเป็นประชาธิปไตยเท่านั้น โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าความเสียสละ ความอดทน การอุทิศตนให้แก่หน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่คำนึงถึงผลตอบแทนล้วนเป็นอุปนิสัยพื้นฐานที่ต้องหยั่งรากลึกลงไปในชีวิตของตน ซึ่งผู้เขียนเปรียบเทียบให้เห็นว่าข้อปฏิบัติพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยเป็นสิ่งสำคัญที่ควรเริ่มต้นปลูกฝังให้เกิดกับทุกคน ดัง “ศีล” ที่พุทธศาสนิกชนยึดถือปฏิบัติ “ศีล” จึงเป็นหลักยึดมั่นที่ควรปฏิบัติและเป็นหลักการสำคัญที่เป็นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาประเทศให้เกิดระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ตัวอย่างที่ 2 ผู้เขียนแสดงถึงปัญหาการศึกษาทางด้านประชาธิปไตยที่ล้มเหลวของประเทศไทย โดยผู้เขียนได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการสร้างหลักสูตรประชาธิปไตยขึ้นใหม่เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง ดังนี้

“...การศึกษาประชาธิปไตยของเราที่แล้วมานั้น มีหลักสูตรการศึกษาที่ไม่ถูกต้องหรือบกพร่องอยู่มาก เพราะฉะนั้นถ้าจะให้มาเรียนประชาธิปไตยกันใหม่ ก็ควรจะได้อ่างหลักสูตรกันใหม่ **หลักสูตรที่สำคัญนั้นก็หลักสูตรขั้นพื้นฐาน** อย่างฝรั่งเรียกว่า Disciplinary Course เพราะหลักสูตรนี้จะเป็นเครื่องกำหนดวินัยไว้ในใจคน ให้คิดแบบประชาธิปไตยและทำแบบประชาธิปไตยในทุกกรณีไป...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 58)

ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นหลักการประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงปัญหาของการศึกษาประชาธิปไตยของประเทศไทยนั้นเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชนที่มีข้อบกพร่องอยู่มาก ซึ่งผู้เขียน

ได้เสนอแนะการแก้ปัญหาที่เสนอให้มีการจัดหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวกับประชาธิปไตยขึ้นใหม่ และยกตัวอย่างการศึกษาประชาธิปไตยของต่างประเทศที่มีหลักสูตร Disciplinary Course เพื่อสอนให้ประชาชนรู้จักระเบียบวินัย สอนให้ประชาชนมีพื้นฐานของวิถีชีวิตประชาธิปไตย ซึ่งระเบียบวินัยนี้จำเป็นต้องปลูกฝังให้เกิดเป็นอุปนิสัยของประชาชนทุกคนเพราะระเบียบวินัยถือเป็นพื้นฐานของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หากประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรดังกล่าวเพื่อใช้ในการสอน การให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยแล้วก็ย่อมเป็นการส่งเสริม พัฒนาประชาชนและประเทศไทยให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง

จากการศึกษาวิเคราะห์งานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่นำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นหลักการประชาธิปไตยซึ่งเกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ทางการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยและวิถีชีวิตประชาธิปไตย พบว่าผู้เขียนได้เสนอแนวคิดสำคัญเพื่อพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยด้วยการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยให้สมบูรณ์เข้มแข็ง โดยเริ่มจากการปลูกฝังอุปนิสัยของคนไทยในเรื่องพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคง จากนั้นเป็นการให้การศึกษาในเรื่องประชาธิปไตยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ในอนาคตต่อไป

3.2.2 การบริหารงานของรัฐบาลและข้าราชการ

รัฐบาลมีหน้าที่หลักในการบริหารงานภายในประเทศเพื่อให้ประเทศชาติพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการหรือ ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดนโยบายไว้ แต่อย่างไรก็ตามการบริหารประเทศจะสำเร็จลุล่วงได้ก็ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ให้เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้รัฐบาลในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นจะต้องมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองและปกป้องสิทธิของตนให้มากขึ้น รวมทั้งมุ่งการทำงานให้มีประสิทธิภาพ สร้างความโปร่งใส และจัดการทุจริตในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน ทั้งนี้เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม และเอื้อต่อการพัฒนาประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สำหรับการบริหารงานของข้าราชการนั้นมุ่งเน้นให้การปฏิบัติงานของข้าราชการเป็นไปอย่างโปร่งใสและป้องกันการแทรกแซงจากโดยเฉพาะจากฝ่ายการเมือง ข้าราชการสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน รวมทั้งมีจิตสำนึกในการให้บริการ

ประชาชน ไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตนที่อาจนำไปสู่การประพฤติมิชอบและทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะตอบสนองกับบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้ (คณะทำงานเตรียมการปฏิรูปเพื่อคืนความสุขให้คนในชาติ. 2557: 5-6)

จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” แสดงให้เห็นแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของรัฐบาลและข้าราชการ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขอบข่ายในการพิจารณาในประเด็นดังกล่าว คือ การบริหารงานในภาพรวมทั่วไปที่รัฐบาลหรือข้าราชการได้ดำเนินงานอยู่โดยไม่ได้เจาะจงเพียงนโยบายของรัฐบาล ซึ่งการบริหารงานนั้นต้องอยู่ภายใต้กรอบของหลักการประชาธิปไตย ดังนี้ ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพ การปกครองด้วยเสียงข้างมาก รัฐธรรมนูญ การบริหารบ้านเมืองด้วยความโปร่งใส ระบบการถ่วงดุลอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น โดยแนวคิดของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ได้แสดงแนวคิดดังกล่าวไว้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล สืบเนื่องจากปัญหาการแสดงความรับผิดชอบของรัฐบาลในการปกครองบ้านเมือง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะการทำงานของรัฐบาลให้ยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ได้และรัฐบาลก็มีหน้าที่รับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายเหล่านั้น ดังนี้

“...ความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองนั้นมีภาระที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ภาระนี้เป็นภาระอันหนักอีกเช่นเดียวกันเพราะความคิดที่มาจากประชาชนนั้นที่ปากก็มิได้มีที่หายากก็มี ที่ล้าสมัยหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็มี ที่ขาดความรู้โดยสิ้นเชิงก็มี ที่เห็นแก่ตัวก็มี ที่ออกความเห็นเพราะอยากดังเฉยๆ ก็มี ที่อวดดีเย่อหยิ่งก็มี ที่มีแต่อคติเพราะเกลียดรัฐบาลก็มี และก็คงจะมีอะไรต่อมิอะไรที่ไม่ดีไม่น่าฟังอีกมาก แต่ในความคิดเห็นของประชาชนหนึ่งร้อยความคิดเห็นก็จะต้องมีความคิดเห็นที่ดี ที่ชอบด้วยเหตุผลและด้วยความปรารถนาดีต่อบ้านเมืองด้วยความสุจริตใจสักหนึ่งหรือสองความเห็น หน้าที่ของผู้รับผิดชอบต่อประชาชนนั้นจะต้องฟังความคิดเห็นเหล่านั้นทั้งหมด จะรับไว้ได้เพียงใดนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าสามารถรับฟังไว้ได้ทั้งหมดแล้วก็เรียกว่ามีความรับผิดชอบต่ออยู่โดยแท้...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.5. 2516: 75-76)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล โดยเน้นย้ำไปยังรัฐบาลเพื่อให้รัฐบาลตระหนักว่าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งรัฐบาลมีหน้าที่สำคัญที่ต้องรับผิดชอบ คือ การรับฟังเสียงของประชาชนเหล่านั้น ถึงแม้ว่าความคิดเห็นของประชาชนจะมีมากเพียงใดก็ตาม เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นของประชาชนนับเป็นพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในภาคประชาชน โดยในระบอบประชาธิปไตยถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของประเทศและประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตน รัฐบาลจึงมีหน้าที่โดยตรงในการรับฟังเสียงของประชาชน หากรัฐบาลยอมรับฟังเสียงของประชาชนก็นับเป็นจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครองจากภาคประชาชนได้

ตัวอย่างที่ 2 แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล ซึ่งสืบเนื่องจากปัญหาผู้ก่อการร้ายทางภาคใต้ที่รัฐบาลไม่สามารถปราบปรามหรือแก้ไขได้ ผู้เขียนจึงได้แสดงแนวคิดดังกล่าวโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะการทำงานของรัฐบาลให้ยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาผู้ก่อการร้าย ดังนี้

“...ทุกวันนี้ผู้รับผิดชอบในการปกครองประเทศรับฟังรายงานจากคนของตนทางวิทยุ เป็นข่าวที่เล่นมาด้วยคลื่นอากาศ ไม่มีตัวตน ขอให้เอาหูทาบลงกับพื้นแผ่นดินแล้วฟังเสียงจากนั้นบ้างเถิด...”

(สยามรัฐ หน้า 5. 2515: 4)

ตัวอย่างข้างต้นแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล โดยผู้เขียนกล่าวถึงการทำงานของรัฐบาลหรือผู้ที่มีส่วนในการปกครองประเทศ โดยชี้แนะให้รับฟังเสียงหรือความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่เกิดปัญหา ไม่ใช่รับฟังเพียงการข่าวที่รายงานจากคนของรัฐบาลที่ส่งมาทางวิทยุเท่านั้น ซึ่งการรับฟังเสียงของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่นับเป็นจุดเริ่มต้นของการแก้ไขปัญหาต่างๆ เนื่องจากประชาชนเป็นคนในพื้นที่ที่ประสบปัญหาด้วยตนเองย่อมรับรู้สาเหตุของปัญหาได้อย่างแท้จริง หากผู้ปกครองหรือรัฐบาลรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลเหล่านี้ก็จะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดและตรงตามความต้องการของประชาชน นอกจากนี้การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนั้นเป็นสิ่งสำคัญของระบอบประชาธิปไตยและเป็นวิถีประชาธิปไตยอย่างหนึ่งที่ต้องปลูกฝังเกิดขึ้นในสังคมเพื่อเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน

ตัวอย่างที่ 3 สืบเนื่องจากปัญหาการทำงานของข้าราชการกับนักการเมือง โดยนักการเมืองหรือรัฐมนตรีเข้ามามีอำนาจเหนือข้าราชการประจำ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการทำงานของข้าราชการซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะข้าราชการประจำให้รู้หน้าที่ของตนเองและเสนอแนวทางในการทำงานของข้าราชการดังนี้

“...ข้าราชการประจำมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงของการบริหาร ประชาชนเป็นผู้ได้รับ นอกจากข้าราชการประจำจะมีได้เป็นข้าของนักการเมืองแล้ว **ข้าราชการประจำยังเป็นสติของนักการเมือง** ผู้เข้ามาเป็นรัฐมนตรีอีกด้วย สติเป็นของสำคัญ เพราะเป็นเครื่องคอยคุมให้คนทำถูก คนที่หวังดีนั้นหากทำอะไรไปโดยขาดสติแล้ว การนั้นก็ไม่ใช่สำเร็จ คนที่กำลังจะทำชั่วนั้น ถ้าหากขาดสติก็จะทำชั่วโดยไม่ยั้ง รัฐมนตรีที่หวังดีต่อบ้านเมืองนั้นอาจคิดเองง่ายๆ ว่าการสร้างเขื่อน ตัดถนนตัดพืด ตะปือไปต้องเป็นผลดีต่อบ้านเมือง ถ้าข้าราชการประจำเป็นสติคอยชี้แนะให้เห็นผลดีผลเสีย รัฐมนตรีก็จะไม่ทำอะไรที่ฟุ่มเฟือยจนเป็นผลเสียหาย...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 219-220)

ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของข้าราชการ โดยชี้แนะข้าราชการประจำให้รู้หน้าที่ของตนเองและเสนอแนวทางในการทำงานของข้าราชการโดยเสนอให้ข้าราชการประจำต้องเป็นสติของนักการเมือง เพราะสติเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตและสติยังเป็นตัวควบคุมการกระทำต่างๆ ของมนุษย์ ดังนั้นการที่ผู้เขียนใช้การเปรียบเทียบการทำงานของข้าราชการประจำให้ทำหน้าที่เป็นสติของนักการเมืองนั้นจึงเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาการทำงานระหว่างข้าราชการประจำกับนักการเมือง โดยชี้แนะให้ข้าราชการประจำตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรในการทำงาน ซึ่งข้าราชการประจำนั้นควรทำหน้าที่ในลักษณะการคานอำนาจของนักการเมือง โดยควบคุมหรือป้องกันไม่ให้นักการเมืองปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและข้าราชการควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนรวมถึงชาติบ้านเมืองไว้เป็นหลัก นอกจากนี้ผู้เขียนยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของสติ หากกระทำการใดๆ โดยขาดสติก็ย่อมส่งผลเสียในด้านต่างๆ ตามมา การบริหารงานของข้าราชการนั้นเพื่อประโยชน์ของประชาชน ดังนั้นข้าราชการประจำจึงต้องมีส่วนในการทำงานและทำตนให้เป็นสติของนักการเมือง หากข้าราชการประจำปฏิบัติได้ดังกล่าวก็น่าจะสามารถลดคำวิพากษ์วิจารณ์ที่ว่าข้าราชการเป็นผู้รับใช้ (ข้า) ของนักการเมือง

ตัวอย่างที่ 4 ผู้เขียนได้แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการทำงานของข้าราชการกับประชาชน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะเกี่ยวกับการทำงานของข้าราชการประจำให้รู้หน้าที่ของตนเอง ดังนี้

“...ระบอบประชาธิปไตย คือ ระบอบการปกครองที่ประชาชนปกครองตนเอง ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ของตนเอง ในการนี้ประชาชนต้องมีปัจจัย ต้องมีเครื่องมือ **ข้าราชการประจำคือปัจจัยและเครื่องมือของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย** ถ้าข้าราชการประจำไม่เป็นปัจจัยหรือเครื่องมือให้แก่ประชาชนเสียแล้ว ระบอบประชาธิปไตยจริงๆก็ไม่มีมีแต่ระบอบประชาธิปไตยแบบไทย ซึ่งข้าราชการเอาประชาชนเป็นปัจจัยและเครื่องมือในการปกครองแผ่นดินด้วยข้าราชการเพื่อประโยชน์ของข้าราชการ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 220)

สืบเนื่องจากปัญหาการทำงานของข้าราชการประจำกับประชาชน ผู้เขียนจึงแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของข้าราชการ โดยชี้แนะข้าราชการประจำให้รู้จักบทบาทของตนที่ควรปฏิบัติกับประชาชน ซึ่งข้าราชการเปรียบเป็นทั้ง “ปัจจัย” และ “เครื่องมือ” ให้กับประชาชน ซึ่งถือว่าข้าราชการมีหน้าที่ที่สำคัญ คือ การทำงานเพื่อประชาชน โดยการทำงานนั้นต้องยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง นอกจากนี้ผู้เขียนยังแสดงให้เห็นว่าในลักษณะตรงข้ามว่า หากข้าราชการไม่เป็นปัจจัยหรือเครื่องมือให้กับประชาชนแต่กลับใช้ประชาชนชนเป็นปัจจัยและเครื่องมือในการทำงานนั้นนับเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตัวข้าราชการเอง ซึ่งจะขัดต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยส่งผลให้การปกครองของประเทศไม่เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อย่างแท้จริงเพราะข้าราชการทำงานเพื่อมุ่งหาประโยชน์แก่ตนเอง ดังนั้นการจะพัฒนาประเทศในด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นการทำงานของข้าราชการก็มีส่วนสำคัญที่จะพัฒนาประเทศไปสู่ระบอบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ได้โดยข้าราชการต้องยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง

ตัวอย่างที่ 5 แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร โดยในขณะนั้นกรุงเทพฯประสบปัญหาด้านการบริหารงาน เนื่องจากจำนวนผู้รับผิดชอบในการบริหารมีจำนวนน้อยรวมทั้งไม่มีอำนาจที่แท้จริงในการบริหารงาน จึงไม่สามารถดูแลและบริหารงานได้ทั่วถึงเพราะกรุงเทพฯเป็นเมืองหลวงที่มีประชากรมาก ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจึงมีมากเกินกว่าที่ผู้รับผิดชอบที่มีจำนวนน้อยจะแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้ ผู้เขียนจึงเสนอแนวทางเพื่อชี้แนะการแก้ไขปัญหาการบริหารกรุงเทพฯ ดังนี้

“...ระบบเทศบาลของกรุงเทพฯ เท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้จึงไม่เพียงพอทั้งในด้านอำนาจและกำลังที่จะจัดการกับปัญหาของกรุงเทพฯ อันมีอยู่มากและกำลังเพิ่มขึ้นทุกวันนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ

ถ้าหากทิ้งไว้อย่างนี้ ปัญหาต่าง ๆ ก็จะมีพอกพูนขึ้นจนไม่สามารถจะแก้ไขได้ในอนาคต ถึงเวลาหรือยังที่เราจะต้องหาทางแก้ปัญหาให้ได้จริงจัง? ทางแก้ปัญหาของกรุงเทพฯ นั้นก็เห็นมีอยู่ทางเดียว คือ เปลี่ยนรูปแบบการบริหารเสียใหม่ อาจทำได้สองทาง คือ ให้ยังคงอยู่ในรูปเทศบาล แต่แบ่งเทศบาลในกรุงเทพฯ ออกไปให้เป็นหน่วยย่อยจะถือตามเกณฑ์การปกครองที่แบ่งออกเป็นอำเภอต่าง ๆ แล้วก็ได้ และให้มีเทศบาลอำเภอขึ้น เช่น เทศบาลอำเภอบางรัก เทศบาลอำเภอยานนาวา เทศบาลอำเภอพระโขนง ฯลฯ แต่การแก้ไขในรูปแบบนี้อาจบังเกิดผลได้ยาก เนื่องจากความอ่อนแอของระบบเทศบาลในเมืองไทยซึ่งทรบกันอยู่แล้ว ตั้งระบบการบริหารขึ้นใหม่สำหรับกรุงเทพฯ ทั้งนี้โดยยอมรับความจริงว่ากรุงเทพฯ มีฐานะไม่เหมือนเมืองอื่น ๆ ในประเทศไทย จึงควรจะมีการบริหารเป็นอีกอย่างหนึ่ง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2515: 29-30)

ผู้เขียนแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร ซึ่งชี้ให้เห็นปัญหาด้านการบริหารงานของกรุงเทพฯ โดยกล่าวถึงระบบเทศบาลของกรุงเทพฯ นั้นไม่มีอำนาจในการบริหารโดยตรงและกำลังคนที่ได้รับการเลือกตั้งมาเพื่อเป็นสมาชิกเทศบาลมีจำนวนน้อยกว่าปริมาณของประชากรในกรุงเทพฯ จึงส่งผลให้การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่ทั่วถึงเพราะกรุงเทพฯ เป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่ ปัญหาต่างๆ จึงมีปริมาณมาก ผู้เขียนจึงเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร โดยเพื่อชี้แนะถึงผู้ที่มีอำนาจในการปกครองกรุงเทพฯ ให้ตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาทางการบริหารอย่างจริงจัง ซึ่งผู้เขียนได้เสนอแนวคิดเพื่อแสดงแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการเสนอแนวความคิดในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารใหม่ที่ได้ 2 ทาง คือ การแบ่งเทศบาลในกรุงเทพฯ ให้เป็นหน่วยย่อยและการตั้งระบบบริหารขึ้นใหม่สำหรับกรุงเทพฯ เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่ากรุงเทพฯ มีความสำคัญในฐานะเมืองหลวงซึ่งแตกต่างจากเมืองอื่น ๆ ในประเทศไทย จึงควรมีการบริหารเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง โดยระบบเทศบาลที่สมบูรณ์นั้น ผู้เขียน เห็นว่า กิจการสาธารณะทุกประเภทที่อยู่ภายในเขตเทศบาลจะต้องขึ้นอยู่กับเทศบาล ไม่ว่าจะเป็นการไฟฟ้า การประปา การคมนาคม การโทรศัพท์ เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสะดวกและความร่วมมือในการประสานงานในการทำงานตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารดังกล่าวอาจส่งผลให้การบริหารงานมีความคล่องตัวและเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อประโยชน์และความสุขของประชาชน

จากการวิเคราะห์แนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล ซึ่งสามารถสรุปผู้เขียนได้เสนอ

แนวคิดสำคัญเพื่อเสนอแนะไปยังรัฐบาลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารประเทศ โดยนำเสนอแนวทางการบริหารราชการให้ขับเคลื่อนตัวไปอย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

3.3.3 นโยบายการปกครองภายในประเทศและต่างประเทศ

การพัฒนาประเทศเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทางหรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้ตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวนี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดล่วงหน้าไว้

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2530: 2) ได้ให้นิยามคำว่านโยบายไว้ดังนี้ นโยบายต้องเป็นกิจกรรมที่กระทำโดยรัฐบาล การตัดสินใจโดยเลือกที่จะกระทำโดยรัฐบาล ซึ่งต้องคำนึงถึงคุณค่าทางสังคมและมุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งให้ความหมายสอดคล้องกับ ธนาสฤษฎ์ สตะเวทิน (2550: 3) ที่กล่าวถึงนโยบายภายในประเทศไว้ว่า นโยบายภายในประเทศเป็นแนวทางที่ผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศกำหนดขึ้นเพื่อบริหารประเทศให้มีความสงบเรียบร้อยและสร้างความเจริญต่างๆ ให้กับประชาชน ดังนั้นจึงสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า นโยบาย คือ กรอบหรือแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรัฐบาลหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้กำหนดขึ้น ซึ่งต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก

แนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศและต่างประเทศ จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5”ของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ปรากฏในตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้น คือ รัฐบาลใช้อำนาจเข้าปราบปรามผู้กระทำผิดหรือโจรผู้ร้ายด้วยมาตรการที่รุนแรง ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่ามาตรการในการใช้อำนาจปราบปรามอย่างรุนแรงนั้นไม่ได้ผลอย่างถาวร คือ

“...เมืองไทยอยู่ในสภาพที่คนจะทำความดีได้มาก มีสิ่งแวดล้อมที่น้อมนำใจคนให้ประกอบความดีอยู่ทั่วไป แต่สิ่งที่ชั่วช้าสามานย์ก็ยังมีอีกมากในเมืองไทย การแก้ไขความชั่วด้วยการใช้อำนาจเข้าปราบปรามนั้นได้ผลแต่กรณีเฉพาะหน้าเท่านั้น แต่การทำความดีให้เกิดขึ้นในตนเอง ให้คนอื่น ๆ แลเห็นความดีนั้นได้ประจักษ์ น่าจะเป็นเครื่องน้อมนำใจคนให้ทำความดีได้มาก และแก้ไขปัญหาความไม่ดีให้หมดไปจากเมืองไทยอย่างแท้จริง...”

(สยามรัฐ หน้า 5. 2515: 110)

ผู้เขียนมีความวิตกกังวลต่อนโยบายของรัฐบาลที่ใช้อำนาจในการปราบปรามผู้กระทำผิดหรือโจรผู้ร้ายด้วยวิธีที่รุนแรงว่าผลสำเร็จที่ได้รับนั้นเป็นเพียงผลเฉพาะหน้าเท่านั้น แต่วิธีการดังกล่าวไม่ส่งผลให้การปราบปรามผู้กระทำผิดได้อย่างถาวร ซึ่งการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขได้จริง ผู้เขียนจึงเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยแนะนำให้ทุกคนสร้างความคิดดีให้เกิดขึ้นกับตนเอง และได้แสดงให้เห็นแนวคิดในพัฒนาการปกครองภายในประเทศที่ชี้แนะให้ทุกคนทำความดีเพราะพื้นฐานประเทศไทยนั้นมีสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการทำความดีได้มาก หากทุกคนหมั่นทำความดีก็ย่อมจะส่งผลให้ความชั่วหรือความไม่ดีต่างๆ หดสิ้นไป โดยรัฐบาลต้องมีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนตั้งมั่นในการทำความดี ละเว้นความชั่ว เพื่อให้การแก้ปัญหา และกำจัดสิ่งที่ไม่ดีต่างๆ ให้หมดสิ้นไปจากเมืองไทย

ตัวอย่างที่ 2 ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศ โดยสืบเนื่องจากปัญหากรรมวิธีการของสภาผู้แทนราษฎรจัดงบประมาณในการเพิ่มกำลังพลของตำรวจจากที่กรมตำรวจของงบประมาณสำหรับเพิ่มอัตราตำรวจหนึ่งหมื่นคนเหลือเพียง สี่พันคนเท่านั้น จากนั้นนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ต้องการเพิ่มกำลังพลของตำรวจนี้อาจส่งผลให้กำลังพลของตำรวจขาดแคลน ผู้เขียนจึงเสนอแนวคิดในการปราบโจรผู้ร้ายโดยเริ่มจากตนเอง ดังนี้

“...ทางปราบผู้ร้ายจึงเหลืออยู่ทางเดียวคือปราบผู้ร้ายที่ตัวเราเอง ผู้ร้ายนั้นเกิดจากโลก โกรธ หลง ใสง หรือไม่ว่าเราทุกคนมีโลก โกรธ หลง ใสงหรือไม่? เมื่อไปดับโลก โกรธ หลงที่คนอื่นไม่ได้ เราก็ต้องดับที่ตัวเราเอง และถ้าเราดับโลก โกรธ หลงที่ตัวเราเองได้แล้วก็เท่ากับว่าเราปราบผู้ร้ายในตัวเราเองได้ ผู้ร้ายอื่นก็ไม่มี...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.3. 2515: 377–378)

จากตัวอย่างผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าหากรัฐบาลมีนโยบายจัดงบประมาณในการเพิ่มกำลังของตำรวจจริงก็จะส่งผลให้ตำรวจอาจมีกำลังไม่เพียงพอในการปราบปรามโจรผู้ร้าย ดังนั้นประชาชนอาจจะไม่สามารถพึ่งตำรวจได้ ผู้เขียนจึงเสนอแนวคิดให้ประชาชนต้องพึ่งตนเองด้วยการกำจัดความโลภ โกรธ หลง ของตนเองก่อนเพื่อป้องกันมิให้โจรผู้ร้ายมีปริมาณมากขึ้นกว่าเดิม โดยผู้เขียนชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาโจรผู้ร้าย เนื่องจากต้นเหตุในการกระทำความผิดของโจรผู้ร้ายคือ ความโลภ โกรธ หลง ดังนั้นการเริ่มต้นกำจัดความโลภ โกรธ หลง ของตนเองก็เท่ากับว่าเป็นการ

ปราบผู้ร้ายในตนเอง เมื่อทุกคนต่างกำจัดความโลภ โกรธ หลง ได้หมดสิ้นก็จะส่งผลให้โจรผู้ร้ายอื่นๆ หมดสิ้นไปเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 3 แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบาย การปกครองภายในประเทศ สืบเนื่องจากที่รัฐบาลมีนโยบายเปลี่ยนแปลงเรื่องอำนาจในการ สอบสวนโดยการเพิ่มเจ้าพนักงานสอบสวน ซึ่งจะแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอให้ทำหน้าที่ เจ้าพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจในการเรียกคู่สัญนวนคดีของตำรวจเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการ สอบสวน โดยผู้เขียนได้แสดงแนวคิดในทางตรงข้ามกับรัฐบาลและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

“...สาเหตุที่ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องอำนาจการสอบสวนสาเหตุเท่าที่ทราบมีอยู่ว่า เจ้า พนักงานสอบสวนทำงานล่าช้า เจ้าพนักงานสอบสวนไม่เป็นธรรมและเจ้าพนักงานสอบสวนหา ผลประโยชน์ของตน ทั้งสามเหตุเป็นข้อหากรรจ์และเมื่อขณะอ้างเหตุเหล่านี้ขึ้นมานั้นเป็นเวลาที่ยังดำรง เป็นเจ้าพนักงานสอบสวนอยู่ จึงต้องสรุปต่อไปว่าเหตุเหล่านี้แสดงว่า ตำรวจทำงานล่าช้า ตำรวจทำงาน ไม่เป็นธรรมและตำรวจหาผลประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ของตน ปัญหานี้มีอยู่ว่าเมื่อผู้ที่รับผิดชอบ ในการบริหารประเทศยอมรับสาเหตุทั้งสามที่ว่ามานี้แล้วทำไมไม่แก้ที่ต้นเหตุ คือ แก้ที่ตำรวจ ทำให้ตำรวจให้ดีขึ้น ปราศจากมลทินทั้งหลายเหล่านี้ การไปแก้ที่เรื่องเจ้าพนักงานสอบสวนนั้น ดูออกจะอ้อมค้อมและไม่ตรงต่อเหตุ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล. 4. 2515: 175-176)

จากตัวอย่างผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในเรื่องอำนาจการสอบสวน โดย แสดงให้เห็นว่าปัญหาเกิดจากตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานสอบสวนนั้นทำงานล่าช้า ไม่เป็น ธรรมและแสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจของตน รัฐบาลจึงแก้ปัญหาโดยใช้นโยบายแต่งตั้งผู้ว่า ราชการจังหวัดและนายอำเภอเป็นเจ้าพนักงานสอบสวน แต่ผู้เขียนกลับมีแนวคิดตรงข้ามกับรัฐบาลจึง แสดงแนวคิดในการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ คือ ตำรวจ ซึ่งผู้เขียนว่านโยบายการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอให้มีอำนาจในการสอบสวนนั้นไม่ใช่การแก้ปัญหาจากสาเหตุหรือต้นตอของปัญหาที่ แท้จริง เพราะการแก้ปัญหาโดยการเพิ่มเจ้าพนักงานสอบสวนมีผลเพียงทำให้มีตำแหน่งเจ้าพนักงาน สอบสวนเพิ่มขึ้นเท่านั้น ซึ่งการมีเจ้าพนักงานสอบสวนเพิ่มขึ้นก็ไม่สามารถทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นหมด ไปได้โดยสิ้นเชิง เพราะหากในจังหวัดใดมีผู้กำกับตำรวจเป็นคนดี ทำงานได้รวดเร็วอยู่แล้วก็จะไม่ เกิดปัญหาด้านสอบสวน ซึ่งการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นคนดีเช่นกันก็อาจไม่เกิดผลใดๆให้ดีขึ้น กว่าเดิม และหากในจังหวัดใดมีผู้กำกับตำรวจทำงานไม่ดี ไม่เป็นธรรม ทำงานล่าช้าและผู้ว่า

ราชการจังหวัดทำงานได้ไม่ดีเช่นกันก็ย่อมส่งผลเสียให้กับราษฎร ดังนั้นการแก้ปัญหาในเรื่องเจ้าพนักงานสอบสวนนี้ควรแก้ไขข้อบกพร่องที่ตัวตำรวจ ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุอย่างแท้จริง

ตัวอย่างที่ 4 สืบเนื่องจากปัญหาเรื่องนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการเชื่อมความสัมพันธ์กับประเทศจีน ซึ่งประเทศจีนนั้นมีการปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ ผู้เขียนจึงแสดงความวิตกกังวลต่อนโยบายดังกล่าวว่าหากประเทศไทยต้องติดต่อสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศจีนแล้วอาจทำให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์หรือตกอยู่ภายใต้อำนาจของประเทศจีนได้ จึงเสนอแนะแนวทางในการเตรียมการที่จะรับมือเมื่อประเทศไทยต้องคบค้าสมาคมกับประเทศจีนอย่างจริงจัง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ถ้าหากว่าเราไม่สนใจว่าเมืองไทยจะกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ตกอยู่ใต้อำนาจและอิทธิพลของจีนแดง เราก็ไม่ต้องเตรียมตัวอะไรทั้งสิ้น ปล่อยให้บ้านเมืองเป็นอยู่อย่างนี้ แต่ถ้าเราไม่ประสงค์ให้เป็นอย่างนั้น เราก็จะต้องเตรียมกันดังต่อไปนี้ หรือมากกว่านี้ คือ **ต้องปราบปรามคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยอย่างเข้มข้นเอาจริงเอาจังที่สุด พระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์นั้นยกเลิกไม่ได้เด็ดขาดและจะต้องเพิ่มมาตรการการปราบปรามและป้องกันคอมมิวนิสต์ให้มากยิ่งขึ้นต้องปราบผู้ก่อการร้ายให้หมดสิ้นไปด้วยวิธีทั้งทางทหารและสังคม...**”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 311)

แนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองกับต่างประเทศของผู้เขียนถูกกำหนดขึ้นเพื่อชี้แนะให้เห็นแนวทางในการป้องกันมิให้ประเทศไทยต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของประเทศจีนที่เป็นประเทศคอมมิวนิสต์ โดยแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีความวิตกกังวลว่าประเทศไทยจะกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ จึงชี้แนะแนวทางในการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเรื่องดังกล่าวและยังเห็นได้ชัดเจนว่าผู้เขียนมีแนวคิดที่ต่อต้านระบอบคอมมิวนิสต์อย่างแท้จริง แต่หากรัฐบาลต้องการมีสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศจีนโดยที่ประเทศไทยไม่ตกอยู่ในอิทธิพลของประเทศจีนนั้นต้องใช้มาตรการหรือวิธีการปราบปรามและป้องกันลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างจริงจังและเด็ดขาด เพื่อให้ลัทธิคอมมิวนิสต์หมดไปจากเมืองไทย แนวคิดเพื่อพัฒนาประเทศด้านการเมือง การปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองกับต่างประเทศ ที่นำเสนอนี้จึงเป็นทางเลือกของรัฐบาลว่าหากรัฐบาลเลือกกระทำตามแนวทางที่ได้ชี้แนะไว้ก็จะทำให้ประเทศไทยไม่ตกอยู่ใต้อำนาจของจีน ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทยและระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

ตัวอย่างที่ 5 ผู้เขียนแสดงความวิตกกังวลต่อนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศจีน เนื่องจากการคบค้าสมาคมกับประเทศจีนอาจส่งผลให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์หรือตกอยู่ภายใต้อำนาจของประเทศจีนได้ ผู้เขียนจึงเสนอแนวทางในการเตรียมการรับมือเมื่อประเทศไทยต้องคบค้าสมาคมกับประเทศจีนอย่างจริงจัง ดังนี้

“...นักการเมืองฝ่ายซ้ายควรจะถูกตัดกำลังให้หมด ไม่ควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ถ้าจำเป็นจะต้องจับกุมคุมขังกันก็ต้องยอมทำ เพราะคนพวกนี้อาจเป็นพาหะแห่งลัทธิตลอดจนอำนาจอิทธิพลของจีนแดงได้โดยง่าย ฟังดูเพียงเท่านั้นก็จะเห็นได้ว่าใจดำอำมหิตเต็มที แต่จะทำได้หรือไม่? เมื่อจะต้องเล่นกับเสือแล้วจะนุ่งผ้าขาวม้าผืนเดียวจะไหวหรือไม่?”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล. 8. 2516: 312-313)

การนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองกับต่างประเทศ ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นแนวทางในการป้องกันมิให้ประเทศไทยต้องกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ โดยแสดงให้เห็นว่าหากประเทศไทยต้องติดต่อเชื่อมความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็จะต้องมีการเตรียมตัวป้องกันตนเองเป็นอย่างดี เพื่อมิให้ประเทศต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของชาติคอมมิวนิสต์ ดังนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องพยายามทุกวิถีทางเพื่อป้องกันมิให้ประเทศไทยได้ถูกแทรกแซงจากลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยผู้เขียนแนะนำว่าต้องกำจัดพาหะแห่งลัทธิคอมมิวนิสต์ให้สิ้นซากด้วยวิธีการที่เด็ดขาดเพราะอาจเป็นเหตุให้ลัทธิคอมมิวนิสต์แทรกซึมเข้าสู่ประเทศไทยได้ง่าย แนวคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองกับต่างประเทศ ที่นำเสนอขึ้นจึงเป็นการเสนอแนวทางให้รัฐบาลว่าต้องมีมาตรการที่เด็ดขาดเพื่อป้องกันการแทรกซึมจากคอมมิวนิสต์ ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยดำรงไว้ซึ่งระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

จากการวิเคราะห์แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่าในประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศและนโยบายด้านการต่างประเทศนั้นผู้เขียนได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านนโยบายและการปฏิบัติที่รัฐบาลไทยกำลังเผชิญอยู่ทั้งการแก้ปัญหาในระยะสั้นและการแก้ปัญหาในระยะยาว ซึ่งแนวทางข้อเสนอต่างๆ ของผู้เขียนล้วนตั้งอยู่บนพื้นฐานตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3.3 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ

การพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ เป็นแนวคิดที่ปรากฏในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” โดย หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้กล่าวถึงปัญหาพร้อมเสนอแนวทางแก้ไขในเรื่องเศรษฐกิจไว้ในหลายประเด็น ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจโดยได้รับผลกระทบทั้งจากสงครามโลกครั้งที่ 2 และการเปลี่ยนแปลงการปกครองที่มีความผันผวนอยู่เสมอ ดังนั้นการฟื้นฟูและเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและยกระดับมาตรฐานการครองชีพตลอดจนความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

การพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง การทำให้รายได้ที่แท้จริงต่อคนเพิ่มขึ้นโดยติดต่อกันเป็นเวลานาน เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อให้มีสินค้าและบริการมากขึ้นหรือทำให้รายได้ที่แท้จริงต่อคนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง
2. มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ หมายถึง การมีความสมดุลในตลาดต่าง ๆ ทำให้เกิด การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
3. มีความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ หมายถึง การมีความยุติธรรมในการกระจาย รายได้ และการกำหนดราคา ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน
4. มีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ หมายถึง การมีอิสระในการเลือกอาชีพและเลือกวิถีการ ดำรงชีวิตของแต่ละคน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน
5. มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หมายถึง การมีความมั่นคงในฐานะทางการเงินของประเทศ และสถาบันการเงินของประเทศ เพื่อให้รัฐบาลสามารถจัดสรรทรัพยากรของประเทศ เพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ของประเทศ
6. มีความสงบทั้งภายในและภายนอกประเทศ
7. ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีสุขภาพแข็งแรง (สุกัญญา ตันธณวัฒน์ และคณะ. 2552: 343)

การพัฒนาเศรษฐกิจ จึงเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างสม่ำเสมอ และเป็นระยะเวลายาวนาน โดยทำให้รายได้ที่แท้จริงสูงขึ้นและมีการกระจายรายได้อย่างเสมอภาค รวมถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม ทัศนคติ ระบบการเมือง การศึกษา และค่านิยมของสังคมที่เหมาะสม

ผู้วิจัยพบแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ จากบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่นำเสนอจากบทความประจำนั้นมีแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้

3.2.1 การเก็บภาษีอากร

3.2.2 การแก้ไขปัญหาดุลการค้า

3.2.1 การเก็บภาษีอากร

ภาษีอากร คือ เงินหรือค่าธรรมเนียนที่รัฐบาลบังคับเรียกเก็บจากบุคคล (บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล) เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ภาษีอากรจึงเป็นแหล่งเงินรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลนำภาษีที่เก็บได้เหล่านั้นมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศ ตลอดจนการให้บริการสาธารณะ ภาษีอากรจึงมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคน (ดาริณี ตันทวีเชฐ. 2543: 139)

การเสียภาษีอากรเป็นหน้าที่หลักที่สำคัญของพลเมือง ซึ่งรัฐธรรมนูญของประเทศไทยทุกฉบับได้บัญญัติให้ประชาชนชาวไทยมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากรตามกฎหมายที่บัญญัติไว้อย่างชัดเจน ผู้ใดจะอ้างความไม่รู้กฎหมายมาเป็นสาเหตุของการไม่เสียภาษีอากรไม่ได้

ปริดา นาคเนาวทิมา (2535: 4-5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษีอากร สรุปได้ว่า ภาษีอากรเป็นเครื่องมือที่สำคัญชนิดหนึ่งของนโยบายการคลังของรัฐที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ของคนในสังคมให้มีความเท่าเทียมกันขึ้น โดยการใช้ระบบอัตราภาษีแบบก้าวหน้า โดยใช้การจัดเก็บภาษีทางตรงให้มากขึ้น และในกรณีที่เศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะเงินฝืด สภาพการลงทุน การผลิตและการซื้อขายอยู่ในภาวะซบเซา การใช้นโยบายลดอัตราภาษีอากรอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างจะช่วยส่งเสริมกำลังใจให้ประชาชน ส่งเสริมความเจริญเติบโตธุรกิจการค้า รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ช่วยควบคุมการบริโภคของประชาชน การที่รัฐบาลจะเก็บภาษีชนิดใดบ้าง หรือจะเก็บภาษีจำนวนกี่ชนิดมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายการคลังของรัฐบาลในขณะนั้น

ลักษณะของภาษีอากรที่ดี มีหลักการบางประการที่ต้องคำนึงถึงเพื่อการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและให้ประชาชนมีความสนใจในการเสียภาษีอากร ภาษีอากรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ความเป็นธรรม ควรพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนแต่ละคนได้รับการดูแลคุ้มครองของรัฐบาล

2. มีความแน่นอนและชัดเจน ประชาชนสามารถเข้าใจความหมายได้โดยง่าย และเป็น การป้องกัน มิให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ
3. มีความสะดวก วิธีการและกำหนดเวลาในการเสียภาษีอากรต้องคำนึงถึงความสะดวก ของผู้เสียภาษีอากร
4. มีประสิทธิภาพ ประหยัดรายจ่ายทั้งของผู้จัดเก็บและผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ทำให้ จัดเก็บภาษีอากรได้มาก โดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด
5. มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ พยายามไม่ให้เกิดการเก็บภาษีอากรมีผลกระทบต่อ การทำงานของกลไกตลาด หรือมีผลกระทบน้อยที่สุด
6. อำนวนายรายได้สามารถจัดเก็บภาษีอากรได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ มีรายได้เพียงพอต่อ การใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจการตามหน้าที่ของรัฐบาล
7. มีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงเพิ่มหรือลดจำนวนภาษีอากรให้เหมาะกับ สถานการณ์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

จากการศึกษาเรื่องภาษีอากรข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ข้อความที่ปรากฏใน บทความประจำที่อยู่ในขอบข่ายแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการเก็บภาษี อากรจะต้องมีลักษณะที่ครอบคลุมถึงหรือสื่อให้เห็นถึงแนวคิดที่แสดงให้เห็นลักษณะของภาษีอากรที่ดี ได้แก่ การจัดเก็บภาษีมีความเป็นธรรม มีความแน่นอนและชัดเจน มีความสะดวกในการเสียภาษี มี ความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ และการจัดเก็บภาษีอากรมีความยืดหยุ่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจาก บทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่าแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการเก็บ ภาษีอากร ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 สืบเนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายในจัดเก็บภาษีอากรจากผู้เดินทางต่างประเทศ ในอัตราคนละ 500 บาท ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การเก็บภาษีในอัตรานี้มีจำนวนน้อยไปเมื่อเทียบกับผู้ที่มี ฐานะที่จะเดินทางไปต่างประเทศได้ จึงเสนอแนวคิดให้เพิ่มอัตราภาษีให้มากขึ้น ดังตัวอย่าง

“...อัตราภาษีเพียง 500 บาทนั้น เห็นจะต่ำไปมาก คิดเป็นเงินดอลลาร์อเมริกาก็เพียง 25 ดอลลาร์ ซึ่ง ออกจะไม่มี ความหมายอะไรเลยในปัจจุบันนี้ ไหนๆก็จะเก็บภาษีกันทั้งทีแล้ว ทำไมไม่เก็บเสียคนละ 2,000 บาท หรือ 100 ดอลลาร์ เงิน 500 บาทนั้นดูออกจะเป็นจำนวนเล็กน้อยเกินไปสำหรับผู้ที่มีเงินจะไป ต่างประเทศได้ ถึงแม้ว่าจะเก็บขึ้นไปเป็นคนละ 2,000 บาท ก็คงไม่มีใครเดือดร้อน และคงจะมีผู้ยอมเสีย ถ้าหากว่าตั้งใจจะไปต่างประเทศให้ได้ แต่ถ้าเงิน 2,000 บาทนั้นจะเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งมิให้คนเดินทางไป ต่างประเทศ ผมก็เห็นว่ายังมีผลดีอยู่นั่นเองเพราะจะได้ไม่หมดเปลืองเงินตราต่างประเทศ การเก็บภาษี นั้นจะต้องคิดถึงจำนวนเงินที่จะเก็บได้ว่าจะมากพอที่จะเป็นประโยชน์หรือไม่ ถ้าตั้งภาษีขึ้นมาแล้ว

เก็บเงินได้แต่น้อยก็ดูออกจะเป็นเรื่องหลุมหลุม ไม่คุ้มแก่การที่จะจัดเก็บภาษี อีกประการหนึ่งก็ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้เสียภาษีว่าจะเสียภาษีนั่นได้หรือไม่ เงิน 2,000 บาท นั้นผู้ที่ต้องการจะเดินทางไปต่างประเทศควรมีความสามารถที่เสียได้อย่างแน่นอน ไม่น่าจะต้องเดือดร้อนแต่อย่างใดทั้งสิ้น เพราะเมื่อมีเงินพอที่จะไปต่างประเทศได้ จะไปมัวกังวลอะไรกับเงินภาษีเพียงละ 2,000 บาท...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2515: 373-374)

จากตัวอย่างผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษีซึ่งชี้แนะให้รัฐบาลคำนึงถึงความเหมาะสมในการจัดเก็บภาษีอากรจากผู้เดินทางไปต่างประเทศโดยเสนอแนะให้รัฐบาลเพิ่มการอัตราภาษีจาก 500 บาท เป็น 2,000 บาท เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่าผู้ที่เดินทางไปต่างประเทศนั้นมียกกำลังทรัพย์มากพอที่สามารถเสียภาษีได้ การนำเสนอแนวคิดดังกล่าวจึงมีจุดมุ่งหมายไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีให้คำนึงถึงอัตราภาษีและผลประโยชน์ที่จะได้รับว่าการเก็บภาษีนั่นคุ้มค่าหรือไม่ โดยแสดงให้เห็นให้ผู้รับผิดชอบเห็นว่าการเก็บภาษีต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าจากผลประโยชน์ที่จะได้รับโดยที่ผู้เสียภาษีไม่เดือดร้อน แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษีจึงเน้นให้รัฐบาลเก็บภาษีอย่างเป็นธรรมและเหมาะสมตามกำลังในการเสียภาษีของประชาชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชาติบ้านเมือง

ตัวอย่างที่ 2 แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษี ที่ต้องจัดเก็บภาษีให้มีความชัดเจนและแน่นอน สืบเนื่องจากปัญหาการประกาศขึ้นอัตราภาษีที่รัฐบาลประกาศโดยใช้รหัสตัวเลขตามประเภทสินค้า ซึ่งทำให้เกิดปัญหา คือ รหัสประเภทสินค้านั้นมิได้เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป จึงอาจทำให้ประชาชนไม่รู้ว่าสินค้าใดที่มีการขึ้นภาษีและอาจเป็นช่องโหว่ให้ผู้จำหน่ายสินค้าขึ้นราคาสินค้าอย่างไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

“...เมื่อคืนวันที่รัฐบาลท่านประกาศขึ้นภาษีนั่น ท่านประกาศเป็นรหัส คือ ประกาศขึ้นภาษีสินค้าต่างๆ ที่มีตัวเลขเป็นเครื่องหมายแต่ในเรื่องนี้ผมเห็นจะไม่เ่งคนเดียวหรอกครับ รัฐบาลทั้งคณะก็คงงัดพ้อๆ กับผม รวมทั้งรัฐมนตรีว่าการคลังและรัฐมนตรีช่วยว่าการคลังด้วย ผมกล้าท้าพนันได้เลย ให้มาสอบปากเปล่ากันดูว่า สินค้าประเภท 305:22 หรือสินค้าประเภท 184:04 นั้นคืออะไร ผมว่าตกอย่างผมทุกคนแหละ ถ้าหากใครอยากจะรู้รายละเอียดในเรื่องนี้ ก็จะต้องไปค้นพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาเก่าๆ ว่าด้วยเรื่องอัตราภาษีอากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมแล้วแก้ไขเพิ่มเติมอีก มีรู้จักก็สับสนก็ร้อยหนดูเอาเอง ซึ่งจะต้องเสียเวลาทำมาหากินมาก ผมเ่งนั้นไม่สำคัญเท่าใดนักเพราะผมหลับตาเสียภาษีได้ ที่สำคัญก็คือพอดำก็เ่งเหมือนกัน เมื่อฟังประกาศจับความไม่ได้ว่าท่านเพิ่มภาษีอะไรบ้าง ก็หลับตาขึ้นราคาสินค้ามันตะไปทุกอย่างต่อมาถึงจะรู้ความจริงแล้วว่าเก็บภาษีอะไรเพิ่มขึ้นบ้างก็ไม่ยักลดราคานั้นลงมา เพราะราคาของนั้นเ่งได้ขึ้นไปแล้วมันลดยาก...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.5. 2516: 33-34)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นถึงปัญหาจากการประกาศการขึ้นภาษีของรัฐบาลด้วยการประกาศโดยใช้รหัสตัวเลข การขึ้นอัตราภาษีอากรจะส่งผลกระทบต่อราคาสินค้า ทำให้สินค้ามีราคาสูงขึ้น การที่รัฐบาลประกาศขึ้นภาษีด้วยรหัสตัวเลขเช่นนี้ ย่อมส่งผลเสียต่อประชาชนและอาจทำให้ผู้จำหน่ายสินค้าฉวยโอกาสในการขึ้นราคาสินค้าอย่างไม่เป็นธรรมและไม่ถูกต้องตามประกาศของรัฐบาล เนื่องจากการประกาศการขึ้นภาษีด้วยรหัสตัวเลขนี้สร้างความไม่ชัดเจนและสร้างความคลุมเครือ โดยรัฐบาลย่อมทราบดีว่ารหัสตัวเลขของสินค้าไม่ได้เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไปและอาจทำให้ผู้คิดได้ว่ารัฐบาลเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้จำหน่ายสินค้าขึ้นราคาสินค้าให้สูงขึ้นเพราะการประกาศขึ้นภาษีขาดความชัดเจน ไม่มีใครทราบแน่ชัดว่ารัฐบาลต้องการขึ้นภาษีกับสินค้าชนิดใดบ้าง จึงเป็นหนทางให้ผู้ค้าฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้าได้ ซึ่งผลเสียจะตกแก่ประชาชนโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้เขียนจึงเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะไปยังรัฐบาลว่ารัฐบาลต้องมีความชัดเจนในการขึ้นอัตราภาษี และผู้เขียนยังชี้แนะแนวทางแก้ไขดังกล่าวด้วยการทำให้การขึ้นภาษีสินค้ามีความโปร่งใส รัฐบาลควรประกาศรายชื่อสินค้าที่ต้องการขึ้นภาษีเพื่อให้ประชาชนและผู้จำหน่ายสินค้ามีความเข้าใจตรงกันทั้งหมดว่ามีสินค้าชนิดใดบ้างที่มีอัตราภาษีเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อความเป็นธรรมแก่ประชาชนทั่วประเทศ

ตัวอย่างที่ 3 สืบเนื่องจากปัญหาการขึ้นภาษีอากรในขณะที่ประเทศกำลังประสบปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ ซึ่งถือว่าการขึ้นภาษีอากรเป็นการเพิ่มภาระให้ประชาชนเพราะการขึ้นภาษีอากรย่อมส่งผลโดยตรงทำให้สินค้ามีราคาแพงขึ้น ผลกระทบจึงตกอยู่ที่ประชาชนอย่างแท้จริง ดังนี้

“...การขึ้นภาษีอากรแก่ราษฎรในยามที่ดุลการค้าและการชำระเงินของประเทศตกต่ำนั้น เป็นการลงโทษเอาแก่ผู้ไม่ผิดแท้ๆ เป็นบาปกรรมอย่างยิ่ง แต่การลงโทษแก่ผู้ผิดนั้น ไม่เป็นบาปเลยทั้งในทางโลกและทางธรรม...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 180)

จากตัวอย่างผู้เขียนเปรียบเทียบว่าการขึ้นภาษีอากรในขณะที่ประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจนั้นเป็นการสร้างบาปกรรมให้เกิดกับประชาชนอย่างยิ่ง เสมือนเป็นการลงโทษประชาชนที่ไม่ได้ทำความผิด ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำเพราะเป็นการสร้างความเดือดร้อนและสร้างบาปให้เกิดกับประชาชน โดยผู้เขียนนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษีนี้ ผู้เขียนต้องการชี้แนะให้รัฐบาลตระหนักถึงความชอบธรรมในการจัดเก็บภาษี ถึงแม้การจัดเก็บภาษีอากรจะเป็นแหล่งรายได้หลักของรัฐบาล แต่รัฐบาลก็ต้อง

คำนึงถึงกำลังและความสามารถในการเสียภาษีของประชาชน ตลอดจนคำนึงถึงความเหมาะสมในสถานการณ์ของประเทศ ณ ขณะนั้นด้วยเพื่อมิให้เป็นการตอกย้ำ ช้ำเติมหรือเพิ่มภาระให้กับประชาชน เพราะหากมีการเก็บภาษีในอัตราที่สูงขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนนั่นเอง แต่หากรัฐบาลมีนโยบายการขึ้นอัตราภาษีอากรในสถานการณ์ที่เหมาะสมก็ย่อมส่งผลดีแก่ประชาชนและประเทศชาติ

ตัวอย่างที่ 4 แสดงแนวคณะกรรมการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษี มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แนะรัฐบาลให้ประกาศหรือชี้แจงว่าเงินที่เรียกเก็บจากภาษีของผู้เดินทางไปต่างประเทศนั้นเอาไปใช้ประโยชน์หรือพัฒนาบ้านเมืองอย่างไร ดังนี้

“...การเก็บภาษีโดยไม่บอกให้รู้ว่าจะเอาไปทำอะไรนั้น ว่าที่จริงก็เป็นหลักการของการเก็บภาษีโดยทั่วไป ประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ก็เก็บภาษีเข้าเป็นรายได้ของรัฐ โดยไม่จำเป็นต้องให้รู้ว่าจะเอาไปทำอะไรบ้าง แต่ภาษีบางอย่างเป็นภาษีพิเศษ เช่น ภาษีเก็บจากคนเดินทางไปต่างประเทศนี้ ถ้ากำหนดเอาไว้ให้แน่นอนว่าจะเอาไปใช้ประโยชน์อย่างใดและบอกให้ผู้เสียภาษีรู้ก็น่าจะเป็นผลดี อย่างภาษีคนเดินทางไปต่างประเทศที่จะเก็บกันในเมืองไทยต่อไปนั้น หากบอกให้รู้ล่วงหน้าได้ว่าจะเอาเงินภาษีนี้นั้นไปทำประโยชน์ส่วนรวมอย่างใดก็จะเป็นประโยชน์มาก เช่น บอกว่าจะเอาไปบำรุงการศึกษาประชาชน หรือจะเอาไปพัฒนาชนบท หรือจะเอาไปใช้ในการสาธารณสุข สร้างสถานีนามัยให้มากยิ่งขึ้น ถ้าบอกได้อย่างนี้แล้ว ผมคิดว่าคนก็คงจะเต็มใจเสีย ไม่มีใครเดือดร้อน...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 375-376)

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับภาษีพิเศษ ซึ่งเรียกเก็บจากผู้เดินทางไปต่างประเทศ โดยมีแนวคิดที่รัฐบาลควรชี้แจงให้ประชาชนทราบว่าเงินภาษีที่เรียกเก็บนั้น รัฐบาลจะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง เพื่อให้ประชาชนเห็นว่าเงินที่เรียกเก็บจากตนไปนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือนำไปพัฒนาบ้านเมืองในด้านใด เมื่อประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเห็นคุณประโยชน์ดังกล่าวก็ย่อมเกิดความมั่นใจว่าเงินภาษีที่ตนต้องเสียไปนั้นจะสามารถทำประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองได้และยอมเสียภาษีด้วยความเต็มใจ ซึ่งการนำเสนอแนวคิดดังกล่าวอาจขัดแย้งกับหลักการเก็บภาษีโดยทั่วไปเพราะหลักการเก็บภาษีนี้นั้นรัฐบาลไม่จำเป็นต้องชี้แจงให้ประชาชนทราบว่าเงินภาษีที่เก็บได้จะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านใด แต่อย่างไรก็ดีแนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอ นั้น ผู้เขียนเห็นว่าภาษีที่เก็บจากผู้เดินทางไปต่างประเทศนี้เป็นภาษีพิเศษ มิใช่ภาษีอากรทั่วไปที่ประชาชนทุกคนต้องเสีย ดังนั้นการชี้แจงล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องการเงินภาษีของประชาชนไปใช้จึงเป็นแนวคิดที่กระตุ้นให้ประชาชนเสียภาษีด้วยความเต็มใจและสร้างความมั่นใจ

ความศรัทธาต่อประชาชนผู้เสียภาษีว่าเงินทุกบาทที่ตนเสียไปนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์แก่ส่วนรวมได้อย่างแท้จริง และเมื่อประชาชนมีความเข้าใจอย่างชัดเจนก็ย่อมเสียภาษีด้วยความเต็มใจ

ตัวอย่างที่ 5 สืบเนื่องจากปัญหาการขึ้นภาษีน้ำมันและภาษีซีเมนต์ ซึ่งการขึ้นภาษีดังกล่าวจะส่งผลต่อราคาสินค้าทั่วไปให้มีราคาสูงขึ้นเพราะต้นทุนในการขนส่งสูงขึ้น โดยการขึ้นภาษีนั้นต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วน รอบคอบและเป็นธรรม ดังตัวอย่าง

“...รัฐบาลลดค่าขึ้นภาษีน้ำมันและซีเมนต์โดยขาดเหตุผล ขาดความรู้และขาดความรอบคอบ เมื่อขึ้นไปแล้วรู้ว่าราคาสินค้าทั่วไปสูงขึ้นและบริษัทซีเมนต์อาจต้องล้มเลิกกิจการถ้าหากว่าไม่ได้ขึ้นราคาผลิตภัณฑ์ไปตามภาษี รัฐบาลก็ยอมลดภาษีทั้งสองอย่างนั้นลงมาในอัตราเท่าเดิม ค่าเฉลี่ยของโฆษณารัฐบาลที่อ้างว่ารัฐบาลรู้ต้นทุนการผลิตของสินค้าทั้งสองอย่างนี้ดีมากอยู่แล้ว ถึงจะขึ้นภาษีก็ไม่จำเป็นต้องขึ้นราคาตามไปนั้นเป็นค่าเฉลี่ยเท็จ ถึงจะไม่มีเจตนาจะกล่าวเท็จก็เป็นค่าเฉลี่ยที่พูดเรื่อยเปื่อยไปตามอารมณ์ผิดวิสัยรัฐบาลที่รับผิดชอบ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.5. 2516: 47)

แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษี ที่ผู้เขียนนำเสนอขึ้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการชี้แนะให้รัฐบาลพิจารณาเรื่องการขึ้นภาษีให้รอบคอบ ละเอียดถี่ถ้วนและมีเหตุผลที่ชอบธรรม เพราะการเพิ่มอัตราภาษีโดยเฉพาะภาษีน้ำมันและภาษีซีเมนต์นั้นจะส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปในวงกว้าง หากรัฐบาลขึ้นภาษีน้ำมันและภาษีซีเมนต์ โดยขาดการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนและ ประกาศขึ้นภาษีอย่างรีบร้อน ไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดตามมาภายหลังซึ่งจะส่งผลทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับความเดือดร้อน ดังนั้นผู้เขียนจึงชี้แนะให้รัฐบาลตระหนักในเรื่องการขึ้นภาษีของรัฐบาลนั้นจะกระทำตามอำเภอใจมิได้ ต้องพิจารณารายละเอียดอย่างละเอียดถี่ถ้วน หากรัฐบาลยังขึ้นภาษีอย่างไรเหตุผลเช่นนี้ก็ย่อมส่งผลเสียต่อประชาชนและชาติบ้านเมืองอย่างแน่นอน

3.2.2 การแก้ไขปัญหาดุลการค้า

ดุลการค้า หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับจากการขายสินค้าและบริการให้ชาวต่างประเทศรวมทั้งจำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการซื้อสินค้าและบริการจากต่างประเทศ ผลต่างของรายได้และค่าใช้จ่ายดังกล่าวเรียกว่า ยอดดุล (สุกัญญา ตันธนวัฒน์ และคณะ. 2552: 336)

ดุลการค้า แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ดุลการค้าเกินดุล หมายถึง มูลค่าสินค้าส่งออกมากกว่ามูลค่าสินค้านำเข้า หรือ

มูลค่าสินค้านำเข้าน้อยกว่ามูลค่าสินค้าส่งออก

2. ดุลการค้าขาดดุล หมายถึง มูลค่าสินค้าส่งออกน้อยกว่ามูลค่าสินค้านำเข้า หรือมูลค่าสินค้านำเข้ามากกว่ามูลค่าสินค้าส่งออก

3. ดุลการค้าสมดุล หมายถึง มูลค่าสินค้าส่งออกเท่ากับมูลค่าสินค้านำเข้า

ดุลการค้าที่มีลักษณะเกินดุลหรือขาดดุลย่อมส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจในทางใดทางหนึ่งอย่างแน่นอน ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาดุลการค้า นั้น สุณีย์ บุญยวิทย์ (2542 :358) ได้กล่าวถึงมาตรการที่ใช้ปรับความไม่สมดุลของดุลการค้า ดังนี้

มาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้า

1. การส่งเสริมการส่งออก การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ส่งออก ตัวอย่างเช่นการรับซื้อ ลดตัวสัญญาใช้เงินที่ได้รับจากการส่งออก เพื่อช่วยผู้ส่งออกในรายที่มีปัญหาทางการเงิน หรือเพื่อให้ผู้ส่งออกมีความมั่นใจว่าจะได้รับเงินถ้ามีการส่งสินค้าออกไปให้ผู้นำเข้าในต่างประเทศ ให้ความช่วยเหลือ ด้วยการปล่อยสินเชื่อระยะยาวอัตราดอกเบี้ยต่ำให้แก่อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อส่งออก ฯลฯ

2. การให้การส่งเสริมการลงทุนแก่อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก โดยการให้สิทธิพิเศษทางภาษีแก่กิจการที่ดำเนินธุรกิจเพื่อการส่งออก เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้ การคืนและชดเชยภาษีจากการนำเข้าวัตถุดิบ เครื่องมือเครื่องจักร หรือสินค้าทุนประเภทต่างๆที่นำมาใช้ผลิตสินค้าส่งออก เพื่อช่วยลดต้นทุนการส่งออกให้ต่ำลง จะได้สามารถส่งสินค้าออกไปขายแข่งขันกับต่างประเทศในตลาดโลกได้

3. รัฐบาลควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมในเรื่องการศึกษาค้นคว้าทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสินค้าที่ส่งออก เพื่อช่วยลดต้นทุนของสินค้า จะได้เป็นที่ยอมรับและสามารถขายแข่งขันในตลาดโลกได้

4. รัฐบาลควรปรับปรุงระเบียบปฏิบัติ ขั้นตอนพิธีการในการส่งออกให้มีความกระชับง่าย และสะดวกต่อการปฏิบัติ

มาตรการจำกัดการนำเข้า

1. การใช้กำแพงภาษี (tariff wall) โดยการเพิ่มอัตราภาษีที่จัดเก็บจากสินค้านำเข้า โดยเฉพาะในกลุ่มของสินค้าฟุ่มเฟือย (สินค้าไม่จำเป็น) เพื่อชะลอการนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าว เนื่องจากมาตรการเพิ่มภาษีจะทำให้ราคาสินค้านำเข้าสูงขึ้นทำให้ความต้องการซื้อ (นำเข้า) ลดลง

2. การกำหนดโควตานำเข้า (quota) เป็นมาตรการในการจำกัดปริมาณการนำเข้า โดยกำหนดปริมาณสูงสุดที่ผู้นำเข้าสามารถนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ นั่นคือ ผู้นำเข้าไม่สามารถนำเข้าสินค้านี้เกินกว่าโควตาที่ทางการหรือรัฐบาลกำหนด

3. การกำหนดคุณภาพของสินค้านำเข้า เป็นมาตรการจำกัดการนำเข้ามาตรการหนึ่งกล่าวคือสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานหรือคุณภาพตามที่ทางการกำหนดจะไม่อนุญาตให้มีการนำเข้ามาในประเทศ

4. การควบคุมปริมาณเงินตราต่างประเทศ รัฐบาลโดยผ่านธนาคารกลางของประเทศสามารถกำหนดโควตาการให้เงินตราต่างประเทศไว้ โดยไม่ให้ใช้เกินวงเงินที่กำหนดไว้ แม้ว่าผู้นำเข้าต้องการจะนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ แต่ไม่สามารถที่จะนำเข้าได้ เพราะไม่มีเงินตราต่างประเทศที่จะนำไปใช้ในการชำระหนี้ค่าสินค้าที่จะนำเข้า เนื่องจากไม่ได้รับโควตาเงินตราต่างประเทศหรือได้ในจำนวนที่จำกัด

5. รัฐบาลควรส่งเสริมการผลิตสินค้าภายในประเทศให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ ประชาชนจะได้หันมาใช้สินค้าที่ผลิตโดยคนไทยมากขึ้น ซึ่งเป็นมาตรการที่ช่วยลดการนำเข้าได้อีกทางหนึ่ง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า มีตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 แสดงให้เห็นปัญหาการส่งออกสินค้า สืบเนื่องจากราคาสินค้าออก คือ ข้าว มีราคาสูงขึ้น หากสินค้าส่งออกมีราคาสูงขึ้นก็ย่อมส่งผลให้ประเทศขาดดุลการค้าได้ ผู้เขียนจึงชี้ให้เห็นปัญหาว่าการที่ราคาข้าวสูงขึ้นนั้นเกิดจากสาเหตุการเก็บค่าพรีเมียมข้าว ดังตัวอย่าง

“...เหตุที่เราขายสินค้าได้น้อยก็เพราะราคาสินค้าของเราสูงเพราะมีต้นทุนการผลิตสูง ส่วนสินค้าหลักคือข้าวนั้นก็ได้มีการทำให้ราคาสูงโดยเจตนา คือการเก็บค่าพรีเมียมข้าว เหตุที่เห็นได้ง่ายๆ เช่นนี้ก็จะแสบได้ง่ายๆ เช่นเดียวกัน คือ เลิกเก็บค่าพรีเมียมข้าวหรือลดลงไปให้มากๆ เรื่องนี้กระทรวงเศรษฐกิจได้ทำแล้ว คือได้ลดค่าพรีเมียมข้าวลงไปแล้ว แต่ดูเหมือนจะยังลดไม่พอ หากลดค่าพรีเมียมข้าวหรือยกเลิกเสียให้หมดแล้วราคาข้าวในประเทศจะสูงขึ้น ทำให้ราคาอาหารและผลผลิตต่างๆ ทางเกษตรมีราคาขึ้นสูงไปด้วย...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.3. 2515: 327)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจในประเด็นการปรับราคาสินค้าทางการเกษตร โดยผู้เขียนกล่าวถึงปัญหาราคาข้าวที่มีราคาสูงขึ้นและเน้นย้ำถึงสาเหตุที่ทำให้ประเทศไทยขายข้าวได้น้อยลงว่าเกิดจากการเก็บค่าธรรมเนียมในการส่งออกข้าวที่ส่งผลโดยตรงให้การส่งออกข้าวมีปริมาณลดลงจึงส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาราคาสินค้าทางการเกษตรที่มีราคาสูงจาก

ปัจจัยภายในประเทศ ซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถทำได้ด้วยการลดหรือยกเลิกการเก็บค่าพรีเมียมข้าว เพราะการเก็บค่าพรีเมียมข้าวหรือค่าธรรมเนียมในการส่งออกข้าวนั้นจะส่งผลต่อผู้ส่งออกข้าวโดยตรงในการขึ้นราคาข้าวในต่างประเทศ หากราคาข้าวในต่างประเทศสูงย่อมทำให้อัตราการขายข้าวได้ลดน้อยลง เมื่อการขายข้าวที่เป็นสินค้าหลักของประเทศลดลงก็อาจส่งผลให้ประเทศขาดดุลการค้าได้ ดังนั้นหากมีการลดหรือยกเลิกค่าพรีเมียมข้าวย่อมส่งผลให้ราคาข้าวในต่างประเทศลดลงและอาจทำให้ประเทศไทยขายข้าวได้มากขึ้น ทำให้มูลค่าการส่งออกสินค้าก็มีปริมาณมากขึ้น ซึ่งการลดหรือยกเลิกค่าพรีเมียมข้าวนั้นก็ถือเป็นการลดต้นทุนการผลิตในรูปแบบหนึ่งถือว่าการส่งเสริมการส่งออกโดยใช้มาตรการลดต้นทุนการผลิตและยังเป็นการรักษาระดับราคาสินค้าอีกด้วย โดยวิธีการดังกล่าวนับเป็นมาตรการการปรับความไม่สมดุลทางการค้าอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 2 สืบเนื่องจากปัญหาสินค้าส่งออกที่ประเทศไทยต้องเร่งหาสินค้าเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยมีสินค้าหลากหลายชนิดที่สามารถพัฒนาให้เป็นสินค้าส่งออกได้ ขอเพียงมีมาตรการในการควบคุมคุณภาพสินค้าส่งออกเหล่านั้นให้มีมาตรฐานที่สามารถเป็นที่ยอมรับได้ ดังตัวอย่าง

“...เมืองไทยของเราทุกวันนี้ต้องการตลาดสินค้าขาออกเป็นอย่างยิ่ง ไก่ชนก็ดี สินค้าอื่นๆ ซึ่งเราผลิตกันเล็กๆ น้อยๆ ก็ดี จะประมาทไม่ได้ว่าเป็นของเล่นไม่จริงไม่จัง ถ้าผลิตกันให้ดีระดับระวังเข้มงวดในเรื่องการรักษาคุณภาพและหาตลาดให้ได้โฆษณา ให้ดีแล้วก็อาจเป็นสินค้าส่งออกได้ทั้งนั้น...”

(สยามรัฐ หน้า 5. 2515: 387)

ผู้เขียนชี้ให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของสินค้าส่งออกที่สามารถส่งออกได้อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะสินค้าที่มีอยู่ในท้องถิ่น การส่งออกสินค้าถือเป็นการสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยที่สำคัญประการหนึ่ง ดังนั้นการส่งออกสินค้าไม่ว่าจะเป็นสินค้าใดก็ตามจะต้องเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้เขียนแสดงแนวคิดเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการพัฒนาและขยายมูลค่าสินค้าส่งออกโดยชี้ให้เห็นว่า ประเทศไทยสามารถส่งออกสินค้าที่มีอยู่ในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของพื้นบ้านหรือของดีประจำท้องถิ่นต่างๆ เช่น ไก่ชน หรือสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ ที่มีอยู่ทั่วไปก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม เพราะสามารถนำสิ่งต่างๆ เหล่านั้นมาพัฒนาให้ดีขึ้นนับเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า ดังเช่นในสมัยปัจจุบันที่รู้จักกันในรูปแบบของสินค้าโอท็อป (O-TOP) ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาไม่จำเป็นต้องพัฒนาตามชาติตะวันตกในทุกรูปแบบ หากประเทศไทยพัฒนาตามชาติตะวันตกในทุกด้านแล้วก็ย่อมเป็นผู้ตามโดยตลอด แต่หากคนไทยใส่ใจในพัฒนาสิ่งของที่มีในท้องถิ่นของเราให้มี

คุณภาพมากขึ้นก็จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนไทยในท้องถิ่นต่างๆ อย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลควรมีมาตรการเข้มงวดในเรื่องการผลิตและการรักษาคุณภาพของสินค้าตลอดจนการหาตลาด มารองรับให้ได้ ซึ่งการเสนอแนวคิดดังกล่าวเน้นเป็นการเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ที่มีการมุ่งเน้นขยายมูลค่าสินค้าออกให้สูงขึ้นและดำเนินการรักษามาตรฐานและคุณภาพของสินค้าออก หากสินค้าต่างๆ ของประเทศไทยได้รับการส่งเสริมและผ่านการควบคุมคุณภาพแล้วจะนำรายได้เข้ามาสู่ประเทศได้มากขึ้นเป็นการแก้ไขปรับปรุงดุลการค้าของประเทศที่เสียเปรียบให้ลดลงได้

ตัวอย่างที่ 3 แสดงให้เห็นถึงปัญหาราคาข้าวส่งออกที่มีราคาแพง เนื่องจากการเก็บค่าพรีเมียมข้าวของรัฐบาล ซึ่งส่งผลให้ข้าวมีราคาแพงและไม่สามารถส่งออกข้าวไปขายในตลาดโลกได้ ดังเช่น

“...ข้าวไทยไม่สามารถแข่งขันกับข้าวประเทศอื่น ในตลาดโลกได้ในขณะนี้ก็เพราะมีราคาแพงเกินไป ส่วนที่เกินไปนั้น คือ พรีเมียมข้าว ซึ่งรัฐบาลยังเรียกเก็บอยู่ จะเลิกเสียได้หรือยัง?”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 293)

จากตัวอย่างผู้เขียนชี้ให้รัฐบาลเห็นถึงสาเหตุที่ทำให้ข้าวมีราคาแพงขึ้นเพราะค่าพรีเมียมข้าวที่รัฐบาลเก็บจากผู้ซื้อและยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้รัฐบาลได้ถูกคิดถึงประเด็นปัญหาดังกล่าวและยกเลิกการเก็บค่าพรีเมียมข้าว เนื่องจากการเก็บค่าพรีเมียมข้าวของรัฐบาลนั้นจะส่งผลโดยตรงต่อราคาข้าว ให้มีราคาสูงขึ้นและส่งผลกระทบต่อการส่งออก ดังนั้นการจะลดราคาข้าวในตลาดโลกเพื่อเป็นการขยายสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยนั้นรัฐบาลจึงต้องเลิกเก็บค่าพรีเมียมข้าวเสียก่อน หากรัฐบาลแก้ไขปัญหาราคาข้าวซึ่งนับว่าเป็นการเพิ่มปริมาณสินค้าส่งออกได้มากขึ้นก็ย่อมส่งผลดีต่อดุลการค้าของประเทศไทยให้มีความสมดุลมากขึ้น การแสดงแนวคิดดังกล่าวจึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจในประเด็นการปรับราคาสินค้าทางการเกษตร เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าสินค้าที่มีราคาสูงและช่วยปรับโครงสร้างดุลการค้าของประเทศไทยให้สมดุลขึ้น

ตัวอย่างที่ 4 แสดงถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า โดยผู้เขียนกล่าวถึงการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ในประเทศไทย เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนไทยและเป็นการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดุลการค้าของประเทศไทย ดังตัวอย่าง

“...รถยนต์ขนาดธรรมดาที่ไม่หรูหราขนาดนั้นสามารถจะประกอบขึ้นได้ในประเทศไทยและประกอบอยู่แล้ว ทำให้มีอุตสาหกรรมขึ้นอีกอย่างในประเทศไทยและทำให้คนไทยมีงานทำมากขึ้น มีอาชีพเป็นหลักแหล่งและมีรายได้พอเลี้ยงตน อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์นี้เป็นก้าวแรกของการผลิตรถยนต์ในเมืองไทย ก้าวต่อไปก็คือการผลิตรถยนต์ในประเทศไทย ซึ่งจะต้องการทุน วัตถุดิบ ความรู้ ความชำนาญ และการส่งเสริมที่ถูกต้องจากรัฐบาล...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 205-206)

จากตัวอย่างผู้เขียนชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลควรส่งเสริมการผลิตรถยนต์ให้เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้กับประชาชน แนวคิดดังกล่าวนับว่าเป็นแนวคิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมให้โรงงานประกอบรถยนต์แปรสภาพเป็นโรงงานผลิตโดยให้ใช้ส่วนประกอบที่ผลิตขึ้นในประเทศ เมื่อประเทศไทยสามารถประกอบและผลิตรถยนต์ได้ด้วยตนเองก็เท่ากับว่าเป็นการลดการนำเข้าสินค้าจำพวกรถยนต์ซึ่งสินค้าประเภทรถยนต์เป็นสินค้าที่สั่งหรือนำเข้ามาในประเทศอย่างมีปริมาณมาก ซึ่งเป็นอีกสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการขาดดุลการค้าขึ้น ดังนั้นการส่งเสริมการประกอบและผลิตรถยนต์จึงนับว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาดุลการค้าของประเทศไทยได้

ตัวอย่างที่ 5 ผู้เขียนกล่าวถึงแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาดุลการค้าโดยมีความมุ่งหมายเพื่อชี้แนะให้รัฐบาลได้ส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องการท่องเที่ยว เพราะรายได้ที่ได้จากการท่องเที่ยวในแต่ละปีนั้นจะสามารถช่วยเหลือและเป็นการแก้ปัญหาเรื่องดุลการค้าได้ ดังนี้

“...ถ้าหากว่าเราสนใจกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวและให้การสนับสนุน อสท. ทางด้านงบประมาณให้สามารถทำงานได้มากขึ้นเต็มความสามารถ เจตนาดีและความอุตสาหะขององค์กรนั้นแล้ว เงินที่เราจะได้รับเพิ่มในปีต่อไปก็อาจเป็นจำนวนพัน ๆ ล้าน ซึ่งจะช่วยดุลการค้าและดุลการชำระเงินของเมืองไทยได้มากขึ้น ถึงไม่หมดก็อาจทำให้เบาบางลงถึงขนาดไม่ต้องวิตกทีเดียว...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 31)

แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอแนะให้รัฐบาลในเรื่องมาตรการการแก้ไขปรับปรุงดุลการค้าของประเทศไทย โดยให้คำนึงถึงทรัพยากรหรือสิ่งที่มีอยู่ภายในประเทศเพราะประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถดึงดูดให้คนต่างประเทศได้มาท่องเที่ยวและนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยของเรา โดยถือเป็นสินค้า

ส่งออกที่สำคัญเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดุลการค้าได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ยังนำเสนอแนวคิดที่สนับสนุนให้รัฐบาลส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นเสมือนสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งหากประเทศไทยมีสินค้าออกที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศมากขึ้นก็จะเป็นการแก้ไขปรับปรุงดุลการค้าให้มีความสมดุลมากขึ้น ดังตัวอย่างที่ 6 คือ

“...ผมได้พูดมาหลายครั้งแล้วว่าสินค้าขาออกที่สำคัญที่สุดของเมืองไทยอย่างหนึ่งก็คือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพราะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้นสามารถนำเงินตราต่างประเทศมาให้ประเทศไทยได้เช่นเดียวกับสินค้าขาออกอย่างอื่น และอาจหาเงินตราต่างประเทศได้มากกว่าสินค้าขาออกอย่างอื่นอีกหลายชนิด ในยามที่ดุลการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศไทยจะต้องเสียเปรียบอย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ก็หน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องสนใจในการส่งออกสินค้าออกนอกประเทศ และสนใจในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 280)

จากตัวอย่างผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการขาดดุลทั้งดุลการค้าและดุลการชำระเงิน และมีการนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดุลการค้าดังกล่าวที่สามารถทำได้โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย แนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอ นั้นเป็นแนวคิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในประเด็นการปรับปรุงดุลการค้า โดยเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดุลการค้า คือ การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ทั้งด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเปรียบเสมือนสินค้าออกที่จะนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศได้เป็นอย่างมาก และการนำเสนอแนวคิดนี้ยังต้องการสื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง หากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยได้รับการส่งเสริมแล้วจะนำรายได้เข้ามาสู่ประเทศได้มากขึ้นเป็นการแก้ไขปรับปรุงดุลการค้าของประเทศไทยที่เสียเปรียบให้ลดลงได้

แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ดีขึ้นกว่าเดิม และมีการกระจายรายได้เป็นไปอย่างเสมอภาค ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้วิธีการในการแก้ไขปัญหาที่ปรากฏในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” นั้น พบได้ 2 แนวทาง คือ

1. การเก็บภาษี ผู้เขียนได้ชี้แนะให้รัฐบาลเก็บภาษีด้วยความรอบคอบ บริสุทธิ์ ยุติธรรมและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ ไม่ผลักภาระให้กับประชาชน นอกจากนี้ผู้เขียนยังให้แนวคิดในเรื่องการจัดเก็บภาษีพิเศษจากผู้เดินทางไปต่างประเทศที่ต้องเก็บให้เหมาะสมและการประกาศให้ทราบโดยทั่วกันว่าภาษีที่เก็บได้นั้นจะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง

2. การแก้ไขปัญหาดุลการค้า ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ในรูปแบบการยกเลิกและการส่งเสริม ดังนี้ การยกเลิกค่าพรีเอมิยมข้าวจะทำให้ราคาข้าวในตลาดโลกลดลง และการส่งเสริมเรื่องสินค้าส่งออกในทุกๆ ด้าน เช่น การส่งเสริมอุตสาหกรรม การส่งเสริมสินค้าภาคเกษตรและการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น โดยชี้แนะให้มีการควบคุมคุณภาพและรักษามาตรฐานของสินค้าส่งออกให้สามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้ซึ่งแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ที่ปรากฏในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” นั้น ผู้เขียนได้นำความรู้ที่ได้จากการเรียนทางด้านเศรษฐศาสตร์ และประสบการณ์จากการทำงานมาใช้ในการเขียนบทความประจำ เพื่อเสนอแนะแนวทางให้รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

3.4 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์

มนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เพราะมนุษย์เป็นกลไกหลักที่สำคัญในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ หากสังคมใดมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพมากก็จะเป็นต้นทุนที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศด้านอื่นๆ ต่อไป ซึ่งอัศวินธ์ เรืองรอง (2552: 309) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ในฐานะการพัฒนาคนที่เป็นปัจจัยของการพัฒนาทั้งปวงโดย “คน” จะต้องได้รับการพัฒนาเสียก่อน ซึ่งคนที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้นจึงสมควรออกไปพัฒนาประเทศชาติและสังคมส่วนรวมต่อไปอันจะนำไปสู่สังคมที่มั่นคง ยั่งยืนถาวรสืบไป

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต. 2552: 10) กล่าวถึงการพัฒนาคนหรือพัฒนามนุษย์ว่า เราต้องพัฒนาคนในฐานะที่เป็นคน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทำให้คนสามารถมีความสมบูรณ์ในตัวของเขาเอง และการพัฒนาคนนั้น คือ การทำให้เขามีชีวิตที่ดี งดงาม ประณีต มีอิสรภาพ มีความสุข มีความเป็นคนเต็มคนในตัว ซึ่งการพัฒนามนุษย์นั้นจะครอบคลุมองค์ประกอบในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์

จํานงค์ อติวัฒนสิทธิ์ (2548: 116-117) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคนนั้นว่าจำเป็นต้องดำเนินไปพร้อมๆ กัน 4 ทาง คือ การพัฒนาทางด้านกายภาพ การพัฒนาศีลธรรมและ/หรือ การพัฒนาสังคม การพัฒนาทางด้านจิตใจ และการพัฒนาทางด้านปัญญา ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต. 2552: 35-36) ที่กล่าวถึงการพัฒนาคนให้เป็นคนเต็มคนตามแนวทางพระพุทธศาสนา โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนากาย คือ การพัฒนาร่างกายให้แข็งแรง มีสุขภาพดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
2. การพัฒนาศีล คือ การพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม โดยการไม่ก่อความเดือดร้อนเบียดเบียน ทั้งยังต้องให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย
3. การพัฒนาจิต คือ การฝึกอบรมเสริมสร้างจิตใจให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีสมาธิแน่วแน่ และจิตที่เป็นสุข สดชื่น
4. การพัฒนาปัญญา คือ การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในศิลปวิทยาการ ด้วยการพินิจพิเคราะห์ให้เข้าถึงแก่นแท้แห่งความเป็นไปของโลกและชีวิต สามารถนำความรู้ ความคิดมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและในการสร้างสรรค์ต่างๆ รวมทั้งใน การบริหารจัดการดำเนินการต่างๆ ตลอดจนทำจิตใจของตนให้เป็นอิสระเหนือ การกระทบกระทั่งของสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาเนื้อหาการพัฒนาคนมนุษย์ข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้ง 4 ด้าน ต้องประกอบด้วย การพัฒนากาย (ความสัมพันธ์ทางกาย) การพัฒนาศีล (ความสัมพันธ์ทางสังคม) การพัฒนาจิตใจ (คุณธรรม ความมั่นคง ความสุข) และการพัฒนาปัญญา (ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ หยั่งเห็น) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาศีล การพัฒนาจิตใจและการพัฒนาปัญญา เป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ทางด้านจิตใจและสติปัญญา โดยการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาคนดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องกับสถาบันศาสนา ซึ่งสถาบันศาสนามีความสำคัญในการขัดเกลามนุษย์ทางด้านจิตใจ นอกจากนี้สถาบันศาสนายังมีบทบาทในการพัฒนาประเทศที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงควบคู่กันไปกับการพัฒนาประเทศด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทั้งนี้สถาบันศาสนาเป็นสถาบันหนึ่งที่สำคัญในการช่วยยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น เมื่อมนุษย์มีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ก็ย่อมมีผลต่อสุขภาพร่างกายและเมื่อสุขภาพร่างกายจิตใจมีความพร้อมสมบูรณ์ก็ย่อมส่งผลให้มีความพร้อมในการพัฒนาทางด้านอื่นๆ ต่อไป เพราะมนุษย์ถือเป็นกลไกหลักที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนาคนได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านจิตใจและสติปัญญา เมื่อมนุษย์ได้รับการพัฒนาดังกล่าวก็ย่อมเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตพร้อมที่จะพัฒนาในด้านอื่นๆ ต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการพัฒนาคนมนุษย์ทางด้านจิตใจและสติปัญญามาเป็นกรอบในการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อม

ราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช ที่มีแนวคิดเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ โดยข้อความที่นำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์จะมีเนื้อความเกี่ยวกับคุณธรรม ศีลธรรม ตลอดจนความรู้ ความคิด ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไปของโลกและชีวิต ทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาจิตใจของมนุษย์ให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นสุข

ผู้วิจัยพบว่าจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช ได้นำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ โดยพบแนวคิดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความทุกข์ การมรณานุสติและศีลธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายในการยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 กล่าวถึงวิธีการดับความทุกข์ โดย หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช ได้น้อมนำคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาอธิบายถึงหนทางการดับทุกข์ ดังเช่นตัวอย่าง

“...เกิดแก่เจ็บตายเป็นทุกข์ ชีวิตนี้ทั้งหมดเป็นทุกข์ ถ้าไม่เกิดก็ไม่ทุกข์แต่เมื่อเกิดมาแล้วก็ต้องทำให้ดับ ทางดับจึงเป็นทางที่ทำให้คนที่เกิดมาแล้วพ้นทุกข์ อะไรมันทำให้เกิดก็ดับมันที่นั่น ว่าโดยทั่วไปแล้วต้นเหตุทำให้เกิด ดับต้นเหตุได้ก็ดับการเกิดได้ ทุกข์ก็ไม่เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 311)

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ที่นำเสนอตัวอย่างข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปของชีวิตในเรื่องความทุกข์ เพราะมนุษย์ทุกคนเกิดมาต่างย่อมมีความทุกข์เป็นเรื่องปกติธรรมดาของชีวิต แต่เมื่อความทุกข์เกิดขึ้นก็ต้องหาวิธีหรือหนทางในการดับทุกข์ ซึ่งผู้เขียนชี้ให้เห็นว่ามูลเหตุแห่งความทุกข์เกิดจากต้นเหตุ ดังนั้นการดับทุกข์จึงต้องดับจากสาเหตุซึ่งก็คือต้นเหตุนั่นเอง การนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ในประเด็นทางด้านจิตใจและปัญญานั้นจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะให้ผู้อ่านได้เห็นสาเหตุของการเกิดทุกข์และกำจัดความทุกข์จากสาเหตุที่เกิดขึ้นจริงได้ เมื่อผู้อ่านมีความทุกข์ได้คิดไตร่ตรองถึงสาเหตุของความทุกข์ที่แท้จริงแล้วกำจัดสาเหตุนั้นก็ย่อมส่งผลให้ความทุกข์ที่เกิดขึ้นนั้นดับไปและพบกับความสุขในชีวิตมากขึ้น ก่อให้เกิดพลังใจในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

ตัวอย่างที่ 2 กล่าวถึงการดับความทุกข์ โดยชี้แนะถึงวิธีการดับทุกข์ได้ว่าต้องทำอะไร ดัง
ตัวอย่าง

“...ทางรอดพ้นของศาสนาพุทธ คือ การศึกษาให้รู้จักทุกข์และเหตุแห่งความทุกข์นั้นๆ แล้วดับทุกข์
ด้วยการดับเหตุแห่งทุกข์ เมื่อดับเหตุได้แล้วผลคือความทุกข์ก็ไม่เกิด...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 144)

แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ ในประเด็นการดับทุกข์นั้นแสดงถึงวิธีการ
ดับทุกข์ โดยอธิบายตามหลักทางศาสนาว่า การดับทุกข์ต้องหาสาเหตุของความทุกข์ให้ได้เสียก่อน
จากนั้นจึงหาวิธีการดับที่ต้นเหตุของการเกิดทุกข์นั้นๆ ถือเป็นการแก้ไขปัญหที่ต้นเหตุเพื่อให้แก้ไข
ปัญหาหรือความทุกข์ต่างๆ ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น การนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนา
ประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ในประเด็นการดับทุกข์จึงเป็นการชี้แนะและสั่งสอนให้ผู้อ่านเห็นความ
จริงของชีวิตที่ทุกคนต้องพบเจอทั้งความสุข ความทุกข์ ซึ่งหากมนุษย์ต้องเผชิญกับความทุกข์ก็ควรตั้ง
สติและใช้ปัญญาไตร่ตรองถึงสาเหตุของความทุกข์นั้นๆ แล้วจึงหาวิธีการแก้ไขหรือกำจัดความทุกข์
เหล่านั้นให้หมดสิ้นไป และการดับทุกข์ที่ต้นเหตุนี้ถือเป็นการฝึกจิตของมนุษย์ให้มองโลกตามความ
เป็นจริงซึ่งนับว่าเป็นการเริ่มต้นพัฒนาจิตใจของมนุษย์ได้อีกขั้นหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 3 จากปัญหาความทุกข์ของมนุษย์ที่เกิดจากความตายหรือการพลัดพรากจากสิ่งที่
รัก ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึงวิธีการพ้นจากความทุกข์ดังกล่าว คือ

“...คนเรายังแก่ตัวลง ก็ต้องเผชิญกับความตายบ่อยเข้าทุกที ถึงแม้ว่าความตายนั้นจะยังมาไม่
ถึงตัวแต่มันก็มีมาระรานคนที่เป็นพี่เป็นน้องหรือเป็นคนที่เราใกล้ชิดกันมาตลอดชีวิต เมื่อคนเราเกิดมาชาติ
หนึ่งมิได้มีแต่ตัว แต่มีพ่อแม่พี่น้อง ตลอดจนมิตรสหายเป็นส่วนประกอบของตัว เมื่อญาติหรือมิตรคนใด
คนหนึ่งตายลงก็เท่ากับว่าส่วนหนึ่งของตัวนั้นตายลงไปด้วย คนที่ไม่รู้จักตายไปนั้นเราจะไม่รู้สึกร
กระทบกระเทือนเลยแต่คนที่ใกล้ชิดกันตายลงไปในั้น เราจะรู้สึกกระทบกระเทือนมากเพราะความตายมัน
มาถึงตัวหรือถึงส่วนประกอบที่เราถือว่าเป็นตัว วิธีที่จะไม่ให้เกิดโศกปริเทวะก็คือ ไม่นึกว่าอะไร
เป็นตัวเราทั้งสิ้น ใครจะตายก็ช่างเขา อะไรจะแตกหักเสียหายก็ช่างมัน และเมื่อถึงคราวเราจะ
ตายก็ช่างมันอีก...”

(สยามรัฐ น.5 ล.7. 2516: 326-327)

แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ ที่มุ่งเน้นพัฒนาจิตในเรื่องการปล่อยวางโดยไม่ยึดติดกับสิ่งใดๆ เพราะการยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นย่อมเป็นบ่อเกิดความทุกข์ในทางองเดียวกันกับความทุกข์ที่เกิดจากการพลัดพรากจากสิ่งที่เป็นรักหรือความตาย ดังนั้นวิธีการที่จะทำให้พ้นจากความทุกข์เหล่านั้นได้ก็คือ การไม่ยึดติดหรือลดละความยึดติดในตัวตนและรู้จักการปล่อยวาง เมื่อรู้จักปล่อยวาง ไม่ยึดติดกับสิ่งใดๆ ก็จะไม่โศกเศร้าอาดูรกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นแม้แต่ความตาย นอกจากนี้ผู้เขียนยังเน้นย้ำถึงความไม่เที่ยง การไม่ยึดติดกับสิ่งใดๆ ทั้งตัวตนหรือแม้แต่สิ่งของและไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็ต้องยอมรับความจริงและรู้จักปล่อยวาง โดยเฉพาะในเรื่องความตายซึ่งต้องตระหนักอยู่เสมอว่าความตายหรือการพลัดพรากจากสิ่งทีรักนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องเผชิญ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องเตรียมใจยอมรับต่อการสูญเสียอยู่เสมอ หากสมาชิกในสังคมรู้จักปล่อยวาง ไม่ยึดติดในตัวตนหรือสิ่งต่างๆ ก็ย่อมมีจิตใจที่สงบและหลุดพ้นจากความทุกข์ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา

ตัวอย่างที่ 4 นำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศในประเด็นการพัฒนามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการมรณานุสติ เพื่อเตือนให้ผู้อ่านใช้ชีวิตอย่างมีสติ อยู่บนความไม่ประมาทและยอมรับความจริงของชีวิตว่าทุกชีวิตย่อมมีเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นเรื่องธรรมดา ดังนั้นจึงต้องเตรียมใจรับความตายอยู่เป็นนิจ ดังตัวอย่าง

“...เมื่อมีมรณานุสติแล้วความกลัวตายที่เป็นจิตใต้สำนึกก็หมดสิ้นไป เหลือแต่สติที่สำนึกอยู่
เสมอว่าต้องตายและความไม่ประมาท ซึ่งแปลว่ายอมรับความจริงแห่งชีวิต...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 113)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ในประเด็นการพัฒนามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการมรณานุสติ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านรู้จักการมรณานุสติและมีสติในการใช้ชีวิต ระลึกตนอยู่เสมอว่าจะต้องเผชิญกับความตาย ใช้ชีวิตอยู่บนความไม่ประมาทตลอดจนรู้จักยอมรับความจริงของชีวิตว่าความตายเป็นเรื่องสามัญธรรมดาที่ทุกคนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ผู้เขียนต้องการให้คนในสังคมรู้จักและปฏิบัติตามหลักมรณานุสติจะไม่กลัวความตาย เห็นความตายเป็นเรื่องปกติธรรมดา และรู้จักเตรียมพร้อมรับมือกับความตายเพราะความตายสามารถเกิดขึ้นได้ทุกขณะ ดังนั้นการมรณานุสติจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้มนุษย์ทำความดีและฝึกใจให้เรียนรู้เรื่องการจะปล่อยวาง รวมทั้งช่วยกระตุ้นเตือนให้ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง มีคุณค่า ไม่ปล่อยเวลาให้เปล่าประโยชน์ ซึ่งการมรณานุสติถือเป็นหลักธรรมประการหนึ่งที่ช่วยพัฒนามนุษย์ให้มุ่งมั่นทำความดีและมีสติในการใช้ชีวิต

ตัวอย่างที่ 5 สืบเนื่องจากปัญหาของปุถุชนทั่วไปที่กลัวความตาย โดยผู้เขียนได้กล่าวถึงการแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการมรณานุสติ เพื่อเตือนสติให้ผู้อ่านใช้ชีวิตอยู่บนความไม่ประมาทและยอมรับความจริงของชีวิตว่าทุกชีวิตย่อมมีเกิด แก่ เจ็บ ตาย ดังเช่น

“...คนที่มรณานุสติจะต้องสำนึกอยู่เสมอว่าความตายนั้นเป็นของธรรมดาทุกคนต้องตายและตัวเองก็ต้องตายวันหนึ่งไม่มีใครหนีรอดไปได้ ผมเองนึกอยู่เสมอว่าตนเองนั้นเหมือนวัวตัวหนึ่งในฝูงวัวที่เขาต้อนไปโรงฆ่าสัตว์ จะเดินช้าหรือเดินเร็วก็ต้องถึงเข้าสัปดาห์หนึ่งไม่มีวันหลีกเลี่ยงได้...”

(สยามรัฐ น.5 ล.4. 2515: 112-113)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนเปรียบเทียบให้เห็นถึงแนวคิดในการใช้ชีวิตว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาแล้วก็ต้องตาย เปรียบดัง “...วัวตัวหนึ่งในฝูงวัวที่เขาต้อนไปโรงฆ่าสัตว์ จะเดินช้าหรือเดินเร็วก็ต้องถึงเข้าสัปดาห์หนึ่งไม่มีวันหลีกเลี่ยงได้...” ซึ่งการเปรียบเทียบบ้างกล่าวเป็นการเปรียบเทียบที่เห็นภาพชัดที่ชัดเจน โดย ผู้เขียนเปรียบตนเองเป็นวัวที่ถูกต้อนไปโรงฆ่าสัตว์ ไม่ว่าจะอย่างไรหนีความตายไม่พ้นดังเช่นมนุษย์ทุกคนที่เมื่อเกิดมาแล้วไม่ว่าจะยากดีมีจนก็ย่อมหนีความตายไม่พ้นเช่นกัน เมื่อทุกคนในสังคมใช้ชีวิตอยู่บนความไม่ประมาท มีสติอยู่ตลอดเวลาที่ย่อมส่งผลดีการดำเนินชีวิตในสังคม โดยแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่ต้องการให้สมาชิกในสังคมได้พัฒนาจิตใจให้มีสติอยู่เสมอ ยอมรับความจริงของชีวิต ซึ่งการมรณานุสติเป็นสิ่งที่ทุกคนควรนำมาปฏิบัติเพราะการมรณานุสติจะทำให้นึกถึงความตายอยู่เสมอและระลึกถึงความจริงว่าเราต้องตายอย่างแน่นอนโดยตายได้ทุกเมื่อ ทุกโอกาส นับเป็นแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ ที่มุ่งเน้นให้คนมีสติ ใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท ยอมรับความจริงในชีวิตและเร่งหมั่นเพียรทำความดี ไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านเลยไปอย่างไร้ประโยชน์ ซึ่งหากสมาชิกในสังคมใช้ชีวิตอย่างมีสติและฝึกมรณานุสติอยู่เป็นนิจแล้วย่อมเป็นพื้นฐานในการนำพาสังคมไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ได้

ตัวอย่างที่ 6 ปัญหาความทุกข์ของมนุษย์นั้นเกิดได้ทุกคน ทุกช่วงวัยของชีวิต โดยผู้เขียนได้กล่าวถึงวิธีการพ้นจากความทุกข์ได้ คือ การยอมรับความจริงของชีวิต ดังนี้

“...สภาพทุกอย่างไม่สามารถตั้งอยู่ได้ต้องเปลี่ยนไป เป็นเด็กแล้วก็ต้องเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ใหญ่แล้วก็ต้องแก่ตาย ความตั้งอยู่ไม่ได้ของสภาพใดสภาพหนึ่งนั้นเป็นทุกข์ เด็กกำลังจะเป็นผู้ใหญ่ก็เป็นทุกข์ ผู้ใหญ่กำลังจะแก่ก็เป็นทุกข์ มีวิธีเดียวเท่านั้นที่จะอยู่เหนือทุกข์นั้นได้ คือยอมรับความจริงว่าไม่มีสภาพใดตั้งอยู่ได้ อะไรมันจะเปลี่ยนก็ต้องปล่อยให้มันเปลี่ยนไปอย่าไปชินมัน...”

(สยามรัฐ น.5 ล.9. 2516: 279)

ผู้เขียนกล่าวถึงสาเหตุของการเกิดทุกข์ว่า ความทุกข์เกิดจากการที่สภาพทุกอย่างไม่สามารถตั้งอยู่ตลอดไปได้ ทุกสิ่งย่อมมีการเปลี่ยนแปลง เมื่อไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสภาพดังกล่าวจึงเกิดความทุกข์ขึ้น ดังนั้น เมื่อต้องการหลุดพ้นจากความทุกข์ใดๆ ย่อมทำได้ด้วยการยอมรับความจริงโดยชี้แนะแนวทางในการกำจัดความทุกข์ ด้วยวิธีการที่มนุษย์ต้องยอมรับความจริงในสิ่งที่เกิดขึ้น เมื่อยอมรับความจริงของการเปลี่ยนแปลงในสิ่งต่างๆ ได้ก็ทำให้จิตใจสงบและไม่เกิดความทุกข์ แนวคิดดังกล่าวได้แสดงถึงแนวความคิดการพัฒนาระบบการพัฒนามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับความจริงของชีวิต มีสติรู้เท่าทันจิตใจตนเอง ซึ่งการยอมรับความจริงถือเป็นหลักธรรมพื้นฐานที่ทุกคนพึงกระทำเพราะเมื่อคนเรายอมรับความจริงในสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับชีวิต ก็ย่อมไม่มีความทุกข์ หากมนุษย์พัฒนาจิตใจให้รู้จักยอมรับความจริงของชีวิตได้แล้วก็จะป็นหนทางหนึ่งที่พ้นจากความทุกข์ได้และการที่มนุษย์มีจิตใจที่สงบ ปราศจากความทุกข์ก็ย่อมสามารถสรรค์สร้างสิ่งที่ดีให้เกิดขึ้นกับตนเองและสังคมได้ต่อไป

ตัวอย่างที่ 7 นำเสนอแนวความคิดการพัฒนาระบบการพัฒนามนุษย์ในประเด็นเกี่ยวกับศีลธรรม โดยอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจถึงศีลธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ในฐานะพุทธศาสนิกชนพึงปฏิบัติ ดังตัวอย่าง

“...ระบบศีลธรรมของบุคคลนั้นก็คือการเว้นจากการทำบาปต่างๆ เช่น ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตลักทรัพย์ กล่าวเท็จ ผิดลูกเมียผู้อื่นและเสพน้ำเมา เป็นต้น เพราะความชั่วนั้นจะตกเป็นผลชั่วแก่ตนเอง ซึ่งยังยอมรับว่ามีอยู่ นอกจากนั้นก็ยังทำความดีต่างๆ เช่น มีเมตตากรุณาต่อมนุษย์และสัตว์ ทำบุญให้ทานโดยถือว่าผลแห่งความดีนั้นจะตกแก่ผู้อื่นและตนเอง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 368)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงความหมายของศีลธรรมและข้อควรละเว้นหรือข้อควรปฏิบัติ โดยนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาระบบ การพัฒนามนุษย์ในประเด็นเกี่ยวกับศีลธรรม จึงมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจระบบศีลธรรม ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความดี ความชั่ว ที่มนุษย์ควรกระทำและควรละเว้น ด้วยความเชื่อว่าผลแห่งกระทำจะตกสู่ตัวผู้กระทำนั่นเอง ตรงกับสุภาษิตไทยว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ดังนั้นระบบศีลธรรมจึงเกี่ยวข้องกับความชั่ว ความดี ที่พุทธศาสนิกชนต้องเห็นความสำคัญและนำไปยึดถือปฏิบัติในชีวิตประจำวัน หากคนในสังคมตระหนักถึงศีลธรรมและยึดมั่นศีลธรรมในการดำรงชีวิตแล้วก็ย่อมส่งผลให้สังคมสงบสุข ซึ่งศีลธรรมนั้นเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่คอยควบคุมการกระทำของมนุษย์มิให้ทำความชั่วและหมั่น

ทำความดี ซึ่งการทำความดีเป็นการพัฒนาจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใสนับเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองได้อย่างดี

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า” 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นั้นพบว่าส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางด้านศีลธรรมและจิตใจ ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายโดยใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนามาเชื่อมโยงให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อ หลักธรรมทางพุทธศาสนาที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงนั้นเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวันของประชาชน อาทิ หลักธรรมเรื่องเบญจศีล เบญจธรรม หลักการมรณานุสติ ไตรลักษณ์ เป็นต้น โดยเน้นเรื่องการอธิบายหลักธรรมดังกล่าวให้ผู้อ่านมีความเข้าใจได้ยิ่งขึ้น ตลอดจนการนำหลักธรรมนั้นไปปรับใช้ในวิถีชีวิตประจำวันและใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต จากการศึกษาแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ในประเด็นที่ทางด้านศีลธรรมและจิตใจนี้ ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนกล่าวถึงการมรณานุสติอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้เขียนอาจมีความตั้งใจให้ผู้อ่านเข้าใจและนำหลักมรณานุสติไปใช้ เนื่องจากการมรณานุสติเป็นเรื่องของการระลึกถึงความตายอยู่เสมอ จึงมุ่งเน้นให้คนมีสติ ใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท ยอมรับความจริงในชีวิตและตั้งมั่นทำความดี ซึ่งหากผู้อ่านฝึกมรณานุสติอยู่เป็นนิจแล้วย่อมสรรสร้างความดีนำพาสังคมไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์นั้น ผู้เขียนมีความมุ่งหมายที่แตกต่างจากแนวคิดเพื่อการพัฒนาในด้านอื่น กล่าวคือ การพัฒนามนุษย์ที่ผู้เขียนนำเสนอ นั้นมุ่งเน้นที่ตัวบุคคลโดยตรง ซึ่งใช้หลักธรรมทางศาสนาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระดับจิตใจของมนุษย์ แต่แนวคิดการพัฒนาที่ปรากฏในด้านอื่นๆ นั้น ผู้เขียนมุ่งเน้นที่รัฐบาลหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้าไปจัดการแก้ไขปัญหา ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องของส่วนรวมที่ต้องได้รับการแก้ไขจากบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์จึงเป็นเรื่องของบุคคลที่จะต้องพัฒนาตนเอง เมื่อบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนพัฒนาตนเองเป็นอย่างดีแล้วก็ย่อมเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นพร้อมที่จะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ ให้ดียิ่งขึ้นไป

3.5 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน

สื่อมวลชนมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อสังคม เนื่องจากสื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นสื่อกลางของประชาชนในแสดงความคิด ความเห็นที่แสดงผ่านรูปแบบข้อมูล ข่าวสารหรือปรากฏการณ์ต่างๆ ของบ้านเมืองเพื่อถ่ายทอดความรู้ ข่าวสารไปสู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว นอกจากนี้สื่อมวลชนยังมีความสำคัญต่อระบบการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ

ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าสื่อมวลชนนั้นเปรียบเสมือน “กระบอกเสียงของประชาชน” โดยทำหน้าที่แทนประชาชนในทุกกรณี ประชาชนสามารถแสดงความรู้สึกนึกคิดโดยผ่านสื่อมวลชน และในทำนองเดียวกัน รัฐบาลหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนก็สามารถชี้แจงข่าวสารและเข้าถึงประชาชนได้โดยอาศัยสื่อมวลชนเช่นกัน

นักวิชาการได้กล่าวถึงบทบาทที่สำคัญของสื่อมวลชน โดยเฉพาะทางด้านสื่อสิ่งพิมพ์ไว้ ดังเช่น จันทนา ทองประยูร (2537: 14) กล่าวถึงบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ สรุปได้ดังนี้ สื่อสิ่งพิมพ์มีบทบาทมากมายในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ตั้งแต่การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นแหล่งให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง เป็นแหล่งข้อมูลที่มนุษย์ใช้ประกอบการตัดสินใจ ฯลฯ สื่อสิ่งพิมพ์นอกจากจะมีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวันระดับบุคคลแล้ว ยังมีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาบ้านเมือง ต่อความเจริญทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมด้วย นอกจากนี้ อนันต์ธนา อังกนิธน์ (2539: 260) ได้กล่าวถึงบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ไว้ในทำนองเดียวกันว่า สื่อสิ่งพิมพ์มีบทบาทอย่างสำคัญในสังคมทั้งทาง ด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ไม่ว่าจะศึกษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และการมีอิทธิพลที่แตกต่างไปจากสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ หากสรุปบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีต่อสังคมได้ 3 ประการ คือ บทบาทในการพัฒนาการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคม

จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่ง หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ในฐานะบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อวงการสื่อมวลชนที่ได้รับฉายาว่า “มังกรบินเหนือเมฆ” และได้รับการยกย่องประกาศเชิดชูเกียรติจากองค์การยูเนสโกให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกใน 4 สาขา ได้แก่ การศึกษา วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ในวาระครบรอบ 100 ปี ชาตกาล พ.ศ. 2554 ซึ่งบทบาทในด้านการสื่อสารมวลชนนั้นแสดงให้เห็นว่า หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านสื่อมวลชนเป็นอย่างสูง ทั้งจากการเป็นนักเขียน นักหนังสือพิมพ์ ซึ่งสุกัญญา สดบรรทัด (2554) กล่าวถึง หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ว่า

“...ในฐานะของนักหนังสือพิมพ์ ข้อเขียนของเขามีบทบาทและทรงอิทธิพลเป็นอย่างยิ่ง มีความครบพร้อมหลายด้านอยู่ในตัวของคนๆ เดียว ที่เด่นชัดคือ ปัญญา ภาษา บารมี หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่จะต้องไหวไปตามกระแสเหตุการณ์บ้านเมือง หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช มีปัญญาอันเฉียบแหลมที่จะเฝ้าสังเกตการณ์ แล้วถ่ายทอดออกมาสู่ผู้อ่านด้วยความลุ่มลึกและแนบเนียนด้วยอารมณ์ขัน เขาสามารถถ่ายทอดสิ่งที่อธิบายได้ยากโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เป็นนามธรรมด้วยภาษาที่งดงาม...”

ดังนั้นการศึกษาแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชนของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่เปรียบเสมือนบุคคลต้นแบบในวงการสื่อสารมวลชนไทย จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าแนวคิดที่จะพัฒนาด้านการสื่อสารมวลชนของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช นั้นเป็นอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยพบว่า

แนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน ที่ปรากฏในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีประเด็นดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 กล่าวถึงเสรีภาพในการทำงานของสื่อมวลชนในฐานะนักหนังสือพิมพ์ ที่สืบเนื่องจากปัญหาในเรื่องขอบเขตแห่งการใช้สิทธิเสรีภาพ ซึ่งไม่มีผู้ใดที่จะสามารถตัดสินได้ว่าขอบเขตของการใช้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนนั้นควรเป็นเช่นใด เพื่อให้การทำงานของสื่อมวลชนเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม ผู้เขียนจึงแสดงแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนไว้ดังนี้

“...เสรีภาพนั้นก็อยู่ในตัวคนหนังสือพิมพ์นั่นเอง การใช้เสรีภาพนั้นต้องใช้ด้วยความรับผิดชอบ ถ้าหากรู้สึกความรับผิดชอบต่อการใช้เสรีภาพแล้วก็ไม่ต้องวิตกกังวลว่าใครจะมาลิดรอนเสรีภาพของเราไปอีกได้ เพราะเราได้ลิดรอนของเราไว้เองดีแล้ว อย่างผมเขียนหนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ก็เขียนด้วยความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน อะไรที่จะทำให้ผู้อ่านเสียใจ เสียทรัพย์ เสียแรงหรือเสียคน ผมก็ไม่เขียน นอกจากนั้นก็ยังรู้สึกรับผิดชอบต่อบ้านเมือง อะไรที่จะทำให้เกิดผลร้ายต่อบ้านเมืองผมก็ไม่เขียน แต่ก็ยังมีความรับผิดชอบอีกอย่างที่สำคัญอยู่ คือ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนฝูงที่มาร่วมมือร่วมใจและร่วมแรงทำหนังสือพิมพ์สยามรัฐด้วยกัน อะไรที่จะมาทำให้เขาปิดโรงพิมพ์สยามรัฐ ทำให้พวกพ้องต้องหมดอาชีพพระหระเหินไปตามกันนั้น ผมก็ไม่เขียนเด็ดขาด ผมใช้เสรีภาพเพียงแค่นี้แหละครับ...”

(สยามรัฐ หน้า 5.ล.4. 2515: 169-170)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน โดยยกตัวอย่างหลักการทำงานของตนที่เกี่ยวข้องกับการใช้เสรีภาพในฐานะนักหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อไปยังนักหนังสือพิมพ์ให้ตระหนักถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนในการนำเสนอข่าว ความรับผิดชอบต่อผู้อ่านและความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมงาน การทำงานต่างๆ ต้องอาศัยหลักความรับผิดชอบต่อความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมพื้นฐานอย่างหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนพึงกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารต้องมีความรับผิดชอบต่อข้อมูลของตน รายงานข่าวบนพื้นฐานข้อมูลที่แท้จริง ใช้แหล่งข่าวและข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้สาธารณชนได้รับรู้ ดังนั้นสื่อมวลชนจึงควรมีความสำนึกต่อวิชาชีพและมีความรับผิดชอบต่ออย่างสูงภายใต้ขอบเขตหรือระเบียบที่กำหนดไว้ ซึ่งสื่อมวลชนนั้นมีเสรีภาพในตนเองเพราะสื่อมวลชนมีสิทธิในการเขียน การพูดและการแสดงความคิดเห็นต่างๆ เพื่อถ่ายทอดสู่สาธารณชน แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องใช้ควบคู่กับความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อ่านและเพื่อนร่วมงาน จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพและความรับผิดชอบต่อความรับผิดชอบต่อเปรียบเสมือนเกราะกำบังให้สื่อมวลชนใช้เสรีภาพ

ในทางที่เหมาะสม เมื่อสื่อมวลชนทำหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบก็เท่ากับว่าได้ใช้เสรีภาพในขอบเขตของตนแล้วก็จะเป็นการแก้ปัญหาในเรื่องเสรีภาพของสื่อมวลชนได้

ตัวอย่างที่ 2 สืบเนื่องปัญหาที่มีผู้กล่าวหาว่าหนังสือพิมพ์บางฉบับรับสินบนจากต่างประเทศ เพื่อคัดค้านนโยบายต่างประเทศของรัฐบาล ซึ่งผู้เขียนในฐานะนักหนังสือพิมพ์จึงกล่าวถึงจรรยาบรรณของสื่อมวลชน ดังนี้

“...คนหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ที่มีฝรั่งเรียกว่า Integrity อยู่เหมือนกัน คำนี้ในภาษาไทยเรียกว่า สัจจะ แต่ก็ต้องวงเล็บภาษาฝรั่งเอาไว้ว่า (Integrity) คือ ความจริงใจ ความสุจริตใจ มิได้เห็นแก่ประโยชน์ตนหรืออามิสสินจ้าง เช่นในหนังสือพิมพ์สยามรัฐนี้ สมมติว่าถ้ากองบรรณาธิการรู้กันขึ้นมาว่าผมไปรับเงินมาจากต่างด้าวที่ไหน ไม่ว่าจะเป็นคอมมิวนิสต์หรือไม่เป็น กองบรรณาธิการก็คงจะลาออกกันทุกคนทันที ไม่ต้องต่างด้าวที่ไหนหรอกครับ เพียงแต่ผมไปเข้าไปพรรค ส.ป.ท. หรือพรรคประชาธิปัตย์ กองบรรณาธิการก็คงเดินออกเหมือนกัน ทางฝ่ายผมก็เช่นเดียวกัน ถ้ารู้ว่าใครในกองบรรณาธิการไปกินเงินใครมามีหลักฐานแน่นอนผมก็ไล่ออกถ้ากินทั้งกองก็ไล่ทั้งกอง ถ้าบรรณาธิการสยามรัฐรู้ว่าใครกินก็คงจัดการเสียก่อนที่เรื่องจะถึงผม พูดกันง่าย ๆ ว่าคนหนังสือพิมพ์ในเมืองไทยนั้นนั่งดูกันเองเป็นตาสับปะรด ใครจะเขียนเชียร์คอมมิวนิสต์หรือเชียร์ใคร ถ้าเขียนด้วยสัจจะ (Integrity) แล้วก็ไม่ว่ากัน เพราะเป็นความคิดเห็นของเขาโดยสุจริต จึงควรแก่ความเคารพ แต่ถ้าเขียนเพื่ออามิสแล้วก็เห็นจะทำได้ไม่นานเพราะคนหนังสือพิมพ์นั้นแหละจะปราบกันเอง ทั้งหมดนี้เป็นจริงสำหรับหนังสือพิมพ์ภาษาไทยในเมืองไทยทุกฉบับ...”

(สยามรัฐ น.5 ล.8. 2516: 31-32)

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องจรรยาบรรณของสื่อมวลชน ซึ่งจรรยาบรรณสื่อมวลชน คือ หลักธรรมของผู้ประกอบอาชีพสื่อสารมวลชนเพื่อเป็นแนวทางในปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มีความจริงใจ ความสุจริตใจ มิได้เห็นแก่ประโยชน์ตนหรืออามิสสินจ้าง รางวัลต่างๆ ที่มีผู้มอบให้ และเสนอข่าวสารด้วยความเป็นจริง นอกจากจรรยาบรรณจะเป็นหลักที่ใช้ในการควบคุมสื่อมวลชนให้ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักจรรยาบรรณดังที่กล่าวมาแล้วนั้น สื่อมวลชนก็มีส่วนในการควบคุมการทำงานของสื่อมวลชนด้วยกันเองอีกด้วย ในแวดวงสื่อมวลชนนั้น หากพบว่าใครทำผิดก็จะมี การตักเตือนหรือลงโทษกันเองเพื่อมิให้เกิดการทำผิดนั้นซ้ำอีก จากการแสดงแนวคิดของผู้เขียนในเรื่องจรรยาบรรณของสื่อมวลชนนั้นมีลักษณะเป็นการโต้ตอบผู้กล่าวหาที่ว่าหนังสือพิมพ์บางฉบับรับอามิสสินจ้างจากต่างประเทศนั้นไม่เป็นความจริง เพราะสื่อมวลชนไทยมีหลักจรรยาบรรณเป็นเครื่องมือควบคุมที่ต้องปฏิบัติตนตามแล้วยังมีสื่อมวลชนที่ได้ทำหน้าที่

ควบคุมดูแลหรือตรวจสอบการทำงานของเพื่อนร่วมวิชาชีพด้วยกันเองอีกด้วย ซึ่งหากสื่อมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณด้วยความเคร่งครัดก็就不用ก่อให้เกิดปัญหาใดๆ ตามมา

ตัวอย่างที่ 3 กล่าวถึงการแสดงความรับผิดชอบ โดยผู้เขียนยอมรับผิดเมื่อเห็นว่าการทำงานของตนที่นำเสนอข่าวนั้นผิดพลาด ดังนี้

“...ผมเองนั้นนอกจากจะไม่มีทิฐิมานะแล้ว เมื่อได้ทักท้วงอะไรไปแล้วไม่ปรากฏว่าเป็นจริงตามที่ผมเข้าใจ ผมยังดีใจยิ่งกว่าคนอื่นอีกด้วย ในเรื่องนี้ผมจึงตั้งใจจริงๆ เมื่อทราบว่าภาพและข้อความประกอบภาพที่ได้นำไปลงในบทความเมื่อวันที่ 18 เมษายนนั้นเป็นภาพซึ่งได้ถ่ายไว้เมื่อ 1 ปี กับ 3 เดือนมาแล้ว ในสมัยที่ท่านอธิบดีเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งทำให้ความหมายของภาพแตกต่างกันไปมาก ผมได้บอกไว้แล้วว่าผมได้ภาพและข้อความประกอบภาพนั้นมาจากไหนและได้ถ่ายรูปลงพิมพ์ไปเลยมิได้เรียงข้อความนั้นขึ้นใหม่ แต่ผมก็ยอมรับผิดแต่ผู้เดียว ไม่ขอชดโคร...”

(สยามรัฐ น.5 ล.10. 2516: 226)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้แสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชน ที่สืบเนื่องจากปัญหาการลงบทความและภาพประกอบของอธิบดีกรมพัฒนาชุมชน ซึ่งภาพถ่ายนั้นเป็นภาพที่ได้ถ่ายไว้เป็นเวลานานแล้วและไม่ได้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทความที่เขียนลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐแต่อย่างใด เมื่อผู้เขียนทราบความจริงจึงออกมาแสดงความรับผิดชอบต่อตนที่นำเสนอข่าวคลาดเคลื่อนจากความจริง ซึ่งแสดงถึงความกล้าหาญที่น้อยคนนักจะยอมกระทำแบบนี้และแสดงถึงความรับผิดชอบต่อวิชาชีพอีกทั้งความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การยอมรับความผิดนี้จะช่วยลดหรือไม่ให้เกิดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นเพราะความเข้าใจผิดหรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากความจริง ซึ่งจากตัวอย่างข้างต้นได้แสดงให้เห็นได้ชัดว่าผู้เขียนเป็นบุคคลที่ไม่มีทิฐิมานะเพราะเมื่อได้รับฟังการอธิบายด้วยเหตุผลของอธิบดีกรมพัฒนาชุมชนก็ยอมรับฟังและออกมาขอโทษยอมรับผิดหลังจากได้ฟังข้อเท็จจริงนั้น การนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชน ซึ่งความรับผิดชอบต่อและการยอมรับในสิ่งที่ตนทำผิดนับเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ทุกคนพึงปฏิบัติไม่เฉพาะสื่อมวลชนเท่านั้นและจากกรณีของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ยังเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 4 สืบเนื่องจากการเขียนข่าวหรือเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ส่วนใหญ่มักลงข่าวในด้านร้าย เพราะเห็นว่าผู้อ่านชอบติดตามข่าวร้ายมากกว่าข่าวดี ผู้เขียนในฐานะนักหนังสือพิมพ์จึงแสดงความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...คนที่ทำหนังสือพิมพ์ก็ย่อมรู้ใจคน และต้องยอมรับรู้ต่อไปด้วยว่า ข่าวร้ายทั้งปวงนั้นทำให้หนังสือพิมพ์ขายดี ใครอยากให้นักหนังสือพิมพ์ขายดีก็ต้องหาข่าวร้ายมาลงให้มากที่สุด หากใครทำเช่นนั้นจริงผมก็ออกจะเห็นใจแต่ใจผมเองนั้นรับไม่ได้ เพราะถ้ารับหลักการนั้นเข้าแล้วก็เท่ากับตีราคาอาชีพหนังสือพิมพ์ลงไปที่เท่ากับอาชีพสัปเหร่อ มีหน้าที่ทำเรื่องที่น่าเป็นแต่ไม่มีใครปรารถนาจะให้เกิดขึ้นกับคน ผมเองถ้ายอมรับว่าต้องทำอย่างนั้นแล้วก็เห็นจะไม่มีแก่นใจทำหนังสือพิมพ์ แต่ขณะเดียวกันก็ปฏิเสธความจริงทั้งหมดที่ว่ามาแล้วข้างต้นไม่ได้ สิ่งที่เห็นว่าตนพึงกระทำก็คือ ต้องถือความจริงว่าในโลกเรามีทั้งข่าวดีและข่าวร้าย ในอัตราส่วนที่เสมอกัน เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่เสนอแต่ข่าวร้ายไปหมดก็ไม่ได้เสนอความจริงให้แก่ผู้อ่านหรือเสนอแต่ข่าวดีไปหมด ก็ไม่ได้เสนอความจริงต่อผู้อ่านเช่นเดียวกัน ข้อสำคัญนั้นอยู่ที่อัตราส่วนแห่งข่าวดีและข่าวร้ายตามความเป็นจริง ถ้าทำเพียงเท่านั้นก็ดูเหมือนจะไม่มีบาปกรรมอะไรนัก **สิ่งที่ไม่ควรทำอย่างยิ่งนั้นก็คือปล่อยให้ข่าวร้ายเข้ามาครองใจจนติดเป็นอาสวกิเลสอยู่ภายใน เขียนข่าวอะไรกลายเป็นข่าวร้ายไปหมด ใครทำอย่างนี้ก็ออกจะลำบาก...**”

(สยามรัฐ หน้า 5.ล.2. 2515: 135-136)

แนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการนำเสนอข่าวของนักหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าหนังสือพิมพ์ไม่ควรนำเสนอข่าวร้ายเพียงอย่างเดียว ถึงแม้ว่าการเขียนข่าวในด้านร้ายจะทำให้หนังสือพิมพ์ขายดีก็ตาม และได้ชี้แนะในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ ว่าสิ่งใดที่นักหนังสือพิมพ์ไม่ควรทำ คือ ไม่ควรนำเสนอเฉพาะข่าวร้ายเพียงอย่างเดียวเท่านั้นเพราะข่าวร้ายที่นำเสนอเช่นนั้นเปรียบเป็นกิเลสที่อยู่ในจิตใจทำให้จิตใจขุ่นมัว และส่งผลให้ไม่ว่าจะเขียนหรือรายงานข่าวก็ต้องการนำเสนอแต่เพียงข่าวร้ายเท่านั้น ซึ่งแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการนำเสนอข่าวของนักหนังสือพิมพ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะแนวทางในการนำเสนอหรือรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ไม่ควรหวังผลทางการค้าเพียงอย่างเดียว แต่ต้องยึดหลักความจริงและนำเสนอทั้งข่าวดีและข่าวร้ายในอัตราส่วนเท่าๆกัน เมื่อสื่อมวลชนนำเสนอข่าวที่ถูกต้องตามความเป็นจริงก็จะเกิดประโยชน์โดยตรงต่อผู้อ่านและสังคมต่อไป

ตัวอย่างที่ 5 แสดงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชนที่กล่าวถึงประเด็นการทำงานของนักหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้เขียนได้แสดงแนวคิดเพื่อชี้ให้เห็นหลักการทำงานของนักหนังสือพิมพ์ว่าควรวางตัวอย่างไรในสังคม ดังนี้

“...คนหนังสือพิมพ์ไม่ใช่แต่เพียงผู้สื่อข่าวเท่านั้น แต่อาจกล้าตัวเข้าไปเป็นคู่สงครามได้ เพราะคนหนังสือพิมพ์ที่แท้จะต้องอยู่ทางฝ่ายที่ถูกต้อง อยู่ทางฝ่ายที่สุจริต ต้องอยู่ทางฝ่ายของผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมและไม่ได้รับความเสมอภาค เมื่อเป็นคู่สงครามแล้วก็ต้องเสียสละมากยิ่งขึ้นต้องเสี่ยงมากขึ้น และเมื่อพลีชีพแล้วต้องสูญเสียอิสรภาพหรือชีวิตลงไปก็คงจะไม่มีใครสรรเสริญ ไม่มีใครยกย่อง และไม่มีใครเห็นว่าเป็นวีรบุรุษเช่นเดียวกับคนหนังสือพิมพ์ที่ตายในสนามรบ แต่คนหนังสือพิมพ์ที่แท้นั้นก็ไม่ต้องการเป็นวีรบุรุษ เขาต้องการอะไร? ต้องการให้โลกรู้เท่านั้นเอง...”

(สยามรัฐ น.5 ล.7. 2516: 159-160)

จากตัวอย่างผู้เขียนแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ในประเด็นการทำงานของนักหนังสือพิมพ์ เพื่อชี้แนะให้สื่อมวลชนตระหนักในหน้าที่ของตนและเพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงการทำงานของสื่อมวลชนอีกด้วย เพื่อเน้นถึงบทบาทของนักหนังสือพิมพ์ที่จะต้องปฏิบัติตนอย่างไรใน การทำหน้าที่สื่อมวลชน ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายถึงการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนนั้นต้องอยู่บนความถูกต้อง และอยู่ฝ่ายผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมและไม่ได้รับความเสมอภาค ซึ่งหากเปรียบกับการต่อสู้แล้ว สื่อมวลชนก็ต้องต่อสู้กับความไม่เป็นธรรม เพื่อช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนจากความไม่เสมอภาคและความไม่เป็นธรรม นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายในการทำหน้าที่สื่อมวลชน คือต้องนำเสนอหรือรายงานข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องเที่ยงธรรมตลอดจนรายงานความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับรู้โดยทั่วกัน

แนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ที่พบในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้นำเสนอในประเด็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณและหลักการทำงานของสื่อมวลชน โดยมีจุดมุ่งหมายของการเสนอแนวคิดเพื่อสื่อไปยังสื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป ซึ่งผู้เขียนได้ยกตัวอย่างจากประสบการณ์การทำงานของตนเองที่ได้ประสบมาเป็นตัวอย่างเพื่อใช้ในการอธิบายให้ผู้อ่านได้เข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากผู้เขียนในฐานะสื่อมวลชนที่เป็นที่รู้จักของสังคมจึงมีการนำเสนอแบ่งปันประสบการณ์ของตนให้ผู้อื่นได้รับทราบและสามารถเป็นตัวอย่างในการทำงานให้แก่เพื่อนร่วมวงการหนังสือพิมพ์ได้อีกด้วย

สื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ นับว่ามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังที่ วิชัย พยัคฆโส (2542:1) กล่าวถึงบทบาทสื่อสิ่งพิมพ์ว่า สื่อสิ่งพิมพ์มีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศเพราะสื่อสิ่งพิมพ์มีหน้าที่เสริมสร้างบทบาทพื้นฐานด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองควบคู่กันไป สำหรับประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ได้มีบทบาทสูงยิ่งในการพัฒนาประเทศมาจนปัจจุบันและในอนาคตต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จากคำกล่าวข้างต้นจึงแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ย่อมอาศัยสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลต่อสังคมในวงกว้าง อีกทั้งสื่อมวลชนยังเป็นตัวขับเคลื่อนในการดำเนินงานต่างๆ ให้เป็นไปตามความ

ประสงค์ ดังนั้นหากประเทศใดมีการพัฒนาในด้านการสื่อสารมวลชนที่ดีแล้วก็จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ ต่อไป

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ที่พบจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัจำแนกตามความถี่แนวคิดที่พบจากมากไปหาน้อย ซึ่งผู้วิจัใช้เกณฑ์ในการแบ่งแนวคิดการพัฒนาประเทศ คือ แนวคิดการพัฒนาประเทศจะต้องมีตัวบ่งชี้ที่ประกอบด้วย

1. เนื้อความที่แสดงถึงปัญหา
2. เนื้อความเสนอแนวทางแก้ไข
3. เนื้อความเพื่อชี้แนะสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยแนวคิดการพัฒนาประเทศต้องประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ข้างต้นจึงนับเป็น 1 แนวคิด และใน 1 บทความอาจปรากฏความถี่มากกว่า 1 ครั้งและมากกว่า 1 ประเด็น ดังนั้นผู้วิจัจึงนับความถี่ที่พบตามตัวบ่งชี้และแยกตามประเด็นการพัฒนาในด้านสังคม การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ การพัฒนามนุษย์และการสื่อสารมวลชน เพื่อให้การวิเคราะห์แนวคิดการพัฒนาประเทศมีความครอบคลุมในทุกประเด็น ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

ตาราง 1 แสดงความถี่ของแนวคิดการพัฒนาประเทศ

แนวคิดการพัฒนาประเทศ	จำนวนแนวคิดที่พบ (ครั้ง)	ความถี่ (ร้อยละ)
1. แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม	243	39.19
1.1 ประเด็นด้านสาธารณสุข	32	13.17
1.2 ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม	39	16.05
1.3 ประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม	81	33.33
1.4 ประเด็นด้านศาสนา	91	37.45
2. แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมือง การปกครอง	239	38.55
2.1 ประเด็นด้านหลักการประชาธิปไตย	76	31.08
2.2 ประเด็นด้านการบริหารงานของรัฐบาล	95	39.75
2.3 ประเด็นด้านนโยบายการปกครองภายในประเทศ และต่างประเทศ	68	28.45

ตาราง 1 (ต่อ)

แนวคิดการพัฒนาประเทศ	จำนวนแนวคิดที่พบ (ครั้ง)	ความถี่ (ร้อยละ)
3.แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ	56	9.04
3.1 ประเด็นด้านการเก็บภาษีอากร	9	16.07
3.2 ประเด็นด้านการแก้ไขปัญหาดุลการค้า	47	83.93
4.แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	55	8.87
5.แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสื่อสารมวลชน	27	4.35
รวม	620	

จากตาราง 1 พบว่าแนวคิดการพัฒนาประเทศที่พบมากที่สุด คือ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 39.19 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง คิดเป็นร้อยละ 38.55 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 9.04 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ คิดเป็นร้อยละ 8.87 และแนวคิดที่พบจำนวนน้อยที่สุด คือ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน คิดเป็นร้อยละ 4.35 จากผลการวิเคราะห์แนวคิดการพัฒนาประเทศพบว่าแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมและการเมืองการปกครองมีความถี่ใกล้เคียงกันมาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นเรื่องสังคมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชนในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม สุขภาพอนามัย การศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและสวัสดิการสังคม ดังนั้นการที่ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดนี้มากที่สุดจึงสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาทางด้านสังคมที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น (พ.ศ.2511-2515) มีจำนวนมากที่ต้องได้รับการดูแลและแก้ไข นอกจากปัญหาทางด้านสังคมที่มีเป็นจำนวนมากแล้ว ปัญหาทางด้านการเมืองการปกครองก็เช่นกันที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน สืบเนื่องจากประเทศไทยในขณะนั้น (พ.ศ.2511-2515) อยู่ภายใต้การปกครองในรัฐบาลของจอมพล ถนอม กิตติขจร ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองที่มีได้มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ดังนั้นผู้เขียนจึงนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครองด้วยการใช้บทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” เป็นเครื่องมือในการชี้แนะ ปลุกฝังหลักการประชาธิปไตยตลอดจนให้ข้อคิดในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังเพื่อความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านอื่นๆ พบว่ามีความถี่ที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาในหลายๆ ด้านพร้อมกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การพัฒนามนุษย์ และการสื่อสารมวลชน เพื่อให้ประเทศเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพที่ดี

ขึ้นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้เขียนใช้งานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ที่เปรียบเสมือนสื่อกลางในการนำเสนอปัญหา แนวทางแก้ไข ตลอดจนคาดการณ์ถึงอนาคต ซึ่งแนวคิดการพัฒนาประเทศต่างๆ ที่ผู้เขียนนำเสนอขึ้นล้วนผ่านการกลั่นกรองจากความรู้ ประสบการณ์และวิจารณญาณของผู้เขียนที่สั่งสมมาเพื่อถ่ายทอดไปยังผู้อ่าน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมและประเทศชาติให้ไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม

บทที่ 4

ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ

การใช้ภาษาของผู้เขียนเป็นส่วนสำคัญในการนำเสนอความคิดให้ประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ของผู้เขียน ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องพิถีพิถันในการเลือกสรร ถ้อยคำ สำนวน ประโยค การใช้ภาพพจน์ให้เหมาะสมในการเรียบเรียงสารเพื่อถ่ายทอดไปยังผู้อ่านและบรรลุผลตรงตามความต้องการของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานเขียนจากหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้เขียนจะต้องใช้ลักษณะเฉพาะตัวเพื่อนำเสนอแนวคิดหรือแสดงความคิดเห็นของตน

ในบทที่ 3 ผู้วิจัยได้กล่าวถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศที่ปรากฏในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ซึ่งมีทั้งหมด 5 แนวคิด โดยเรียงลำดับตามความถี่ของแนวคิดการพัฒนาประเทศที่พบจากมากไปน้อย ได้แก่ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์และแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน ส่วนการวิเคราะห์ในบทนี้ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ทางด้านการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์และการใช้สำนวน ซึ่งพิจารณาจากการสื่อความหมายที่สัมพันธ์กับแนวคิดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดการพัฒนาประเทศทั้ง 5 ด้านที่ปรากฏจากการศึกษาบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มาเป็นหลักในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการใช้ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 4.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม
- 4.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง
- 4.3 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ
- 4.4 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์
- 4.5 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน

4.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม มีขอบข่ายครอบคลุมในหลายด้าน อาทิ การพัฒนา ด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม สุขภาพอนามัย การศึกษา การมีงานทำ เป็นต้น การพัฒนาสังคม จึงมีขอบเขตที่กว้างขวางและเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทั่วไปในชีวิตประจำวันของประชาชน ดังนั้นผู้วิจัยจึง กำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการพัฒนาสังคม ดังนี้ ข้อความที่จัดเป็นแนวคิดการ พัฒนาด้านสังคมจะต้องชี้ให้เห็นถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนการ คาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับสังคมในเรื่องที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม สุขภาพอนามัย การศึกษา และสวัสดิการสังคม เป็นต้น สำหรับการวิเคราะห์การใช้ภาษาในนำเสนอ แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ สาธารณสุข สวัสดิการ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และศาสนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านสาธารณสุข

4.1.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านสวัสดิการสังคม

4.1.3 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม

4.1.4 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านศาสนา

4.1.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านสาธารณสุข

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสาธารณสุข จะต้องม ี เนื้อความที่สื่อถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นใน อนาคตที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพพลานามัย อาหารของประชาชน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสาธารณสุขในประเด็นของการใช้คำ คือ การใช้ คำนาม คำกริยา คำภาษาต่างประเทศและคำที่มีความหมายตรงข้าม ด้านการใช้ประโยค คือ ประโยค ความรวม และด้านการใช้ภาพพจน์ คือ การใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ และการใช้ความเปรียบ มี รายละเอียดดังนี้

4.1.1.1 การใช้คำ

การใช้คำในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศในด้านสังคม ประเด็นด้าน สาธารณสุข ผู้วิจัยพิจารณาการเลือกใช้คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ซึ่งการเลือกใช้ถ้อยคำนั้นมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อ นำ ความหมายหรือใช้แทนความคิดเพื่อสื่อถึงผู้อ่านได้ตามความประสงค์ของผู้เขียน การสื่อสารจะ

สัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการเลือกสรรคำมาใช้ จากการวิจัยพบว่าบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในหลายลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1.1 การใช้คำนาม

ผู้เขียนใช้คำนามในการเขียนเพื่อกระตุ้นเตือนให้คนในสังคมได้ตระหนักรู้ถึงการดูแลสุขภาพตนเอง โดยผู้เขียนได้เน้นย้ำให้เห็นว่า “ไขมันเกิน” กับ “ไขมันน้อย” มีประโยชน์และมีโทษอย่างไรต่อสุขภาพ ดังข้อความต่อไปนี้

“...แกงเผ็ดทุกชนิดที่ใส่กะทิ เช่น แกงเผ็ดเนื้อไก่หมู แกงเทโพ แกงหมู ตะพานน้ำ แกงไก่ ต้มข่า แกงควัหอยขม ฯลฯ กินตายทั้งนั้น กินมากๆ แล้วตายปัจจุบันไม่ทันส่งลูกส่งเมียด้วยเอา! สรุปแล้วถ้าใครไม่อยากหัวใจวายก็ต้องระวังที่อาหาร ทำใจเสียว่าคนเรานั้นที่แท้ก็เป็นชะนีชนิดหนึ่ง กินอะไรที่ชะนีไม่ควรจะกินก็ตายง่าย จึงต้องรับประทานผักและผลไม้ให้มากๆ แต่อย่าไปกินทุเรียนมากๆ เข้านะเออ! ไขมันนั้นจะกินก็ได้แต่ต้องนานทีปีหนเท่ากับชะนีมันจะลักไขมันกินได้ ชะนีดูเหมือนจะกินสัตว์ประเภทแมลง ไม่กินสัตว์ที่มีไขมันเกินกว่านั้น คนก็ควรจะดูตัวอย่าง ไม่ต้องถึงกับกินแมลงตามชะนีแต่ควรกินเนื้อสัตว์ที่มีไขมันติดน้อยที่สุด...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 215-216)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนกล่าวถึงสภาพการบริโภคอาหารของประชาชนที่มักจะบริโภคอาหารที่ทำให้ร่างกายได้รับ “ไขมันเกิน” ที่มักเป็นอาหารที่มีส่วนประกอบของกะทิ หากเป็นผลไม้ก็จะเป็นทุเรียน การบริโภคกะทิและทุเรียนตามความชอบของคนไทยจึงเป็นการบริโภคที่สะสมไขมันส่วนเกินให้แก่ร่างกาย ผู้เขียนได้แนะนำการบริโภคแบบได้รับ “ไขมันน้อย” คือการบริโภคผักและผลไม้และเนื้อสัตว์ที่ติดมันน้อย ผักและผลไม้ที่ให้ประโยชน์แก่ร่างกายและเป็นผลดีต่อสุขภาพ การที่ประชาชนจะมีสภาพ “ไขมันเกิน” ต้องมีพฤติกรรมการรับประทานเช่นไร และการที่ประชาชนจะมี “ไขมันน้อย” ต้องมีพฤติกรรมการรับประทานเช่นไร คำนามวลี “ไขมันเกิน” “ไขมันน้อย” จึงเป็นคำนามสำคัญที่แสดงสภาพ เป็นการใช้ภาษาของผู้เขียนด้วยคำแสดงสภาพเพื่อสื่อความคิดด้านสาธารณสุข ความอยู่ดีกินดีของประชาชนไทย นอกจากการใช้คำนามดังกล่าวเพื่อสื่อแนวคิดแล้ว ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจนถึงการบริโภคแบบไขมันน้อย และการบริโภคแบบไขมันเกิน ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างพฤติกรรมการกินของชะนีที่กินผักผลไม้ แม้บางครั้งจะกินเนื้อก็กินเนื้อสัตว์ประเภทแมลงที่มีไขมันต่ำ ผู้เขียนย้ำว่าการบริโภคอาหารที่อุดมด้วยไขมันของประชาชนย่อมเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการสะสมไขมันในร่างกายและเป็นต้นตอแห่งการเกิดโรคร้ายต่างๆ ที่คุกคามสุขอนามัยของประชาชน เป็นการใช้ภาษาเพื่อชี้แนะกระตุ้นเตือนให้ประชาชนได้ขบคิดและระมัดระวังเรื่องการรับประทานอาหาร

หากคนในสังคมหันมาใส่ใจในเรื่องการบริโภคอาหารไขมันน้อย ย่อมจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและอัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ลดลง เป็นการพัฒนาสังคมด้านการสาธารณสุขที่มุ่งหมายส่งเสริมสุขภาพของประชาชนให้แข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ และเมื่อคนในสังคมมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงแล้วย่อมมีกำลังกายกำลังใจพร้อมในการพัฒนาประเทศด้านอื่นๆ ต่อไป

4.1.1.1.2 การใช้คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่ใช้แสดงอาการ เหตุการณ์ สภาพหรือความรู้สึกต่างๆ ซึ่ง นววรรณ พันธุเมธา (2554: 8) ได้จำแนกคำกริยาตามความหมายเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คำกริยาแสดงอาการ คำกริยาแสดงสภาพและคำกริยาแสดงอาการประสม งานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำกริยาเพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสาธารณสุข ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...สุรารัฐบาล 28 ปีที่นั่นก็เป็นอันตรายอย่างยิ่ง กินเข้าไปแล้วหุ้อ ตาและ โมโหร้าย เห็นหน้าใครไม่ถูกใจ ก็ฆ่าเอาง่ายๆ ถ้ากินเป็นประจำก็อายุสั้นตายเร็ว นอกจากสุรารัฐบาลแล้ว เหล้าอื่นๆ ก็มีผลร้ายอย่างเดียวกัน...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 329-330)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นถึงโทษของสุรา และอธิบายถึงโทษตามลำดับขั้นจากน้อยไปหามาก คือ หุ้อ ตาและ ฉุนเฉียว ขาดสติ และโทษสูงสุดของการกินสุราเป็นประจำคือ ตาย หรือ อายุสั้น “สุรา...กินเป็นประจำก็อายุสั้นตายเร็ว” เป็นการใช้คำกริยาที่แสดงสภาพตามลำดับขั้นตอนที่เป็นผลมาจากการกินสุรา เป็นการนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านสาธารณสุขที่ประชาชนควรตระหนักรู้ถึงโทษและพิษภัยของสุรา

อันตรายของการดื่มสุรานั้นว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใกล้ตัวคนไทยและอยู่กับคนไทยมาเป็นระยะเวลายาวนานมาแล้ว ผู้เขียนจึงต้องใช้ภาษาที่กระตุ้นเตือนให้ประชาชนเห็นภาพอย่างชัดเจนตรงไปตรงมา ผู้เขียนได้สื่อความคิดผ่านการใช้ภาษาเพื่อแสดงเจตนาชี้แนะถึงประชาชนที่นิยมดื่มสุราให้เห็นโทษและอันตรายของการดื่มสุรา นับเป็นการแก้ปัญหาจากต้นเหตุ การที่ประชาชนจะหลีกเลี่ยงบริโภคสุราย่อมส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง สมบูรณ์ ในเมื่อประชาชนเป็นทรัพยากรสำคัญอันเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ สุขอนามัยของประชาชนจึงสำคัญ ร่างกายที่สมบูรณ์พร้อมย่อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

4.1.1.1.3 การใช้คำภาษาต่างประเทศ

ในงานเขียนบทความประจำของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชด้านการสาธารณสุข พบการใช้คำภาษาอังกฤษโดยลงแทรกในเนื้อหาที่เป็นภาษาไทยโดยที่ไม่ได้เขียนเป็นอักษรไทยแล้ว วงเล็บเป็นอักษรภาษาอังกฤษ อาจเป็นไปได้ว่าคำศัพท์เกี่ยวกับงานสาธารณสุขเป็นวิทยาการทางการแพทย์ที่ยังไม่มีการบัญญัติศัพท์ภาษาไทยขึ้นมาใช้ หรือเป็นคำที่เป็นที่เข้าใจในสังคมอยู่แล้ว ภาษาอังกฤษนั้นเป็นภาษาสากลที่คนทั่วโลกยอมรับในการใช้สื่อสาร ประกอบกับกระแสวัฒนธรรมตะวันตกและความเจริญทางวัตถุได้หลั่งไหลเข้ามาในเมืองไทยอย่างต่อเนื่อง ทำให้คำภาษาอังกฤษถูกนำมาใช้ปะปนกับคำภาษาไทย การยืมคำจากภาษาอังกฤษมาใช้ในการสื่อสารจึงเป็นที่แพร่หลายมาก

จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัย พบ การใช้คำภาษาอังกฤษเมื่อกล่าวถึงคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ ทำให้ผู้เขียนสามารถสื่อสารแนวคิดได้ตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียนอย่างชัดเจนตรงประเด็น ชัดเจน การใช้คำภาษาอังกฤษ พบว่ามีการใช้ใน 2 ลักษณะคือ การใช้คำภาษาอังกฤษโดยตรง และการใช้คำภาษาไทย กำกับด้วย คำศัพท์ภาษาอังกฤษในวงเล็บ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...อาการหัวใจวายนั้นคือหัวใจหยุดไปเฉยๆ บางทีก็ไม่ได้เจ็บป่วยอะไร นั่งอยู่ดีๆ แล้วก็หายหลัง หรือฟุบหน้าแน่นิ่งไป แล้วก็ตาย คนไทยโบราณเรียกว่าเป็นลมตาย เหตุที่ทำให้หัวใจวายนั้นมีอยู่หลาย สาเหตุ เช่น ความดันโลหิตสูง ซึ่งมาจากการสูบบุหรี่มาก อ้วนเกินไป มีน้ำหนักตัวมากเกินไปแต่ไขมัน เป็นเหตุโดยตรงที่สุด ไขมันที่วุ่นเป็นไขมันที่เข้าไปจับในเส้นโลหิต ฝรั่งเรียกว่า Cholesterol...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 213-215)

ลักษณะการใช้ภาษาจากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ใช้วิธีการอธิบายย้อนจากผลไปหาเหตุ ผลคืออาการเสียชีวิตของคนแบบ “หัวใจวาย” นั้นในหลายกรณี ไม่ได้มีสิ่งบ่งชี้ ผู้ป่วยมีอาการเป็นปกติแต่แล้วมีอาการหัวใจวายล้มตึงแน่นิ่งไปอย่างปัจจุบันทันด่วน ในสมัยโบราณมีคำเรียกว่า “เป็นลมตาย” สาเหตุของอาการหรือโรคนี้คือการมีไขมันสะสม ไขมันที่สะสมในร่างกายจะเกาะเส้นเลือดทำให้เลือดไหลเวียนไม่สะดวก การที่มนุษย์มีไขมันสะสมในร่างกายมีหลาย สาเหตุด้วยกัน เช่น การสูบบุหรี่ การไม่ควบคุมน้ำหนัก ไขมันจึงเป็นเหตุแห่งอาการหัวใจวาย คำภาษาอังกฤษของ “ไขมัน” คือ “Cholesterol “ (คอเลสเตอรอล)

ในบางกรณีการใช้คำภาษาไทยอย่างเดียวอาจไม่เป็นที่เข้าใจนัก เช่น

“...คอเลสเตอรอลเป็นไขมันสีขาวๆ มีความจำเป็นมากเหมือนกันเพราะจำเป็นในการสร้างกลลະ (cell) ในร่างกายขึ้นใหม่ และใช้แทนธาตุฮอร์โมนบางอย่างได้ในกรณีที่ร่างกายขาดฮอร์โมนเหล่านั้น แต่ ถ้าใครมีคอเลสเตอรอลมากเกินไปก็ตาย...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 213-215)

การใช้คำภาษาไทย “กลลະ” ดังข้อความข้างต้นอาจไม่สื่อชัดเจนนักว่ากลลະคืออะไร แม้ผู้เขียนจะได้อธิบายไว้แล้ว แต่เมื่อผู้เขียนวงเล็บท้ายคำว่ากลลະด้วยคำภาษาอังกฤษ “Cell” ย่อมมีผลทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันทีว่า “คอเลสเตอรอลมีความจำเป็นต่อการสร้างเซลล์ร่างกายขึ้นใหม่” ดังนั้น การสื่อด้วยคำภาษาอังกฤษจึงทำให้ผู้เขียนสามารถสื่อสารและสื่อความคิดตามจุดประสงค์ของผู้เขียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

“...ไขมันคอเลสเตอรอลนี้เกิดจากอะไร คอเลสเตอรอล เกิดจากอาหารประเภทไขมันที่ฝรั่งเรียกว่า Saturated fats หรือเป็นไขมันที่มีอันตรายทั้งนั้น ของที่กินตาย คือ ครีม เนยทาขนมปัง น้ำมันหมู ไขมันหมู แห้ง ไขมันสามชั้น พุงปลาเทโพ ไก่ตอน ไข่ไก่และไข่เป็ดไม่ว่าจะเจียวดาวคนหรือลวก ตลอดจนขนมที่ใส่ไข่ ทองหยิบ ฝอยทอง ทองหยอดนั้นกินตายเพราะใส่ไข่แดง สังขยา กินไม่ตายเพราะใส่แต่ไข่ขาวแต่ต้องระวัง เพราะน้ำตาลทำให้อ้วนตายได้ ไขมันที่กินได้ดีมีประโยชน์และไม่ทำให้เกิดคอเลสเตอรอลคือ ไขมันที่ฝรั่งเรียกว่า Ploy-unsaturated fats ได้แก่ น้ำมันดอกคำฝอย หรือน้ำมันข้าวโพด เป็นต้น หรือน้ำมันที่ฝรั่งเรียกว่า Mono- unsaturated fats ซึ่งได้แก่น้ำมันมะกอกฝรั่งหรือน้ำมันเมล็ดพืชที่ผ่านกรรมวิธีขจัดกรดไขมันออกแล้ว น้ำมันเหล่านี้ถ้าวางไว้ในอุณหภูมิปกติแล้วจะเป็นน้ำมันใส ไม่จับตัวเป็นมันแข็ง ทั้งหมดนี้ ยกเว้นน้ำมันมะพร้าว ซึ่งมีมันที่ทำให้เกิดคอเลสเตอรอลมากที่สุด...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 213-215)

จากตัวอย่างข้างต้นเชื่อมโยงกับตัวอย่างก่อนหน้านี้ห่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้กล่าวถึงไขมัน และให้คำภาษาอังกฤษว่า “Cholesterol” แต่ในส่วนนี้ผู้เขียนได้ใช้วิธีการเรียงคำต่อกันแบบปนคำไทยและคำอังกฤษว่า “ไขมันคอเลสเตอรอล” น่าจะเป็นตัวอย่างการใช้คำที่สื่อความหมายได้กระจ่างชัด ในข้อความต่อมาที่ใช้คำภาษาอังกฤษว่า “Saturated fats” “Ploy-unsaturated fats” และ “Mono- unsaturated fats” นั้นจะสังเกตได้ว่า ห่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ใช้วิธีการให้คำศัพท์ภาษาอังกฤษมาก่อน แล้วตามด้วยคำอธิบายภาษาไทย แสดงรายละเอียด และให้ข้อมูลว่าไขมันคอเลสเตอรอลชนิดต่างๆ นั้นมีอยู่ในอาหารและเครื่องปรุงใดบ้าง พร้อมยกตัวอย่างประกอบได้แก่

“Saturated fats” เป็นไขมันที่มีอันตราย มีอยู่ในครีม เนยทาขนมปัง น้ำมันหมู มันหมูแข็ง หมูสามชั้น พุงปลาเทโพ ไก่ตอน ไข่ไก่ ไข่เป็ด ทองหยิบ ฝอยทอง ทองหยอด

“Poly-unsaturated fats” เป็นไขมันที่กินได้ มีประโยชน์และไม่ทำให้เกิดคอเลสเตอรอล มีอยู่ใน น้ำมันดอกคำฝอย หรือ น้ำมันข้าวโพด

“Mono- unsaturated fats” เป็นไขมันที่อยู่ในน้ำมันประกอบอาหาร มีอยู่ในน้ำมันมะกอก ฝรั่งหรือ น้ำมันเมล็ดพืชที่ผ่านกรรมวิธีขจัดกรดไขมันออกแล้ว น้ำมันเหล่านี้หากวางทิ้งไว้ในอุณหภูมิปกติน้ำมันจะยังคงเป็นน้ำมันใส ไม่จับตัวเป็นมันแข็ง ยกเว้นน้ำมันมะพร้าวซึ่งเป็นน้ำมันจากพืชที่ทำให้เกิดคอเลสเตอรอลมากที่สุด

ไขมันมีความสำคัญกับชีวิตมนุษย์มาก การรู้จักบริโภคอาหารที่ให้ไขมันในปริมาณมากน้อยต่างกันจึงมีผลต่อชีวิต และสุขภาพของประชาชนมาก การใช้ภาษาระดับ “คำ” ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช จึงเป็นการสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับสาเหตุของโรคหัวใจ คุณประโยชน์และโทษของไขมัน วิทย์ เทียงบุญธรรม (2541: 144) อธิบายว่าไขมันมีความสำคัญกับชีวิตมนุษย์มาก ไขมัน (Cholesterol) หมายถึงสารสเตอรอลชนิดหนึ่งพบในไขมันสัตว์ เลือด เนื้อเยื่อเซลล์ประสาทในน้ำดี การบริโภคที่ไขมันเข้าไปในร่างกายมาก จะส่งผลให้มีไขมันเกาะตัวกันภายในผนังเส้นเลือด ทำให้เส้นเลือดตีบตัน เลือดมีอุปสรรคในการหมุนเวียนหล่อเลี้ยงส่วนต่างๆ ของร่างกาย ในที่สุดจะส่งผลให้เกิดภาวะหัวใจวายเฉียบพลันได้

การใช้คำภาษาอังกฤษเพื่อสื่อแนวคิดด้านสาธารณสุขดังกล่าวจึงเป็นการสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับสาเหตุของโรคหัวใจวาย เมื่อประชาชนเข้าใจถึงสาเหตุของการเกิดโรคหัวใจวายแล้วย่อมตระหนักถึงพิษภัยของไขมัน และย่อมส่งผลต่อแนวคิดในการดำรงชีวิตที่ควรหลีกเลี่ยงหรือเปลี่ยนแปลงการบริโภคอาหารที่มีไขมันสูง เพื่อป้องกันการเกิดโรคหัวใจวาย ลดจำนวนอัตราผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตจากโรคหัวใจ เมื่อปริมาณผู้ป่วยโรคหัวใจลดลงก็เท่ากับว่ารัฐบาลประสบผลสำเร็จในการพัฒนาสังคมด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและรักษาสุขภาพประชาชน

4.1.1.1.4 การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม

การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม หมายถึง การใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกันโดยการให้รายละเอียดต่างๆ ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การตีความและเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้ ดังตัวอย่าง

“...เมื่อมีช่องโศกณีจุดตะเข็บเป็นจำนวนมากกว่าช่องเถื่อนแล้ว ทางที่จะควบคุมกามโรคก็จะมามากขึ้น คนป่วยเป็นกามโรคก็จะมีน้อยลงไป ภัยอันตรายต่อสังคมก็จะน้อยลงตามไป...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 51)

ผู้เขียนได้แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคมในประเด็นด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคติดต่อ โดยใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม “มาก” “มาก” “น้อย” “น้อย” เพื่อความสำคัญ และเพื่อเน้นปริมาณตลอดจนเพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผล โดยยกตัวอย่างให้เห็นว่า หากมีการจดทะเบียนช่องโหว่มากขึ้นก็จะส่งผลให้การควบคุมการโรคสามารถทำได้ดีขึ้น มากขึ้น และในทางตรงข้าม เมื่อควบคุมการโรคได้ คนที่ป่วยด้วยโรคการโรคจะลดน้อยลง และส่งผลพวงที่จะนำไปสู่การลดลงของปัญหาโรคติดต่อที่เป็นปัญหาด้านสาธารณสุขของสังคม ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงข้อดีของการยอมรับความจริงเรื่องปัญหาโศกนาฏกรรมในสังคมไทย หากสังคมยอมให้มีการควบคุมโศกนาฏกรรมให้ถูกต้องตามกฎหมายก็เท่ากับว่าเป็นการควบคุมโรคติดต่อด้วยเช่นกัน การนำเสนอแนวคิดดังกล่าวจึงเป็นการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาโศกนาฏกรรมและปัญหาโรคการโรคที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ ด้วยการใช้มาตรการจดทะเบียนช่องโหว่ เพื่อเป็นการควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดโรคติดต่อ และในประเด็นการควบคุมโรคติดต่อนี้ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ที่มุ่งเน้นการควบคุมโรคติดต่อเพื่อสุขภาพอนามัยของประชาชนอีกด้วย ดังนั้นการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามเป็นการอธิบายรายละเอียด แสดงเหตุผลเชิงปริมาณ แสดงความเกี่ยวข้องของสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง แสดงความสัมพันธ์สิ่งสองสิ่งนั้นให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้คำของผู้เขียนจึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี

4.1.1.2 การใช้ประโยค

การใช้ภาษาที่แสดงถึงสัมพันธภาพในงานเขียนเพื่อสื่อมุมมองลักษณะใดในการสื่อความคิดของผู้เขียน ลักษณะการใช้ภาษาของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบการใช้ประโยคเพื่อแสดงถึงสัมพันธภาพ ดังนี้

การใช้ประโยคความรวม

“...การออกฤทธิ์ไป โดยไม่มีกำหนดนั้นก็ยิ่งทำให้ร่างกายตนเองทรุดโทรมลงไป กำลังวังชาลดถอยลงไปทุกวันจะทำงานก็ไม่ได้ดีเหมือนแต่ก่อน ปัญหาชีวิตเหล่านี้แม่บ้านชัยภูมิรู้กันดี ทุกคนจึงไม่ต้องเสียเวลาไปสัมมนากันให้มากขึ้น วันดีคืนดีก็รวบรวมเงินกันเช่ารถมากรุงเทพฯ แล้วก็ไปหาหมอให้คุมกำเนิดให้ ผลที่ต้องการก็เกิดขึ้นทันที ไม่ต้องรอรัฐบาล รับเอาการชะลอการเกิดเป็นนโยบาย ไม่ต้องไปรอนเงินงบประมาณจากรัฐบาล เมื่อเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและผลประโยชน์ของตนโดยตรงตนก็ต้องแก้ปัญหาและรักษาผลประโยชน์นั้นเอาเอง การกระทำของแม่บ้านชัยภูมิคราวนี้จึงเป็นตัวอย่งอันที่แสดงให้เห็นว่าประชาชนชาวไทยนั้นมีความรู้ความรับผิดชอบ มีปัญญาที่จะแก้ไขปัญหาของตนเองได้เป็นอย่างดี ไม่คอยพึ่งเทวดาอารักษ์หรือรัฐบาลซึ่งก็เหลวและเลือนล่อยเช่นเดียวกับเทวดาอารักษ์...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 69-70)

บริบทและสัมพันธภาพมีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียนของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ซึ่งผู้เขียนได้ตระหนักในการเรียบเรียงถ้อยคำ จัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อให้การสื่อความมีความชัดเจนมากขึ้น และสามารถสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านได้ตามความประสงค์ ในการศึกษาพบการเขียนที่เชื่อมโยงประโยคต่างๆ ให้มีสัมพันธภาพ เช่น มีการใช้คำสันธานเชื่อมเพื่อให้ประโยคตั้งแต่สองประโยคขึ้นไปมีเนื้อความรวมกันเป็นประโยคเดียว จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการใช้คำสันธาน “เมื่อ...ก็” สร้างสัมพันธภาพในบริบทเดียวกัน กล่าวคือ ประโยค “...เมื่อเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและผลประโยชน์ของตนโดยตรง ตนก็ต้องแก้ปัญหาและรักษาผลประโยชน์นั้นๆ เอง...” ซึ่งรูปประโยคในลักษณะนี้เป็นการเชื่อมประโยคที่มีเนื้อความคล้อยตามกันเข้าไว้ด้วยกัน โดยใช้คำสันธาน “เมื่อ...ก็” เป็นตัวเชื่อม ประโยคส่วนแรก คือ “เมื่อเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและผลประโยชน์ของตนโดยตรง” เป็นเงื่อนไขให้กับรูปประโยคในส่วนที่สองเป็นผลตามมา คือ “ตนก็ต้องแก้ปัญหาและรักษาผลประโยชน์นั้นๆ เอง” โดยประโยคที่ตามมานั้นเป็นผลที่เกิดจากรูปประโยคในส่วนแรก เมื่อประชาชนเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ของตนเองจากการคุมกำเนิดแล้ว ประชาชนก็ย่อมหาวิธีการหรือแนวทางในการคุมกำเนิดด้วยตนเอง โดยไม่ต้องหวังพึ่งหน่วยงานใด ประชาชนตระหนักดีว่าหากไม่คุมกำเนิดจะทำให้มีลูกมากและร่างกายมารดาจะทรุดโทรมลง ซึ่งส่งผลให้การทำงานต่างๆ ทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร เนื้อหาของแนวคิดในส่วนนี้คือการเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสาธารณสุข ในประเด็นการคุมกำเนิด โดยผู้เขียนชี้แนะให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการคุมกำเนิด เมื่อประชาชนเห็นความสำคัญของการคุมกำเนิดแล้วก็ย่อมหาวิธีการที่จะคุมกำเนิดให้กับตนเอง เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและครอบครัว ซึ่งผลที่ได้แก่สังคมและประเทศชาติ คือ การควบคุมจำนวนประชากรให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม อันจะส่งเชิงบวกต่อการพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ อีกด้วย และการคุมกำเนิดเป็นการควบคุมจำนวนประชากรที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ที่ให้ความสำคัญกับการควบคุมประชากรให้เหมาะสม

4.1.1.3 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ (figure of speech) คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความคิด ความเข้าใจให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 867) กล่าวได้ว่าการใช้ภาพพจน์ จึงเป็นการใช้สำนวนภาษารูปแบบหนึ่ง เกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ และมักใช้ความเปรียบซึ่งเป็นส่วนช่วยให้

ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุข มีดังนี้

4.1.1.3.1 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ คือ การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพื่อเร้าความรู้สึกนึกคิดบางประการ มักเป็นประโยคคำถามลอยๆ ที่มีเจตนาเพื่อแจ้งให้ผู้ฟังทราบมากกว่าการต้องการคำตอบที่แท้จริง เนื่องจากผู้ที่ถามมีคำตอบที่ต้องการแล้ว แต่ถามขึ้นเพื่อต้องการเน้นย้ำหรือชี้นำความคิดบางอย่าง (ราชบัณฑิตยสถาน.2539: 109) ซึ่งจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นสาธารณสุข ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...เรื่องอันตรายจากผงชูรสนี้ สุขาภิบาลเมืองโตเกียวเป็นผู้ไว้นขึ้นก่อน ดูเหมือนจะมีใครที่นั่นเขาสาหร่ายทะเลจิ้มกับผงชูรสกินกับข้าวจนป่วยไป จึงได้เกิดวิเคราะห์และวิจัยกันขึ้น ปรากฏว่าผงชูรสมีอันตรายต่อเยื่อสมองและอาจเป็นอันตรายต่อทารกในครรภ์ได้ สุขาภิบาลกรุงโตเกียวก็ประกาศออกมาให้ประชาชนทราบ เพื่อจะได้ระมัดระวัง กระทรวงสาธารณสุขของไทยซึ่งไม่เคยสนใจในเรื่องนี้ก็ประกาศออกมาบ้าง ทำเอาตื่นเต้นกันไปทั่ว ความจริงของอื่นๆ ซึ่งเป็นภัยต่อผู้บริโภคและน่าจะประกาศให้ทราบยังมีอีกมาก เช่น บุหรี่ ซึ่งไม่ว่าจะมาจากนอกหรือผลิตขึ้นในนั้น เป็นภัยอันตรายอย่างยิ่งต่อผู้สูบ เพราะจะทำให้เกิดมะเร็งในปอด ในคอ และในปากได้ง่าย สุรารัฐบาล 28 ดิกรีนันก็เป็นอันตรายอย่างยิ่ง กินเข้าไปแล้วหือ้อ ตาแฉะ โมโหร้าย เห็นหน้าใครไม่ถูกใจก็ฆ่าเอาง่ายๆ ถ้ากินเป็นประจำก็อายุสั้นตายเร็ว นอกจากสุรารัฐบาลแล้ว เหล้าอื่นๆ ก็มีผลร้ายอย่างเดียวกัน ทำไมไม่มีใครประกาศตักเตือนให้รู้กันไว้มั่ง?...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 329-330)

จากตัวอย่างนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการบริโภคอาหารของประชาชน ซึ่งผู้เขียนได้ใช้รูปประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ คือ “...ทำไมไม่มีใครประกาศตักเตือนให้รู้กันไว้มั่ง?...” เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งรัฐบาล กระทรวงสาธารณสุขได้ตระหนักถึงปัญหาสุขภาพของคนไทยที่จะเกิดจากการดื่มเหล้า สูบบุหรี่ว่ามีอันตรายอย่างไรบ้าง มิใช่ปล่อยปละละเลยอย่างที่เป็นอยู่ ซึ่งการประกาศแจ้งเตือนถึงอันตรายจากเหล้า บุหรี่ ถือเป็นการเริ่มต้นแก้ปัญหาจากต้นเหตุ เพราะหากประชาชนที่รักสุขภาพได้รับรู้และเห็นถึงอันตรายจากสิ่งดังกล่าวก็ย่อมหลีกเลี่ยงการบริโภคของอันตรายเหล่านั้นได้ ก็จะส่งผลให้

ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง สมบูรณ์ เมื่อประชาชนที่เป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมีร่างกายสมบูรณ์พร้อมก็ย่อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

ตัวอย่างที่ 2

“...การห้ามมิให้มีโสเภณีในทางกฎหมายนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ในกรณีโสเภณีนั้นเมื่อไม่ยอมรับความจริงก็ย่อมจะควบคุมไม่ได้ เมื่อควบคุมไม่ได้แล้วกามโรคก็แพร่หลายและอาจเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นภัยต่อสังคม การไม่ยอมรับโสเภณีในสังคมนั้นเป็นการไม่ยอมรับความจริง ความเชื่อถือในสิ่งที่เป็นไปได้และการไม่ยอมรับความจริงย่อมจะเกิดผลร้ายเสมอ **ผมจึงอยากถามว่าถึงเวลาหรือยังครับที่เราจะยอมรับความจริงกันเสียที่ว่า โสเภณีนั้นถึงทำอะไรก็ต้องมี เมื่อมันต้องมีแล้วก็เข้าควบคุมเสียเลยจะไม่ดีกว่าหรือ?** การควบคุมก็คือให้จดทะเบียนสำนักโสเภณีที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ ถ้าใครตั้งซ่องเถื่อนเป็นจับกันจริงๆ แทนที่จะจับหมุนเวียนกันไปรอบๆ อย่างทุกวันนี้ และเมื่อมีซ่องโสเภณีจดทะเบียนเป็นจำนวนมากกว่าซ่องเถื่อนแล้ว ทางที่จะควบคุมกามโรคก็จะมีมากขึ้น คนป่วยเป็นกามโรคก็จะมีน้อยลงไป ภัยอันตรายต่อสังคมก็จะน้อยลงตามไป...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 51)

ผู้เขียนใช้รูปประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ คือ “...**ผมจึงอยากถามว่าถึงเวลาหรือยังครับที่เราจะยอมรับความจริงกันเสียที่ว่า โสเภณีนั้นถึงทำอะไรก็ต้องมี เมื่อมันต้องมีแล้วก็เข้าควบคุมเสียเลยจะไม่ดีกว่าหรือ?**...” การใช้ประโยคคำถามดังกล่าวเพื่อแสดงให้เห็นถึงปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น คือ ปัญหาโรคกามโรค ที่เกิดจากโสเภณีและยังเป็นการชี้แนะให้ผู้อ่านยอมรับความจริงของเรื่องปัญหาโสเภณีว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการควบคุมเรื่องโสเภณีจึงเป็นสิ่งที่สมควรกระทำ เพราะหากมีการควบคุมให้ถูกต้องแล้วย่อมลดปัญหาอื่นๆ ตามมาโดยเฉพาะเรื่องโรคติดต่อ เช่น กามโรค ที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญของสังคม แนวคิดดังกล่าวเป็นการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาโสเภณีและปัญหาโรคกามโรคที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนั้น โดยให้มาตรการควบคุมโสเภณีให้ถูกกฎหมายเพื่อเป็นการควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดโรคติดต่อขึ้น หากมีการควบคุมโรคติดต่อได้ก็ถือเป็นการตัดวงจรของโรคติดต่อและพัฒนาให้ประเทศไทยของเราเป็นประเทศที่ปราศจากโรคติดต่อได้ ซึ่งนับว่าเป็นการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นด้านสาธารณสุข

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุข ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” เป็นการใช้ภาษาเพื่อกระตุ้นความรู้สึกนึกคิดบางประการที่ผู้เขียนต้องการสื่อไปถึงรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักและจุกคิดถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้หาวิธีการหรือแนวทางแก้ไขต่อไป

4.1.1.3.2 การใช้อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ คือ การนำเอาสิ่งที่ต่างกัน 2 สิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน.2539: 109) จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามี การใช้อุปลักษณ์เพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุข ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...แกงเผ็ดทุกชนิดที่ใส่กะทิ เช่น แกงเผ็ดเนื้อไก่หมู แกงเทโพ แกงหมู ตะพาบน้ำ แกงไก่ ต้มข่า แกงคั่วหอยขม ฯลฯ กินตายทั้งนั้น กินมากๆ แล้วตายปัจจุบันไม่ทันสั่งลูกสั่งเมียด้วยแล้ว! สรุปแล้วถ้าใครไม่ อยากหัวใจวายก็ต้องระวังที่อาหาร **ทำใจเสียว่าคนเรานั้นที่แท้ก็เป็นชะนีชนิดหนึ่ง** กินอะไรที่ชะนีไม่ควรจะกินก็ตายง่าย จึงต้องรับประทานผักและผลไม้ให้มากๆ แต่อย่าไปกินทุเรียนมากเข้านะเออ! ชะนีนั้น จะกินก็ได้แต่ต้องนานที่ปีหนเท่ากับชะนีมันจะลักไขนกกินได้ ชะนีดูเหมือนจะกินสัตว์ประเภทแมลง ไม่กินสัตว์ที่มีไขมันเกินกว่านั้น คนก็ควรจะดูตัวอย่าง ไม่ต้องถึงกับกินแมลงตามชะนีแต่ควรกินเนื้อสัตว์ที่มีไขมันติดน้อยที่สุด...”

(สยามรัฐ น.5 ล.9. 2516: 215-216)

ผู้เขียนใช้ความเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์ โดยเปรียบเทียบในเรื่องการรับประทานอาหารของมนุษย์กับชะนี จากรูปประโยค “**ทำใจเสียว่าคนเรานั้นที่แท้ก็เป็นชะนีชนิดหนึ่ง**” เป็นการเปรียบเทียบการรับประทานของมนุษย์และชะนี โดยนำคุณสมบัติของชะนีที่รับประทานแต่ผักและผลไม้ เพื่อให้มนุษย์ปฏิบัติตาม เนื่องจากอาหารที่มนุษย์รับประทานอยู่ทุกวันเป็นประจำนั้นเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคหัวใจวายซึ่งอาจทำให้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร ดังนั้นผู้เขียนจึงเปรียบเทียบให้ผู้อ่านเห็นได้ชัดว่า ควรรับประทานอาหารที่เน้นผักเหมือนกับชะนีที่กินเฉพาะผักและผลไม้ หากรับประทานผักและผลไม้เป็นประจำก็ย่อมเพื่อลดความเสี่ยงในการเป็นโรคหัวใจได้ หากการเจ็บป่วยด้วยโรคภัยต่างๆ ของประชาชนลดลงก็ถือว่าการพัฒนาสังคม ด้านการสาธารณสุขที่มุ่งหมายส่งเสริมสุขภาพของประชาชนให้มีความแข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ

การใช้อุปลักษณ์เพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุข จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่นำเสนอเน้นเป็นการใช้ภาษาในอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถสื่อความถึงผู้อ่านได้ชัดเจนตรงตามความคิดเห็นของผู้เขียน

4.1.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านสวัสดิการสังคม

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคมจะต้องมีเนื้อความที่สื่อถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ การทำงาน สวัสดิการของรัฐที่บริการแก่ประชาชน เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ คือ การใช้คำนามและคำกริยา ด้านใช้ประโยค คือ การใช้ประโยคแสดงเจตนา ประโยคความรวม และด้านการใช้สำนวน ดังนี้

4.1.2.1 การใช้คำ

การใช้คำในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ผู้วิจัยพิจารณาการเลือกใช้คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ซึ่งการเลือกใช้คำยอคำนับว่ามีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อความหมายหรือใช้แทนความคิดเพื่อสื่อถึงผู้อ่านได้ตามความประสงค์ของผู้เขียน การสื่อสารจะมีสัมฤทธิ์ผล หรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการใช้คำเป็นเบื้องต้น จากการวิจัยพบว่าบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในหลายลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.2.1.1 การใช้คำนาม

การใช้ภาษาระดับคำเพื่อเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสวัสดิการสังคมของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาบทความบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ที่สื่อแนวคิดด้านสวัสดิการสังคมพบลักษณะการใช้ภาษาระดับคำที่อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน ดังตัวอย่าง

“...โรงแรมอิมพีเรียลที่ถูกไฟไหม้นั้นว่ากันว่าเป็นโรงแรมชั้นหนึ่ง เป็นตึกสูงหลายชั้นในฐานะเช่นนั้นโรงแรมนั้นก็ควรจะมีสัญญาณบอกอันตรายจากไฟไหม้ให้คนที่มาพักที่โรงแรมได้รู้ตัวทันเวลาที่เมื่อเกิดไฟไหม้จะต้องมี**สื่อบดับเพลิง**ซึ่งจะต่อกับท่อน้ำได้ทันเวลาที่และมี**เครื่องดับเพลิงเคมี**ติดอยู่บนทุกชั้นของโรงแรมประตูห้องต่างๆในโรงแรมนั้นจะต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ หากเกิดเพลิงขึ้นในห้องใดห้องหนึ่งแล้วก็อาจปิดประตูนั้นกันไฟไว้มิให้ลุกลามไปยังห้องอื่นได้ จะต้องมียันคายูนอกตึกซึ่งสร้างไว้เพื่อเป็น**ทางหนีไฟ**จะต้องมีเจ้าหน้าที่คอยติดต่อกับหน่วยดับเพลิงให้ทันเวลาที่เมื่อเกิดเพลิงไหม้ หากโรงแรมอิมพีเรียลมีสิ่งต่างๆ ที่ได้กล่าวถึงมาแล้วข้างต้น บางทีก็จะมีคนต้องตายในไฟมากมายถึงเพียงนั้น...”

(สยามรัฐ น.5 ล.7. 2516: 354-355)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตที่สงบสุขและปลอดภัย โดยผู้เขียนได้ใช้คำนามที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ใช้เพื่อป้องกันหรือการแก้ไขเบื้องต้นเมื่อเกิดอัคคีภัย ซึ่งคำนามที่อยู่ในหมวดหมู่เดียวกันพบคำว่า “สัญญาณบอกอันตราย” “สูบดับเพลิง” “เครื่องดับเพลิงเคมี” และ “ทางหนีไฟ” สถานที่ต่างๆ ที่มีสิ่งดังกล่าวย่อมแสดงถึงมาตรฐานในการป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาเหตุ “อัคคีภัย” เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยย่อมสามารถควบคุมสถานการณ์มิให้ลุกลามจนก่อให้เกิดความเสียหายได้ ถือเป็นเรื่องสวัสดิภาพการคุ้มครองความปลอดภัยให้กับประชาชนเพื่อสร้างความมั่นใจในชีวิต สร้างความมั่นคงปลอดภัยไม่สัมผัสเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายจากสิ่งต่างๆ และการมี “สัญญาณ” “สูบดับเพลิง” “เครื่องดับเพลิงเคมี” และ “ทางหนีไฟ” นับเป็นสิ่งที่รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดหรือบริการเพื่อความปลอดภัยของประชาชน หากประชาชนได้รับการคุ้มครองจากอันตรายต่างๆ ก็เท่ากับว่าเป็นการพัฒนาประเทศด้านสังคม ด้านสวัสดิการสังคมที่รัฐบาลบริการแก่ประชาชน

4.1.2.1.2 การใช้คำกริยา

งานเขียนบทความประชาสัมพันธ์สยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสวัสดิการสังคม พบคำกริยาที่ใช้แสดงอาการ เหตุการณ์ สภาพหรือความรู้สึกต่างๆ ตามที่นวรรณ พันธุเมธา (2554: 8) ได้จำแนกคำกริยาเป็น 3 ประเภทคือคำกริยาแสดงอาการ คำกริยาแสดงสภาพ และคำกริยาแสดงอาการประสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...ถ้าสมาคมนั้นจะใช้ความเป็นผู้สูงอายุของสมาชิกให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมแล้วก็น่าจะเป็นประโยชน์ได้มาก เพราะผู้สูงอายุนั้นได้ผ่านชีวิตมานาน จึงมีทั้งความรู้และประสบการณ์ต่างๆ อันมีคุณค่าสูง ซึ่งควรจะได้ส่งต่อให้คนรุ่นหลังต่อไป ถ้าสมาคมผู้สูงอายุจะทำอย่างนี้ คือ **ประชุมปรึกษาหารือกันด้วยเรื่องปัญหาต่างๆ ของสังคม ใช้ความรู้และประสบการณ์ของสมาชิกเข้ามาปรับกับปัญหาแล้วเสนอแนะ**ในการแก้ไข ทำเป็นรายงานหรือเป็นเอกสารให้ปรากฏออกมาต่อสังคม เอกสารเหล่านั้นจะเป็นประโยชน์มาก สมาชิกของสมาคมนั้นหลายคนได้เคยทำงานในตำแหน่งต่างๆ มานาน งานราชการก็มี งานส่วนตัวก็มี ตลอดจนได้ผ่านเหตุการณ์ต่างๆ ที่สำคัญของสังคมมาแล้วมาก หากสมาคมจะได้ส่งเสริมช่วยเหลือให้ความรู้ และประสบการณ์ของสมาชิกได้ถูกบันทึกลงเป็นตัวหนังสือและพิมพ์เอาไว้ หนังสือเหล่านั้นก็จะมีคุณค่าต่อสังคมมาก....”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 173-175)

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุ โดยชี้แนะการดำเนินการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผู้เขียนได้ใช้คำกริยา คือ “ประชุม” “ปรึกษา” “เสนอแนะ” เพื่ออธิบายถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติในการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุ และผู้เขียนยังชี้แนะว่าการตั้งสมาคมผู้สูงอายุที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ได้ต้องมี การปรึกษาหารือปัญหาต่างๆ เพื่อระดมแนวคิดในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเผยแพร่เพื่อให้ก่อประโยชน์แก่สังคม หากสมาคมผู้สูงอายุมีแนวทางปฏิบัติตามได้ดังกล่าวก็ย่อมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองได้ ไม่เป็นภาระแก่ลูกหลานและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุจึงจะเป็นสิ่งที่จะก่อประโยชน์โดยตรงต่อผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุนับเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่า เนื่องจากมีความรู้และประสบการณ์ในการใช้ชีวิตอย่างยาวนาน แม้ผู้สูงอายุจะเริ่มเข้าสู่วันที่ร่างกายเริ่มเสื่อมถอยลงแต่ก็สามารถทำช่วยเหลือและทำประโยชน์ให้กับบ้านเมืองได้

ตัวอย่างที่ 2

“...การขายอาหารในยามดึกนั้นก็ใช่ว่าจะดีของคนจำนวนไม่น้อยในนครหลวงกรุงเทพธนบุรี จึงควร**คุ้มครอง** และ**ส่งเสริม** เพราะคนที่เคยทำงานแต่เวลากลางคืนนั้น ถ้าหาอาชีพที่สุจริตไม่ได้ก็จะหันเข้าหาอาชีพพหุจริตได้ง่ายที่สุด นอกจากนั้นนครหลวงกรุงเทพธนบุรีสมัยนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปจากกรุงเทพและธนบุรีเมื่อสมัย 20 ปีมาแล้วอย่างมากมาย ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่ามีคนที่ต้องทำงานกลางคืนหรือเข้าเวรทำงานกลางคืน คนเหล่านี้เลิกงานหรือออกเเวรจากงานในยามดึก เมื่อกลับไปถึงบ้านก็จะมีคุณผู้หญิงนั่งรออุ่นอาหารวางไว้ให้รับประทานในตอนดึก แต่คนทางบ้านจะพากันหลับนอนกันหมดแล้ว ถ้าไม่ได้กินอะไรเลยท้องก็หิว ร้านขายอาหารหลังสองยามจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ที่ต้องทำงานและเลิกงานในตอนดึก เรียกได้ว่าเป็นของจำเป็นทีเดียว...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 18-19)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองอาชีพของประชาชน โดยผู้เขียนใช้คำกริยา “คุ้มครอง” และ “ส่งเสริม” เพื่อชี้แนะให้คณะปฏิวัติคุ้มครองผู้ประกอบการอาชีพขายอาหารยามค่ำคืน เนื่องจากการขายอาหารในช่วงเวลากลางคืนยังมีความจำเป็นต่อผู้ประกอบการอาชีพกลางคืน หากไม่มีร้านขายอาหารในตอนกลางคืนก็จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพของผู้ประกอบการชีพดังกล่าว และอาจส่งผลเสียต่อการทำงานทำให้การทำงานนั้นขาดประสิทธิภาพด้วย นอกจากนี้การห้ามไม่ให้ขายอาหารหลังเวลา 24 นาฬิกายังส่งผลกระทบโดยตรงต่อพ่อค้าแม่ค้าที่ผู้ประกอบการชีพสุจริตที่มีมีรายได้จากการขาย

อาหารอีกด้วย ซึ่งเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไปมีประชาชนทำงานกลางคืนเพิ่มมากขึ้น และอาหารยังเป็นปัจจัย 4 ที่มีความจำเป็นต่อชีวิตของมนุษย์เช่นเดิม คณะปฏิวัติจึงควรตระหนักถึงเหตุผลดังกล่าวและไม่ควรสั่งให้ยกเลิกการขายอาหารหลังเวลา 24 นาฬิกาเพื่อความเป็นอยู่และเพื่อปากท้องของประชาชน ประชาชน หากประชาชนหรือผู้ประกอบการค้าขายยามค่ำคืนได้รับการคุ้มครองจากคณะปฏิวัติให้สามารถค้าขายอาหารยามค่ำคืนได้ก็เท่ากับว่าเป็นการพัฒนาประเทศด้านสังคม ด้านสวัสดิการสังคมที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองอาชีพของประชาชน

4.1.2.2 การใช้ประโยค

การใช้ประโยคนับว่ามีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักในการเรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และผู้เขียนยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักไวยากรณ์ ความชัดเจนในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้การสื่อสารหรือการสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งไว้

ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้รูปแบบประโยคเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นสวัสดิการสังคม ดังนี้

4.1.2.2.1 การใช้ประโยคแสดงเจตนา

ประโยคแสดงเจตนา หมายถึง ประโยคที่สื่อถึงผู้รับสารโดยมีวัตถุประสงค์ให้ได้ทราบความคิดความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟังกระทำการใดอย่างหนึ่ง ประโยคแสดงเจตนาแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบ และประโยคบอกให้ทำ (นworรณ พันธ์เมธา. 2554: 297-298) การใช้ประโยคแสดงเจตนาจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกของตนเพื่อสื่อไปยังผู้อ่านได้ตามความต้องการของตน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องประโยคของนworรณ พันธ์เมธา (2554) มาวิเคราะห์การใช้ประโยคแสดงเจตนา โดยพบว่าประโยคที่ใช้มากที่สุด คือ ประโยคแจ้งให้ทราบและประโยคบอกให้ทำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...โรงแรมนั้นก็ควรจะมีสัญญาณบอกอันตรายจากไฟไหม้ให้คนที่มาพักที่โรงแรมได้รู้ตัวทันทันที เมื่อเกิดไฟไหม้ จะต้องมีสูบลดับเพลิงซึ่งจะต่อกับท่อน้ำได้ทันทีและมีเครื่องดับเพลิงเคมีติดอยู่บนทุกชั้นของโรงแรม...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 355)

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคมในประเด็นเกี่ยวกับสวัสดิภาพของประชาชน โดยแสดงผ่านการใช้ประโยคเจตนาแจ้งให้ทราบเพื่อชี้แนะเจ้าของกิจการโรงแรมเกี่ยวกับมาตรการป้องกันอันตรายเมื่อเกิดไฟไหม้ จากรูปประโยค “**โรงแรมนั้นก็ควรจะมีสัญญาณบอกอันตรายจากไฟไหม้ให้คนที่มาพักที่โรงแรมได้รู้ตัวทันทั่วทั้งที่**” การใช้ประโยคแสดงเจตนาชี้แนะนี้เพื่อให้เจ้าของกิจการตระหนักและคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้เข้าพัก ด้วยการสร้างมาตรการรักษาความปลอดภัยจากอัคคีภัยให้รัดกุมมากขึ้น หากเกิดเหตุการณ์เพลิงไหม้ก็อาจช่วยบรรเทาความเสียหายได้บ้างไม่มากก็น้อย ซึ่งมาตรการรักษาความปลอดภัยจึงเป็นเรื่องของเจ้าของกิจการรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามาดูแลรับผิดชอบเพื่อความปลอดภัยของประชาชน หากสถานที่ต่างๆมีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยในเรื่องอัคคีภัยที่รัดกุมแล้วก็ถือเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชน

ตัวอย่างที่ 2

“...ประตูห้องต่าง ๆ ในโรงแรมนั้นจะต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ หากเกิดเพลิงไหม้ในห้องใดห้องหนึ่งแล้วก็อาจปิดประตูนั้นกันไฟไว้มิให้ลุกลามไปยังห้องอื่นได้...”

(สยามรัฐ น.5 ล.7.2516: 355)

จากเหตุการณ์ไฟไหม้โรงแรมทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ผู้เขียนจึงเสนอแนวทางป้องกันมิให้เกิดความเสียหายจากไฟไหม้ ซึ่งจัดว่าเป็นการนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านสังคมในประเด็นเกี่ยวกับสวัสดิภาพของประชาชน โดยแสดงผ่านการใช้ประโยคเจตนาในบอกให้ทำ เพื่อสื่อถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างหรือเจ้าของกิจการโรงแรมได้นำไปปฏิบัติ ดังประโยค “**ประตูห้องต่าง ๆ ในโรงแรมนั้นจะต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ**” ผู้เขียนมีเจตนาให้เจ้าของกิจการโรงแรมคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เข้าพักเป็นอันดับแรก โดยเริ่มจากวัสดุที่ใช้ทำประตูก็ต้องใช้วัสดุที่ทนไฟ เพราะหากเกิดไฟไหม้แล้วก็จะไม่ไหม้ลุกลามไปถึงห้องอื่น ซึ่งเป็นการสร้างความปลอดภัยได้ในระดับหนึ่งและอาจจะไม่เกิดความสูญเสียที่รุนแรงดังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น

4.1.2.2.2 การใช้ประโยคความรวม

การศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าประโยคความรวมที่สื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสวัสดิการสังคมมีดังต่อไปนี้

“...ถ้าสมาคมนั้นจะใช้ความเป็นผู้สูงอายุของสมาชิกให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมแล้วก็น่าจะเป็นประโยชน์ได้มาก เพราะผู้สูงอายุนั้นได้ผ่านชีวิตมานาน จึงมีทั้งความรู้และประสบการณ์ต่างๆ อันมีคุณค่าสูง ซึ่งควรจะได้นำส่งต่อให้คนรุ่นหลัง....”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 173-175)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุ โดยนำเสนอผ่านการใช้ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล ในรูปประโยคส่วนแรกแสดงถึงผลของการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุจะเกิดประโยชน์ได้มาก ต้องใช้ความเป็นผู้สูงอายุให้เป็นประโยชน์ ซึ่งเชื่อมโยงสู่สาเหตุที่ปรากฏจากรูปประโยคในส่วนหลังคำเชื่อม “เพราะ” คือ สมาคมผู้สูงอายุที่ตั้งขึ้นจะเกิดประโยชน์ได้ต้องมาจากผู้สูงอายุที่มีทั้งความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ได้ให้คนรุ่นหลังเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุ ดังนั้นการจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุจะเกิดประโยชน์ต่อสังคมได้มากหากผู้สูงอายุได้ใช้ความสูงอายุก่อนที่มากด้วยความรู้และประสบการณ์มาถ่ายทอดเป็นวิทยาทานให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้เรื่องราวจากผู้สูงอายุเหล่านั้น หากประชาชนคนรุ่นหลังได้เรียนรู้ชีวิตและประสบการณ์จากผู้สูงอายุแล้วก็อาจได้ข้อคิดและเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นเพื่อนำมาเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้

4.1.2.3 การใช้สำนวน

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจะเข้ให้ว่ายน้ำ รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 1227)

จากการศึกษาการใช้สำนวนที่พบในแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่ามีการใช้สำนวน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาหรือแนวคิดของผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นการสรุปประเด็นของเรื่องราวให้มีความชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น ดังนี้

“...เรื่องไฟไหม้ที่โรงแรมอิมพีเรียลที่ซอยร่วมฤดี เมื่อเช้ามืดวันที่ 20 เดือนนี้เป็นเรื่องที่เข้าฟังเพยกว่าถั่วจะสุก งาก็ไหม้ โดยแท้ งามที่ไหม้ไปในคราวนี้ก็คือชีวิตมนุษย์ 24 ชีวิต เป็นชีวิตของชาวอาหรับ ชาวอเมริกัน ชาวญี่ปุ่น ชาวจีน ชาวออสเตรเลีย และชาวไทย และถั่วที่ยังไม่สุกในเรื่องนี้ก็คือ ระบบการป้องกันอันตรายจากไฟไหม้ในโรงแรมและสิ่งก่อสร้างที่เป็นตึกหลายชั้นในเมืองไทย เพราะระบบนี้ยังไม่พร้อมหรือถูกเพิกเฉยเสียไม่นำพาหรือเพราะไม่มีผู้ใดคอยบังคับให้การเป็นไปตามกฎหมาย ผู้คนจึงต้องล้มตายในไฟมาแล้วครั้งนี้เป็นจำนวนยี่สิบกว่าคน และอาจต้องล้มตายต่อไปอีกมากน้อยเท่าไรก็ไม่มีใครคาดคะเนได้...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 354)

ผู้เขียนใช้สำนวน “กว่าถั่วจะสุกกากั้ใหม่” มีหมายความว่า กว่าจะได้ผลดังประสงค์ก็ต้องเสียอย่างใดอย่างหนึ่งไป ดุจเอาถั่วกับงามาคั่วพร้อมกัน กว่าจะคั่วถั่วจนสุกกากั้ใหม่หมดไปก่อน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 84) การใช้สำนวนดังกล่าวเพื่อแสดงถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ในประเด็นสวัสดิภาพของประชาชน โดยเปรียบเทียบเหตุการณ์เพลิงไหม้ที่โรงแรมแห่งหนึ่ง ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมากกับระบบการป้องกันอันตรายจากอัคคีภัย โดยผู้เขียนมีความมุ่งหมายให้เห็นความสำคัญของระบบการป้องกันอัคคีภัยที่ต้องเตรียมความพร้อมอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังต้องมีการตรวจสอบและรักษามาตรฐานด้านความปลอดภัยของโรงแรมหรือสิ่งก่อสร้างที่เป็นตึกสูง หากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับระบบการป้องกันอัคคีภัยให้มีมาตรฐานและตรวจสอบให้ใช้งานได้อยู่เสมอก็ย่อมเป็นการยกระดับความปลอดภัยในชีวิตของประชาชนให้มีความมาตรฐานมากขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เคยเป็นอยู่

การใช้สำนวนเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม พบการใช้สำนวนที่คงรูปและมีความหมายเดิม โดยการใช้สำนวนนั้นมีลักษณะเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเนื้อหาหรือแนวคิดของผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นการสรุปประเด็นของเนื้อหาให้มีความชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น

4.1.3 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม จะต้องมีเนื้อความที่สื่อถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับการรักษาศิลปะ วรรณคดี ประเพณีของท้องถิ่นและประเทศชาติ เป็นต้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยการใช้คำ คือ การใช้วิเศษณ์ การใช้ประโยค คือ ประโยคแสดงเจตนา และการใช้ภาพพจน์ คือ การใช้คำถามเชิงวาทิลปี่ ดังนี้

4.1.3.1 การใช้คำ

การใช้คำในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศในด้านสังคม ผู้วิจัยพิจารณาการเลือกใช้คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ซึ่งการเลือกใช้ถ้อยคำนั้นมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อความหมายหรือใช้แทนความคิดเพื่อสื่อถึงผู้อ่านได้ตามความประสงค์ของผู้เขียน การสื่อสารจะมีสัมฤทธิ์ผลหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการใช้คำเป็นเบื้องต้น จากการวิจัยพบว่าบทความประจำ “สยามรัฐ

หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในหลายลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การใช้คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ หมายถึง คำที่ใช้ประกอบคำอื่นให้มีเนื้อความแปลกออกไป (อุบทิศศิลปสาร. 2544: 87) จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำวิเศษณ์เพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ในระยะกว่าปีมานี้วัฒนธรรมของไทยได้มีวัฒนธรรมของฝรั่งเข้ามากระทบอย่างแรง การถูกกระทบอย่างแรงนั้นอาจทำให้วัฒนธรรมของไทยต้องสูญไปถ้าหากว่าวัฒนธรรมของเราไม่แข็งแรง แต่วัฒนธรรมของเราแข็งแรง เมื่อถูกกระทบจึงไม่สูญแต่ก็จำต้องเปลี่ยนรูปไปบ้าง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6.2516: 134)

ผู้เขียนใช้คำวิเศษณ์ ในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ในประเด็นเรื่อง วัฒนธรรมไทย ซึ่งคำวิเศษณ์ที่ใช้คือ “แรง” เพื่อขยายความเรื่องผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยว่ามีผลกระทบมากและผลกระทบดังกล่าวอาจส่งผลให้วัฒนธรรมไทยของเราต้องสูญสิ้นไป นอกจากนี้ผู้เขียนใช้คำวิเศษณ์ “แข็งแรง” เพื่อขยายความสภาพของวัฒนธรรมไทยที่มีความมั่นคง แข็งแรง จึงเป็นเหตุทำให้วัฒนธรรมไทยยังคงอยู่ถึงแม้จะได้รับผลกระทบจากวัฒนธรรมต่างชาติก็ตาม การนำเสนอแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมไทยในขณะนั้นยังทรงคุณค่า มีความมั่นคง แข็งแรงและดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติ ซึ่งวัฒนธรรมไทยสามารถปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยได้แต่ยังคงดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

4.1.3.2 การใช้ประโยค

การใช้ประโยคนับว่ามีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักถึงการเรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และผู้เขียนยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักไวยากรณ์ ความชัดเจนในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้การสื่อสารหรือการสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งใจ

ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้รูปแบบประโยคเพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

การใช้ประโยคแสดงเจตนา

ประโยคแสดงเจตนา หมายถึง ประโยคที่สื่อถึงผู้รับสารโดยมีวัตถุประสงค์ให้ได้ทราบ ความคิดความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟังกระทำการใดอย่างหนึ่ง ประโยคแสดงเจตนาแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบและประโยคบอกให้ทำ (นพวรรณ พันธุเมธา. 2554: 297-298) การใช้ประโยคแสดงเจตนา จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกของตนเพื่อสื่อไปยังผู้อ่านได้ตามความต้องการของตน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...ถ้าที่จังหวัดปราจีนมีหน่วยศิลปากรและมีเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรอยู่ที่นี่ เรื่องวุ่นวายนี้ก็คงไม่เกิด เพราะทางฝ่ายบ้านเมืองก็คงจะรู้จักเจ้าหน้าที่กรมศิลปากร และถ้าหากมีพิพาทอยู่ที่นี่ คนจังหวัดปราจีนบุรีก็คงจะไม่ว่าอะไร ในเมื่อกรมศิลปากรจะได้นำพระพุทธรูปไปไว้ที่นี่ เพราะพระพุทธรูปยังหน้าอยู่ในจังหวัด แต่เพราะเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรอยู่ถึงฉะเชิงเทรา และที่ฉะเชิงเทรานั้นเองก็ไม่มีพิพาท เจ้าหน้าที่กรมศิลปากรจึงต้องนำเอาพระพุทธรูปออกนอกจังหวัด ทำให้ฝ่ายบ้านเมืองปราจีนบุรีเดือดร้อน เพราะเกรงว่าจะไม่ดัง และเมื่อนำเอาพระพุทธรูปมาฉะเชิงเทราแล้ว ก็ยังเก็บไว้ที่บ้านเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรเสียความเข้าใจผิดความวุ่นวายเกิดขึ้น สำหรับพระพุทธรูปองค์นี้ผมใคร่ขอเสนอให้กรมศิลปากรนำเข้ามาเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑสถานกรุงเทพฯ เสียก่อน ต่อเมื่อมีงบประมาณสร้างพิพิธภัณฑที่ปราจีนบุรีแล้วจึงค่อยส่งกลับออกไป ทำอย่างนี้ได้จะปลอดภัยที่สุด...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8 .2516: 201- 202)

ผู้เขียนเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม ซึ่งนำเสนอผ่านการใช้ประโยคแสดงเจตนาบอกให้ทำ ดังนี้ “...ผมใคร่ขอเสนอให้กรมศิลปากรนำเข้ามาเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑสถานกรุงเทพฯ เสียก่อน ต่อเมื่อมีงบประมาณสร้างพิพิธภัณฑที่ปราจีนบุรีแล้วจึงค่อยส่งกลับออกไป ทำอย่างนี้ได้จะปลอดภัยที่สุด...” โดยเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในการเก็บรักษาพระพุทธรูปโบราณที่ขุดได้ในจังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากพระพุทธรูปโบราณที่ขุดได้นั้น

นับเป็นสมบัติของชาติ ควรได้รับการรักษาไว้อย่างดีในพิพิธภัณฑ์เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาและชื่นชม ดังนั้นผู้เขียนจึงเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยชี้แนะให้นำพระพุทธรูปไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์สถานกรุงเทพฯ เพราะจะมีความปลอดภัยมากกว่าการนำไปไว้ยังสถานที่อื่นที่ไม่ใช่พิพิธภัณฑ์ ซึ่งพิพิธภัณฑ์ถือเป็นสถานที่เก็บรักษาและมีเจ้าหน้าที่ของกรมศิลปากรทำหน้าที่ดูแลรักษาโบราณวัตถุของชาติอย่างแท้จริง

ตัวอย่างที่ 2

“...ใจผมเองผมจึงเห็นว่าการตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ของกรมศิลปากรในภาคต่างๆ นั้นไม่ควรจะตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ศิลปะภาคกลาง แต่ควรจะตั้งขึ้นเพื่อศึกษาและรักษานาฏศิลป์ของภาคต่างๆ เอาไว้ให้ได้ เช่น โรงเรียนนาฏศิลป์ภาคใต้ก็ควรจะสอนโนราและสอนหนังตลุง หาดูโนราและครูหนังตลุง มาสอน เมื่อศึกษาได้และรักษาไว้ได้แล้วจึงค่อยแลกเปลี่ยนศิลปกันระหว่างภาคนั้นๆ กับภาคกลางในภายหลัง การเผยแพร่นาฏศิลป์ภาคกลาง คือโขนละครในภาคอื่นนั้นจะมีผลเพียงสองทางเท่านั้น คือ มีคนนิยมหรือไม่มีคนนิยม ซึ่งเป็นผลเสียทั้งสองทาง ไม่มีทางที่จะดีได้ เพราะถ้ามีคนนิยมนาฏศิลป์ภาคกลางขึ้นมา นาฏศิลป์ของภาคนั้นแท้ๆ ก็ต้องสูญ เช่นในภาคใต้ถ้าคนนิยมดูโขนละครขึ้นมาจริงๆ โนราก็ตกต้องสูญ ซึ่งจะน่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง แต่ถ้าคนไม่นิยมนาฏศิลป์ภาคกลางแล้ว การที่กรมศิลปากรไปตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ขึ้นในภาคนั้นๆ ก็จะเป็นเรื่องเสียเงินเสียแรง และเสียใจโดยเปล่าประโยชน์...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 195-196)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม โดยนำเสนอผ่านประโยคแสดงเจตนาบอกให้ทำ ดังนี้ “...ใจผมเองผมจึงเห็นว่าการตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ของกรมศิลปากรในภาคต่างๆ นั้นไม่ควรจะตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ศิลปะภาคกลาง แต่ควรจะตั้งขึ้นเพื่อศึกษาและรักษานาฏศิลป์ของภาคต่างๆ เอาไว้ให้ได้...” ซึ่งมีความมุ่งหมายเพื่อชี้แนะกรมศิลปากรในเรื่องการจัดตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ ผู้เขียนแสดงแนวคิดของตนว่าการจัดตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ในภาคต่างๆ ของประเทศไทยนั้นควรจัดตั้งเพื่อการศึกษาและรักษานาฏศิลป์ของภาคต่างๆ ไว้ มิใช่ตั้งเพื่อเผยแพร่ศิลปะของภาคกลาง ทั้งนี้ประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศที่มีศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายและมีความแตกต่างกันในแต่ละภาค ซึ่งควรอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเหล่านั้นไว้ให้คงอยู่ในท้องถิ่นและประเทศชาติ การที่กรมศิลปากรจะตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์เพื่อเผยแพร่ศิลปะของภาคกลางเพียงอย่างเดียวจึงเป็นสิ่งที่ไม่สมควร หากกรมศิลปากรต้องการจัดตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ในแต่ละภาคก็ควรให้ความสำคัญและรักษานาฏศิลป์ของภาคนั้นๆ ให้ดีเสียก่อน จากนั้นจึงค่อยแลกเปลี่ยนไปยังภาคอื่นๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ไปยังประชาชนในภาคอื่นๆ ต่อไป

4.1.3.3 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ (figure of speech) คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความคิด ความเข้าใจให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 867) กล่าวได้ว่าการใช้ภาพพจน์ จึงเป็นการใช้สำนวนภาษารูปแบบหนึ่ง เกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ และมักใช้ความเปรียบซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 มีดังนี้

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ คือ การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพื่อเร้าความรู้สึกนึกคิด บางประการ มักเป็นประโยคคำถามลอยๆ ที่มีเจตนาเพื่อแจ้งให้ผู้ฟังทราบมากกว่าการต้องการคำตอบที่แท้จริง เนื่องจากผู้ที่ถามมีคำตอบที่ต้องการแล้ว แต่ถามขึ้นเพื่อต้องการเน้นย้ำหรือชักนำความคิดบางอย่าง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2539: 109) ซึ่งจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ถ้าศิลปะและวัฒนธรรมของไทยนั้นหมดคุณค่าสำหรับคนไทย ไม่จำเป็นสำหรับคนไทย เหมือนกับลมหายใจเข้าออก ไม่เป็นเครื่องจรรโลง จรุงตา และจรรโลงใจอย่างแท้จริง แต่มีไว้เพียงสำหรับבודคนอื่น เหมือนกับชุดรับแขกซึ่งนานๆ จะได้ใช้สักทีแล้ว เราก็จะรักษามันไว้ทำไมให้เสียเงินเสียทองโดยเปล่าประโยชน์ ถ้าเราปลูกคนไทยให้รู้สึกคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ โดยปราศจากม่านหลังของฝรั่ง หรือของญี่ปุ่นมาขับให้เด่นขึ้นแล้ว เราก็จะมามัวเสียเวลาปลูกหรือชี้ชวนให้ความดีความงามกันต่อไปทำไม ปล่อยให้ศิลปและวัฒนธรรมบางอย่างที่ยังคงเหลืออยู่ทำหน้าที่อันแท้จริงของมันที่ยังพลอยเหลืออยู่บ้างต่อไปจะมีดีกว่าหรือ?...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.5.2516: 206-207)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ คือ “...เราก็จะมามัวเสียเวลาปลูกหรือชี้ชวนให้ความดีความงามกันต่อไปทำไม ปล่อยให้ศิลปและวัฒนธรรมบางอย่างที่ยังคงเหลืออยู่ทำหน้าที่อันแท้จริงของมันที่ยังพลอยเหลืออยู่บ้างต่อไปจะมีดีกว่าหรือ?...” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้ให้ประชาชนทั่วไปเห็นถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง มิใช่เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมเพียงแค่ประโยชน์เพื่อแสดงต่อชาวต่างชาติเท่านั้น ผู้เขียนจึงใช้ประโยคคำถามเชิง

วาทศิลป์เพื่อให้ผู้อ่านได้ขบคิดถึงความสำคัญที่แท้จริงของศิลปวัฒนธรรมไทย และกระตุ้นให้คนไทย หวงแหนและภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมไทย หากชาวไทยได้ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงของ ศิลปวัฒนธรรมไทยก็ย่อมมีส่วนสำคัญในการช่วยกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเหล่านั้นให้คงอยู่คู่ชาติ ไทยสืบไป

4.1.4 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านศาสนา

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้าน ศาสนา จะต้องมีความที่สื่อถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่ง ที่เกิดขึ้นในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับกิจของพระสงฆ์ที่มีบทบาทสำคัญต่อสังคมและมีบทบาทที่สำคัญ ในการทำนุบำรุงพุทธศาสนา เป็นต้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิด การพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านศาสนา ประกอบด้วย การใช้คำ คือ การใช้คำศัพท์ทาง พระพุทธศาสนา การใช้ประโยค คือ การใช้ประโยคแสดงเจตนา และการใช้ภาพพจน์ คือ การใช้ ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ ดังนี้

4.1.4.1 การใช้คำ

การใช้คำในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านสังคม ผู้วิจัย พิจารณาการเลือกใช้คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ซึ่งการเลือกใช้ ถ้อยคำนั้นมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อความหมายหรือใช้ แทนความคิดเพื่อสื่อถึงผู้อ่านได้ตามความประสงค์ของผู้เขียน การสื่อสารจะมีสัมฤทธิ์ผล หรือไม่ เพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการใช้คำเป็นเบื้องต้น จากการวิจัยพบว่าบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในหลายลักษณะ ดัง รายละเอียดต่อไปนี้

การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา

การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ การใช้คำศัพท์ที่สื่อความหมายเฉพาะทาง พระพุทธศาสนา เพื่ออธิบายขยายความให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่ง หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นับเป็นบุคคลที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมากจนเป็นที่ยอมรับของสังคมว่า เป็นตัวอย่างบุคคลที่ยึดหลักธรรมทางศาสนามาปรับใช้ในการดำรงอยู่ชีวิตท่ามกลางความ เปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ และเป็นที่ประจักษ์ชัดว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5”

นั้น หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้ใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนามาสอดแทรกเพื่อสื่อแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นด้านศาสนา ดังนี้

“...ท่านให้ผู้ติดตามที่รักษานั้นจำศีลภาวนาทำให้บริสุทธิ์และตั้งมั่นอยู่ในไตรสรณคมน์โดยตลอด ผู้ที่ยึดเอา**พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์** เป็นสรณะอันแท้จริงนั้น ย่อมไม่ประพฤติกาย**ทุจริต** **มโนทุจริต**และ**วจีทุจริต** เมื่อการสูบผืนเป็นความชั่วอย่างหนึ่ง ความตั้งมั่นใน**ไตรสรณคมน์**จึงได้ผลในการรักษาโรคติดผืนอย่างศักดิ์สิทธิ์ ได้ผลจริงจริงยิ่งกว่าวิธีอื่นหรือยาอื่น...”

(สยามรัฐ น.5. 2516: 188)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ “ศีล” “ภาวนา” “ไตรสรณคมน์” “พระพุทธ” “พระธรรม” “พระสงฆ์” “กายทุจริต” “มโนทุจริต” และ “วจีทุจริต” ซึ่งการใช้คำศัพท์ดังกล่าวเป็นการชี้แนะวิธีการรักษาผู้ติดผืนหรือผู้ติดยาเสพติดด้วยวิธีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาช่วยรักษา คือ การตั้งมั่นจำศีลภาวนาและตั้งมั่นอยู่ในไตรสรณคมน์ และยึดคุณพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่ตั้งหรือเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ หากกระทำการดังกล่าวได้ก็ย่อมไม่ประพฤติกายทุจริต มโนทุจริตและวจีทุจริต หลีกเลียงจากการทำความชั่วต่างๆ เมื่อบุคคลนั้นเห็นว่าการใช้ยาเสพติดคือความชั่วแล้วก็ย่อมไม่ประพฤติชั่วเช่นนั้น ดังนั้นการระลึกถึงหรือตั้งมั่นในพระรัตนตรัยจึงเป็นยารักษาที่สำคัญที่ทำให้บุคคลหลุดพ้นจากการทำชั่ว การนำเสนอแนวคิดดังกล่าวนี้เป็นแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นเกี่ยวกับศาสนาที่มุ่งเน้นถึงกิจของพระสงฆ์ เพื่อแก้ไขปัญหาของผู้ติดยาเสพติด โดยใช้พระรัตนตรัยเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการช่วยเหลือรักษา บำบัดผู้ติดยาเสพติด และการใช้ธรรมะหรือหลักธรรมทางพุทธศาสนาให้เข้ามามีส่วนช่วยเยียวยาในด้านจิตใจของผู้ติดยาเสพติดอีกด้วย

4.1.4.2 การใช้ประโยค

การใช้ประโยคนับว่ามีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักในการเรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และผู้เขียนยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักไวยากรณ์ ความชัดเจนในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้การสื่อสารหรือการสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งไว้

ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้รูปแบบประโยคเพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นด้านศาสนา ดังนี้

การใช้ประโยคแสดงเจตนา

ประโยคแสดงเจตนา หมายถึง ประโยคที่สื่อถึงผู้รับสารโดยมีวัตถุประสงค์ให้ได้ทราบ ความคิดความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟัง กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคแสดงเจตนาแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบและประโยคบอกให้ทำ (นวรพรรณ พันธุมธนา. 2554: 297-298) .การใช้ประโยคแสดงเจตนา จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกของตนเพื่อสื่อไปยังผู้อ่านได้ตามความต้องการของตน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องประโยคของนวรพรรณ พันธุมธนา (2554) มาวิเคราะห์ การใช้ประโยคแสดงเจตนา โดยพบว่าประโยคที่ใช้มากที่สุด คือ ประโยคบอกให้ทำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...ในที่นี้จึงใคร่ขอทำตัวเป็นปากเสียงแทนเต่า **ขอร้องต่อท่านผู้ใจบุญทั้งหลายว่า ถ้าหากว่า ท่านต้องการจะช่วยชีวิตเต่าแล้วไซ้** ขอได้โปรดอย่านำเต่าไปปล่อยในวัดเบญจมบพิตร วัดเทพศิรินทร์และวัดบวรนิเวศ เพราะประชากรเต่าในสามวัดนี้แออัดยัดเยียดเต็มทีจนอยู่ไม่เป็นสุขถึงกับต้องล้มตายลงทุกวันแล้ว...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 368)

จากตัวอย่างผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านศาสนา ในประเด็นที่เกี่ยวกับการทำบุญ โดยใช้ประโยคที่มีเจตนาขอร้อง จากประโยค “**ขอร้องต่อท่านผู้ใจบุญ...**” โดยมีเจตนาเพื่อขอร้องให้ผู้ที่มีประสงค์จะทำบุญหรือมีความต้องการช่วยเหลือเต่าให้นำเต่าไปปล่อยยังสถานที่อื่นที่มีใช้วัด โดยเฉพาะวัดเบญจมบพิตร วัดเทพศิรินทร์และวัดบวรนิเวศ เพราะวัดเหล่านี้มีเต่าอยู่กันอย่างแออัด และได้ล้มตายเป็นจำนวนมาก ซึ่งพุทธศาสนิกชนที่ต้องการทำบุญด้วยการปล่อยเต่านั้นควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิตของเต่าด้วยว่าเมื่อปล่อยแล้วจะมีชีวิตอยู่รอด ไม่บาดเจ็บหรือล้มตาย หากประชาชนเข้าใจในเรื่องการทำบุญที่ถูกต้อก็ย่อมส่งผลดีต่อผู้ทำบุญนั่นเอง มิใช่ทำบุญด้วยการปล่อยเต่าแล้วเป็นเหตุให้เต่าตายในภายหลังจึงเป็นเหมือนการทำบาปมากกว่าทำบุญ นอกจากการทำบุญด้วยวิธีการปล่อยเต่าในสถานที่ที่เหมาะสมจะทำให้ผู้ปล่อยได้บุญตามความเชื่อแล้วยังเป็นการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมของวัดและรักษาสมดุลทางธรรมชาติอีกด้วย และการที่ผู้เขียนชี้แนะในประเด็นการทำบุญให้ถูกต้องนั้นย่อมมีจุดมุ่งหมายให้พุทธศาสนิกชนตระหนักในการทำบุญและมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการทำบุญ จึงถือว่าเป็นการพัฒนาประเทศ ด้านศาสนา ในประเด็นที่เกี่ยวกับการทำบุญด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 2

“...ถ้าอยากจะทำบุญให้ได้ ก็**ขอได้โปรด**นำเต่าไปปล่อยยังวัดไกลๆ ซึ่งไม่มีเต่าหรืออาจมีเต่าแต่น้อย ทางดีที่สุคนธ์**อย่า**ซื้อเต่าปล่อยจะเป็นบุญกุศลอันมหาศาล **ขอได้โปรด**เห็นใจเต่าด้วยเถิดครับ...”

(สยามรัฐ น.5 ล.9.2516: 368)

ผู้เขียนใช้ประโยคแสดงเจตนาบอกให้ทำ เพื่อเน้นย้ำถึงแนวทางแก้ไขปัญหาในเรื่องการทำบุญด้วยการปล่อยเต่า คือ “ทางดีที่สุคนธ์**อย่า**ซื้อเต่าปล่อยจะเป็นบุญกุศลอันมหาศาล” จากรูปประโยคใช้คำว่า “อย่า” เพื่อเตือนประชาชนที่จะทำบุญด้วยการปล่อยเต่าว่าอาจเป็นการทำบุญที่ไม่เหมาะสมเพราะการปล่อยเต่าให้อยู่ในสถานที่ที่ไม่เหมาะสมก็อาจทำให้เต่าตายได้ และผู้เขียนใช้ประโยคแสดงเจตนาขอร้อง คือ “...**ขอได้โปรด**นำเต่าไปปล่อยยังวัดไกลๆ...” และ “...**ขอได้โปรด**เห็นใจเต่าด้วยเถิดครับ...” การใช้รูปประโยคดังกล่าวมีความมุ่งหวังให้อ่านมีความตระหนักในเรื่องการทำบุญด้วยการปล่อยเต่า หากประชาชนไม่ทำบุญด้วยการปล่อยเต่าแล้วก็จะเป็นการแก้ไขปัญหาดังตรงจุด ดังนั้นแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นเกี่ยวกับศาสนาแนวคิดนี้จึงชี้แนะให้ประชาชนตระหนักในเรื่องการทำบุญให้ได้บุญกุศลอย่างแท้จริงโดยไม่เบียดเบียนชีวิตของสัตว์อื่นและผู้เขียนมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการทำบุญให้มีความเหมาะสม

4.1.4.3 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ (figure of speech) คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิภาพต่อความคิด ความเข้าใจให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 867) กล่าวได้ว่าการใช้ภาพพจน์ จึงเป็นการใช้สำนวนภาษารูปแบบหนึ่งเกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ และมักใช้ความเปรียบซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในแนวคิดการพัฒนา ด้านศาสนา มีดังนี้

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ คือ การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพื่อเร้าความรู้สึกนึกคิดบางประการ มักเป็นประโยคคำถามลอยๆ ที่มีเจตนาเพื่อแจ้งให้ผู้ฟังทราบมากกว่าการต้องการคำตอบที่แท้จริง เนื่องจากผู้ที่ถามมีคำตอบที่ต้องการแล้ว แต่ถามขึ้นเพื่อต้องการเน้นย้ำหรือชี้แจงความคิดบางอย่าง (ราชบัณฑิตยสถาน.2539: 109) ซึ่งจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นศาสนา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ในปัจจุบันสงฆ์มีสิทธิ์มีอำนาจที่จะปกครองสงฆ์ เมื่อการปกครองสงฆ์เฉื่อยชา และเฉยเมยแม้แต่เห็นแก่หน้าของบุคคล เห็นแก่ชื่อของวัดหรือของนิิกายและในบางกรณีก็เห็นแก่อำิสเช่นนี้**จะให้หนังสือพิมพ์เป็นผู้ตั้งอธิกรณ์ปราบอสังขีเช่นนั้นหรือ?** โปรดสังเกตว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติปาราชิกนั้นจะกลับเข้ามาบวชในพระศาสนาอีกไม่ได้ แต่สงฆ์ก็ไม่ต้องสึกเพราะปฏิบัติผิดประกาศห้ามของคณะสงฆ์เล่ม 24 หน้า 720 เท่านั้นเอง เมื่อทางสงฆ์ได้เอาเรื่องจริงจังกับสงฆ์แล้วทางพระวินัยและสึกให้เสียเพื่อชื่อความร่ำคาญเช่นนี้ สงฆ์แกวก็เพียงแต่ลาสมณเพศไปโดยมิได้มีผิดทางพระวินัยและอาจบวชอีกเมื่อไรก็ได้

(สยามรัฐ น.5 ล.7.2516: 385-386)

สืบเนื่องจากปัญหาของพระสงฆ์ที่อาบัติเพราะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพระ ทำให้เกิดความมัวหมองกับพระพุทธศาสนา แต่การดำเนินการทางพระวินัยของพระสงฆ์ที่ปกครองกันเองนั้นล่าช้า จึงเป็นเหตุให้หนังสือพิมพ์ที่เป็นสื่อสาธารณะและมีอิทธิพลต่อสังคมในวงกว้างได้ลงข่าวเปิดเผยการพฤติกรรมของพระรูปนั้น จนทำให้ทางคณะปกครองของสงฆ์ได้ออกมาลงโทษทางพระวินัย ตัดสินให้พระรูปนั้นสึกออกไป ซึ่งผู้เขียนใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ คือ “...**จะให้หนังสือพิมพ์เป็นผู้ตั้งอธิกรณ์ปราบอสังขีเช่นนั้นหรือ?**...” มีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อถึงผู้มีอำนาจในการปกครองพระสงฆ์และกระตุ้นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปกครองพระสงฆ์ได้ทำงานอย่างจริงจัง ไม่เห็นแก่ชื่อเสียงของวัดหรือของบุคคลต่างๆ เพราะผู้ที่คอยอาศัยผ้าเหลืองบังหน้าในการประพฤติมิชอบยังมีอีกเป็นจำนวนมาก เมื่อการปกครองของสงฆ์ดำเนินการอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม เด็ดขาดก็เปรียบกับการพัฒนา ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้ดำรงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์และมีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

4.2 ภาษาในการนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง

แนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่าแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครองมี 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ แนวคิดการพัฒนาด้านหลักการประชาธิปไตย แนวคิดการพัฒนาด้านการบริหารงานของรัฐบาล และแนวคิดการพัฒนาด้านนโยบายการปกครองภายในประเทศและนโยบายด้านการต่างประเทศ โดยผู้เขียนได้เสนอแนวคิดสำคัญเพื่อพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยด้วยการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยให้สมบูรณ์เข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ในอนาคตต่อไป แนวคิดด้านการบริหารงานของรัฐบาลและนโยบายการปกครองภายในประเทศและนโยบายด้านการต่างประเทศพบว่า ผู้เขียนได้เสนอแนะ

แนวทางการบริหารราชการให้ขับเคลื่อนตัวไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวทางข้อเสนอต่างๆ ของผู้เขียนล้วนตั้งอยู่บนพื้นฐานตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้ภาษาโดยนำเสนอผลการวิเคราะห์แยกเป็นประเด็น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.2.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านหลักการประชาธิปไตย

4.2.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านการบริหารงานของรัฐบาล

4.2.3 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านนโยบายการปกครองภายในประเทศและต่างประเทศ

4.2.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านหลักการประชาธิปไตย

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นหลักการประชาธิปไตย จะต้องมีความที่สื่อถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มีลักษณะครอบคลุมถึงหรือสื่อให้เห็นถึงแนวคิดด้านความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพ การเลือกตั้ง รัฐบาล การปกครองด้วยเสียงข้างมาก รัฐธรรมนูญ การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นหลักการประชาธิปไตย ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ คือ การใช้คำนาม คำกริยาและคำภาษาต่างประเทศ ด้านการใช้ประโยค คือ การใช้ประโยคแสดงเจตนาและประโยคความรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1.1.1 การใช้คำ

การใช้คำในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชมีการเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ผู้วิจัยพิจารณาการเลือกใช้คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ซึ่งการเลือกใช้ถ้อยคำนั้นมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อความหมายหรือใช้แทนความคิดเพื่อสื่อถึงผู้อ่านได้ตามความประสงค์ของผู้เขียน การสื่อสารจะมีสัมฤทธิ์ผล หรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการใช้คำเป็นเบื้องต้น จากการวิจัยพบว่าบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในหลายลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1.1.1 การใช้คำนาม

คำนาม คือ คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น (อุปกิตศิลปสาร. 2544: 70) ผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้คำนามที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ที่พบในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ดังนี้

“...การยอมรับในสิ่งที่ผิดพลาดไปแล้วในอดีตนั้นเป็นการกระทำที่ชอบ และเมื่อได้ผิดพลาดไปแล้ว จะถือว่าความผิดพลาดนั้นเป็นบทเรียนและเริ่มต้นกันใหม่ก็ยังเป็นการกระทำที่ชอบ ข้อสำคัญนั้นจึงอยู่ที่ว่าจะเริ่มต้นกันใหม่แบบใด ถ้าเริ่มต้นกันใหม่แต่เพียงผิวเผินภายนอกแล้ว การริเริ่มนั้นก็ย่อมจะไร้ผล แต่ถ้าเริ่มต้นกันใหม่ในขั้นพื้นฐาน ตั้งคุณค่าขึ้นใหม่ในเมืองไทยให้เป็นประชาธิปไตย ฝึกคนให้มีศีลมีวินัยที่จำเป็นแก่ระบอบประชาธิปไตย คือ **ความเสียสละ ความอดทน การอุทิศตน** ให้แก่หน้าที่ มีเกียรติยศในการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทนแล้ว การริเริ่มนั้นก็น่าจะมีผล จักรยังยืนต่อไปได้...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 60-61)

ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นหลักการประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องวิถีชีวิตประชาธิปไตย โดยแสดงผ่านการใช้คำนาม คือ “ความเสียสละ” “ความอดทน” และ “การอุทิศตน” แสดงให้เห็นถึงอุปนิสัยของมนุษย์ที่เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ทุกคนในประเทศพึงปฏิบัติ โดยผู้เขียนมุ่งเสนอแนะแนวคิดดังกล่าวไปยังประชาชนทั่วไปซึ่งชี้ให้เห็นว่าความเสียสละ ความอดทน การอุทิศตนให้แก่หน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่คำนึงถึงผลตอบแทนล้วนเป็นอุปนิสัยพื้นฐานที่ต้องหยั่งรากลึกกลงไปในวิถีชีวิตของตนจึงนับเป็นหลักการสำคัญที่เป็นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาประเทศให้เกิดระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

การใช้คำนามเพื่อสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศจะพบการใช้คำเรียกชื่อ คำเรียกความคิดและคำเรียกสิ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพใดสภาพหนึ่งให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งการใช้คำนามนี้เป็นการใช้คำที่สามารถสื่อความได้ตรงกับความต้องการของผู้เขียนได้อย่างตรงประเด็นที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

4.2.1.1.2 การใช้คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่ใช้แสดงอาการ เหตุการณ์ สภาพหรือความรู้สึกต่างๆ ซึ่ง นววรรณ พันธุเมธา (2554: 8) ได้จำแนกคำกริยาตามความหมายเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คำกริยาแสดงอาการ คำกริยาแสดงสภาพและคำกริยาแสดงอาการประสพ งานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำกริยาเพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นหลักการประชาธิปไตย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...เมื่อระบอบประชาธิปไตยนั้นมีหลักการที่ดี เราก็จำต้อง**อดทน**ในส่วนเสียของระบอบประชาธิปไตย คือการแตกแยก การขัดกันและความรุนแรงต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดมีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อระบอบประชาธิปไตยยังเป็นของใหม่สำหรับประเทศไทย คนไทยก็ต้องผ่านความวุ่นวายในระยะหนึ่งแห่งชีวิตทางการเมืองของเขา เช่นเดียวกับคนที่กำลังเติบโตจะต้องผ่านความวุ่นวายทั้งทางกายและทางใจในเมื่ออายุอยู่ในวัยรุ่น...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.2. 2515: 268)

ผู้เขียนใช้คำกริยา คือ “อดทน” เพื่อนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยชี้ให้ประชาชนเห็นว่าระบอบประชาธิปไตยนั้นมีหลักการที่ดีแต่ก็มีส่วนเสียด้วยเช่นกัน ดังนั้นประชาชนจึงต้องมีความอดทนต่อส่วนเสียของระบอบประชาธิปไตยนั่นก็คือ การแตกแยก ความขัดแย้งและความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้ หากประชาชนมีความอดทนและยอมรับในข้อเสียของระบอบประชาธิปไตยก็นับเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของความวุ่นวายทางการเมืองได้ระดับหนึ่ง เมื่อมนุษย์มีความอดทนทั้งร่างกายและจิตใจก็ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาตนเองให้ประสบผลสำเร็จในการกระทำสิ่งๆต่างได้

จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำกริยาเพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง โดยคำกริยาที่พบส่วนใหญ่ที่ผู้เขียนใช้แสดงถึงสภาพเกิดขึ้นและสภาพที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

4.2.1.1.3 การใช้คำภาษาต่างประเทศ

การใช้คำภาษาอังกฤษในงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เพื่อสื่อแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครองพบว่ามีก็นำมาใช้ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทย และการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ เพื่อนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นหลักการประชาธิปไตย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...นโยบายของพรรคประชาธิปัตย์กับพรรค ส.ป.ท. นั้นดูๆ ไปแล้วก็เหมือนๆ กันเลยเลือกไม่ถูก อย่างไรก็ตามก่อนที่ประชาชนจะเลือกอะไรได้ถูก ประชาชนจะต้องมีประชามติอย่างใดอย่างหนึ่งเสียก่อน ถ้าหากว่าขาดประชามติหรือที่ฝรั่งเรียกว่า Public Opinion เสียแล้ว การเลือกตั้งก็ไม่แสดงอะไรแน่นอนทั้งนั้น...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 103)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทย คือ Public Opinion หมายความว่า มติของมหาชน ความเห็นโดยทั่วไปของสาธารณชน (วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2541: 684) ผู้เขียนใช้คำดังกล่าวเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ที่แสดงให้เห็นว่านโยบายของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ใช้ในการหาเสียงนั้นก็เพื่อโน้มน้าวใจ ดึงดูดใจให้ประชาชนเห็นความสำคัญและเลือกพรรคของตน แต่อย่างไรก็ตามผลสุดท้ายประชาชนจะเป็นผู้กำหนดและตัดสินโดยใช้สิทธิของตนในการเลือกพรรคการเมืองที่มีนโยบายตรงกับตนมากที่สุด เพื่อให้เข้ามามีบทบาทเป็นตัวแทนในการบริหารบ้านเมือง ซึ่ง Public Opinion หรือความเห็นส่วนใหญ่ของประชาชน นับเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในด้านการเลือกตั้งที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิในการเลือกพรรคการเมืองและพรรคการเมืองใดที่ประชาชนส่วนใหญ่ลงมติเลือกแล้วก็จะเข้ามาทำหน้าที่บริหารบ้านเมืองต่อไป และ Public Opinion ยังเป็นกลไกหนึ่งในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครองได้อีกต่อไป

ตัวอย่างที่ 2

“...การศึกษาประชาธิปไตยของเราที่แล้วมานั้น มีหลักสูตรการศึกษาที่ไม่ถูกต้องหรือบกพร่องอยู่มาก เพราะฉะนั้นถ้าจะให้มาเรียนประชาธิปไตยกันใหม่ ก็ควรจะได้อางหลักสูตรกันใหม่ หลักสูตรที่สำคัญนั้นก็คือหลักสูตรขั้นพื้นฐาน อย่างฝรั่งเรียกว่า Disciplinary Course เพราะหลักสูตรนี้จะเป็นเครื่องกำหนดวินัยไว้ในใจคน ให้คิดแบบประชาธิปไตยและทำแบบประชาธิปไตยในทุกกรณีไป...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 58)

ผู้เขียนใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทย คือ Disciplinary หมายถึง เกี่ยวกับวินัย (วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2541: 248) Course หมายถึง แนวปฏิบัติ หลักสูตร กระบวนวิชา (วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2541: 199) ดังนั้น Disciplinary Course จึงหมายความว่า หลักสูตรที่เกี่ยวกับวินัย ผู้เขียนใช้คำดังกล่าวเพื่อนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าการศึกษาประชาธิปไตยของประเทศไทยนั้นยังเป็นการศึกษาที่มีข้อบกพร่องอยู่มาก ดังนั้นผู้เขียนจึงได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการศึกษาประชาธิปไตยให้มีหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับ

ประชาธิปไตยและยกตัวอย่างการศึกษาประชาธิปไตยของต่างประเทศที่มีหลักสูตร Disciplinary Course ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนรู้จักระเบียบวินัย ซึ่งระเบียบวินัยนี้เป็นอุปนิสัยพื้นฐานของมนุษย์ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หากประเทศไทยมีหลักสูตรดังกล่าวเพื่อใช้ในการสอนให้ ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยก็ย่อมเป็นการส่งเสริมพัฒนาให้ประเทศไทยมีการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง งานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบการใช้คำ ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง พบว่ามีการใช้คำ ภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทย เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายเดิมตรงตามคำศัพท์นั้นได้อย่างถูกต้อง และรับรู้ความหมายได้ถูกต้องตรงกัน

4.2.1.2 การใช้ประโยค

การใช้ประโยคนับว่ามีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักในการ เรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และผู้เขียน ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักไวยากรณ์ ความชัดเจนในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้ การสื่อสารหรือการสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งไว้

ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้รูปแบบประโยคที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการ ปกครอง ประเด็นหลักการประชาธิปไตย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1.2.1 การใช้ประโยคแสดงเจตนา

ประโยคแสดงเจตนา หมายถึง ประโยคที่สื่อถึงผู้รับสารโดยมีวัตถุประสงค์ให้ได้ทราบ ความคิดความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟัง กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคแสดงเจตนาแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยค ถามให้ตอบและประโยคบอกให้ทำ (นวรวรรณ พันธุเมธา. 2554: 297-298) การใช้ประโยคแสดงเจตนา จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกของตนเพื่อสื่อไปยังผู้อ่านได้ ตามความต้องการของตน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องประโยคของ นวรวรรณ พันธุเมธา (2554) มา วิเคราะห์การใช้ประโยคแสดงเจตนา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...เสรีภาพในการนับถือและเชื่อถือทางศาสนาตลอดจนเสรีภาพที่จะปฏิบัติศาสนกิจก็เป็นเสรีภาพ อย่างหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย**ควรที่จะส่งเสริมสนับสนุนอย่างยิ่ง...**”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 72)

จากตัวอย่างผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นเกี่ยวกับเสรีภาพทางศาสนา โดยใช้ประโยคแสดงเจตนาเพื่อการชี้แนะ จากรูปประโยค **“เสรีภาพในการนับถือและเชื่อถือทางศาสนาตลอดจนเสรีภาพที่จะปฏิบัติศาสนกิจก็เป็นเสรีภาพอย่างหนึ่งในระบอบประชาธิปไตยควรที่จะส่งเสริมสนับสนุนอย่างยิ่ง”** เนื่องจากระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นมีคุณธรรมพื้นฐานที่สำคัญ คือ เสรีภาพ ซึ่งเสรีภาพนั้นเป็นอำนาจในการตัดสินใจของมนุษย์ที่จะตัดสินใจด้วยตนเองในการจะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ไม่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ดังนั้นเสรีภาพจึงเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมและสนับสนุน หากประชาชนในสังคมต่างรู้จักและใช้เสรีภาพของตนในทางที่ถูกต้อง เหมาะสมก็เท่ากับว่าเป็นการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยให้มีความมั่นคงมากขึ้น

4.2.1.2.2 การใช้ประโยคความรวม

ประโยคความรวม เป็นประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปมาเรียงกัน โดยมีคำสันธานเชื่อมเพื่อให้ประโยคมีเนื้อความรวมกันเป็นประโยคเดียว จากการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าประโยคความรวมที่สื่อความถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้เห็นดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...อาการและความคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนเล่ห์กลทางการเมืองที่แสดงออกในขณะนี้ ไม่ว่าจะผิดหรือถูก จะชอบธรรมหรือไม่ชอบก็ตามที เมื่อพิจารณาดูเป็นส่วนรวมแล้วก็ต้องยอมรับว่าเป็นความพยายามของแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคลที่จะเข้ามามีสิทธิมีเสียงในการปกครองบ้านเมืองของเขา ความพยายามนี้ตรงต่อเจตนารมณ์แห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้ที่เห็นดีเห็นชอบและปรารถนาในการปกครองระบอบนี้จึงต้องถือว่าความพยายามนี้เป็นของที่ดีอีกเช่นกัน สิ่งใด ๆ ที่เราเห็นดีในหลักการแล้วมิใช่จะต้องมีรายละเอียดหรือวิธีการที่ดีไปหมด **เมื่อระบอบประชาธิปไตยนั้นมีหลักการที่ดี เราก็จำต้องอดทนในส่วนเสียของระบอบประชาธิปไตย** คือ การแตกแยก การขัดกันและความรุนแรงต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อระบอบประชาธิปไตยยังเป็นของใหม่สำหรับประเทศ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.2. 2515: 268)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยใช้รูปประโยคความรวมชนิดเนื้อความคล้ายตามกัน คือ **“...เมื่อระบอบประชาธิปไตยนั้นมีหลักการที่ดี เราก็จำต้องอดทนในส่วนเสียของระบอบประชาธิปไตย...”** ใช้คำเชื่อม คือ “เมื่อ...ก็” ในส่วนแรกคือ “เมื่อระบอบประชาธิปไตยนั้นมีหลักการที่ดี” เป็นเงื่อนไขที่แสดงว่า ระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่ดี

ดังนั้นเมื่อเห็นวาระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่ดีแล้วจึงต้องยอมรับในส่วนที่ไม่ดีที่จะตามมาด้วย คือ “เราก็จำต้องอดทนในส่วนเสียของระบอบประชาธิปไตย” ผู้เขียนได้ชี้แนะว่าประชาชนต้องยอมรับและอดทนต่อการแตกแยกหรือการขัดแย้ง ตลอดจนความวุ่นวายต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งความอดทนหรือการยอมรับในส่วนที่ไม่ดีของระบอบประชาธิปไตยนับเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของความวุ่นวายทางการเมืองได้ระดับหนึ่งเพราะหากประชาชนไม่ยอมรับหรือไม่อดทนต่อความวุ่นวายต่างๆ แล้วก็จะยิ่งสร้างปัญหาหรือเพิ่มความวุ่นวายให้มากขึ้น การใช้ประโยคความรวมดังกล่าวจึงเป็นการชี้แนะไปยังประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยให้มากขึ้น

4.2.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านการบริหารงานของรัฐบาล

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล จะต้องมีเนื้อความที่สื่อถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มีลักษณะครอบคลุมถึงหรือสื่อให้เห็นถึงแนวคิดการบริหารบ้านเมืองด้วยความโปร่งใส ระบบการถ่วงดุลอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ ได้แก่ การใช้คำนาม คำกริยา และคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคแสดงเจตนา ด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์และการใช้ความเปรียบ และด้านการใช้สำนวน ซึ่งการใช้ภาษาในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

4.2.2.1 การใช้คำ

การใช้คำในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ผู้วิจัยพิจารณาการเลือกใช้คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ซึ่งการเลือกใช้ถ้อยคำนั้นว่ามีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อความหมายหรือใช้แทนความคิดเพื่อสื่อถึงผู้อ่านได้ตามความประสงค์ของผู้เขียน การสื่อสารจะมีสัมฤทธิ์ผล หรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการใช้คำเป็นเบื้องต้น จากการวิจัยพบว่าบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในหลายลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.2.1.1 การใช้คำนาม

คำนาม คือ คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น (อุปกิตศิลปสาร. 2544: 70)

ผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้คำนามที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล ที่พบในบทความความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ดังนี้

“...**ความรับผิดชอบ**ต่อบ้านเมืองนั้นมีภาระที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ภาระนี้เป็นภาระอันหนักอึ้งเช่นเดียวกันเพราะความคิดที่มาจากประชาชนนั้นที่ปากก็มีที่ใจก็มี ที่หยาบคายก็มี ที่ล้าสมัยหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็มี ที่ขาดความรู้โดยสิ้นเชิงก็มี ที่เห็นแก่ตัวก็มี ที่ออกความเห็นเพราะอยากดังเฉยๆ ก็มี ที่อวดดีเย่อหยิ่งก็มี ที่มีแต่อคติเพราะเกลียดรัฐบาลก็มี และก็คงจะมีอะไรต่อมิอะไรที่ไม่ดีไม่น่าฟังอีกมาก แต่ในความคิดเห็นของประชาชนหนึ่งร้อยความคิดเห็นก็ยังจะต้องมีความคิดเห็นที่ดี ที่ชอบด้วยเหตุผลและด้วยความปรารถนาดีต่อบ้านเมืองด้วยความสุจริตใจสักหนึ่งหรือสองความเห็น หน้าที่ของผู้รับผิดชอบต่อประชาชนนั้นจะต้องฟังความคิดเห็นเหล่านั้นทั้งหมด จะรับไว้ได้เพียงใดนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าสามารถรับฟังไว้ได้ทั้งหมดแล้วก็เรียกว่ามี**ความรับผิดชอบ**อยู่โดยแท้ ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.5. 2516: 75-76)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้คำนาม คือ “ความรับผิดชอบ” เพื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล โดยต้องการสื่อความไปยังรัฐบาลถึงหน้าที่สำคัญ คือ ความรับผิดชอบ ซึ่งหมายความว่าความรับผิดชอบในการรับฟังเสียงของประชาชน ถึงแม้ว่าความคิดเห็นของประชาชนจะมีมากเพียงใดก็ตาม ความคิดเห็นของประชาชนนับเป็นพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในภาคประชาชน โดยในระบอบประชาธิปไตยถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ และประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในแสดงความคิดเห็นของตน รัฐบาลจึงมีหน้าที่โดยตรงในการรับฟังเสียงของประชาชน หากรัฐบาลยอมรับฟังเสียงของประชาชนก็นับเป็นจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครองจากภาคประชาชนได้

4.2.2.1.3 การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา

การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ การใช้คำศัพท์ที่สื่อความหมายเฉพาะทางพระพุทธศาสนา เพื่ออธิบายขยายความให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่ง หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นับเป็นบุคคลที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมากจนเป็นที่ยอมรับของสังคมว่าเป็นตัวอย่างบุคคลที่ยึดหลักธรรมทางศาสนามาปรับใช้ในการดำรงอยู่ชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ และเป็นที่ประจักษ์ชัดว่างานเขียนบทความความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5”

นั้น หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้ใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนามาสอดแทรกเพื่อสื่อแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ตัวอย่างที่ 1

“...รัฐมนตรีจะต้องไม่เป็นคนเจ้าโทสะ ไม่แสดงอารมณ์โกรธในขณะที่ให้สัมภาษณ์ คำพูดด้วยโทสะ นั้นเมื่อมีหนังสือพิมพ์เก็บเอาไปลงแล้วก็เสียหายแก่รัฐมนตรีและคณะรัฐบาลได้มาก ทำให้คนหมดนับถือหมดเคารพยำเกรงได้จริง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.3. 2515: 122)

ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นเกี่ยวกับหน้าที่ของรัฐมนตรีในการให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน มีจุดมุ่งหมายเพื่อแนะนำการปฏิบัติตนของรัฐมนตรีในการให้สัมภาษณ์ โดยใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ “โทสะ” หมายถึง ความโกรธหรือความฉุนเฉียว (ราชบัณฑิตยสถาน .2556: 590) โดยชี้ให้เห็นโทษของโทสะ ซึ่งหากรัฐมนตรีมีโทสะหรือมีอาการโกรธในขณะที่ให้สัมภาษณ์ย่อมส่งผลเสียโดยตรงต่อภาพลักษณ์ของรัฐมนตรีรวมถึงคณะรัฐบาลอีกด้วย รัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารบ้านเมืองและมีประชาชนจับตามองการทำงานอยู่เป็นจำนวนมาก จึงควรระมัดระวังในการให้สัมภาษณ์ด้วยการควบคุมสติและอารมณ์ของตนให้ดีกว่าก่อนการให้สัมภาษณ์ใดๆ ต่อสื่อมวลชน การนำเสนอแนวคิดดังกล่าวจึงเป็นแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อถึงรัฐมนตรีเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติในขณะที่ให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชน

ตัวอย่างที่ 2

“...โทสะที่เกิดขึ้นนั้นดูเหมือนจะไม่ได้ทำให้เกิดผลดีอะไรเกิดขึ้นเลย เป็นชาวหนังสือพิมพ์ให้ได้พาดหัวกันครึกครื้นไปชั่วระยะหนึ่งเท่านั้นเอง คนที่อ่านข่าวก็คงจะต้องทอดถอนใจใหญ่ว่าไม่ได้มีผลประโยชน์ของตนเข้าไปเกี่ยวข้องในเรื่องที่ต้องได้เสียกันสักนิด เพราะเรื่องที่จะเถียงกันนั้นเป็นเรื่องศักดิ์ศรีของรัฐมนตรีกับศักดิ์ศรีของสภาผู้แทน ศักดิ์ศรีของชาวบ้านไม่เกี่ยว ถ้ายังมีโทสะกล้ำกันอยู่อย่างนี้เรื่อยไป ผลประโยชน์ของชาวบ้านก็จะยิ่งห่างจากวงการบริหารและวงการนิติบัญญัติออกไปทุกที...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 372)

ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาระหว่างรัฐมนตรีและสภาผู้แทนราษฎร โดยใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ “โทสะ” หมายถึง ความโกรธหรือความฉุนเฉียว (ราชบัณฑิตยสถาน.2556: 590) ซึ่งผู้เขียนมองว่าการที่รัฐมนตรีและสภาผู้แทนราษฎรต่างพุดจาเสียดสีกันทำให้เกิดโทสะหรือมีความ

โกรธต่อกันนั้นจะเกิดผลกระทบต่อประชาชนทั้งประเทศ เพราะรัฐมนตรีผู้ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร บ้านเมืองและสภาผู้แทนราษฎรผู้ทำหน้าที่ตรากฎหมายต่างฝ่ายต่างได้เถียงคัดค้านเพื่อศักดิ์ศรีของตน โดยมีได้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประชาชนแต่อย่างใด ดังนั้นหากรัฐมนตรีและสภาผู้แทนราษฎร ลดโทษ ลดความต้องการเอาชนะก็ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นแล้วหันมา สร้างความสามัคคี มุ่งบริหารประเทศตลอดจนพัฒนาบ้านเมืองให้มีความเจริญรุ่งเรืองเพื่อ ผลประโยชน์จะได้เกิดกับประชาชนอย่างแท้จริง

การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาที่พบในแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการ ปกครองนั้นเป็นการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม คำสอนต่างๆ เพื่อสื่อถึงผู้มีอำนาจในบ้านเมือง โดยตรง ซึ่งการใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนายังช่วยอธิบายหรือสื่อความได้ตรงตามความต้องการ หรือแนวคิดของผู้เขียนอีกด้วย

4.2.2.2 การใช้ประโยค

การใช้ประโยคนับว่ามีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักในการ เรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และผู้เขียน ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักไวยากรณ์ ความชัดเจนในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้ การสื่อสารหรือการสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งใจไว้

ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช มีการใช้รูปแบบประโยคที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการ ปกครอง ประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การใช้ประโยคแสดงเจตนา

ประโยคแสดงเจตนา หมายถึง ประโยคที่สื่อถึงผู้รับสารโดยมีวัตถุประสงค์ให้ได้ทราบ ความคิดความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟัง กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคแสดงเจตนาแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยค ถามให้ตอบและประโยคบอกให้ทำ (นวรวรรณ พันธุเมธา. 2554: 297-298) การใช้ประโยคแสดงเจตนา จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกของตนเพื่อสื่อไปยังผู้อ่านได้ ตามความต้องการของตน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องประโยคของ นวรวรรณ พันธุเมธา (2554) มา วิเคราะห์การใช้ประโยคแสดงเจตนา โดยพบว่าประโยคที่ใช้มากที่สุด คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ดัง ตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...ลักษณะสำคัญที่สุดของรัฐบาลนี้ควรจะสังเกตไว้ทั่วกันก็คือท่านไม่ได้ตั้งรัฐมนตรีกันเข้ามาเพื่อเล่นการเมือง ไม่ใช่เพื่อช่วงชิงอำนาจหรือรักษาอำนาจแต่เพื่อเข้ามาทำงานตามความรู้ความสามารถ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.2. 2515: 390)

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการแต่งตั้งรัฐมนตรี โดยใช้ประโยคแสดงเจตนาเพื่อชี้แนะผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ดังรูปประโยค **“รัฐบาลนี้ควรจะสังเกตไว้ทั่วกันก็คือท่านไม่ได้ตั้งรัฐมนตรีกันเข้ามาเพื่อเล่นการเมือง ไม่ใช่เพื่อช่วงชิงอำนาจหรือรักษาอำนาจแต่เพื่อเข้ามาทำงานตามความรู้ความสามารถ”** การใช้ประโยคแสดงเจตนาเพื่อชี้แนะดังกล่าวจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งรัฐมนตรีในตระหนักถึงสาเหตุหลักที่สำคัญในการแต่งตั้งรัฐมนตรี คือ การสรรหาบุคคลเข้ามาบริหารงานด้วยความรู้ความสามารถให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติ บ้านเมือง มิใช่แต่งตั้งบุคคลเข้ามาเพื่อเล่นการเมืองหรือหาผลประโยชน์ให้พวกพ้อง หากรัฐบาลคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นหลักก็ย่อมสรรหาหรือตั้งรัฐมนตรีเข้ามาทำงานเพื่อพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริง

ตัวอย่างที่ 2

“...การปกครองที่จะบังเกิดผลดีนั้น จะต้องมรัฐบาลที่มีเสียงสนับสนุนเข้มแข็งในรัฐสภา ประกอบด้วยฝ่ายค้านที่มีคะแนนเสียงมากพอที่จะทำให้รัฐบาลต้องเกรงใจ ระมัดระวังในการบริหาร ถ้าทำได้แบบนี้ราษฎรก็ได้ประโยชน์...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.2. 2515: 237)

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งแสดงผ่านการใช้ประโยคที่มีเจตนาในการบอกให้ทำ คือ **“การปกครองที่จะบังเกิดผลดีนั้น จะต้องมรัฐบาลที่มีเสียงสนับสนุนเข้มแข็งในรัฐสภา...”** การใช้ประโยคดังกล่าวเพื่อสื่อถึงผู้แทนราษฎรที่กำลังจะรวมตัวกันจัดตั้งรัฐบาลว่าจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติให้มากที่สุด โดยการจัดตั้งรัฐบาลนั้นต้องคำนึงถึงเสียงสนับสนุนคือฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านที่ต้องมาคานอำนาจของรัฐบาล มิใช่ว่าผู้แทนราษฎรรวมตัวกันจัดตั้งรัฐบาลด้วยเสียงจำนวนมาก

จนส่งผลให้ฝ่ายค้านมีเสียงจำนวนน้อยในสภา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานเพราะฝ่ายค้านจะไม่สามารถทำงานตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้และหากเป็นเช่นนั้นจะทำให้เกิดผลเสียโดยตรงต่อประชาชน ซึ่งการใช้ประโยคแสดงเจตนาดังกล่าวจึงเป็นการเสนอชี้แนะแนวคิดเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการปกครองให้เกิดผลดีต่อประชาชนและประเทศชาติโดยตรง

การใช้ประโยคแสดงเจตนาเป็นวิธีการใช้ภาษาอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกของตนเพื่อสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครองไปยังผู้อ่านได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของตน และจากการศึกษางานเขียนบทความประจํา “สยามรัฐ หน้า 5” นั้นพบว่าผู้เขียนใช้ประโยคแสดงเจตนา คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ เนื่องจากผู้เขียนต้องการสื่อความถึงรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาในปัญหาหรือวิธีการแก้ไขปัญหาที่ผู้เขียนมีเจตนาชี้แนะโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อไปสู่เปลี่ยนแปลง แก้ไขและพัฒนาต่อไป

4.2.2.3 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ (figure of speech) คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความคิด ความเข้าใจให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 867) กล่าวได้ว่าการใช้ภาพพจน์ จึงเป็นการใช้สำนวนภาษารูปแบบหนึ่งเกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ และมักใช้ความเปรียบซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจําสยามรัฐ “หน้า 5” มีดังนี้

4.2.2.3.1 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ คือ การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพื่อเร้าความรู้สึกนึกคิดบางประการ มักเป็นประโยคคำถามลอยๆ ที่มีเจตนาเพื่อแจ้งให้ผู้ฟังทราบมากกว่าการต้องการคำตอบที่แท้จริง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2539: 109) จากงานเขียนบทความประจํา “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...ระบบเทศบาลของกรุงเทพฯ เเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้จึงไม่เพียงพอทั้งในด้านอำนาจและกำลังที่จะจัดการกับปัญหาของกรุงเทพฯ อันมีอยู่มากและกำลังเพิ่มขึ้นทุกวันนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้าหากทั้งไว้อย่างนี้ ปัญหาต่าง ๆ ก็จะมีพอกพูนขึ้นจนไม่สามารถจะแก้ไขได้ในอนาคต **ถึงเวลาหรือยังที่เราจะต้องหาทางแก้ปัญหาให้ได้จริงๆ?** ทางแก้ปัญหของกรุงเทพฯ นั้นก็เห็นมีอยู่ทางเดียว คือ เปลี่ยนรูปแบบการบริหารเสียใหม่ อาจทำได้สองทาง คือ ให้ยังคงอยู่ในรูปเทศบาล แต่แบ่งเทศบาลในกรุงเทพฯ ออกไปให้เป็นหน่วยย่อยจะถือตามเกณฑ์การปกครองที่แบ่งออกเป็นอำเภอต่าง ๆ แล้วก็ได้ และให้มีเทศบาลอำเภอขึ้น เช่น เทศบาลอำเภอบางรัก เทศบาลอำเภอยานนาวา เทศบาลอำเภอพระโขนง ฯลฯ แต่การแก้ไขในรูปนี้อาจบังเกิดผลได้ยาก เนื่องจากความอ่อนแอของระบบเทศบาลในเมืองไทยซึ่งทรบกันอยู่แล้ว ตั้งระบบการบริหารขึ้นใหม่สำหรับกรุงเทพฯ ทั้งนี้โดยยอมรับความจริงว่า กรุงเทพฯ มีฐานะไม่เหมือนเมืองอื่น ๆ ในประเทศไทย จึงควรจะมีการบริหารเป็นอีกอย่างหนึ่ง...”

(สยามรัฐหน้า 5 ล.6. 2515: 29-30)

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร โดยผ่านการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ “...ถึงเวลาหรือยังที่เราจะต้องหาทางแก้ปัญหาให้ได้จริงๆ...” โดยชี้แนะถึงผู้ที่มีอำนาจในการปกครองกรุงเทพฯ ให้ตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการเสนอแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารใหม่ที่ได้ 2 ทาง คือ การแบ่งเทศบาลในกรุงเทพฯ ให้เป็นหน่วยย่อยและการตั้งระบบบริหารขึ้นใหม่สำหรับกรุงเทพฯ เพื่อให้เกิดความสะดวกและความร่วมมือในการประสานงานในการทำงานตลอดจนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารดังกล่าวจะส่งผลให้การบริหารงานมีความคล่องตัวและเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อประโยชน์และความสุขของประชาชน และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิมนั้นจึงจัดว่าเป็นการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างที่ 2

“...สภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นสถาบันที่ขัดขวางอำนาจและประโยชน์ของใครบ้างก็รู้ๆ กันอยู่แล้ว ที่สภาผู้แทนราษฎรมีประโยชน์แก่บ้านเมืองก็เพราะเหตุนั้น เพราะฉะนั้นคนที่คอยจะจับเอาความเสื่อมศรัทธาในสภาผู้แทนเอามาเป็นสาเหตุเลิกสภาผู้แทนเสียเลยก็จะต้องมีอยู่ เมืองไทยเรายังไม่ได้วางระบบอบประชาธิปไตยเอาไว้ลึกถึงขนาดที่จะวางใจได้ ท่านที่เป็นผู้แทนจะอย่างไร จะพูดอะไรและจะออกแถลงการณ์ว่าอะไร จะระวังๆ กันไว้บ้างจะไม่ดีหรือครับ?...”

(สยามรัฐ หน้า 5.ล.6. 2516 : 114-115)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ คือ **“ท่านที่เป็นผู้แทนจะอย่างไร จะพูดอะไรและจะออกแถลงการณ์ว่าอะไร จะระวังๆ กันไว้บ้างจะไม่ดีหรือครับ?”** เพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ซึ่งประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ที่ผู้เขียนใช้นั้นต้องการสื่อเจตนาถึงผู้แทนราษฎรให้รู้จักระมัดระวังในคำพูด ในการแถลงการณ์ต่างๆ เนื่องจากประเทศไทยยังมีกลุ่มบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอยู่และบุคคลเหล่านั้นจะเป็นผู้คอยจับตามอง หาช่องโหว่ในการทำงานของสภาผู้แทนราษฎร หากการทำงานผิดพลาดอย่างไอก็สามารถอ้างเป็นสาเหตุให้ในการล้มสภาผู้แทนราษฎรได้ ดังนั้นผู้เขียนจึงใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อแนะนำให้ผู้แทนราษฎรรู้จักระมัดระวังในเรื่องคำพูดหรือการออกแถลงการณ์ต่างๆ เพื่อป้องกันตนเองจากกลุ่มคนที่หาทางโค่นล้มสภาผู้แทนราษฎร หากผู้แทนราษฎรได้ถูกคิดและตระหนักในเรื่องดังกล่าวก็ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตนเองด้วยการระมัดระวังการใช้คำพูดในการออกแถลงการณ์ต่างๆ เพื่อให้การแถลงการณ์ต่างๆ ได้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวผู้แทนราษฎรเองตลอดจนประชาชนและประเทศชาติต่อไป

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ที่ปรากฏในงานเขียนบทความความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” เป็นการใช้ภาษาเพื่อกระตุ้นความรู้สึก นึกคิดบางประการที่ผู้เขียนต้องการสื่อไปยังผู้อ่านและรัฐบาลที่ปกครองประเทศ ซึ่งการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบแต่มีเจตนาเพื่อการแนะนำ ตักเตือน ให้ข้อคิดและการประชดประชัน

4.2.2.3.2 การใช้อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ คือ การนำเอาสิ่งที่ต่างกัน 2 สิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน.2539: 109) จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามี การใช้ความเปรียบเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ข้าราชการประจำมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงของการบริหาร ประชาชนเป็นผู้ได้รับ นอกจากข้าราชการประจำจะมีได้เป็นข้าของนักการเมืองแล้ว ข้าราชการประจำยังเป็นสติของนักการเมือง ผู้เข้ามาเป็นรัฐมนตรีอีกด้วย สติเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นเครื่องคอยคุมให้คนทำถูก คนที่หวังดีนั้นหากทำอะไรไปโดยขาดสติแล้ว การนั้นก็ไม่ใช่สำเร็จ คนที่กำลังจะทำชั่วนั้น ถ้าหากขาดสติก็จะทำชั่วโดยไม่รู้ตัว รัฐมนตรีที่หวังดีต่อบ้านเมืองนั้นอาจคิดเองง่ายๆ ว่าการสร้างเขื่อน ตัดถนนตัดสะพานไปต้องเป็นผลดีต่อบ้านเมือง ถ้าข้าราชการประจำเป็นสติคอยชี้แนะให้เห็นผลดีผลเสีย รัฐมนตรีก็จะไม่ทำอะไรที่ฟุ่มเฟือยจนเป็นผลเสียหาย...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 219-220)

ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นการบริหารงานของข้าราชการ โดยชี้แนะข้าราชการประจำให้รู้หน้าที่ของตนเองและเสนอแนวทางในการทำงานของข้าราชการโดยเสนอให้ข้าราชการประจำต้องเป็นสติของนักการเมือง โดยการใช้อุปลักษณ์แสดงให้เห็นว่า สติเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตและสติยังเป็นตัวควบคุมการกระทำต่างๆ ของมนุษย์ เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้คุณลักษณะที่สำคัญของสติมาเปรียบเทียบการทำงาน ดังนั้นการที่ผู้เขียนใช้การเปรียบเทียบการทำงานของข้าราชการประจำให้ทำหน้าที่เป็นสติของนักการเมืองนั้นจึงเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาการทำงานระหว่างข้าราชการประจำกับนักการเมือง โดยชี้แนะให้ข้าราชการประจำตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรในการทำงาน ซึ่งข้าราชการประจำนั้นควรทำหน้าที่ในลักษณะการคานอำนาจของนักการเมือง โดยควบคุมหรือป้องกันไม่ให้นักการเมืองปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและข้าราชการควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนรวมถึงชาติบ้านเมืองไว้เป็นหลัก นอกจากนี้ผู้เขียนยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของสติ หากกระทำการใดๆ โดยขาดสติก็ย่อมส่งผลเสียในด้านต่างๆ ตามมา การบริหารงานของข้าราชการนั้นเพื่อประโยชน์ของประชาชน ดังนั้นข้าราชการประจำจึงต้องมีสติในการทำงานและทำหน้าที่เป็นสติของนักการเมือง หากข้าราชการประจำปฏิบัติได้ดังกล่าวก็น่าจะสามารถลดคำวิพากษ์วิจารณ์ที่ว่าข้าราชการเป็นผู้รับใช้ (ข้า) ของนักการเมือง

4.2.2.4 การใช้สำนวน

จากการศึกษาการใช้สำนวน จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่ามีการใช้สำนวน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาหรือแนวคิดของผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นการสรุปประเด็นของเรื่องราวให้มีความชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น ดังนี้

“...ในสมัยก่อนราชธานีของไทยมีกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหาร ต่อมาถึงจะเลิกกระทรวงนครบาลแล้ว ก็ยังมีข้าราชการตำแหน่งสูงเรียกว่า สมุหพระนครบาลเป็นผู้บริหาร ถ้าจะหันกลับไปทำอย่างนี้ ก็อาจมีผู้หาว่าถอยหลังเข้าคลอง แต่ถ้าจะทำให้การบริหารกรุงเทพฯ มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงแล้ว ถึงจะทำอะไรก็คงหนีหลักรี้ไม่พ้น หน่วยงานต่างๆ ในกรุงเทพฯ เป็นหน่วยงานใหญ่ๆ มีอำนาจและมีความสำคัญในสังคมยิ่งกว่าต่างจังหวัด...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 31)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้สำนวน “ถอยหลังเข้าคลอง” ซึ่ง “ถอยหลังเข้าคลอง” หมายถึง หวนกลับไปหาแบบเดิม (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 528) เพื่อสื่อความถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง โดยผู้เขียนใช้สำนวนเพื่อเปรียบเทียบในการบริหารกรุงเทพฯ ว่าควรกลับไปใช้ระเบียบในการบริหารแบบเดิม คือ มีการจัดตั้งกระทรวงนครบาลที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารภายในกรุงเทพฯ โดยตรง เป็นการรวบรวมหน่วยงานต่างๆ ภายในกรุงเทพฯ เข้ามาขึ้นตรงต่อกระทรวงนครบาลเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการภายในกระทรวงได้อย่างอิสระ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ากรุงเทพฯ มีฐานะต่างจากเมืองอื่นๆ ในประเทศไทยจึงควรมีรูปแบบการบริหารที่แตกต่างจากเมืองอื่นๆ การใช้สำนวนดังกล่าวจึงเป็นการชี้แนะให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการการบริหารบ้านเมืองโดยการกลับไปใช้ระเบียบการบริหารแบบเดิม ซึ่งหากการบริหารแบบเดิมที่มีผู้รับผิดชอบบริหารภายในกรุงเทพฯ โดยตรงแล้วนั้นจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ควรเปลี่ยนแปลงกลับไปใช้การบริหารแบบเดิม

จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่ามีการใช้สำนวนเพื่อนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในรูปแบบของสำนวนที่คงรูปและมีความหมายเดิม โดยการใช้สำนวนนั้นมีลักษณะเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเนื้อหาหรือแนวคิดของผู้เขียน อีกทั้งยังเป็นการสรุปประเด็นของเนื้อหาให้มีความชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น

4.2.3 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านนโยบายการปกครอง ภายในประเทศและต่างประเทศ

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศและต่างประเทศ จะต้องมีความที่สื่อถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มีลักษณะครอบคลุมถึง หรือสื่อให้เห็นถึงแนวคิดการบริหารบ้านเมืองด้วยความโปร่งใส การบริหารบ้านเมืองภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศและต่างประเทศ ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ ได้แก่ การใช้และคำที่มีความหมายตรงข้าม ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคความรวม และด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้ความเปรียบ ซึ่งการใช้ภาษาในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

4.2.3.1 การใช้คำ

การใช้คำในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ผู้วิจัยพิจารณาการเลือกใช้คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ซึ่งการเลือกใช้ถ้อยคำนั้นว่ามีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อความหมายหรือใช้แทนความคิด เพื่อสื่อถึงผู้อ่านได้ตามความประสงค์ของผู้เขียน การสื่อสารจะมีสัมฤทธิ์ผล หรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการใช้คำเป็นเบื้องต้น จากการวิจัยพบว่าบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในหลายลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.3.1 การใช้คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่ใช้แสดงอาการ เหตุการณ์ สภาพหรือความรู้สึกต่างๆ ซึ่ง นววรรณ พันธุเมธา (2554: 8) ได้จำแนกคำกริยาตามความหมายเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คำกริยาแสดงอาการ คำกริยาแสดงสภาพและคำกริยาแสดงอาการประสม งานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำกริยาเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ถ้าหากว่าเราไม่สนใจว่าเมืองไทยจะกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ตกอยู่ใต้อำนาจและอิทธิพลของจีนแดง เราก็ไม่ต้องเตรียมตัวอะไรทั้งสิ้น ปล่อยให้บ้านเมืองเป็นอยู่อย่างนี้ แต่ถ้าเราไม่ประสงค์ให้เป็นอย่างนั้น เราก็จะต้องเตรียมกันดังต่อไปนี้ หรือมากกว่านี้ คือ ต้องปราบปรามคอมมิวนิสต์ใน

ประเทศไทยอย่างแท้จริงเอาจริงเอาจังที่สุด พระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์นั้นยกเลิกไม่ได้เด็ดขาดและจะต้องเพิ่มมาตรการการปราบปรามและป้องกันคอมมิวนิสต์ให้มากยิ่งขึ้นต้องปราบผู้ก่อการร้ายให้หมดสิ้นไปด้วยวิธีทั้งทางทหารและสังคม...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8 . 2516: 311)

ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองกับต่างประเทศ โดยแสดงให้เห็นผ่านการใช้คำกริยาแสดงสภาพ คือ “ปราบปราม” “ปราบ” โดยปราบปราม หมายถึง ทำให้สงบราบคาบ และ ปราบ หมายถึงทำให้ราบ ทำให้อยู่ในอำนาจ(ราชบัณฑิตยสถาน.2556 :716) ซึ่งการใช้คำกริยาแสดงสภาพ “ปราบปราม” “ปราบ” ให้ความหมายเพื่อจุดประสงค์ในทำนองเดียวกัน คือ ทำให้คอมมิวนิสต์ตลอดจนผู้ก่อการร้ายต่าง ๆ นั้นสิ้นสภาพให้หมดสิ้นไป การใช้คำกริยาดังกล่าวเพื่อชี้แนะในการทำงานของรัฐบาลว่าหากรัฐบาลต้องการมีสัมพันธไมตรีกับประเทศจีนโดยที่ประเทศไทยไม่ตกอยู่ในอิทธิพลของประเทศจีนนั้นต้องใช้มาตรการหรือวิธีการปราบปรามและป้องกันลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างจริงจังและเด็ดขาดก่อน เพื่อมิให้ลัทธิคอมมิวนิสต์หลงเหลืออยู่ในเมืองไทย หากรัฐบาลเลือกกระทำตามแนวทางที่ผู้เขียนได้ชี้แนะไว้ก็จะทำให้ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงและไม่ตกอยู่ใต้อำนาจของจีน ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทยและระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยได้สืบไป

4.2.3.1.2 การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม

การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม หมายถึง การใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกันโดยการให้รายละเอียดต่างๆ ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การตีความและเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้ จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ดังนี้

“...เมืองไทยอยู่ในสภาพที่คนจะทำความดีได้มาก มีสิ่งแวดล้อมที่น้อมนำใจคนให้ประกอบความดีอยู่ทั่วไป แต่สิ่งที่ชั่วช้าสามานย์ก็มีอีกมากในเมืองไทย การแก้ไขความชั่วด้วยการใช้อำนาจเข้าปราบปรามนั้นได้ผลแต่กรณีเฉพาะหน้าเท่านั้น แต่การทำความดีให้เกิดขึ้นในตนเอง ให้คนอื่น ๆ แลเห็นความดีนั้นได้ประจักษ์ น่าจะเป็นเครื่องน้อมนำใจคนให้กระทำความดีได้มาก และแก้ไขปัญหาความไม่ดีให้หมดไปจากเมืองไทยอย่างแท้จริง...”

(สยามรัฐ หน้า 5. 2515: 110)

จากตัวอย่างผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศ โดยเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองสามารถทำได้การเริ่มจากการให้ทุกคนเห็นคุณค่าของชีวิตและสร้างชีวิตเกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งการนำเสนอแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นจากการใช้ที่มีความหมายตรงข้าม คือ “ความดี ความไม่ดี ความชั่ว สิ่งชั่วช้าสามัญ” เพื่อให้เห็นความแตกต่างของผลการกระทำ คือ หากคนในสังคมต่างทำความดีก็จะเป็นการขจัดความชั่วให้หมดสิ้นไป ซึ่งประเทศไทยนั้นมีสิ่งที่มีอุปสรรคต่อการทำความดีได้มาก ดังนั้นรัฐบาลควรมีนโยบายหรือมาตรการส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกคนตั้งมั่นในการทำ ความดี ละเว้นความชั่ว เพื่อใช้ความดีในการการแก้ไขปัญหา และกำจัดสิ่งที่ไม่ดีต่างๆ ให้หมดสิ้นไปจากเมืองไทย

การใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามเป็นการอธิบายรายละเอียดของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกัน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งสองสิ่งนั้นให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี

4.2.3.2 การใช้ประโยค

การใช้ประโยคนับว่ามีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักในการเรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และผู้เขียนยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักไวยากรณ์ ความชัดเจนในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้การสื่อสารหรือการสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งใจไว้

ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้รูปแบบประโยคที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การใช้ประโยคความรวม

ประโยคความรวม หมายถึง ประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปมาเรียงกัน โดยมีคำสันธานเชื่อมเพื่อให้ประโยคมีเนื้อความรวมกันเป็นประโยคเดียว จากการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าประโยคความรวมที่สื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้เห็นดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ทางปราบผู้ร้ายจึงเหลืออยู่ทางเดียวคือปราบผู้ร้ายที่ตัวเราเอง ผู้ร้ายนั้นเกิดจากโลก โกรธ หลง ไซหรือไม่ว่า? เราทุกคนมีโลก โกรธ หลง ไซหรือไม่ว่า? เมื่อไปดับโลก โกรธ หลงที่คนอื่นไม่ได้ เราก็คงดับที่ตัวเราเอง และถ้าเราดับโลก โกรธ หลงที่ตัวเราเองได้แล้วก็เท่ากับว่าเราปราบผู้ร้ายในตัวเราเองได้ ผู้ร้ายอื่นก็ไม่มี...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.3. 2515: 377–378)

จากตัวอย่างผู้เขียนแสดงแนวคิดพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศ โดยผู้เขียนชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาโจรผู้ร้ายซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากรัฐบาลว่าหากรัฐบาลมีนโยบายตบะประมาณในการเพิ่มกำลังของตำรวจจริงก็จะส่งผลให้ตำรวจอาจมีกำลังไม่เพียงพอในการปราบปรามโจรผู้ร้าย ผู้เขียนจึงแสดงแนวคิดเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจากการใช้ประโยชน์ความร่วมมือ ชนิตเนื้อความคล้อยตามกัน โดยใช้คำสันธาน “ถ้า...ก็” ซึ่งประโยคส่วนแรก กล่าวถึง “การดับความโลภ โกรธ หลงในตนเอง” และประโยคที่สองเป็นส่วนที่คล้อยตามประโยคส่วนแรก คือ “เท่ากับว่าเราปราบโจรผู้ร้ายในตัวเราเองได้ ผู้ร้ายอื่นก็ไม่มี” ดังนั้นการเริ่มต้นกำจัดความโลภ โกรธ หลง ของตนเองก็เท่ากับว่าเป็นการปราบผู้ร้ายในตนเอง เมื่อทุกคนต่างกำจัดความโลภ โกรธ หลง ได้หมดสิ้นก็จะส่งผลให้โจรผู้ร้ายอื่นๆหมดสิ้นไปเช่นกัน

4.2.3.3 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ (figure of speech) คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความคิด ความเข้าใจให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 867) กล่าวได้ว่าการใช้ภาพพจน์ จึงเป็นการใช้สำนวนภาษารูปแบบหนึ่งเกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ และมักใช้ความเปรียบซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ “หน้า 5” มีดังนี้

การใช้อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ คือ การนำเอาสิ่งที่ต่างกัน 2 สิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2539: 109) จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าการใช้ความเปรียบเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...นักการเมืองฝ่ายซ้ายควรจะถูกต้องกำลังให้หมด ไม่ควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ถ้าจำเป็นจะต้องจับกุมคุมขังกันก็ต้องยอมทำ เพราะคนพวกนี้อาจเป็นพาหะแห่งลัทธิตลอดจนอำนาจอิทธิพลของจีนแดงได้โดยง่าย...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 312-313)

ผู้เขียนใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์ เพื่อเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็นนโยบายการปกครองกับต่างประเทศ ดังนี้ คำว่า “พาหะ” มีความหมายตามพจนานุกรมว่า หมายถึง ตัวนำ(ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 833) แต่ในบริบทนี้ พาหะ หมายถึง นักการเมืองฝ่ายซ้าย (ฝ่ายคอมมิวนิสต์) เป็นการถ่ายโยงความหมายจากวงความหมายหนึ่งไปยังวงความหมายหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนต้องการสื่อถึงรัฐบาลต้องกำจัดการเมืองฝ่ายซ้ายที่เปรียบเป็นพาหะแห่งลัทธิคอมมิวนิสต์ให้สิ้นซากด้วยวิธีการที่ได้ขาดเพราะนักการเมืองฝ่ายซ้ายอาจเป็นเหตุให้ลัทธิคอมมิวนิสต์แทรกซึมเข้าสู่ประเทศไทยได้ง่าย การใช้ความเปรียบดังกล่าวเพื่อสื่อถึงรัฐบาลโดยตรงซึ่งผู้เขียนชี้แนะให้มันนโยบายการกำจัดคอมมิวนิสต์ให้หมดสิ้นไป หากรัฐบาลมีวิธีการหรือนโยบายการกำจัดคอมมิวนิสต์ได้ก็จะส่งผลให้ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยคงอยู่สืบไป

การใช้อุปลักษณ์เพื่อนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ที่นำเสนอขึ้นเป็นการใช้ภาษาในอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถสื่อความถึงผู้อ่านได้ชัดเจนและเห็นภาพตามแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อ เนื่องจากการการใช้ความเปรียบนั้นเป็นการใช้ภาพพจน์ที่แสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบสิ่งสองสิ่งได้อย่างชัดเจน รวมทั้งการแสดงให้เห็นภาพ และเข้าใจถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้อย่างลึกซึ้ง

4.3 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ

การพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างสม่ำเสมอ และเป็นระยะเวลายาวนาน โดยทำให้รายได้ที่แท้จริงสูงขึ้นและมีการกระจายรายได้อย่างเสมอภาค รวมถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม ทัศนคติ ระบบการเมือง การศึกษาและค่านิยมของสังคมที่เหมาะสม สำหรับการวิเคราะห์การใช้ภาษาในนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้ภาษาโดยนำเสนอผลการวิเคราะห์แยกเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

4.3.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านการเก็บภาษีอากร

4.3.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านการแก้ไขปัญหาตุลาการคำ

4.3.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านการเก็บภาษีอากร

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการเก็บภาษีอากร จะต้องมีความที่สื่อถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มีลักษณะครอบคลุมถึงหรือสื่อให้เห็นถึงแนวคิดที่แสดงให้เห็นลักษณะของภาษีอากรที่ดี ได้แก่ การจัดเก็บภาษีมีความเป็นธรรม มีความแน่นอนและชัดเจน มีความสะดวกในการเสียภาษี มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ และการจัดเก็บภาษีอากรมีความยืดหยุ่น เป็นต้น สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการเก็บภาษีอากร โดยประกอบด้วย ด้านการใช้ประโยชน์ ได้แก่ การใช้ประโยชน์ความร่วมมือ และด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้ประโยชน์ภาพศิลป์และการใช้ความเปรียบ ซึ่งการใช้ภาษาในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1.1 การใช้ประโยค

การใช้ประโยคนับว่ามีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักในการเรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และผู้เขียนยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักไวยากรณ์ ความชัดเจนในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้การสื่อสารหรือการสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งไว้

ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้รูปแบบประโยคที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการเก็บภาษีอากร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การใช้ประโยคความรวม

ประโยคความรวม หมายถึง ประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปมาเรียงกัน โดยมีคำสันธานเชื่อมเพื่อให้ประโยคมีเนื้อความรวมกันเป็นประโยคเดียว จากการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าประโยคความรวมที่สื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้เห็นดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...การเก็บภาษีโดยไม่บอกให้รู้ว่าจะเอาไปทำอะไรนั้น ว่าที่จริงก็เป็นหลักการของการเก็บภาษีโดยทั่วไป ประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ก็เก็บภาษีเข้าเป็นรายได้ของรัฐ โดยไม่จำแนกให้รู้ว่าจะเอาไปทำอะไรบ้าง แต่ภาษีบางอย่างเป็นภาษีพิเศษ เช่น ภาษีเก็บจากคนเดินทางไปต่างประเทศนี้ ถ้ากำหนดเอาไว้ให้แน่นอนว่าจะเอาไปใช้ประโยชน์อย่างใดและบอกให้ผู้เสียภาษีรู้ก็น่าจะเป็นผลดี อย่างภาษีคนเดินทางไปต่างประเทศที่จะเก็บกันในเมืองไทยต่อไปนั้น หากบอกให้รู้ล่วงหน้าได้ว่าจะ

เอาเงินภาษีนั่นไปทำประโยชน์ส่วนรวมอย่างใดก็จะเป็นประโยชน์มาก เช่น บอกว่าจะเอาไปบำรุงการศึกษาประชาบาล หรือจะเอาไปพัฒนาชนบท หรือจะเอาไปใช้ในการสาธารณสุข สร้างสถานือนามัยให้มากยิ่งขึ้น ถ้าบอกได้อย่างนี้แล้ว ผมคิดว่าคนก็คงจะเต็มใจเสีย ไม่มีใครเดือดร้อน...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 375-376)

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับภาษีพิเศษ ซึ่งเรียกเก็บจากผู้เดินทางไปต่างประเทศ โดยมีแนวคิดที่รัฐบาลควรชี้แจงให้ประชาชนทราบว่าเงินภาษีที่เรียกเก็บนั้น รัฐบาลจะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง เพื่อให้ประชาชนเห็นว่าเงินที่เรียกเก็บจากตนไปนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือนำไปพัฒนาบ้านเมืองในด้านใด เมื่อประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเห็นคุณประโยชน์ดังกล่าวก็ย่อมเกิดความมั่นใจว่าเงินภาษีที่ตนต้องเสียไปนั้นจะสามารถทำประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองได้และยอมเสียภาษีด้วยความเต็มใจ ซึ่งการนำเสนอแนวคิดดังกล่าวอาจขัดแย้งกับหลักการเก็บภาษีโดยทั่วไปเพราะหลักการเก็บภาษีนั้นรัฐบาลไม่จำเป็นต้องชี้แจงให้ประชาชนทราบว่าเงินภาษีที่เก็บได้จะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านใด แต่อย่างไรก็ดีแนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอ นั้น ผู้เขียนเห็นว่าภาษีที่เก็บจากผู้เดินทางไปต่างประเทศนี้เป็นภาษีพิเศษ มิใช่ภาษีอากรทั่วไปที่ประชาชนทุกคนต้องเสีย ดังนั้นการชี้แจงล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องการเงินภาษีของประชาชนไปใช้จึงเป็นแนวคิดที่กระตุ้นให้ประชาชนเสียภาษีด้วยความเต็มใจและสร้างความมั่นใจความศรัทธาต่อประชาชนผู้เสียภาษีว่าเงินทุกบาทที่ตนเสียไปนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์แก่ส่วนรวมได้อย่างแท้จริง และเมื่อประชาชนมีความเข้าใจอย่างชัดเจนก็ย่อมเสียภาษีด้วยความเต็มใจ

4.3.1.2 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ (figure of speech) คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความคิด ความเข้าใจให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 867) กล่าวได้ว่าการใช้ภาพพจน์ จึงเป็นการใช้สำนวนภาษารูปแบบหนึ่งเกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ และมักใช้ความเปรียบซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ “หน้า 5” มีดังนี้

4.3.1.2.1 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ คือ การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพื่อเร้าความรู้สึกนึกคิดบางประการ มักเป็นประโยคคำถามลอยๆ ที่มีเจตนาเพื่อแจ้งให้ผู้ฟังทราบมากกว่าการต้องการคำตอบที่แท้จริง เนื่องจากผู้ที่ถามมีคำตอบที่ต้องการแล้ว แต่ถามขึ้นเพื่อต้องการเน้นย้ำหรือชี้นำความคิดบางอย่าง (ราชบัณฑิตยสถาน.2539: 109) ซึ่งจากงานเขียนบทความประจํา “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม ประเด็นศาสนา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...อัตราภาษีเพียง 500 บาทนั้น เห็นจะต่ำไปมาก คิดเป็นเงินดอลลาร์อเมริกันก็เพียง 25 ดอลลาร์ ซึ่งออกจะไม่มีคามหมายอะไรเลยในปัจจุบันนี้ ไหนๆก็จะเก็บภาษีกันทั้งทีแล้ว ทำไมไม่เก็บเสียคนละ 2,000 บาท หรือ 100 ดอลลาร์ เงิน 500 บาทนั้นดูออกจะเป็นจำนวนเล็กน้อยเกินไปสำหรับผู้ที่มีเงินจะไปต่างประเทศได้ ถึงแม้ว่าจะเก็บขึ้นไปเป็นคนละ 2,000 บาท ก็คงไม่มีใครเดือดร้อน และคงจะมีผู้ยอมเสียถ้าหากว่าตั้งใจจะไปต่างประเทศให้ได้ แต่ถ้าเงิน 2,000 บาทนั้นจะเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งมิให้คนเดินทางไปต่างประเทศ ผมก็เห็นว่ายังมีผลดีอยู่นั่นเองเพราะจะได้ไม่หมดเปลืองเงินตราต่างประเทศ **การเก็บภาษีนั่นจะต้องคิดถึงจำนวนเงินที่จะเก็บได้ว่ามากพอที่จะเป็นประโยชน์หรือไม่** ถ้าตั้งภาษีขึ้นมาแล้วเก็บเงินได้แต่น้อยก็ดูออกจะเป็นเรื่องหุยมหิหม ไม่คุ้มแก่การที่จะจัดเก็บภาษี อีกประการหนึ่งก็ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้เสียภาษีว่าจะเสียภาษีนั่นได้หรือไม่ เงิน 2,000 บาท นั้นผู้ที่ต้องการจะเดินทางไปต่างประเทศควรจะมีความสามารถที่เสียได้อย่างแน่นอน ไม่น่าจะต้องเดือดร้อนแต่อย่างใดทั้งสิ้น เพราะเมื่อมีเงินพอที่จะไปต่างประเทศได้ จะไปมัวกังวลอะไรกับเงินภาษีที่เกี่ยวละ 2,000 บาท...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2515: 373-374)

จากตัวอย่างผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษี โดยใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ดังนี้ “...การเก็บภาษีนั่นจะต้องคิดถึงจำนวนเงินที่จะเก็บได้ว่ามากพอที่จะเป็นประโยชน์หรือไม่...” ซึ่งชี้แนะให้รัฐบาลคำนึงถึงความเหมาะสมในการจัดเก็บภาษีอากรจากผู้เดินทางไปต่างประเทศ โดยเสนอแนะให้รัฐบาลเพิ่มการอัตราภาษีจาก 500 บาท เป็น 2,000 บาท เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่าผู้ที่เดินทางไปต่างประเทศนั้นมีกำลังทรัพย์มากพอที่สามารถเสียภาษีได้ การนำเสนอแนวคิดดังกล่าวจึงมีจุดมุ่งหมายไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีให้คำนึงถึงอัตราภาษีและผลประโยชน์ที่จะได้รับว่าการเก็บภาษีนั่นคุ้มค่าหรือไม่ โดยแสดงให้เห็นให้ผู้รับผิชอบเห็นว่าการเก็บภาษีต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าจากผลประโยชน์ที่จะได้รับโดยที่ผู้เสียภาษีไม่เดือดร้อน แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษีจึงเน้นให้รัฐบาลเก็บภาษีอย่างเป็นธรรมและเหมาะสมตามกำลังในการเสียภาษีของประชาชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชาติบ้านเมือง

4.3.1.2.2 การใช้อุปมา

อุปมา เป็นการนำเอาสิ่งที่ต่างกัน 2 สิ่งมาเปรียบเทียบกันโดยใช้คำเชื่อม (ราชบัณฑิตยสถาน.2539: 109) จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้อุปมาเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการจัดเก็บภาษีอากร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...รัฐบาลขึ้นภาษีแบบบอกผ่าน เหมือนพ่อค้าบอกราคาสินค้าแพงๆ ไว้ให้ผู้ซื้อต่อเล่น ถ้าผู้ซื้อไม่ต่อก็ดีไป ได้กำไรมากแต่ถ้าเห็นผู้ซื้อจะไม่ซื้อสินค้าจริงๆ ก็ลดราคาให้ ในกรณีนี้รัฐบาลขึ้นภาษีน้ำมันและภาษีซีเมนต์เอาไว้ต่อรองกับสภาผู้แทน เมื่อเห็นผู้แทนไม่เอาด้วยจริงๆ ก็ลดภาษีทั้งสองอย่างนี้ ลงมาให้...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.5. 2515: 48)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้ภาพพจน์แบบอุปมา คือ “รัฐบาลขึ้นภาษีแบบบอกผ่านเหมือนพ่อค้าบอกราคาสินค้าแพงๆ ไว้ให้ผู้ซื้อต่อเล่น” เพื่อเปรียบเทียบโดยชี้ให้เห็นการทำงานของรัฐบาลในเรื่องการขึ้นภาษีกับการค้าขายของพ่อค้า ซึ่งแสดงถึงปัญหาในการขึ้นภาษีว่าการที่รัฐบาลขึ้นภาษีน้ำมันและภาษีซีเมนต์นั้น ไม่ได้เกิดจากการคิดไตร่ตรองให้ดีเสียก่อนและไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดกับประชาชนอย่างแท้จริง แต่กลับขึ้นภาษีเพื่อต่อรองเล่นเกมทางการเมือง การใช้ความเปรียบดังกล่าวจึงชี้ให้เห็นถึงปัญหาการขึ้นภาษีอย่างไม่ยุติธรรม ซึ่งประเด็นเรื่องการขึ้นภาษีอากรนี้ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ละเอียดถี่ถ้วนและมีเหตุผลที่ชอบธรรม หากรัฐบาลพิจารณาในประเด็นการขึ้นภาษีอากรอย่างละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบแล้วก็เท่ากับว่าเปลี่ยนแปลงการเก็บภาษีให้ดีขึ้นกว่าเดิมจึงถือว่าเป็นการพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจ

4.3.1.2.3 การใช้อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ คือ การนำเอาสิ่งที่ต่างกัน 2 สิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน.2539: 109) จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามี การใช้ อุปลักษณ์ เพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการจัดเก็บภาษีอากร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...การขึ้นภาษีเอาแก่ราษฎรในยามที่ตุลการค่าและการชำระเงินของประเทศตกต่ำนั้น เป็นการลงโทษเอาแก่ผู้ไม่ผิดแท้ๆ เป็นบาปกรรมอย่างยิ่ง แต่การลงโทษแก่ผู้ผิดนั้น ไม่เป็นบาปเลย ทั้งในทางโลกและทางธรรม...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 180)

จากตัวอย่างมีการใช้อุปลักษณ์ มีคำเชื่อม คือ เป็น โดยการนำสิ่งสองสิ่งมาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น เห็นได้จากรูปประโยค “...การขึ้นภาษีเอาแก่ราษฎรในยามที่ตุลการค่าและการชำระเงินของประเทศตกต่ำนั้น เป็นการลงโทษเอาแก่ผู้ไม่ผิดแท้ๆ เป็นบาปกรรมอย่างยิ่ง...” ซึ่งผู้เขียนเปรียบเทียบว่าการขึ้นภาษีอากรในขณะประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจนั้นเป็นการสร้างบาปกรรมให้เกิดกับประชาชนอย่างยิ่ง เสมือนเป็นการลงโทษประชาชนที่ไม่ได้ทำความผิด ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำเพราะเป็นการสร้างความเดือดร้อนและสร้างบาปให้เกิดกับประชาชน โดยแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการจัดเก็บภาษีนี้ ผู้เขียนต้องการชี้แนะให้รัฐบาลตระหนักถึงความชอบธรรมในการจัดเก็บภาษี ที่รัฐบาลต้องคำนึงถึงกำลังและความสามารถในการเสียภาษีของประชาชน ตลอดจนคำนึงถึงความเหมาะสมในสถานการณ์ของประเทศ ณ ขณะนั้นด้วยเพื่อมิให้เป็นการตอกย้ำ ข้ำเดิมหรือเพิ่มภาระให้กับประชาชน และหากรัฐบาลมีนโยบายการขึ้นอัตราภาษีอากรในสถานการณ์ที่เหมาะสมก็ย่อมส่งผลดีแก่ประชาชนและประเทศชาติ

การใช้ภาพพจน์เพื่อนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการจัดเก็บภาษีอากร จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ที่นำเสนอเน้นเป็นการใช้ภาษาในอีกรูปแบบหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจน รวมทั้งการแสดงให้เห็นภาพ และเข้าใจถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้อย่างลึกซึ้ง สามารถสื่อความถึงผู้อ่านได้ชัดเจนตามแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

4.3.2 ภาษาในการนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาด้านการแก้ไขปัญหาดุลการค้า

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า จะต้องมีเนื้อความที่สื่อถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มีลักษณะครอบคลุมถึงหรือสื่อให้เห็นถึงแนวคิดที่แสดงให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ได้แก่ การส่งเสริมการส่งออก การส่งเสริมการลงทุนในด้านต่างๆ การควบคุมปริมาณเงินตราต่างประเทศ การส่งเสริมการผลิตสินค้าภายในประเทศให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ เป็นต้น สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ซึ่งประกอบด้วย ด้านการใช้คำ ได้แก่ การใช้

คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำภาษาต่างประเทศและคำที่มีความหมายตรงข้าม ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคแสดงเจตนาและการใช้ประโยคความรวม ด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้ประโยควาทีศิลป์ และการใช้สำนวน ซึ่งการใช้ภาษาในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

4.3.2.1 การใช้คำ

การใช้คำในงานเขียนบทความความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านสังคม ผู้วิจัยพิจารณาการเลือกใช้คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ซึ่งการเลือกใช้ถ้อยคำนั้นมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อความหมายหรือใช้แทนความคิดเพื่อสื่อถึงผู้อ่านได้ตามความประสงค์ของผู้เขียน การสื่อสารจะมีสัมฤทธิ์ผล หรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการใช้คำเป็นเบื้องต้น จากการวิจัยพบว่าบทความความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในหลายลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.2.1.1 การใช้คำนาม

คำนาม คือ คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น (อุทิศศิลปสาร. 2544: 70) ผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้คำนามที่ปรากฏในบทความความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยพิจารณาการใช้คำนามที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...รถยนต์ขนาดธรรมดาที่ไม่หรูหราหนักนั้นสามารถจะประกอบขึ้นได้ในประเทศไทยและประกอบอยู่แล้ว ทำให้มีอุตสาหกรรมขึ้นอีกอย่างในประเทศไทยและทำให้คนไทยมีงานทำมากขึ้น มีอาชีพเป็นหลักแหล่งและมีรายได้พอเลี้ยงตน อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์นี้เป็นก้าวแรกของการผลิตรถยนต์ในเมืองไทย ก้าวต่อไปก็คือการผลิตรถยนต์ในประเทศไทย ซึ่งจะต้องการทุน วัตถุดิบ ความรู้ ความชำนาญ และการส่งเสริมที่ถูกต้องจากรัฐบาล...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 205-206)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้คำนาม คือ “ทุน” “วัตถุดิบ” “ความรู้” “ความชำนาญ” และ “การส่งเสริม” เพื่อแสดงแนวคิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ในประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้โรงงานประกอบรถยนต์แปรสภาพเป็นโรงงานผลิตโดยให้ใช้ส่วนประกอบที่ผลิตขึ้น

ภายในประเทศ ซึ่งการแสดงแนวคิดดังกล่าวมุ่งเน้นไปสู่รัฐบาลที่ต้องส่งเสริมการผลิตรถยนต์ในรูปแบบของ “ทุน” “วัตถุดิบ” “ความรู้” “ความชำนาญ” เมื่อประเทศไทยสามารถประกอบและผลิตรถยนต์ได้ด้วยตนเองก็เท่ากับว่าเป็นการลดการนำเข้าสินค้าจำพวกรถยนต์ซึ่งสินค้าประเภทรถยนต์เป็นสินค้าที่สิ่งหรือนำเข้ามาในประเทศอย่างมีปริมาณมาก จึงเป็นอีกสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการขาดดุลการค้า ดังนั้นรัฐบาลจึงควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเรื่องการประกอบและผลิตรถยนต์ให้เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดุลการค้าของประเทศตลอดจนเป็นการพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจให้ดีขึ้นกว่าเดิม

ตัวอย่างที่ 2

“...สินค้าขาออกที่สำคัญที่สุดของเมืองไทยอย่างหนึ่งก็คืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพราะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้นสามารถนำเงินตราต่างประเทศมาให้ประเทศไทยได้เช่นเดียวกับสินค้าขาออกอย่างอื่น...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 280)

จากตัวอย่างผู้เขียนนำเสนอเป็นแนวคิดเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ในประเด็นการปรับปรุงดุลการค้า โดยใช้คำนาม คือ “สินค้าออก” และ “อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” โดยแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีสินค้าออกที่สำคัญคือการท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาให้เป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศได้ เนื่องจากการท่องเที่ยวสามารถนำเงินตราจากต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก หากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนแล้วก็นำรายได้เข้ามาสู่ประเทศได้มากขึ้นจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ใช้แก้ไขปรับปรุงดุลการค้าของประเทศที่เสียเปรียบได้ และยังเป็นการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจให้มีความเจริญรุ่งเรืองได้

การใช้คำนามเพื่อสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศจะพบการใช้คำเรียกชื่อและคำเรียกสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพใดสภาพหนึ่งให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งการใช้คำนามนี้เป็นการใช้คำที่สามารถสื่อความได้ตรงกับความต้องการของผู้เขียนได้อย่างตรงประเด็น

4.3.2.1.2 การใช้คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่ใช้แสดงอาการ เหตุการณ์ สภาพหรือความรู้สึกต่างๆ ซึ่ง นววรรณ พันธุเมธา (2554: 8) ได้จำแนกคำกริยาตามความหมายเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คำกริยาแสดงอาการ คำกริยาแสดงสภาพและคำกริยาแสดงอาการประสม งานเขียนบทความความประจักษ์สยามรัฐ หน้า 5 ของ

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำกริยาเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...เรื่องนี้กระทรวงเศรษฐกิจได้ทำแล้วคือได้ลดค่าพรีเมียมข้าวลงไปแต่ดูเหมือนจะยังลดไม่พอ หากลดค่าพรีเมียมข้าวหรือยกเลิกเสียให้หมดแล้วราคาข้าวในประเทศจะสูงขึ้น ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.3. 2515: 327)

จากตัวอย่างผู้เขียนนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาดุลการค้าราคาข้าว โดยใช้คำกริยา คือ “ลด” และ “ยกเลิก” ค่าพรีเมียมข้าวที่เป็นสาเหตุหลักประเทศไทยขายข้าวในตลาดโลกไม่ได้ ผู้เขียนจึงแสดงแนวคิดเพื่อสื่อไปยังรัฐบาลหรือกระทรวงเศรษฐกิจให้มียุทธศาสตร์ลดหรือยกเลิกค่าพรีเมียมข้าวเพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและจะส่งผลให้ราคาข้าวในประเทศมีราคาสูงขึ้น หากกระทรวงเศรษฐกิจซึ่งมีหน้าที่หลักในการรับผิดชอบเรื่องดังกล่าวได้ลดหรือยกเลิกค่าพรีเมียมข้าวได้ก็จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทำให้ประเทศไทยขายข้าวได้ในปริมาณมากขึ้นและเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องดุลการค้าของประเทศได้อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้มีสภาพคล่องตัว มีเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจได้ยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

“...รัฐบาลจะต้องระดมทุนด้วยการใช้เงินที่รัฐบาลมีอยู่ด้วยการกู้เงินเป็นกรณีพิเศษทั้งในและนอกประเทศ เพื่อซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาในปีนี้เป็นราคาอันสมควร เพื่อช่วยให้ชาวนามีชีวิตรอดต่อไปได้ เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 294)

จากตัวอย่างผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ซึ่งผู้เขียนต้องการสื่อความถึงรัฐบาลในประเด็นการช่วยเหลือชาวนาในเรื่องข้าวเปลือกที่เหลือคงค้างเป็นจำนวนมาก ทำให้ชาวนาเดือดร้อนอย่างหนัก โดยใช้คำกริยา คือ “ระดมทุน” “กู้” และ “ซื้อ” เพื่อให้รัฐบาลกระทำการช่วยเหลือชาวนาด้วยวิธีระดมทุนเงินที่รัฐบาลมีและการกู้เงินมาเพื่อรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาอย่างเร่งด่วน นอกจากแนวคิดดังกล่าวจะมีประเด็นสำคัญเพื่อช่วยเหลือชาวนาให้มีชีวิตอยู่รอดแล้วชาวนายังมีเงินอยู่ในมือมาจับจ่ายใช้สอยสินค้าต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลให้มีเงินหมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจจึงถือได้ว่าเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจอีกวิธีการหนึ่งและทำให้เศรษฐกิจที่เคยซบเซาอาจจะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้อีกด้วย

4.3.2.1.3 การใช้คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ หมายถึง คำที่ใช้ประกอบคำอื่นให้มีเนื้อความแปลกออกไป (อุบทิศศิลปสาร. 2544: 87) จากงานเขียนบทความประจักษ์สยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำวิเศษณ์เพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...ถ้าข้าวแพง ชาวนาจะได้ประโยชน์มีรายได้สูงขึ้น ช่องว่างในระดับความเป็นอยู่ของคนต่างชั้นก็จะลดลง ปัญหาทางสังคมและปัญหาทางการเมืองก็จะเบาลงด้วย...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.2. 2515: 364)

ผู้เขียนแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการแก้ไขปัญหาการค้าข้าว ผู้เขียนต้องการสื่อไปยังรัฐบาลให้เห็นความสำคัญของราคาข้าว เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่าราคาข้าวเป็นต้นเหตุของปัญหาต่างๆ ทั้งทางสังคมและการเมือง โดยผู้เขียนใช้คำวิเศษณ์ “แพง” “สูง” และ “เบา” เพื่อสื่อแนวความคิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ที่มุ่งเน้นทำให้ข้าวมีราคาแพงขึ้น ชาวนาจะได้มีรายได้สูงขึ้น เมื่อชาวนามีรายได้สูงขึ้นก็จะทำให้ช่องว่างระหว่างรายได้ของคนต่างชั้นกันลดลง และเมื่อช่องว่างระหว่างรายได้ของคนในสังคมลดลงก็จะทำให้ปัญหาสังคมและปัญหาทางการเมืองเบาบางหรือลดลงตามไปด้วย ดังนั้นหากรัฐบาลมีวิธีการในการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ราคาข้าวแพงขึ้นก็ย่อมส่งผลดีต่อประชาชนและระบบเศรษฐกิจอย่างเลียงไม่พันตลอดจนส่งผลให้ปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมขณะนั้นลดลงไปด้วยเช่นกัน

การใช้คำวิเศษณ์เพื่อสื่อแนวความคิดการพัฒนาประเทศนั้น เป็นการใช้ภาษาในลักษณะของการขยายความให้คำหรือข้อความมีใจความที่สมบูรณ์มากขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจรายละเอียดของสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้อย่างชัดเจน

4.3.2.1.4 การใช้คำภาษาต่างประเทศ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศอยู่เป็นจำนวนมาก อาทิ ภาษาบาลีสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ เป็นต้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่คนทั่วโลกยอมรับเนื่องจากเกิดการรับกระแสวัฒนธรรมตะวันตกและความเจริญทางวัตถุเข้ามา ทำให้คำภาษาต่างประเทศแทรกซึมเข้ามาในวัฒนธรรมไทยอย่างรวดเร็ว การยืมคำจากภาษาอังกฤษมาใช้

ในการสื่อสารจึงเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น คำภาษาต่างประเทศในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยหมายถึงคำภาษาอังกฤษเท่านั้น

จากงานเขียนบทความความประจักษ์สยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบ การใช้คำภาษาอังกฤษมาใช้ในการเขียนเพื่ออธิบายคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะให้ผู้อ่านเข้าใจในรายละเอียดของความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้การนำเสนอแนวคิดของผู้เขียนนั้นตรงตามความมุ่งหมาย การใช้คำภาษาอังกฤษในงานเขียนบทความความประจักษ์สยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่ามีการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ เพื่อนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...งบประมาณแผ่นดินของเมืองไทยนั้นมียู่อำกัฏฐ รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณนั้นเพื่อประโยชน์แก่บ้านเมืองในทางต่าง ๆ ราคาข้าวเปลือกทั้งเมืองไทยนั้นเป็นจำนวนสูงเกินกว่าที่รัฐบาลจะหาเงินที่ไหนมาซื้อให้หมดได้ นอกจากนั้นในการนี้ก็ยังต้องการทั้งเจ้าหน้าที่ และสถานที่ เช่น ยุ้งฉางที่รัฐบาลจำต้องมีเอาไว้เก็บข้าวเปลือก ซึ่งรัฐบาลไม่มี ซึ่งเหล่านี้จะเป็นคำตอบที่ตรงต่อความจริงมากกว่า อย่างไรก็ตามการกระทำของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นในขณะใดนั้นต้องขึ้นอยู่กับ **อันดับแห่งความสำคัญ (Priority)** เสมอไป ความเดือดร้อนของคนส่วนใหญ่ในประเทศในขณะนี้ น่าจะถือว่าเป็นความสำคัญอันดับแรก...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 165-166)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการแก้ไขปัญหาการค้าข้าว ผู้เขียนใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ คือ อันดับแห่งความสำคัญ Priority หมายถึง การมาก่อน การมีสิทธิก่อน สิทธิพิเศษ (วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2541: 672) ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้ให้รัฐบาลเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่รัฐบาลต้องบริหารจัดการแก้ไขโดยด่วนนั้นคือความเดือดร้อนของชาวนาในเรื่องราคาข้าว ชาวนาที่เป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศกำลังได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาราคาข้าวเปลือก ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรได้รับการช่วยเหลือเป็นอันดับแรก โดยผู้เขียนเห็นว่าการแก้ปัญหาดังกล่าวสามารถทำได้โดยการที่รัฐบาลรับซื้อหรือรับจำนำข้าวเปลือกของชาวนาไว้เพื่อให้ชาวนามีรายได้เป็นสิ่งที่รัฐบาลควรพิจารณาและดำเนินการช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่ง ถึงแม้รัฐบาลจะขาดแคลนงบประมาณ เจ้าหน้าที่ ตลอดจนยุ้งฉางสำหรับเก็บข้าวเปลือกแต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ต้องหาวิธีการเพื่อแก้ปัญหาบรรเทาความเดือดร้อนของชาวนาเป็นอันดับแรก หากปัญหาของชาวนาได้รับการแก้ไขจากรัฐบาลโดยการรับซื้อข้าวเปลือกแล้วก็จะส่งผลให้ชาวนามีเงินหมุนเวียนเพื่อใช้สอยและเป็นทุนในการทำนาต่อไปซึ่งเกี่ยวเนื่องไปยังระบบเศรษฐกิจให้มีความคล่องตัวมากขึ้นจึงนับเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

“...อุตสาหกรรมน้ำตาลในเมืองไทยเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาล โดยกระทรวงอุตสาหกรรมต้องเข้ามาควบคุมอย่างใกล้ชิดเพราะเกี่ยวกับผลประโยชน์ของชาวไร่ชาวนา น้ำตาลที่ผลิตได้นั้นก็ขายเพื่อบริโภคในเมืองไทย ราคาที่สูงหรือต่ำอันขึ้นอยู่แก่นโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไปได้ตามเหตุการณ์ไม่ขึ้นโดยตรงต่อการผลิต ต่อต้นทุนในการผลิต ต่อความต้องการของตลาดในเมืองไทยหรือต่อเกณฑ์อื่นๆ ในวิชาเศรษฐศาสตร์ แต่เป็น**ราคาที่จับวางไว้ (Manipulated Price)** ด้วยเหตุผลทางราชการ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 74)

ผู้เขียนใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ คือ Manipulated หมายถึง เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสม (วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2541: 538) ดังนั้น Manipulated Price จึงหมายถึงความถึง ราคาที่เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมที่ขึ้นอยู่กับนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมที่เป็นผู้ควบคุมราคาในแต่ละวัน ซึ่งผู้เขียนนำคำศัพท์ดังกล่าวมาใช้เพื่อแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นด้านราคาน้ำตาล โดยผู้เขียนแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลหรือกระทรวงอุตสาหกรรมมีหน้าที่โดยตรงในการควบคุมราคาน้ำตาล ซึ่งราคาน้ำตาลจะมีผลกระทบโดยตรงกับชาวไร่ชาวนา ผู้เขียนจึงสื่อความถึง กระทรวงอุตสาหกรรมที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมราคาน้ำตาลนั้นต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาวไร่ชาวนาให้มากที่สุด เพราะราคาน้ำตาลมีผลเกี่ยวเนื่องไปยังปากท้องของชาวไร่ชาวนาที่ส่วนใหญ่เป็นราษฎรในท้องถิ่นที่รัฐบาลต้องดูแลและให้การช่วยเหลือเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง เมื่อราคาน้ำตาลอยู่ในระดับที่เหมาะสมย่อมส่งผลดีต่อชาวไร่ชาวนาและเกิดความมั่นคงต่อระบบเศรษฐกิจอีกด้วย

จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบการใช้คำภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ มีการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ความหมายของทั้งสองภาษาที่สื่อความตรงกันและจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายอย่างถูกต้อง

4.3.2.1.5 การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม

การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม หมายถึง การใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกันโดยการให้รายละเอียดต่างๆ ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การตีความและเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้ จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้การซ้ำคำเพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ดังนี้

“...ผมเห็นด้วยกับข้อเสนอของกระทรวงเกษตรในหลักการ คือไม่ควรจะลดการผลิตข้าวลง แต่ควรจะเพิ่มปริมาณการผลิตขึ้นไป...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 345)

ผู้เขียนนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นราคาข้าวเปลือก โดยใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม คือ “ลด” และ “เพิ่ม” ซึ่งแสดงถึงมาตรการแก้ไขปัญหาเรื่องข้าวที่ไม่ควรลดการผลิตข้าวลง แต่ควรเพิ่มปริมาณการผลิตให้มากขึ้น เนื่องจากการทำนาเป็นอาชีพหลักที่สำคัญของคนไทยและข้าวก็เป็นอาหารหลักของคนไทย หากรัฐบาลลดปริมาณการปลูกข้าวก็ย่อมส่งผลกระทบต่อชาวนาโดยตรง ดังนั้นรัฐบาลควรหามาตรการในการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการอื่นแทนการให้ชาวนาลดการผลิตข้าวลง จากประเด็นดังกล่าวจึงถือว่าการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวนาที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศได้ประกอบอาชีพที่ได้ปฏิบัติมา เมื่อชาวนามีอาชีพก็จะก่อให้เกิดรายได้และรายได้ที่ชาวนาได้รับนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจในการมุ่งเน้นการสร้างรายได้ให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง

การใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามเป็นการอธิบายรายละเอียดของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกัน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งสองสิ่งนั้นให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี

4.3.2.2 การใช้ประโยค

การใช้ประโยคนับว่ามีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักในการเรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และผู้เขียนยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักไวยากรณ์ ความชัดเจนในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้การสื่อสารหรือการสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งใจ

ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้รูปแบบประโยคที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.2.2.1 การใช้ประโยคแสดงเจตนา

ประโยคแสดงเจตนา หมายถึง ประโยคที่สื่อถึงผู้รับสารโดยมีวัตถุประสงค์ให้ได้ทราบ ความคิดความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟัง กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคแสดงเจตนาแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบและประโยคบอกให้ทำ (นพวรรณ พันธุเมธา. 2554: 297-298) .การใช้ประโยคแสดงเจตนา จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกของตนเพื่อสื่อไปยังผู้อ่านได้ตามความต้องการของตน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องประโยคของนพวรรณ พันธุเมธา (2554) มาวิเคราะห์ การใช้ประโยคแสดงเจตนา โดยพบว่าประโยคที่ใช้มากที่สุด คือ ประโยคแจ้งให้ทราบและประโยคบอกให้ทำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...รัฐบาลควรคุ้มครองขึ้นภาษีขาเข้าเครื่องอะไหล่รถยนต์ด้วยเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการผลิตเครื่องอะไหล่รถยนต์ในประเทศ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 204)

จากตัวอย่างผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการขึ้นภาษีอากร โดยใช้ประโยคแสดงเจตนาแจ้งให้ทราบ เพื่อชี้แนะรัฐบาลในเรื่องการขึ้นภาษีอากร ดังรูปประโยค “รัฐบาลควรคุ้มครองขึ้นภาษีขาเข้าเครื่องอะไหล่รถยนต์...” การใช้ประโยคแสดงเจตนาชี้แนะดังกล่าวมุ่งหมายให้รัฐบาลนำข้อชี้แนะของผู้เขียนไปพิจารณาในการขึ้นอัตราภาษีขาเข้าเครื่องอะไหล่ยนต์ เนื่องจากประเทศไทยสามารถผลิตอะไหล่ยนต์ได้เองจึงไม่จำเป็นต้องซื้ออะไหล่จากต่างประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจึงควรคุ้มครองและส่งเสริมการผลิตอะไหล่รถยนต์ภายในประเทศเพื่อเป็นการประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าอะไหล่รถยนต์ และเมื่อโรงงานผลิตรถยนต์ไม่ต้องซื้ออะไหล่จากต่างประเทศแล้วก็จะส่งผลต่อดุลการค้า จึงเป็นการปรับดุลการค้าให้มีสัดส่วนที่สมดุลกันและเป็นการแก้ไขปัญหาขาดดุลการค้าที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

ตัวอย่างที่ 2

“...รัฐบาลควรที่จะควบคุมโรงงานประกอบรถยนต์ต่อไปและควรอนุญาตให้ตั้งได้เฉพาะโรงงานที่สามารถประกอบรถยนต์ได้ไม่ต่ำกว่าวันละ 30 คัน เท่านั้น...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 204)

จากตัวอย่างผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการส่งเสริมการผลิตอุตสาหกรรมรถยนต์ ซึ่งผู้เขียนใช้ประโยคเจตนาในการสื่อสารเพื่อชี้แนะถึงรัฐบาลเกี่ยวกับมาตรการการส่งเสริมการผลิตรถยนต์ภายในประเทศ จากประโยค **“รัฐบาลควรจะควบคุมโรงงานประกอบรถยนต์ต่อไปและควรอนุญาตให้ตั้งได้เฉพาะโรงงานที่สามารถประกอบรถยนต์ได้ไม่ต่ำกว่าวันละ 30 คัน เท่านั้น”** โดยผู้เขียนชี้แนะให้รัฐบาลคำนึงถึงการตั้งโรงงานประกอบรถยนต์ว่าต้องมีการควบคุมการตั้งโรงงานให้พอเหมาะและควบคุมปริมาณการประกอบรถยนต์ในแต่ละวัน ทั้งนี้เนื่องจากหากไม่มีการควบคุมดังกล่าวก็อาจเกิดการผลิตรถยนต์เกินความต้องการของตลาด รถยนต์ที่ประกอบมานั้นล้นตลาดก็ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในอนาคตได้ ดังนั้นการควบคุมการตั้งโรงงานประกอบรถยนต์จะเป็นการป้องกันเพื่อมิให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจในภายหลัง และหากรัฐบาลส่งเสริมการผลิตสินค้าภายในประเทศให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ย่อมส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจได้อีกด้วย

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ที่พบจากการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” นั้นพบว่าผู้เขียนใช้ประโยคแสดงเจตนาที่เป็นลักษณะเด่นชัดเจเน คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ โดยประโยคแจ้งให้ทราบพบในรูปแบบของประโยคแสดงเจตนาชี้แนะมากที่สุด เพื่อสื่อความถึงรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาถึงปัญหาหรือวิธีการแก้ไขปัญหานั้นที่ผู้เขียนมีเจตนาชี้แนะ

4.3.2.2 การใช้ประโยคความรวม

ประโยคความรวม คือ ประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปมาเรียงกัน โดยมีคำสันธานเชื่อมเพื่อให้ประโยคมีเนื้อความรวมกันเป็นประโยคเดียว จากการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าประโยคความรวมที่สื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้เห็นดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...การกลักรถยนต์ยังมีความสำคัญสำหรับบ้านเมืองเป็นอันดับแรก ชาวไร่ชาวนาเป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศเพราะฉะนั้นจึงต้องรีบกันช่วยเหลือให้ชาวไร่ชาวนามีฐานะดีเสียก่อน ถ้าทำได้เช่นนั้นแล้วการอุตสาหกรรมในประเทศไทยก็มีทางที่จะก้าวหน้าออกไปเอง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 287)

จากตัวอย่างผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการช่วยเหลือชาวนา โดยแสดงให้เห็นจากการใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งมี

คำเชื่อม คือ “เพราะฉะนั้นจึง” จากประโยคเหตุ คือ “ชาวไร่ชาวนาเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ” เป็นเหตุให้เกิดผลที่ตามมา คือ “(รัฐบาล) ต้องรีบกันช่วยเหลือชาวไร่ชาวนา...” การใช้ประโยคความรวมดังกล่าวผู้เขียนต้องการชี้แนะเพื่อให้รัฐบาลเห็นความสำคัญของชาวไร่ชาวนาที่กำลังในรับความเดือดร้อนจากราคาข้าว เนื่องจากอาชีพกสิกรรมเป็นอาชีพหลักที่สำคัญของประเทศชาติและชาวไร่ชาวนาเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้นการช่วยเหลือประชาชนที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศให้มีรายได้ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ควรแก้ไขอย่างเร่งด่วน เมื่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็ย่อมตรงกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการกระจายรายได้ให้กับประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

ตัวอย่างที่ 2

“...รัฐบาลจะต้องเข้าควบคุมการผลิตทางกสิกรรมให้เป็นไปเพื่อการบริโภคภายในประเทศ และเพื่อสนองความต้องการของตลาดโลกได้ในอัตราที่จะเป็นประโยชน์มากที่สุด...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 295)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการผลิตสินค้าส่งออก โดยแสดงผ่านการใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้ายตามกัน ซึ่งมีคำเชื่อม คือ “และ” การใช้ประโยคความรวมดังกล่าวมีเนื้อความคล้ายตามกัน คือ การชี้แนะให้รัฐบาลในเรื่องการควบคุมการผลิตสินค้ากสิกรรม โดยมีความมุ่งหมาย 2 ประการ คือ 1. เพื่อการบริโภคภายในประเทศ 2. เพื่อสนองความต้องการของตลาดโลก เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรมที่มีการผลผลิตทางการเกษตรใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศและเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ ดังนั้นผู้เขียนจึงชี้แนะให้รัฐบาลเห็นความสำคัญในการควบคุมการผลิตสินค้าภาคเกษตรกรรมให้เพียงพอภายในประเทศและส่งออกนอกประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดจะเป็นการป้องกันการเกิดปัญหาสินค้าไม่เพียงพอในการบริโภคภายในประเทศหรือปัญหาสินค้าส่งออกล้นตลาด หากรัฐบาลเข้าควบคุมการผลิตสินค้าดังกล่าวให้ดีก็จะได้ไม่เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาในภายหลังและหากประเทศมีสินค้าเพื่อการบริโภคภายในประเทศรวมทั้งสินค้าส่งออกต่างประเทศมีอยู่ในปริมาณที่สมดุลกันก็ถือว่าเป็นการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจในทิศทางที่ถูกต้อง

จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่าผู้เขียนใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลและเนื้อความคล้ายตามกัน เพื่อสื่อความถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศมากที่สุด เนื่องจากการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศนั้นจะเกี่ยวข้องกับการแสดงสาเหตุหรือวิธีการแก้ปัญหา และผลที่เกิดจากการแก้ไขปัญหา ซึ่งการใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล

จะแสดงถึงประโยคในส่วนเหตุและส่วนผลได้อย่างชัดเจน และประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้อยตามกัน จะเป็นการเชื่อมโยงจากเหตุการณ์หรือการกระทำใดการกระทำหนึ่ง เพื่อไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่งได้อย่างต่อเนื่องกัน ดังนั้นเมื่อผู้อ่านได้อ่านและทำความเข้าใจก็จะสามารถรับรู้ถึงแนวคิดของผู้เขียนที่ต้องการสื่อออกมาได้อย่างชัดเจน

4.3.2.3 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ (figure of speech) คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นักเห็นเป็นภาพ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิภาพต่อความคิด ความเข้าใจให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 867) กล่าวได้ว่าการใช้ภาพพจน์ จึงเป็นการใช้สำนวนภาษารูปแบบหนึ่ง เกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ และมักใช้ความเปรียบซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ “หน้า 5” มีดังนี้

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ คือ การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพื่อเร้าความรู้สึกนึกคิดบางประการ มักเป็นประโยคคำถามลอยๆ ที่มีเจตนาเพื่อแจ้งให้ผู้ฟังทราบมากกว่าต้องการคำตอบที่แท้จริง เนื่องจากผู้ที่ถามมีคำตอบที่ต้องการแล้ว แต่ถามขึ้นเพื่อต้องการเน้นย้ำหรือชี้นำความคิดบางอย่าง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2539: 109) ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...การพัฒนาทางกลไกของไทยให้มันสมัยนั้นอาจต้องเปลี่ยนทัศนะหรือยกเลิกวัฒนธรรมบางอย่างของไทยไปเหมือนกัน แต่คงจะไม่มากเท่าการพัฒนาทางอุตสาหกรรม จึงมีหวังสำเร็จได้มากกว่าและเมื่อการกลไกก็ทำให้เราร่ำรวยได้มากเท่ากับอุตสาหกรรม **เรามาทุ่มเทกันทางกลไกกรรมให้หนักกว่าอุตสาหกรรมจะมีดีกว่าหรือ?**...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 228)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ ดังนี้ “เรามาทุ่มเทกันทางกลไกกรรมให้หนักกว่าอุตสาหกรรมจะมีดีกว่าหรือ?” โดยสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งผู้เขียนใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ดังกล่าวนี้เพื่อสื่อถึงรัฐบาลให้เล็งเห็นความสำคัญของการกลไกกรรม

เนื่องจากผลผลิตทางเกษตรกรรมสามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศได้ใกล้เคียงกับผลผลิตด้านอุตสาหกรรมแต่บริบทพื้นฐานของประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศกสิกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามากกว่าทางด้านอุตสาหกรรม ดังนั้นผู้เขียนจึงใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ เพื่อเสนอแนะรัฐบาลให้เห็นความสำคัญและพัฒนาด้านกสิกรรมของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไป เมื่อการพัฒนาทางด้านกสิกรรมเป็นไปอย่างได้ผลตามเป้าหมายที่ต้องการแล้วก็จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจได้อีกต่อไป

ตัวอย่างที่ 2

“...ข้าวไทยไม่สามารถแข่งขันกับข้าวประเทศอื่น ในตลาดโลกได้ในขณะนี้ก็เพราะมีราคาแพงเกินไป

ส่วนที่เกินไปนั้น คือ ปริมาณข้าว ซึ่งรัฐบาลยังเรียกเก็บอยู่ จะเลิกเสียได้หรือยัง?...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 293)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อให้รัฐบาลได้ตระหนักถึงผลเสียของการเก็บค่าปริมาณข้าวและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าข้าว ดังรูปประโยค “ส่วนที่เกินไปนั้น คือ ปริมาณข้าว ซึ่งรัฐบาลยังเรียกเก็บอยู่ จะเลิกเสียได้หรือยัง?” จากรูปประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์ดังกล่าวเป็นการชี้ให้รัฐบาลเห็นถึงสาเหตุที่ทำให้ข้าวมีราคาแพงขึ้นเพราะค่าปริมาณข้าวที่รัฐบาลเก็บจากผู้ซื้อ ผู้เขียนจึงใช้ประโยคคำถามเพื่อให้รัฐบาลได้คิดถึงประเด็นปัญหาดังกล่าวและยกเลิกการเก็บค่า ปริมาณข้าว เนื่องจากการเก็บค่าปริมาณข้าวของรัฐบาลนั้นจะส่งผลโดยตรงต่อราคาข้าวให้มีราคาสูงขึ้นและส่งผลกระทบต่อ การส่งออก ดังนั้นการจะลดราคาข้าวในตลาดโลกเพื่อเป็นการขยายสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยนั้นรัฐบาลจึงต้องเลิกเก็บค่าปริมาณข้าวเสียก่อน หากรัฐบาลแก้ไขปัญหาการค้าข้าวซึ่งนับว่าเป็นการเพิ่มปริมาณสินค้าส่งออกได้มากขึ้นก็ย่อมส่งผลดีต่อดุลการค้าของประเทศให้มีความสมดุลมากขึ้น การแสดงแนวคิดดังกล่าวจึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจในประเด็นการปรับราคาสินค้าทางการเกษตร เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าสินค้าที่มีราคาสูงและช่วยปรับโครงสร้างดุลการค้าของประเทศให้สมดุลขึ้น

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่ปรากฏในแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” เป็นการใช้ภาษาเพื่อกระตุ้นความรู้สึกนึกคิดบางประการที่ผู้เขียนต้องการสื่อไปยังผู้อ่านและสะท้อนไปยังรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารประเทศ ด้รับทราบ ซึ่งการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์มีเจตนาเพื่อการแนะนำ ตักเตือน ให้ข้อคิดและการประชดประชัน

4.3.2.4 การใช้สำนวน

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจะเข้ให้ว่ายน้ำ รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 1227)

จากการศึกษาการใช้สำนวน จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่ามีการใช้สำนวน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาหรือแนวคิดของผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นการสรุปประเด็นของเรื่องราวให้มีความชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น ดังนี้

“...การเลิกค่าพรีเมียมข้าวจึงเป็นเรื่องที่จะได้ผลในอนาคต เป็นการฟื้นฟูตลาดข้าวไทยในโลกซึ่งจะต้องกินเวลา เวลานั้นไม่ใช่เวลาสั้นๆ แต่เมื่อชาวนาเดือดร้อนถึงที่สุดเสียแล้วในระยะนี้ ถึงจะได้ตลาดคืนมาในเวลาข้างหน้าก็จะเข้าค้ำพียงเพียวว่า **กว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้** ชาวนาเดือดร้อนอดอยากจนตายไปเสียก่อนหรือเสียผู้เสียคนไปเสียก่อน...”

(สยามรัฐ. หน้า 5 ล.7. 2516: 309)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้สำนวนว่า “กว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้” หมายความว่า กว่าจะได้ผลดังประสงค์ก็ต้องเสียอย่างใดอย่างหนึ่งไป ดูจากรากศัพท์ของสำนวนนี้ว่า หมายความว่ากว่าจะสุกงาก็จะไหม้หมดไปก่อน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 84) เพื่อสื่อความถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ โดยผู้เขียนเปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาการค้าข้าวที่รัฐบาลประกาศยกเลิกการเก็บค่าพรีเมียมข้าวกับความเดือดร้อนของชาวนาในเรื่องราคาข้าว เนื่องจากการเก็บค่าพรีเมียมข้าวจะส่งผลในระยะยาวต้องใช้เวลามากในการฟื้นฟูตลาดข้าวของไทย แต่ขณะนี้ชาวนามีความเดือดร้อนอย่างมากซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน ผู้เขียนจึงใช้สำนวน “กว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้” เพื่อชี้แนะรัฐบาลว่าควรแก้ไขปัญหาในการช่วยเหลือชาวนาอย่างเร่งด่วนเสียก่อนที่จะรอผลจากการยกเลิกค่าพรีเมียมข้าวซึ่งต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน ดังนั้นการแก้ไขปัญหาเรื่องราคาข้าวต้องทำอย่างเร่งด่วนเพื่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นและทันต่อสภาพเหตุการณ์บ้านเมือง

จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่ามีการใช้สำนวนเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ในรูปแบบของสำนวนที่คงรูปและมีความหมายเดิม โดยการใช้สำนวนนั้นการสรุปประเด็นของเนื้อหาให้มีความชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น

4.4 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์

การพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้ง 4 ด้าน ต้องประกอบด้วย การพัฒนากาย (ความสัมพันธ์ทางกาย) การพัฒนาศีล (ความสัมพันธ์ทางสังคม) การพัฒนาจิตใจ (คุณธรรม ความมั่นคง ความสุข) และการพัฒนาปัญญา (ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ หยั่งเห็น) ซึ่งหากพิจารณาจะพบว่าการพัฒนาศีล การพัฒนาจิตใจและการพัฒนาปัญญา เป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ทางด้านจิตใจและสติปัญญา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนามนุษย์ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านจิตใจและสติปัญญา เมื่อนุษย์ได้รับการพัฒนาดังกล่าวก็ย่อมเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตพร้อมที่จะพัฒนาในด้านอื่นๆ ต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการพัฒนามนุษย์ทางด้านจิตใจและสติปัญญามาเป็นกรอบในการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่มีแนวคิดเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์

ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านศีลธรรม จิตใจและปัญญา

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านศีลธรรม จิตใจและปัญญา โดยข้อความที่เสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์จะมีเนื้อความเกี่ยวกับคุณธรรม ศีลธรรม ตลอดจนความรู้ ความคิด ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไปของโลกและชีวิต สำหรับการวิเคราะห์การใช้ภาษาในนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ผลการวิเคราะห์การใช้ภาษาในพบว่ามีการใช้คำ ได้แก่ การใช้คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์และคำศัพท์ทางพุทธศาสนา การใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคความรวม และการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้ความเปรียบ ดังนี้

4.4.1 การใช้คำ

การใช้คำในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศในด้านการพัฒนามนุษย์ ผู้วิจัยพิจารณาการเลือกใช้คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ซึ่งการเลือกใช้ถ้อยคำนั้นมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อความหมายให้ถึงผู้อ่านได้ตามความประสงค์ของผู้เขียน จากการวิจัยพบว่าบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในหลายลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.4.1.1 การใช้คำนาม

คำนาม คือ คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น (อุปกิตศิลปสาร. 2544: 70) ผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้คำนามที่ปรากฏในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึก

ฤทธิ์ ปราโมช โดยพิจารณาการใช้คำนามที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์
ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...**ความสุข**จึงเป็นสภาพทาง**จิตใจ**และเมื่อเป็นสภาพทางจิตใจแล้ว วัตถุแต่อย่างเดียวยจะทำให้เกิด
ความสุขขึ้นโดยสมบูรณ์ไม่ได้ แต่จะต้องมี**ปัจจัย**อื่นๆ ที่มีชีวิตมาเกี่ยวข้องด้วยอีกมาก...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 342)

จากตัวอย่างผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ โดยใช้
คำนาม “ความสุข” “จิตใจ” และ “ปัจจัย” เพื่อสื่อความไปยังประชาชนทั่วไปในเรื่องของความสุข ซึ่ง
ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนแสวงหาและมองว่าความสุขนั้นเป็นเรื่องทางวัตถุเท่านั้น แต่ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็น
ว่าความสุขเป็นสภาพทางจิตใจของมนุษย์ที่ต้องประกอบด้วยปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น
การแสวงหาความสุขจึงมิได้เกิดขึ้นจากวัตถุเพียงอย่างเดียวจำเป็นต้องมีองค์ประกอบและปัจจัยอื่นๆ
เข้ามาประกอบกัน ซึ่งการนำเสนอแนวคิดดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนามนุษย์ทางด้านจิตใจ
ที่แนะนำให้ประชาชนไม่ยึดติดกับวัตถุ เมื่อประชาชนไม่ยึดติดกับวัตถุสิ่งของใดๆ ก็จะทำให้จิตใจสงบสุข
ไม่วุ่นวายและจิตใจที่สงบสุขจะนำพาความสุขมาให้ จนท้ายที่สุดแล้วจิตใจของมนุษย์ก็จะพัฒนาไปจน
พบความสุขที่แท้จริง

การใช้คำนามเพื่อสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศจะพบการใช้คำเรียกความคิดและคำ
เรียกสิ่งที่เป็นเหตุทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพใดสภาพหนึ่งให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งการ
ใช้คำนามนี้เป็นการใช้คำที่สามารถสื่อความได้ตรงกับความต้องการของผู้เขียนได้อย่างตรงประเด็น

4.4.1.2 การใช้คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่ใช้แสดงอาการ เหตุการณ์ สภาพหรือความรู้สึกต่างๆ ซึ่ง นววรรณ
พันธุ์เมธา (2554: 8) ได้จำแนกคำกริยาตามความหมายเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คำกริยาแสดงอาการ
คำกริยาแสดงสภาพและคำกริยาแสดงอาการประสม จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5
ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่า คำกริยาที่สื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศที่พบ
มากที่สุด คือ คำกริยาแสดงสภาพ

นววรรณ พันธุ์เมธา (2554: 14-15) กล่าวถึง คำกริยาแสดงสภาพว่าเป็นคำกริยาที่มี
ความหมายแสดงสภาพของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นสภาพจิตใจ หรือสภาพ
ร่างกาย คำกริยาบางคำจะบอกลักษณะ เช่น กลม แบน ยาว เรียว บางคำบอกสัมผัส เช่น นุ่ม เบา ร้อน

บางคำบอกสี่ เช่น ดำ ขาว เขียว บางคำบอกนิสัย เช่น หยิ่ง ใจดี บางคำบอกอายุ เช่น แก่ หนุ่ม สาว บางคำบอกค่า เช่น ดี เลว ใช้ได้ และบางคำบอกความเร็ว เช่น เร็ว ช้า รุ่มง่าม เป็นต้น

งานเขียนบทความประจักษ์ยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้ คำกริยาแสดงสภาพเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...สภาพทุกอย่างไม่สามารถตั้งอยู่ได้ ต้องเปลี่ยนไปเป็นเด็กแล้วก็ต้องเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ใหญ่อีกก็ต้องแก่ตาย ความตั้งอยู่ไม่ได้ของสภาพใดสภาพหนึ่งนั้นเป็นทุกข์ เด็กกำลังจะเป็นผู้ใหญ่ก็เป็นทุกข์ ผู้ใหญ่กำลังจะแก่ก็เป็นทุกข์ มีวิธีเดียวเท่านั้นที่จะอยู่เหนือทุกข์นั้นได้ คือยอมรับความจริงว่าไม่มีสภาพใดตั้งอยู่ได้ อะไรมันจะเปลี่ยนก็ต้องปล่อยให้มันเปลี่ยนไปอย่าไปจิ้นมัน...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 279)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้คำกริยา คือ “เปลี่ยน” และ “ปล่อย” โดย “เปลี่ยน” หมายถึง แปร หรือกลายไปจากลักษณะหรือภาวะเดิม (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 757) และ “ปล่อย” หมายถึง ทำให้ออกจากสิ่งที่ติดอยู่ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 722) ซึ่งเป็นคำกริยาทั้ง 2 คำ มีความหมาย เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือเป็นการเปลี่ยนจากสภาพหรือภาวะเดิมไปอีกสภาพหรือภาวะหนึ่งเป็นการ ออกจากภาวะเดิม ดังนั้นผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ในประเด็น ด้านจิตใจ ด้วยการใช้คำกริยาเพื่อชี้แนะให้ประชาชนรู้จักการยอมรับความจริงของชีวิตและยอมรับว่า ทุกสิ่งบนโลกล้วนเปลี่ยนแปลงไปได้เสมอ ไม่ควรยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การยึดติด ไม่ปล่อยจากสิ่งใด สิ่งนั้นเป็นเหตุสำคัญให้เกิดความทุกข์ มนุษย์จึงต้องมีสติรู้เท่าทันตนเองและเข้าใจในความจริงว่าไม่มี สิ่งใดคงอยู่ตลอดไป อะไรจะเกิดหรือเปลี่ยนแปลงไปก็ควรปล่อยให้เกิดและเปลี่ยนแปลงไปตาม ธรรมชาติ ซึ่งหากมนุษย์กระทำได้ตามแนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอนั้นก็นับเป็นการเปลี่ยนแปลงจิตใจของ ตนเองให้ดีขึ้น ให้สงบสุขขึ้น จึงเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนามนุษย์ทางด้านจิตใจ

ตัวอย่างที่ 2

“...คนที่มรณานุสติแล้วนั้นจะต้องเห็นความจริงแห่งชีวิตอยู่รอบตัว ฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงไป วันคืน ที่ล่วงไป ไปไม่ที่ร่วงหล่น กอข้าวที่ออกรวงแล้วก็ตาย ฯลฯ ทุกอย่างเป็นของธรรมดา ไม่น่ากลัว ไม่น่า วิตก เมื่อรู้ว่าต้องตายแล้วก็มีความอิ่มความพอในชีวิต เมื่อยอมรับความจริงแล้วก็ไม่หงุดหงิด...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 114)

จากตัวอย่างผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ โดยใช้คำกริยาแสดงสภาพ คือ “เปลี่ยนแปลง” หมายถึง การแปรหรือกลายไปจากลักษณะหรือภาวะเดิม (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 757) “ล่วง” หมายถึง ผ่าน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 1038) “ร่วง” หมายถึง หลุดออกและตกลง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 971) ซึ่งเป็นคำกริยาทั้ง 3 คำ มีความหมายเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือเป็นการเปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปอีกสภาพหนึ่ง โดยสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ในประเด็นเกี่ยวกับการมรณานุสติ โดยแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการมรณานุสติ ว่า หากมนุษย์รู้จักการมรณานุสติแล้วก็จะยอมรับความจริงของชีวิตว่าไม่มีสิ่งใดคงอยู่ตลอดไป สภาพของทุกสิ่งที่ตั้งอยู่บนโลกนี้ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง เมื่อยอมรับความจริงในชีวิต เข้าใจความเป็นไปของโลกแล้วก็จะยอมใช้ชีวิตอย่างมีสติ ไม่ประมาท ไม่กลัวความตายเพราะได้ทำใจยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นได้แล้วก็จะทำให้การใช้ชีวิตในแต่ละวันเป็นไปด้วยความสุข

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ มีการใช้คำกริยาแสดงสภาพเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยคำกริยาที่พบส่วนใหญ่จึงแสดงถึงสภาพที่กำลังเกิดขึ้นและสภาพที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น และเป็นคำกริยาแสดงสภาพตรงข้ามที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะนำไปสู่การสื่อแนวคิดเพื่อการพัฒนาได้อย่างชัดเจน

4.4.1.3 การใช้คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ หมายถึง คำที่ใช้ประกอบคำอื่นให้มีเนื้อความแปลกออกไป (อุปกิตศิลปสาร. 2544: 87) จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำวิเศษณ์เพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...เราจะต้องถือปฏิบัติตามระบบศีลธรรมของโลกียธรรม ด้วยการเว้นบาปทั้งปวง และทำบุญทำกุศลให้มาก ทำตนเองให้เจริญขึ้นจากภพที่ต่ำไปสู่ภพที่สูงขึ้นเรื่อยๆ และทำให้บ้านเมืองและสังคมที่เราอยู่นี้ดีขึ้น เจริญขึ้นเท่าที่จะทำได้ อย่างนี้เรียกว่าปฏิบัติตามโลกียธรรมที่ถูกต้อง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 369)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ ที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตามระบบศีลธรรมของโลกียธรรม ด้วยการการละบาป หมั่นทำบุญกุศลให้มาก และพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้เขียนใช้คำวิเศษณ์ “มาก” “ต่ำ” “สูง” และ “ดี” เพื่อขยายความในเรื่องการทำบุญ ทำกุศลซึ่งหากหมั่นทำบุญกุศลให้มากก็จะทำให้ชีวิตของตนนั้นเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นและเมื่อชีวิตของตนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็ย่อมเป็นพื้นฐานที่ส่งเสริมไปยังสังคมและบ้านเมืองให้พัฒนาไปให้ดีขึ้นเช่นกัน หากประชาชนประพฤติปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวแล้วก็ถือว่าได้ปฏิบัติตามระบบของศีลธรรมของโลกียธรรมและนับเป็นการพัฒนาตนเองทางด้านจิตใจได้ในระดับหนึ่งอีกด้วย

การใช้คำวิเศษณ์เพื่อสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศนั้น เป็นการใช้ภาษาในลักษณะของการขยายความให้คำหรือข้อความมีใจความที่สมบูรณ์มากขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจรายละเอียดของสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้อย่างชัดเจน

4.4.1.4 การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา

การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ การใช้คำศัพท์ที่สื่อความหมายเฉพาะทางพระพุทธศาสนา เพื่ออธิบายขยายความให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่ง หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นับเป็นบุคคลที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมากจนเป็นที่ยอมรับของสังคมว่าเป็นตัวอย่างบุคคลที่ยึดหลักธรรมทางศาสนามาปรับใช้ในการดำรงอยู่ชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ และเป็นที่ประจักษ์ชัดว่างานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 นั้น หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้ใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนามาสอดแทรกเพื่อสื่อแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“.... คนที่มรณานุสติจะต้องสำนึกอยู่เสมอว่าความตายนั้นเป็นของธรรมดาทุกคนต้องตายและตัวเองก็ต้องตายวันหนึ่งไม่มีใครหนีรอดไปได้...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 112-113)

จากตัวอย่างผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ โดยใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ “มรณานุสติ” มีความหมายว่า การระลึกถึงความตายอันจะต้องมีมาถึงตนเป็นธรรมดา พิจารณาให้ใจสงบจากอกุศลธรรม เกิดความไม่ประมาทและไม่หวาดกลัว คิดเร่งรีบขวนขวาย บำเพ็ญกิจและทำความดีให้พร้อม (พระพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). 2546: 181) ซึ่งการนำเสนอแนวคิดดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านระลึกถึงความตายอยู่เสมอและเห็นว่าความตายเป็นสังขารที่เกิดกับทุกคน ไม่มีใครหนีความตายได้พ้น เมื่อทุกคนระลึกถึงความตายอยู่เป็นนิจแล้ว

ยอมใช้ชีวิตอย่างมีสติ ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาทและมุ่งมั่นทำความดี ซึ่งหากคนในสังคมปฏิบัติได้เช่นนั้นก็ย่อมเป็นการพัฒนาตนเองและนำพาให้สังคมสงบสุข

ตัวอย่างที่ 2

“...เมื่อมี**มรณานุสติ**แล้วความกลัวตายที่เป็นจิตใต้สำนึกก็หมดสิ้นไป เหลือแต่สติที่สำนึกอยู่เสมอว่า ต้องตายและความไม่ประมาท ซึ่งแปลว่ายอมรับความจริงแห่งชีวิต...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 113)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ในประเด็นการพัฒนามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการมรณานุสติ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านรู้จักการมรณานุสติและมีสติในการใช้ชีวิต ระลึกตนอยู่เสมอว่าจะต้องเผชิญกับความตาย ใช้ชีวิตอยู่บนความไม่ประมาทตลอดจนรู้จักยอมรับความจริงของชีวิตว่าความตายเป็นเรื่องสามัญธรรมดาที่ทุกคนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ผู้เขียนต้องการให้คนในสังคมรู้จักและปฏิบัติตามหลักมรณานุสติจะไม่กลัวความตาย เห็นความตายเป็นเรื่องปกติธรรมดา และรู้จักเตรียมพร้อมรับมือกับความตายเพราะความตายสามารถเกิดขึ้นได้ทุกขณะ ดังนั้นการมรณานุสติจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้มนุษย์ทำความดีและฝึกใจให้เรียนรู้เรื่องการจะปล่อยวาง รวมทั้งช่วยกระตุ้นเตือนให้ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง มีคุณค่า ไม่ปล่อยเวลาให้เปล่าประโยชน์ ซึ่งการมรณานุสติถือเป็นหลักธรรมประการหนึ่งที่ช่วยพัฒนามนุษย์ให้มุ่งมั่นทำความดีและมีสติในการใช้ชีวิต

การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาที่สื่อถึงหลักธรรม คำสอนต่างๆ สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยมีจุดมุ่งหมายในการยกระดับจิตใจมนุษย์ และการใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนายังช่วยอธิบายหรือสื่อความได้ตรงตามความต้องการหรือแนวคิดของผู้เขียนอีกด้วย

4.4.1.5 การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม

การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม หมายถึง การใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกันโดยการให้รายละเอียดต่างๆ ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การตีความและเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้ จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

ผู้เขียนใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม คือ “เกิด” และ “ดับ” เพื่อแสดงถึงสาเหตุของความทุกข์ คือ การเกิดและดับใน ส่วนวิธีการดับทุกข์อย่างแท้จริงนั้น ต้องดับที่การเกิดและดับเช่นเดียวกัน เมื่อความทุกข์เกิดขึ้นก็ต้องหาวิธีการดับทุกข์ที่เกิดขึ้นนั้นให้หมดสิ้นไป การนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ในประเด็นทางด้านจิตใจและปัญญานั้นจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะให้ผู้อ่านได้เห็นสาเหตุของการเกิดทุกข์และกำจัดความทุกข์จากสาเหตุที่เกิดขึ้นจริงได้ เมื่อผู้อ่านมีความทุกข์ได้คิดไตร่ตรองถึงสาเหตุของความทุกข์ที่แท้จริงแล้วกำจัดสาเหตุนั้นก็ย่อมส่งผลให้ความทุกข์ที่เกิดขึ้นนั้นดับไปและพบกับความสุขในชีวิตมากขึ้น ก่อให้เกิดพลังใจในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

ตัวอย่างที่ 3

“...ระบบศีลธรรมของบุคคลนั้นก็คือการเว้นจากการทำบาปต่างๆ เช่น ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตลักทรัพย์ กล่าวเท็จ ผิดลูกเมียผู้อื่นและเสพน้ำเมา เป็นต้น เพราะความชั่วนั้นจะตกเป็นผลชั่วแก่ตนเองซึ่งยังยอมรับว่ามีอยู่ นอกจากนั้นก็ยังทำความดีต่างๆ เช่น มีเมตตากรุณาต่อมนุษย์และสัตว์ ทำบุญให้ทาน โดยถือว่าผลแห่งความดีนั้นจะตกแก่ผู้อื่นและตนเอง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 368)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม คือ “ความชั่ว” และ “ความดี” เพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ในประเด็นเกี่ยวกับศีลธรรม จึงมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจระบบศีลธรรม ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความดี ความชั่ว ที่มนุษย์ควรกระทำและควรละเว้น ด้วยความเชื่อว่าผลแห่งกระทำจะตกสู่ตัวผู้กระทำนั่นเอง ตรงกับสุภาษิตไทยว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ดังนั้นระบบศีลธรรมจึงเกี่ยวข้องกับความชั่ว ความดี ที่พุทธศาสนิกชนต้องเห็นความสำคัญและนำไปยึดถือปฏิบัติในชีวิตประจำวัน หากคนในสังคมตระหนักถึงศีลธรรมและยึดมั่นศีลธรรมในการดำรงชีวิตแล้วก็ย่อมส่งผลให้สังคมสงบสุข ซึ่งศีลธรรมนั้นเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่คอยควบคุมการกระทำของมนุษย์มิให้ทำความชั่วและหมั่นทำความดี ซึ่งการทำความดีเป็นการพัฒนาจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใสนับเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองได้อย่างดี

การใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามเป็นการอธิบายรายละเอียดของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกัน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งสองสิ่งนั้นให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี

4.4.2 การใช้ประโยค

การใช้ประโยคนับว่ามีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักในการเรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และผู้เขียนยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักไวยากรณ์ ความชัดเจนในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้การสื่อสารหรือการสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งไว้

ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้รูปแบบประโยคที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนา มนุษย์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.4.2.1 การใช้ประโยคความรวม

ประโยคความรวม หมายถึง ประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปมาเรียงกัน โดยมีคำสันธานเชื่อมเพื่อให้ประโยคมีเนื้อความรวมกันเป็นประโยคเดียว จากการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าประโยคความรวมที่สื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้เห็นดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...อย่าอยากตายเลย แต่ก็อย่ากลัวตาย คนที่คิดเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นคนแก่หรือเป็นคนเจ็บ คนที่ยังหนุ่มยังสาวและมีร่างกายแข็งแรงก็คิดได้และควรจะทำอย่างนี้เพราะจะทำให้ชีวิตทุกขณะจิตนั้นมีค่าขึ้นน่านิยมยินดียิ่งขึ้น ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 130)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้ให้เห็นถึงการไม่กลัวความตาย ซึ่งผู้เขียนใช้ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล โดยเนื้อความส่วนแรกแสดงสาเหตุ คือ “คนที่ยังหนุ่มยังสาวและมีร่างกายแข็งแรงก็คิดได้และควรจะทำอย่างนี้” และเชื่อมโยงไปสู่เนื้อความส่วนที่สองแสดงผล หลังคำสันธานเชื่อม “เพราะ” คือ “จะทำให้ชีวิตทุกขณะจิตนั้นมีค่าขึ้นน่านิยมยินดียิ่งขึ้น” ผู้เขียนใช้ประโยคความดังกล่าวเพื่อให้เหตุผลเรื่องการไม่กลัวความตาย หากคนวัยหนุ่มสาวมีความคิดเตรียมใจยอมรับความตายว่าเป็นเรื่องปกติของมนุษย์ทุกคนที่ไม่มีใครหลีกเลี่ยงย่อมส่งผลให้การใช้ชีวิตในแต่ละวันมีคุณค่าและมีความสุข ไม่ต้องห่วงพะวงว่าจะต้องตายเมื่อใด ดังนั้นการยอมรับไม่กลัวความตายหรือการรู้เท่าทันความตายนับเป็นการพัฒนาทางจิตใจให้พร้อมยอมรับในเรื่องความตายที่ต้องเกิดกับทุกคนและสามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา

ตัวอย่างที่ 2

“...ทางรอดพ้นของศาสนาพุทธ คือ การศึกษาให้รู้จักทุกข์และเหตุแห่งความทุกข์นั้นๆ แล้วดับทุกข์ ด้วยการดับเหตุแห่งทุกข์ เมื่อดับเหตุได้แล้วผลคือความทุกข์ก็ไม่เกิด...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 144)

แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ ในประเด็นการดับทุกข์นั้นแสดงถึงวิธีการดับทุกข์ โดยนำเสนอแนวคิดดังกล่าวแสดงผ่านการใช้ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้องตามกัน มีคำสันธานเชื่อมคือ “เมื่อ...ก็” ดังนี้ “เมื่อดับเหตุได้แล้วผลคือความทุกข์ก็ไม่เกิด” โดยเนื้อความในส่วนแรกแสดงถึงการดับทุกข์ต้องดับที่สาเหตุของความทุกข์ ซึ่งเชื่อมโยงถึงเนื้อความที่คล้องตามมา คือ ผลจากการดับทุกข์ด้วยสาเหตุที่แท้จริงจะทำให้ความทุกข์ไม่เกิดขึ้น ดังนั้นการดับทุกข์จึงต้องดับที่สาเหตุแห่งความทุกข์ โดยอธิบายตามหลักทางศาสนาว่า การดับทุกข์ต้องหาสาเหตุของความทุกข์ให้ได้เสียก่อนและจึงหาวิธีการดับที่ต้นเหตุของการเกิดทุกข์นั้นๆ ถือเป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุเพื่อให้แก้ไขปัญหาหรือความทุกข์ต่างๆ ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น การดับทุกข์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตใจโดยตรง หากมนุษย์สามารถดับทุกข์ได้ที่ต้นเหตุแล้วก็จะสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ซึ่งจะส่งผลให้จิตใจสงบสุข

จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่าผู้เขียนใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้องตามกันเพื่อสื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์มากที่สุด โดยแสดงให้เห็นในลักษณะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องและจะเชื่อมโยงให้ไปสู่ผลของเหตุการณ์นั้นๆ เมื่อผู้อ่านได้อ่านและทำความเข้าใจก็จะสามารถรับรู้ถึงแนวคิดของผู้เขียนที่ต้องการสื่อออกมาได้

4.2.3 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ (figure of speech) คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิภาพต่อความคิด ความเข้าใจให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 867) กล่าวได้ว่าการใช้ภาพพจน์ จึงเป็นการใช้สำนวนภาษารูปแบบหนึ่งเกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ และมักใช้ความเปรียบซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” มีดังนี้

การใช้อุปมา

อุปมา เป็นการนำเอาสิ่งที่ต่างกัน 2 สิ่งมาเปรียบเทียบกันโดยใช้คำเชื่อม เช่น ดุจ ประหนึ่ง รวากับ เหมือน คล้าย ดุจดั่ง เป็นต้น(ราชบัณฑิตยสถาน.2539: 109) จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ความเปรียบเพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...คนที่มรณานุสติจะต้องสำนึกอยู่เสมอว่าความตายนั่นเป็นของธรรมดาทุกคนต้องตายและตัวเองก็ต้องตายวันหนึ่งไม่มีใครหนีรอดไปได้ ผมเองก็นึกอยู่เสมอว่าตนเองนั้นเหมือนวัวตัวหนึ่งในฝูงวัวที่เขาต้อนไปโรงฆ่าสัตว์ จะเดินช้าหรือเดินเร็วก็ต้องถึงเข้าสักรวันหนึ่งไม่มีวันหลีกเลี่ยงได้ เมื่อมีมรณานุสติแล้วความกลัวตายที่เป็นจิตใต้สำนึกก็หมดสิ้นไป เหลือแต่สติที่สำนึกอยู่เสมอว่าต้องตายและความไม่ประมาท ซึ่งแปลว่ายอมรับความจริงแห่งชีวิต...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.4. 2515: 112-113)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้ภาพพจน์แบบอุปมา ดังรูปประโยคนี้ “...ผมเองก็นึกอยู่เสมอว่าตนเองนั้นเหมือนวัวตัวหนึ่งในฝูงวัวที่เขาต้อนไปโรงฆ่าสัตว์ จะเดินช้าหรือเดินเร็วก็ต้องถึงเข้าสักรวันหนึ่งไม่มีวันหลีกเลี่ยงได้...” ซึ่งการเปรียบเทียบบังกล่าวเป็นการเปรียบเทียบที่เห็นภาพชัดเจนถึงแนวคิดในการใช้ชีวิตว่ามนุษย์ทุกคนก็ต้องตาย โดยผู้เขียนเปรียบกับตนเองเป็นวัวที่ต้องถูกต้อนไปโรงฆ่าสัตว์ ไม่ว่าอย่างไรก็หนีความตายไม่พ้น ดังเช่นมนุษย์ทุกคนที่เมื่อเกิดมาแล้วไม่ว่าจะยากดีมีจนก็ย่อมหนีความตายไม่พ้นเช่นกัน โดยแนวคิดดังกล่าวนับเป็นแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ ทางด้านจิตใจที่มุ่งเน้นพัฒนาคนให้มีสติ ใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาทและยอมรับความจริงในชีวิต หากมนุษย์สามารถกระทำได้ตามแนวคิดดังกล่าวก็ย่อมเป็นการพัฒนาจิตใจซึ่งจะนำพาความสุขมาสู่ชีวิตได้

แนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ ที่พบจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ที่นำเสนอผ่านการใช้ภาษาในลักษณะการใช้ภาพพจน์นั้นจะช่วยให้สามารถสื่อความถึงผู้อ่านได้ชัดเจนและเห็นภาพตามแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ทำให้เข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้อย่างลึกซึ้ง

4.5 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน

การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ย่อมอาศัยสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลต่อสังคมในวงกว้าง อีกทั้งสื่อมวลชนยังเป็นตัวขับเคลื่อนในการดำเนินงานต่างๆ ให้เป็นไปตามความประสงค์ ดังนั้นหากประเทศใดมีการพัฒนาในด้านการสื่อสารมวลชนที่ดีแล้วก็ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ ต่อไป

ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาด้านหน้าที่และจรรยาบรรณของสื่อมวลชน

การใช้ภาษาที่พบในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน จะต้องมีความที่สื่อถึงปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มีลักษณะครอบคลุมถึงหรือสื่อให้เห็นถึงแนวคิดที่แสดงถึงจรรยาบรรณ สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน เป็นต้น ผลการวิเคราะห์การใช้ภาษา พบว่า การใช้คำ มีดังนี้ การใช้คำนาม คำกริยา คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คำภาษาต่างประเทศและคำที่มีความหมายตรงข้าม การใช้ประโยค มีการใช้ประโยคแสดงเจตนาและประโยคความรวม การใช้ภาพพจน์ มีการใช้ความเปรียบและการใช้สำนวน ดังนี้

4.5.1 การใช้คำ

การใช้คำในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านการสื่อสารมวลชน ผู้วิจัยพิจารณาการเลือกใช้คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ซึ่งการเลือกใช้ถ้อยคำนั้นมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อความหมายให้ถึงผู้อ่านได้ตามความประสงค์ของผู้เขียน จากการวิจัยพบว่าบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำเพื่อสื่อความหมายในหลายลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.5.1.1 การใช้คำนาม

คำนาม คือ คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น (อุปกิตศิลปสาร. 2544: 70) ผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้คำนามที่ปรากฏในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยพิจารณาการใช้คำนามที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ดังนี้

“...เสรีภาพนั้นก็อยู่ในตัวคนหนังสือพิมพ์นั่นเอง การใช้เสรีภาพนั้นต้องใช้ด้วยความรับผิดชอบ ถ้าหากรู้จักความรับผิดชอบในการใช้เสรีภาพแล้วก็ไม่ต้องวิตกเกรงกลัวใครจะมาลิดรอนเสรีภาพของเราไป

อีกได้ เพราะเราได้ลิตรอนของเราไว้เองดีแล้ว อย่างผมเขียนหนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ก็เขียนด้วย**ความ**
รับผิดชอบต่อผู้อ่าน อะไรที่จะทำให้ผู้อ่านเสียใจ เสียทรัพย์สิน เสียแรงหรือเสียคน ผมก็ไม่เขียน นอกจากนั้น
 ก็ยังรู้สึกรับผิดชอบต่อบ้านเมือง อะไรที่จะทำให้เกิดผลร้ายต่อบ้านเมืองผมก็ไม่เขียน แต่ก็ยังมีความ
 รับผิดชอบต่ออีกอย่างที่สำคัญอยู่ คือ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนฝูงที่มาร่วมมือร่วมใจและร่วมแรงทำ
 หนังสือพิมพ์สยามรัฐด้วยกัน อะไรที่จะทำให้เกิดเขาปิดโรงพิมพ์สยามรัฐ ทำให้พวกพ้องต้องหมดอาชีพ
 ระหกระเหินไปตามกันนั้น ผมก็ไม่เขียนเด็ดขาด ผมใช้**เสรีภาพ**เพียงแค่นี้แหละครับ...”

(สยามรัฐ หน้า 5.ล.4. 2515: 169-170)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้แสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน โดยใช้
 คำนาม “เสรีภาพ” และ “ความรับผิดชอบ” เพื่อแสดงหลักการทำงานของคนที่ใช้เสรีภาพในฐานะ
 นักหนังสือพิมพ์ ซึ่งสื่อมวลชนนั้นมีเสรีภาพในตนเองเพราะสื่อมวลชนมีสิทธิในการเขียน การพูดและ
 การแสดงความคิดเห็นต่างๆ เพื่อถ่ายทอดสู่สาธารณชน แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องใช้ควบคู่กับความ
 รับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อ่านและเพื่อนร่วมงาน จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นแนวคิดการพัฒนา
 ประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพและความรับผิดชอบ ซึ่งความ
 รับผิดชอบต่อเปรียบเสมือนเกราะกำบังให้สื่อมวลชนใช้เสรีภาพในทางที่เหมาะสม เมื่อสื่อมวลชนทำ
 หน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบก็เท่ากับว่าได้ใช้เสรีภาพในขอบเขตของตนแล้วก็จะเป็นการ
 แก้ปัญหาในเรื่องเสรีภาพของสื่อมวลชนได้

การใช้คำนามเพื่อสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศจะพบการใช้คำเรียกความคิดและคำเรียกสิ่ง
 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพใดสภาพหนึ่งให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งการใช้คำนามนี้
 เป็นการใช้อย่างที่สามารถสื่อความได้ตรงกับความต้องการของผู้เขียนได้อย่างตรงประเด็นตามที่ตนต้องการ
 นำเสนอ

4.5.1.2 การใช้คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่ใช้แสดงอาการ เหตุการณ์ สภาพหรือความรู้สึกต่างๆ ซึ่ง นววรรณ
 พันธุเมธา (2554: 8) ได้จำแนกคำกริยาตามความหมายเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คำกริยาแสดงอาการ
 คำกริยาแสดงสภาพและคำกริยาแสดงอาการประสพ งานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ
 หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำกริยาเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ดัง
 ตัวอย่างต่อไปนี้

งานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำกริยาเพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...คนหนังสือพิมพ์ที่แท้จะต้องอยู่ทางฝ่ายที่**ถูกต้อง** อยู่ทางฝ่ายที่**สุจริต** ต้องอยู่ทางฝ่ายของผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมและไม่ได้รับความเสมอภาค เมื่อเป็นคู่สงครามแล้วก็ต้องเสียสละมากยิ่งขึ้น ต้องเสียมากขึ้น และเมื่อเพลี่ยงพล้ำต้องสูญเสียอิสรภาพหรือชีวิตลงไปก็คงจะไม่มีใครสรรเสริญ ไม่มีใครยกย่อง และไม่มีคนเห็นว่าเป็นวีรบุรุษเช่นเดียวกับคนหนังสือพิมพ์ที่ตายในสนามรบ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.7. 2516: 159-160)

แนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ในประเด็นการทำงานของนักหนังสือพิมพ์ โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงบทบาทของนักหนังสือพิมพ์ที่ต้องปฏิบัติงานบนพื้นฐานของความถูกต้อง สุจริต โดยแสดงผ่านการใช้คำกริยาแสดงสภาพ คือ “ถูกต้อง หมายถึง ไม่ผิด (ราชบัณฑิตยสถาน.2556: 543)” “สุจริต หมายถึง ความประพฤติชอบ (ราชบัณฑิตยสถาน.2556: 1242)” ซึ่งคำกริยาทั้งสองคำนั้นเป็นคำกริยาบอกค่าที่มีความหมายในทำนองเดียวกันคือการประพฤติในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อเน้นย้ำในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนให้ทำหน้าที่ด้วยความถูกต้อง ชอบธรรม หากสื่อมวลชนทำงานโดยยึดหลักความถูกต้องและสุจิตะนั้นนับเป็นคุณธรรมพื้นฐานของการทำงานด้านสื่อสารมวลชนและหากสื่อมวลชนยึดหลักดังกล่าวแล้วก็จะเท่ากับว่าเป็นการพัฒนาการทำงานทางด้านสื่อสารมวลชนให้พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

งานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้คำกริยาแสดงสภาพเพื่อสื่อถึงแนวความคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน โดยคำกริยาที่พบส่วนใหญ่เป็นคำกริยาแสดงถึงสภาพที่เกิดขึ้นและสภาพที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ตลอดจนสภาพของการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากการพัฒนา การใช้คำกริยาแสดงสภาพจึงเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อแนวความคิดพัฒนาได้อย่างชัดเจน

4.5.1.3 การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา

การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ การใช้คำศัพท์ที่สื่อความหมายเฉพาะทางพระพุทธศาสนา เพื่ออธิบายขยายความให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่ง หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นับเป็นบุคคลที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมากจนเป็นที่ยอมรับของสังคมว่าเป็นตัวอย่างบุคคลที่ยึดหลักธรรมทางศาสนามาปรับใช้ในการดำรงอยู่ชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ และเป็นที่ประจักษ์ชัดว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5”

นั้น หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้ใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนามาสอดแทรกเพื่อสื่อแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...การลงข่าวเป็นเลศเป็นนัยจะเป็นเพราะอคติใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง**ฉันทาคติ**หรือ**ภยาคติ**นั้น มีแต่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดยิ่งขึ้นไปอีก และเกิดความเดือดร้อนทางใจแก่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.6. 2516: 221)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน มีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แนะแนวทางในการเขียนข่าวของนักหนังสือพิมพ์ โดยใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ “ฉันทาคติ” มีความหมายว่า ความลำเอียงเพราะความรักใคร่ชอบใจ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 347) และ “ภยาคติ” มีความหมายว่า ความลำเอียงเพราะความกลัว (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 864) การใช้คำศัพท์ดังกล่าวเป็นการเสนอแนะให้เห็นว่า การลงข่าวใดๆ นั้นต้องปราศจากอคติที่เกิดจากความลำเอียงต่างๆ ทั้งความลำเอียงเพราะความรักใคร่ชอบใจ ความลำเอียงเพราะความกลัว ผู้เขียนมองว่าในการลงข่าวหรือเขียนข่าวเพื่อตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์นั้นต้องลงข่าวอย่างปราศจากอคติใดๆ และไม่ควรลงข่าวที่สร้างความเดือดร้อน ความลำบากใจให้กับประชาชนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ นักหนังสือพิมพ์ควรลงข่าวด้วยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ไม่ควรลงข่าวที่สร้างความเข้าใจผิดให้กับผู้อ่าน เพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อสังคมและเข้าถึงประชาชนได้อย่างง่ายได้ การเขียนข่าวจึงต้องเขียนด้วยจิตใจที่เป็นกลางเพื่อนำเสนอข่าวที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อประชาชนให้มากที่สุด การนำเสนอข่าวที่ปราศจากฉันทาคติและภยาคติจึงเป็นสิ่งที่นักหนังสือพิมพ์ควรตระหนักถึงและนำไปปฏิบัติเพื่อให้การเขียนข่าวเกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่สร้างสรรค์ ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อ่านหากนักหนังสือพิมพ์สามารถปฏิบัติได้ก็ย่อมมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทางด้านการสื่อสารมวลชนได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างที่ 2

“...ผมเองนั้นนอกจากจะไม่มี**ทิฐิ**มานะแล้ว เมื่อได้ทักท้วงอะไรไปแล้วไม่ปรากฏว่าเป็นจริงตามที่ผมเข้าใจ ผมยังดีใจยิ่งกว่าคนอื่นอีกด้วย ในเรื่องนี้ผมจึงดีใจจริงๆ เมื่อทราบว่าภาพและข้อความประกอบภาพที่ได้นำไปลงในบทความเมื่อวันที่ 18 เมษายนนั้นเป็นภาพซึ่งได้ถ่ายไว้เมื่อ 1 ปี กับ 3 เดือนมาแล้ว ในสมัยที่ท่านอธิบดีเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งทำให้ความหมายของภาพแตกต่างกันไปมาก ผมได้บอกไว้แล้วว่าผมได้ภาพและข้อความประกอบภาพนั้นมาจากไหน และได้ถ่ายรูปลงพิมพ์ไปเลยมิได้เรียงข้อความนั้นขึ้นใหม่ แต่ผมก็ยอมรับผิดแต่ผู้เดียว ไม่ขอชดไคร...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.10. 2516: 226)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้แสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ความรับผิดชอบของสื่อมวลชน โดยแสดงผ่านการใช้คำศัพท์ทางพุทธศาสนา คือ “ทิวิมานะ” หมายถึง ความถือตัวและความยึดติดถือมั่นในความคิดซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ไม่ดีเพราะจะทำให้ผู้นั้นเป็นบุคคลที่หยาบกระด้าง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่จากตัวอย่างข้างต้นได้แสดงให้เห็นได้ชัดว่า หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นบุคคลที่ไม่มีทิวิมานะเพราะเมื่อได้รับฟังการอธิบายด้วยเหตุผลของอธิบดีกรมพัฒนาชุมชนก็ยอมรับฟังและออกมายอมรับหลังจากได้ฟังข้อเท็จจริงนั้น ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือเป็นความรับผิดชอบและตัวอย่างที่ดีให้กับนักหนังสือพิมพ์อื่นๆ หากนักหนังสือพิมพ์นำตัวอย่างนี้ไปไตร่ตรองและนำไปปฏิบัติถือเป็นการพัฒนาตนเองตลอดจนพัฒนาทางด้านการสื่อสารมวลชนของประเทศได้อีกด้วย ซึ่งความรับผิดชอบและการยอมรับในสิ่งที่ตนทำผิดนับเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ทุกคนพึงปฏิบัติไม่เฉพาะสื่อมวลชนเท่านั้น

แนวความคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ที่พบจากงานเขียนบทความความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” มีการใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อสื่อความไปยังนักสื่อสารมวลชน ให้นำหลักธรรมไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง และการใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนายังช่วยอธิบายหรือสื่อความได้ตรงตามความต้องการหรือแนวคิดของผู้เขียนอีกด้วย

4.5.1.4 การใช้คำภาษาต่างประเทศ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศอยู่เป็นจำนวนมาก อาทิ ภาษาบาลี สันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ เป็นต้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่คนทั่วโลกยอมรับเนื่องจากเกิดการรับกระแสวัฒนธรรมตะวันตกและความเจริญทางวัตถุเข้ามา ทำให้คำภาษาต่างประเทศแทรกซึมเข้ามาในวัฒนธรรมไทยอย่างรวดเร็ว การยืมคำจากภาษาอังกฤษมาใช้ในการสื่อสารจึงเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น คำภาษาต่างประเทศในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยหมายถึงคำภาษาอังกฤษเท่านั้น

จากงานเขียนบทความความประจักษ์สยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบ การใช้คำภาษาอังกฤษมาใช้ในการเขียนเพื่ออธิบายคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะให้ผู้อ่านเข้าใจ ในรายละเอียดของความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้การนำเสนอแนวคิดของผู้เขียนนั้นตรงตามความมุ่งหมาย การใช้คำภาษาอังกฤษในงานเขียนบทความความประจักษ์สยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่ามีการนำมาใช้ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทย และการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ เพื่อนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...คนหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ที่มีที่ฝรั่งเรียกว่า Integrity อยู่เหมือนกัน คำนี้ในภาษาไทยเรียกว่า สัจจะ คือความจริงใจ ความสุจริตใจ มิได้เห็นแก่ประโยชน์ตนหรืออามิสสินจ้าง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 31)

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน ในประเด็นการทำงานของ นักหนังสือพิมพ์ โดยผ่านการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทย คือ Integrity ซึ่งหมายถึง การยึดหลักคุณธรรมความซื่อสัตย์ (วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2541: 468) สำหรับการใช้คำศัพท์ ภาษาต่างประเทศดังกล่าวข้างต้นนี้เพื่อสื่อความถึงสื่อมวลชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณ ของสื่อมวลชนที่พึงปฏิบัติ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าสื่อมวลชนต้องปฏิบัติงานด้วยความไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วน ตน ไม่เห็นแก่อามิสสินจ้างรางวัลต่างๆ ที่มีผู้มอบให้ ต้องนำเสนอข่าวสารด้วยความเป็นจริงและมี คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต หากสื่อมวลชนปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่อามิส สินจ้างใดๆ นับเป็นคุณธรรมพื้นฐานในการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน

ตัวอย่างที่ 2

“...ใครจะเขียนเชียร์คอมมิวนิสต์หรือเชียร์ใคร ถ้าเขียนด้วยสัจจะ (Integrity) แล้วก็ไม่ว่ากัน เพราะ เป็นความคิดเห็นของเขาโดยสุจริต จึงควรแก่ความเคารพ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 32)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นเรื่องจรรยาบรรณของสื่อมวลชน ผู้เขียนใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ คือ สัจจะ (Integrity) ซึ่งหมายถึง การยึดหลักคุณธรรมความซื่อสัตย์ (วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2541: 468) โดยผู้เขียนแสดงให้เห็นว่านักหนังสือพิมพ์มีสิทธิ เสรีภาพในการเขียนข่าว แต่สิ่งสำคัญที่สุดประการ หนึ่ง คือนักหนังสือพิมพ์ต้องเขียนด้วยสัจจะ มีความซื่อสัตย์ต่อความคิดของตนเอง เขียนด้วยความ เป็นจริง เมื่อนักหนังสือพิมพ์เขียนข่าวด้วยสัจจะโดยการเขียนข่าวด้วยความจริงใจ ความสุจริตใจ มิได้ เห็นแก่ประโยชน์ตนหรืออามิสสินจ้าง ซึ่งการนำเสนอข่าวตามความเป็นจริงด้วยความซื่อสัตย์ถือเป็น อุบิสนัยที่ควรติดตัวของนักสื่อสารมวลชนทุกคน หากนักสื่อสารมวลชนยึดหลักคุณธรรมความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมประจำตนแล้วก็จะย่อมส่งผลให้ข่าวหรือความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นมีความน่าเคารพ และเชื่อถือจากประชาชนอีกทั้งยังเป็นพื้นฐานต่อการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชนอีกด้วย

จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบการใช้คำภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน มีการใช้ 2 ลักษณะ คือ การใช้คำภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทยและการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ โดยการใช้คำภาษาอังกฤษทั้ง 2 ลักษณะนั้นเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความหมายของทั้งสองภาษาที่สื่อความตรงกันและจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายอย่างถูกต้อง สร้างความเข้าใจและการรับรู้ได้ถูกต้องตรงกัน

4.1.1.6 การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม

การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม หมายถึง การใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกันโดยการให้รายละเอียดต่างๆ ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การตีความและเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้ จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน ดังนี้

“...สิ่งที่เห็นว่าตนพึงกระทำก็คือ ต้องถือความจริงว่าในโลกเรามีทั้ง**ชาวดี**และ**ชาวร้าย** ในอัตราส่วนที่เสมอกัน เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่เสนอแต่**ชาวร้าย**ไปหมดก็ไม่ได้เสนอความจริงให้แก่ผู้อ่านหรือเสนอแต่**ชาวดี**ไปหมด ก็ไม่ได้เสนอความจริงต่อผู้อ่านเช่นเดียวกัน ข้อสำคัญนั้นอยู่ที่อัตราส่วนแห่ง**ชาวดี**และ**ชาวร้าย**ตามความเป็นจริง ถ้าทำเพียงเท่านั้นก็ดีเหมือนจะไม่มีบาปกรรมอะไรนัก...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.2. 2515: 136)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม คือ “ชาวดี” และ “ชาวร้าย” เพื่อแสดงถึงสิ่งที่นักหนังสือพิมพ์ควรกระทำในการนำเสนอข่าว คือ นักหนังสือพิมพ์ต้องมองโลกในความเป็นจริงว่าโลกใบนี้มีทั้งเรื่องดีและร้าย การนำเสนอข่าวจึงต้องนำเสนอในอัตราส่วนที่เท่ากันทั้งชาวดีและชาวร้าย ซึ่งหากนักหนังสือพิมพ์สามารถนำเสนอข่าวตามความจริงไม่นำเสนอในส่วนดีทั้งหมดหรือนำเสนอในส่วนร้ายทั้งหมดก็ย่อมเป็นการเปลี่ยนแปลงการนำเสนอข่าวให้ดีขึ้น และการเปลี่ยนแปลงการนำเสนอข่าวให้มีอัตราส่วนที่เท่ากันนี้จึงเป็นผลสืบเนื่องให้เกิดการพัฒนาทางด้านการสื่อสารมวลชน

การใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามเป็นการอธิบายรายละเอียดของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกัน เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งสองสิ่งนั้นให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี

4.5.2 การใช้ประโยค

การใช้ประโยคนับว่ามีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักในการเรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และผู้เขียนยังจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น หลักไวยากรณ์ ความชัดเจนในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้การสื่อสารหรือการสื่อแนวคิดไปยังผู้อ่านตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งไว้

ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้รูปแบบประโยคที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศ การสื่อสารมวลชนดังต่อไปนี้

4.5.2.1 การใช้ประโยคแสดงเจตนา

ประโยคแสดงเจตนา หมายถึง ประโยคที่สื่อถึงผู้รับสารโดยมีวัตถุประสงค์ให้ได้ทราบ ความคิดความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟังกระทำการใดอย่างหนึ่ง ประโยคแสดงเจตนาแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบและประโยคบอกให้ทำ (นworรณ พันธ์เมธา. 2554: 297-298) การใช้ประโยคแสดงเจตนาจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกของตนเพื่อสื่อไปยังผู้อ่านได้ตามความต้องการของตน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องประโยคของนworรณ พันธ์เมธา (2554) มาวิเคราะห์การใช้ประโยคแสดงเจตนา โดยพบว่าประโยคที่ใช้มากที่สุด คือ ประโยคบอกให้ทำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...การเขียนข่าวหรือเสนอข่าวการแตกแยกในทางความคิดเห็นและทางการเมืองน่าจะต้องเขียนไปในทางเป็นข่าวดี ไม่เขียนไปให้เห็นว่าเป็นการแตกความสามัคคีหรือเป็นความวุ่นวายทางการเมือง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.2. 2515: 136)

ผู้เขียนแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน โดยแสดงผ่านการใช้ประโยคแจ้งให้ทราบ โดยมีเจตนาชี้แนะ คือ “...การเขียนข่าวหรือเสนอข่าวการแตกแยกในทางความคิดเห็นและทางการเมืองน่าจะต้องเขียนไปในทางเป็นข่าวดี...” การใช้ประโยคดังกล่าวเพื่อสื่อความไปยังนักหนังสือพิมพ์ที่ต้องการเสนอข่าว โดยผู้เขียนกล่าวในเชิงแนะนำว่าถึงแม้ต้องเขียนข่าวหรือนำเสนอข่าวในลักษณะการแตกแยกทางความคิดเห็นและทางการเมืองก็ควรที่จะต้องรายงานข่าวในลักษณะที่เป็นข่าวในเชิงสร้างสรรค์ ไม่เสนอข่าวที่เพิ่มความแตกแยกให้กับสังคมมากขึ้น หากสื่อมวลชนนำเสนอข่าวในเชิงสร้างสรรค์ก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแวดวงการสื่อสารมวลชนให้พัฒนาไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม

การใช้ประโยคแสดงเจตนาเป็นวิธีการใช้ภาษาอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกของตนเพื่อสื่อแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศไปยังผู้อ่านได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของตน และจากการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” นั้น พบว่าผู้เขียนใช้ประโยคแจ้งให้ทราบ ในรูปแบบของประโยคแสดงเจตนาชี้แนะ เนื่องจากผู้เขียนต้องการสื่อความถึงนักสื่อสารมวลชนได้พิจารณาถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอหรือแนะนำในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากนักสื่อสารมวลชนเห็นว่าสิ่งที่ผู้เขียนชี้แนะมีประโยชน์ก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตนเองได้

4.5.2.2 การใช้ประโยคความรวม

ประโยคความรวม หมายถึง ประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปมาเรียงกัน โดยมีคำสันธานเชื่อมเพื่อให้ประโยคมีเนื้อความรวมกันเป็นประโยคเดียว จากการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่าประโยคความรวมที่สื่อความถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศในด้านการสื่อสารมวลชน ให้เห็นดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...ถ้าเขียนเพื่ออามิสแล้วก็เห็นจะทำได้ไม่นานเพราะคนหนังสือพิมพ์นั้นแหละจะปราบกันเอง ทั้งหมดนี้เป็นจริงสำหรับหนังสือพิมพ์ภาษาไทยในเมืองไทยทุกฉบับ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 32)

ผู้เขียนใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน โดยเนื้อความส่วนแรกแสดงถึงสาเหตุ คือ “นักหนังสือพิมพ์ที่เขียนเพื่ออามิสสินจ้าง” และเนื้อความส่วนที่สองแสดงผลที่ตามมา คือ “คนหนังสือพิมพ์จะปราบกันเอง” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนมีส่วนสำคัญในการควบคุมการทำงานของสื่อมวลชนด้วยตนเอง หากพบว่าใครทำผิดก็จะมีมาตรการตักเตือนหรือลงโทษกันเองเพื่อจะมีให้เกิดการทำความผิดนั้นซ้ำอีก การควบคุมการทำงานของสื่อมวลชนด้วยตนเองนี้จึงถือได้ว่าทำให้วงการสื่อมวลชนมีการเปลี่ยนแปลงด้วยสื่อมวลชนที่คอยควบคุม ดูแลสื่อมวลชนด้วยตนเอง จึงจัดได้ว่าเป็นการพัฒนาทางด้านสื่อสารมวลชนที่เกิดขึ้นจากการที่สื่อมวลชนสามารถควบคุมการทำงานของสื่อมวลชนด้วยตนเองได้

ตัวอย่างที่ 2

“...เสรีภาพนั้นก็อยู่ในตัวคนหนังสือพิมพ์นั่นเอง การใช้เสรีภาพนั้นต้องใช้ด้วยความรับผิดชอบ ถ้าหากรู้สึกความรับผิดชอบในการใช้เสรีภาพแล้วก็ไม่ต้องวิตกเกรงกลัวใครจะมาลิดรอนเสรีภาพของเราไปอีกได้ เพราะเราได้ลิดรอนของเราไว้เองดีแล้ว...”

(สยามรัฐ หน้า 5.ล.4. 2515: 169)

ผู้เขียนใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน โดยเนื้อความส่วนแรกแสดงถึงสาเหตุ คือ “ถ้าหากรู้สึกความรับผิดชอบในการใช้เสรีภาพแล้วก็ไม่ต้องวิตกเกรงกลัวใครจะมาลิดรอนเสรีภาพของเราไปอีกได้” และเนื้อความส่วนที่สองแสดงผลที่ตามมา คือ “เราได้ลิดรอนของเราไว้เองดีแล้ว” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการใช้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนอย่างมีความรับผิดชอบ หากสื่อมวลชนใช้เสรีภาพด้วยความรับผิดชอบแล้วก็ไม่ต้องกังวลในการถูกลิดรอนเสรีภาพของตน

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ที่ปรากฏจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่าผู้เขียนใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล เนื่องจากการใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล จะเกี่ยวข้องกับการแสดงสาเหตุหรือวิธีการแก้ปัญหา และผลที่เกิดจากการแก้ปัญหา อีกทั้งยังแสดงถึงประโยคในส่วนเหตุและส่วนผลได้อย่างชัดเจน เมื่อผู้อ่านได้อ่านและทำความเข้าใจก็จะสามารถรับรู้ถึงแนวคิดของผู้เขียนที่ต้องการสื่อออกมาได้

4.5.3 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ (figure of speech) คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความคิด ความเข้าใจให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 867) กล่าวได้ว่าการใช้ภาพพจน์ จึงเป็นการใช้สำนวนภาษารูปแบบหนึ่ง เกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ และมักใช้ความเปรียบซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ “หน้า 5” มีดังนี้

การใช้อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ คือ การนำเอาสิ่งที่ต่างกัน 2 สิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน.2539: 109)

จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ความเปรียบเพื่อสื่อถึงแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชนดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...รายการวิทยุก็ดี รายการโทรทัศน์ก็ดี ตลอดจนบทความหรือหนังสือใดๆ ที่ให้ความรู้แก่ประชาชน ได้อย่างเอาการเอางานตรงไปตรงมา ปราศจากความตื่นเต้นหรือการเคลือบน้ำตาล หรืออาบยาพิษ ด้วยวิธีใดๆ จึงเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมสนับสนุนอย่างยิ่ง...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.9. 2516: 215-216)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้อุปลักษณ์ เพื่อเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวไม่ว่าจะเป็นทางวิทยุ โทรทัศน์หรือบทความต่างๆ ให้นำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา การใช้อุปลักษณ์เป็นการเปรียบกับสิ่งใดก็จะนำลักษณะเด่นของสิ่งนั้นมากล่าวทันที หรือนำลักษณะอาการของสิ่งหนึ่งโอนไปใช้กับอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อชักจูงความคิดให้คล้ายคลึงกัน โดยผู้เขียนใช้คำว่า “เคลือบน้ำตาล” และ “อาบยาพิษ” ซึ่งคำดังกล่าวเป็นการเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวที่สื่อความหมายเชิงที่ไม่ดี เป็นการนำเสนอข่าวที่มีสิ่งอื่นสิ่งใดแอบแฝง มีการแต่งเติมเสริมแต่ง หรือนำเสนอข่าวที่บิดเบือนข้อเท็จจริง ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากความจริง การใช้อุปลักษณ์ดังกล่าวเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน โดยเน้นไปยังสื่อมวลชนให้นำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น หากสื่อมวลชนยึดหลักการนำเสนอข่าวด้วยความเป็นจริงและไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงแล้วก็จะยอมทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอข่าว และจะทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้รับข่าวสารให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ที่ปรากฏจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” มีการใช้อุปลักษณ์ในการนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ เพื่อสื่อความถึงผู้อ่านได้ชัดเจนและเห็นภาพตามแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้อย่างลึกซึ้ง

4.5.4 การใช้สำนวน

จากการศึกษาการใช้สำนวน จากงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่ามีการใช้สำนวน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาหรือแนวคิดของผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นการสรุปประเด็นของเรื่องราวให้มีความชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น ดังนี้

“...ถ้ารู้ว่าใครในกองบรรณาธิการไปกินเงินใครมา มีหลักฐานแน่นอนผมก็ไล่ออกถ้ากินทั้งกองก็ไล่ทั้งกอง ถ้าบรรณาธิการสยามรัฐรู้ว่าใครกินก็คงจัดการเสียก่อนที่เรื่องจะถึงผม พูดกันง่ายๆว่าคนหนังสือพิมพ์ในเมืองไทยนั้นนั่งดูกันเองเป็นตาสับปะรด ใครจะเขียนเชียร์คอมมิวนิสต์หรือเชียร์ใครถ้าเขียนด้วยสัจจะ (Integrity) แล้วก็ไม่ว่ากัน เพราะเป็นความคิดเห็นของเขาโดยสุจริต จึงควรแก่ความเคารพ แต่ถ้าเขียนเพื่ออำมหิตแล้วก็เห็นจะทำได้ไม่นานเพราะคนหนังสือพิมพ์นั้นแหละจะปราบกันเองทั้งหมดนี้เป็นจริงสำหรับหนังสือพิมพ์ภาษาไทยในเมืองไทยทุกฉบับ...”

(สยามรัฐ หน้า 5 ล.8. 2516: 31-32)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้สำนวน “ตาสับปะรด” ซึ่ง ตาเป็นสับปะรด หมายถึง ตาของพรรคพวกที่คอยสอดส่องดูแลเหตุการณ์อยู่รอบข้าง(ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: 491) โดยสำนวนตาเป็นสับปะรดนี้เป็นการเปรียบเทียบในการรับรู้ข่าวสาร เรื่องราว ของบุคคลกับตาของสับปะรดที่มีอยู่รอบๆผล ในบริบทนี้จึงเป็นการเปรียบเทียบนักหนังสือพิมพ์ที่มีการจับตาดูการทำงานของบุคคลในแวดวงอาชีพเดียวกัน การใช้สำนวนดังกล่าวเพื่อแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ที่แสดงให้เห็นว่า สื่อมวลชนมีส่วนในการควบคุม ดูแลการทำงานของสื่อมวลชนด้วยกันเอง โดยหากพบว่าใครทำผิดก็จะมีการบอกกล่าว ตักเตือนหรือลงโทษกันเองเพื่อจะมิให้เกิดการทำผิดนั้นซ้ำอีก และการควบคุมการทำงานของสื่อมวลชนถือว่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้การทำงานของสื่อมวลชนที่ถูกจับตามองนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นจึงนับว่าเป็นการพัฒนาด้านสื่อสารมวลชนด้วยสื่อมวลชนนั่นเอง

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ที่ปรากฏจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่ามีการใช้สำนวนรูปแบบของสำนวนที่คงรูปและมีความหมายเดิม เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเนื้อหาหรือแนวคิดของผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นการสรุปประเด็นของเนื้อหาให้มีความชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น

จากการวิเคราะห์การใช้ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม พบการใช้ภาษาที่สื่อแนวคิดโดยแบ่งเป็นประเด็น ดังนี้

1.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสาธารณสุข

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสาธารณสุข ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ คือ การใช้คำนาม เป็นการใช้คำเรียกสิ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพใดสภาพหนึ่งให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยผู้เขียนใช้กลุ่มคำที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาด้านสาธารณสุข เช่น “ไขมันเกิน” “ไขมันน้อย” “ยาคุมกำเนิด” คำกริยา ใช้แสดงสภาพที่

เกิดขึ้น เช่น “หุื้อ” “ตาแฉะ” “ฉุนเฉียว” “ขาดสติ” คำภาษาต่างประเทศ ใช้ในการกล่าวถึงคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ เช่น “Cholesterol” “Saturated fats” “Poly-unsaturated fats” และ “Mono-unsaturated fats” ส่วนคำที่มีความหมายตรงข้าม ใช้เพื่อเน้นปริมาณตลอดจนแสดงความเป็นเหตุเป็นผล เช่น “มาก” “น้อย” ด้านการใช้ประโยค คือ ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้องจองตามกัน และด้านการใช้ภาพพจน์ คือ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์และการใช้อุปลักษณ์

1.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสวัสดิการสังคม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ คือ การใช้คำนาม เป็นการใช้คำที่อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน เช่น “สัญญาฉบับอันทรงเกียรติ” “สื่อบันเทิง” “เครื่องดับเพลิงเคมี” และ “ทางหนีไฟ” และคำกริยา ใช้คำกริยาแสดงอาการ เช่น “ประชุม” “ปรึกษา” “เสนอแนะ” ด้านใช้ประโยค คือ การใช้ประโยคแสดงเจตนา “แจ้งให้ทราบ” และ “บอกให้ทำ” ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล และด้านการใช้สำนวน

1.3 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยการใช้คำ คือ การใช้วิเศษณ์ เพื่อขยายความสภาพและผลกระทบของวัฒนธรรม เช่น “แข็ง” “แรง” ด้านการใช้ประโยค คือ ประโยคแสดงเจตนา ที่มีเจตนาบอกให้ทำ และการใช้ภาพพจน์ คือ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

1.4 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นศาสนา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านศาสนา ประกอบด้วย การใช้คำ คือ การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา เช่น “ศีล” “ภาวนา” “ไตรสรณคมน์” การใช้ประโยค คือ การใช้ประโยคแสดงเจตนา “บอกให้ทำ” และการใช้ภาพพจน์ คือ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

2. ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง พบการใช้ภาษาที่สื่อแนวคิดโดยแบ่งเป็นประเด็น ดังนี้

2.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง

ประเด็นหลักการประชาธิปไตย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นหลักการประชาธิปไตย ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ คือ การใช้คำนาม ผู้เขียนใช้คำนามที่มีความหมายสื่อถึงวิถีประชาธิปไตย เช่น “ความเสียสละ” “ความอดทน” และ “การอุทิศตน” คำกริยา ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงสภาพที่เกิดขึ้น เช่น “อดทน” “ยอมรับ” เพื่อชี้ให้ผู้อ่านเข้าใจสภาพที่เกิดขึ้น และคำภาษาต่างประเทศ ใช้ในการกล่าวถึงคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ เช่น “Public Opinion” “Disciplinary Course” เพื่อสื่อความถึงหลักการ

ประชาธิปไตย ด้านการใช้ประโยค คือ การใช้ประโยคแสดงเจตนา มีการใช้ประโยคแสดงเจตนาบอกให้ทำ และการใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้อยตามกัน

2.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาที่ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ ได้แก่ การใช้คำนาม ผู้เขียนใช้คำนามที่สื่อความถึงหน้าที่ในการบริหารบ้านเมือง เช่น “ความรับผิดชอบ” “สติ” และคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา ใช้เพื่อกระตุ้นเตือนให้รัฐบาลหรือรัฐมนตรีทำงานด้วยความระมัดระวัง เช่น “โทษะ” ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคแสดงเจตนา โดยใช้ประโยคแสดงเจตนาแจ้งให้ทราบและบอกให้ทำ ด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และการใช้การใช้อุปลักษณ์ และด้านการใช้สำนวน

2.3 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศและต่างประเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาที่ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ ได้แก่ การใช้คำกริยา ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงสภาพที่มีความหมายสอดคล้องกัน เช่น “ปราบ” “ปราบปราม” “ป้องกัน” เพื่อเป็นการชี้แจงและแนะนำนโยบายแก่รัฐบาล และคำที่มีความหมายตรงข้าม ใช้เพื่อแสดงถึงความแตกต่างและผลของการกระทำ เช่น “ความดี” “ความชั่ว” “ชั่วช้าสามานย์” ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้อยตามกัน และด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้การใช้อุปลักษณ์

3. ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ พบการใช้ภาษาที่สื่อแนวคิดโดยแบ่งเป็นประเด็น ดังนี้

3.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการเก็บภาษีอากร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการเก็บภาษีอากร โดยประกอบด้วย ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้อยตามกัน และด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้คำถามวาทศิลป์ การใช้อุปมา และการใช้อุปลักษณ์

3.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ซึ่งประกอบด้วย ด้านการใช้คำ ได้แก่ การใช้คำนาม ผู้เขียนใช้คำนามที่มีความหมายในกลุ่มเดียวกัน เพื่อสื่อความถึงรัฐบาลให้ส่งเสริมการผลิตในรูปแบบของ “ทุน” “วัตถุดิบ” “ความรู้” “ความชำนาญ” คำกริยา ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงอาการ เช่น “ลด” “ยกเลิก” “ระดมทุน” “ซื้อ” เพื่อสื่อถึงวิธีการแก้ไขปัญหาดุลการค้า คำวิเศษณ์ เพื่อขยายความในเรื่องราคาข้าว เช่น “แพง” “สูง” คำภาษาต่างประเทศ พบการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับศัพท์เฉพาะ เช่น

“อันดับแห่งความสำคัญ (Priority)” “ราคาที่จับวางไว้ (Manipulated Price)” และคำที่มีความหมายตรงข้าม คือ “ลด” “เพิ่ม” เพื่อแสดงมาตรการการแก้ไขปัญหาหรรษาข้าว ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคแสดงเจตนา พบการใช้ประโยคแสดงเจตนาบอกให้ทำและการใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้องตามกันและเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล ด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้คำถามวาทศิลป์ และการใช้สำนวน

4. ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ พบการใช้ภาษาที่สื่อแนวคิด ดังนี้ การใช้คำ ได้แก่ การใช้คำนาม เช่น “ความสุข” “จิตใจ” เพื่อสื่อความถึงการพัฒนาทางด้านจิตใจที่มุ่งเน้นให้เกิดความสุขที่แท้จริง คำกริยา พบการใช้คำกริยาแสดงสภาพ เช่น “เปลี่ยน” “ปล่อย” “ล่อง” คำวิเศษณ์ในการขยายความในเรื่องการทำบุญ เช่น “มาก” “ดี” “สูง” คำศัพท์ทางพุทธศาสนา เช่น “มรณานุสติ” การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม เช่น “สวย” “น่าเกลียด” “อ่อนแอ” “แข็งแรง” “สะอาด” “สกปรก” เพื่อสื่อถึงสภาพของมนุษย์ที่ไม่มีใครหลีกเลี่ยงพ้นการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้องตามกันและเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล และการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้ความอุปมา

5. ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน พบการใช้ภาษาที่สื่อแนวคิด ดังนี้ การใช้คำ ได้แก่ การใช้คำนาม เพื่อสื่อถึงหน้าที่ของสื่อมวลชนที่พึงปฏิบัติ เช่น “เสรีภาพ” “ความรับผิดชอบ” คำกริยา ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงสภาพ เช่น “ถูกต้อง” “สุจริต” เพื่อบอกค่าของการกระทำ คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา ผู้เขียนใช้คำว่า “ฉันทาคติ” “ภายาคติ” “วิริยमानะ” เพื่อสื่อความในประเด็นจรรยาบรรณการทำงานของสื่อมวลชน คำภาษาต่างประเทศ เช่น สัจจะ (Integrity) ขนเพื่อสื่อถึงจรรยาบรรณของสื่อมวลชนและคำที่มีความหมายตรงข้าม เช่น “ข่าวดี” “ข่าวร้าย” เพื่อแสดงถึงการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ต้องนำเสนอในอัตราส่วนที่เท่ากัน การใช้ประโยค มีการใช้ประโยคแสดงเจตนา พบการใช้ประโยคแสดงเจตนาแจ้งให้ทราบ และประโยคความรวม เนื้อความเป็นเหตุเป็นผล การใช้ภาพพจน์ มีการใช้อุปลักษณ์และการใช้สำนวน

จากการวิเคราะห์การใช้ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศทั้ง 5 ด้าน พบว่า การใช้ภาษาทางด้านการใช้คำพบมากที่สุด โดยพบในทุกแนวคิด ลำดับต่อไปคือ การใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์และการใช้สำนวนตามลำดับ จึงแสดงให้เห็นว่า การเลือกใช้ถ้อยคำมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่สื่อความหมายหรือใช้แทนความคิดเพื่อสื่อถึงผู้อ่านได้ตามความมุ่งหมายของผู้เขียน นอกจากนี้การใช้ภาษาในทุกด้าน ทั้งการใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์และการใช้สำนวนล้วนมีความสัมพันธ์กับความคิดของผู้เขียนและการใช้ภาษาของผู้เขียนยังมีส่วนสำคัญยิ่งในการนำเสนอความคิดให้ตรงตามวัตถุประสงค์ หากผู้เขียนมีเจตนาในการนำเสนอแนวคิดอย่างไร

ก็จำเป็นต้องเลือกการใช้ภาษาให้เหมาะสมเพื่อให้สื่อถึงแนวคิดนั้นๆ ซึ่งการเลือกใช้ภาษาของผู้เขียนนั้นก็ล้วนเป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้เขียนในการทำหน้าที่ผู้เปิดโลกทางความคิดไปสู่ผู้อ่าน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์แนวคิดและการใช้ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ที่ตีพิมพ์รวมเล่มแล้ว 10 เล่ม ผู้วิจัยจึงสรุปผลการวิเคราะห์ใน 2 ประเด็น ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. แนวคิดการพัฒนาประเทศจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช จากการศึกษาวิเคราะห์พบแนวคิดการพัฒนาประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 5 ด้าน โดยเรียงลำดับตามความถี่ที่พบดังนี้ ดังนี้

1.1 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม

แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม โดยพบร้อยละ 39.19 ซึ่งแนวคิดดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนามนุษย์ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ได้กล่าวถึงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทางด้านสังคมมี 3 ประเด็น ดังนี้ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุข ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรมและประเด็นด้านศาสนา โดยรายละเอียดในแต่ละประเด็น มีดังนี้ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสาธารณสุขนั้น ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข อาทิ การแก้ไขปัญหาเรื่องโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ การคุมกำเนิด ตลอดจนเรื่องโภชนาการ ความปลอดภัยในการบริโภคของประชาชน เป็นต้น ซึ่งการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ นั้นเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องร่วมมือกันรับผิดชอบดูแล ป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชน ประเด็นแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านสวัสดิการสังคม ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศที่เน้นในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยแนวคิดการพัฒนาดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงเรื่องอาชีพ การคุ้มครองแรงงาน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นต้น ซึ่งผู้เขียนได้ชี้แนะแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชน เพื่อสื่อถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้ามาแก้ปัญหาดังกล่าว โดยมีความมุ่งหมายให้ประชาชนคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่อย่างเป็นสุขโดยทั่วกัน ประเด็นแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับการทำนุบำรุง อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่เป็นเอกลักษณ์ของ

ชาติไทยต่อไป และประเด็นสุดท้ายแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านศาสนา ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับผู้เขียนนำเสนอในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวินัยของพระสงฆ์ทั้งในเรื่องที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ โดยมีการยกตัวอย่างให้ผู้อ่านเห็นได้ชัดเจนพร้อมทั้งชี้แนะถึงวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งการนำเสนอแนวคิดดังกล่าวนับเป็นการช่วยฟื้นฟูและทำนุบำรุงพุทธศาสนาให้คงอยู่คู่ประเทศไทยต่อไป

1.2 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง

จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง พบจำนวนร้อยละ 38.55 โดยผู้เขียนนำเสนอ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประเด็นด้านอุดมการณ์ประชาธิปไตย ด้านการบริหารงานของรัฐบาล และด้านนโยบายการปกครองภายในประเทศและนโยบายด้านการต่างประเทศ โดยผู้เขียนได้เสนอแนวคิดสำคัญเพื่อพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยด้วยการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยให้สมบูรณ์เข้มแข็ง โดยเริ่มจากการปลูกฝังอุปนิสัยของคนไทยในเรื่องพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคง จากนั้นจึงเน้นให้การศึกษาแก่ประชาชนในเรื่องประชาธิปไตยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ในอนาคต แนวคิดด้านการบริหารงานของรัฐบาลและนโยบายการปกครองภายในประเทศและนโยบายด้านการต่างประเทศนั้น ผู้เขียนได้เสนอแนะแนวทางการบริหารราชการให้ขับเคลื่อนตัวไปอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับเสนอทางออกในการแก้ไขปัญหาด้านนโยบายและการปฏิบัติที่รัฐบาลไทยกำลังเผชิญอยู่ทั้งการแก้ปัญหาในระยะสั้นและการแก้ปัญหาในระยะยาว ซึ่งแนวทางข้อเสนอต่างๆ ของผู้เขียนล้วนตั้งอยู่บนพื้นฐานตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

1.3 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ

แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ พบจำนวนร้อยละ 9.04 การนำเสนอแนวคิดดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ดีขึ้น เน้นการกระจายรายได้ให้เป็นไปอย่างเสมอภาค และทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้การนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ได้นำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาที่ปรากฏในบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” นั้น พบได้ 2 ประเด็นหลัก คือ การเก็บภาษีและการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ประเด็นแรกเรื่องการค้าภาษี ผู้เขียนได้ชี้แนะให้รัฐบาลเก็บภาษีด้วยความรอบคอบ บริสุทธิ์ ยุติธรรม ไม่ผลักภาระให้กับประชาชนและคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมให้มากที่สุดเพราะการจัดเก็บภาษีนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ในส่วนประเด็นที่สอง เรื่องการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศเกี่ยวกับประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ที่ปรากฏวิธีการแก้ไขในรูปแบบของ การยกเลิกและการส่งเสริม คือ

การยกเลิกค่าพรีเมียมข้าว ซึ่งเป็นส่วนเกินที่ส่งผลให้ราคาข้าวในตลาดโลกมีราคาสูงขึ้นและการส่งเสริมเรื่องสินค้าส่งออกในทุกๆ ด้าน เช่น การส่งเสริมอุตสาหกรรม การส่งเสริมสินค้าภาคเกษตรและการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น ประเทศไทยนับว่ามีทรัพยากรที่หลากหลายสามารถนำมาพัฒนาเป็นสินค้าส่งออกได้ซึ่งผู้เขียนได้ชี้แนะให้มีการควบคุมคุณภาพและรักษามาตรฐานของสินค้าส่งออกให้สามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้ แนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ที่ผู้เขียนนำเสนอ นั้นจึงเป็นลักษณะของข้อเสนอ แนวทางหรือข้อชี้แนะให้กับรัฐบาลที่ต้องจัดการแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประเทศชาติสืบไป

1.4 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์

แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ พบจำนวนร้อยละ 8.87 ในการนำเสนอแนวคิดดังกล่าวผู้เขียนมีการนำเสนออย่างชัดเจนในประเด็นที่เกี่ยวข้องทางด้านศีลธรรมและจิตใจ ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายโดยใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนามาเชื่อมโยงให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ แนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์นั้น ผู้เขียนมีความมุ่งหมายให้พัฒนาที่ตัวบุคคลเป็นหลักด้วยวิธีการยกระดับจิตใจของมนุษย์โดยใช้หลักธรรมทางศาสนาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนา ดังคำกล่าวที่ว่า “จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว” ซึ่งชี้ให้เห็นได้ว่าเรื่องของจิตใจเป็นสิ่งที่สำคัญเมื่อมีสุขภาพจิตที่ดีก็สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา หากมนุษย์ได้รับการพัฒนาทางด้านจิตใจให้เข้มแข็งสามารถปรับตัว ปรับใจให้เข้ากับสถานการณ์ และใช้สติปัญญาในการปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นได้ก็ย่อมส่งผลให้ใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้นแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์จึงเป็นเรื่องของบุคคลที่จะต้องพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะในด้านจิตใจและศีลธรรม เมื่อบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนพัฒนาตนเองทางด้านจิตใจเป็นอย่างดีแล้วก็ย่อมเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นพร้อมที่จะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ ให้ดียิ่งขึ้นไป

1.5 แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน

งานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้นำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน โดยพบร้อยละ 4.35 ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณและหลักการทำงานของสื่อมวลชนเป็นหลัก โดยผู้เขียนใช้วิธีการยกตัวอย่างจากการทำงานของตนเองในฐานะสื่อมวลชนที่เป็นที่รู้จักของสังคม ผู้เขียนจึงนำเสนอแนวคิดในลักษณะการแบ่งปันประสบการณ์ในการทำงานของตนให้ผู้อื่นได้รับทราบและสามารถเป็นตัวอย่างในการทำงานให้แก่เพื่อนร่วมวงการหนังสือพิมพ์ให้เห็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมอีกด้วย ซึ่งสื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ นับว่ามีอิทธิพลต่อสังคมและมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

เนื่องจากสื่อมวลชนถือเป็นตัวกลางและเป็นตัวแทนในการสื่อสารระหว่างรัฐบาลหรือบุคคลสำคัญต่างๆ กับประชาชนที่เป็นสมาชิกของสังคม หากไม่มีสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารแล้วก็อาจทำให้เกิดความขัดข้องหรือความล่าช้าในการสื่อสาร ดังนั้นสื่อมวลชนจึงเป็นพลังที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่างๆ ของประเทศให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หากสื่อสารมวลชนทำงานโดยยึดหลักจรรยาบรรณที่ถูกต้องเป็นที่ตั้งก็ย่อมส่งผลดีต่อสังคม เพราะสื่อมวลชนมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อประชาชน สังคมและประเทศชาติ ซึ่งการพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ จะเป็นไปได้ในทิศทางใดก็ย่อมขึ้นอยู่กับสื่อมวลชนเป็นสำคัญ

งานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นสื่อกลางในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ในด้านต่างๆ ดังนี้ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์ และแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน ซึ่งแนวคิดการพัฒนาประเทศต่างๆ ที่ผู้เขียนนำเสนอขึ้นล้วนผ่านการกลั่นกรองจากความรู้และประสบการณ์ของผู้เขียนที่ได้สั่งสมมาเพื่อถ่ายทอดไปยังผู้อ่าน โดยผ่านการชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาตลอดจนแสดงถึงสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม

2. การใช้ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ได้แก่ การใช้คำ การใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์และการใช้สำนวน ซึ่งแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศมีการใช้ภาษาในแต่ละลักษณะโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านสังคม พบการใช้ภาษาที่สื่อแนวคิดโดยแบ่งเป็นประเด็น ดังนี้

1.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสาธารณสุข ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสาธารณสุข ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ คือ การใช้คำนาม เป็นการใช้นำคำเรียกสิ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพใดสภาพหนึ่งให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยผู้เขียนใช้กลุ่มคำที่สื่อถึงแนวคิดการพัฒนาด้านสาธารณสุข เช่น “ไขมันเกิน” “ไขมันน้อย” “ยาคุมกำเนิด” คำกริยา ใช้แสดงสภาพที่เกิดขึ้น เช่น “หุ้” “ตาแฉะ” “อุนเฉียว” “ขาดสติ” คำภาษาต่างประเทศ ใช้ในการกล่าวถึงคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ เช่น “Cholesterol” “Saturated fats” “Polyunsaturated fats” และ “Mono-unsaturated fats” ส่วนคำที่มีความหมายตรงข้าม ใช้เพื่อเน้นปริมาณตลอดจนแสดงความเป็นเหตุ

เป็นผล เช่น “มาก” “น้อย” ด้านการใช้ประโยค คือ ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้ายตามกัน และด้านการใช้ภาพพจน์ คือ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์และการใช้อุปลักษณ์

1.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสวัสดิการสังคม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ คือ การใช้คำนาม เป็นการใช้คำที่อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน เช่น “สัญญาฉบับออกอัตราย” “สื่อบับเพลิง” “เครื่องดับเพลิงเคมี” และ “ทางหนีไฟ” และคำกริยา ใช้คำกริยาแสดงอาการ เช่น “ประชุม” “ปรึกษา” “เสนอแนะ” ด้านใช้ประโยค คือ การใช้ประโยคแสดงเจตนา “แจ้งให้ทราบ” และ “บอกให้ทำ” ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล และด้านการใช้สำนวน

1.3 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยการใช้คำ คือ การใช้วิเศษณ์ เพื่อขยายความสภาพและผลกระทบของวัฒนธรรม เช่น “แข็ง” “แรง” ด้านการใช้ประโยค คือ ประโยคแสดงเจตนา ที่มีเจตนาบอกให้ทำ และการใช้ภาพพจน์ คือ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

1.4 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นศาสนา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ประเด็นด้านศาสนา ประกอบด้วย การใช้คำ คือ การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา เช่น “ศีล” “ภาวนา” “ไตรสรณคมน์” การใช้ประโยค คือ การใช้ประโยคแสดงเจตนา “บอกให้ทำ” และการใช้ภาพพจน์ คือ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

2. ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง พบการใช้ภาษาที่สื่อแนวคิดโดยแบ่งเป็นประเด็น ดังนี้

2.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นหลักการประชาธิปไตย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นหลักการประชาธิปไตย ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ คือ การใช้คำนาม ผู้เขียนใช้คำนามที่มีความหมายสื่อถึงวิถีประชาธิปไตย เช่น “ความเสียสละ” “ความอดทน” และ “การอุทิศตน” คำกริยา ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงสภาพที่เกิดขึ้น เช่น “อดทน” “ยอมรับ” เพื่อชี้ให้ผู้อ่านเข้าใจสภาพที่เกิดขึ้น และคำภาษาต่างประเทศ ใช้ในการกล่าวถึงคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ เช่น “Public Opinion” “Disciplinary Course” เพื่อสื่อความถึงหลักการประชาธิปไตย ด้านการใช้ประโยค คือ การใช้ประโยคแสดงเจตนา มีการใช้ประโยคแสดงเจตนาบอกให้ทำ และการใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้ายตามกัน

2.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นการบริหารงานของรัฐบาล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาที่ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ ได้แก่ การใช้คำนาม ผู้เขียนใช้คำนามที่สื่อความถึงหน้าที่ในการบริหารบ้านเมือง เช่น “ความรับผิดชอบ” “สติ” และคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา ใช้เพื่อกระตุ้นเตือนให้รัฐบาลหรือรัฐมนตรีทำงานด้วยความระมัดระวัง เช่น “โทษะ” ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคแสดงเจตนา โดยใช้ประโยคแสดงเจตนาแข็งให้ทราบและบอกให้ทำ ด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และการใช้การใช้อุปุคณ์ และด้านการใช้สำนวน

2.3 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง ประเด็นนโยบายการปกครองภายในประเทศและต่างประเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาที่ประกอบด้วย ด้านการใช้คำ ได้แก่ การใช้คำกริยา ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงสภาพที่มีความหมายสอดคล้องกัน เช่น “ปราบ” “ปราบปราม” “ป้องกัน” เพื่อเป็นการชี้แจงและแนะนำนโยบายแก่รัฐบาล และคำที่มีความหมายตรงข้าม ใช้เพื่อแสดงถึงความแตกต่างและผลของการกระทำ เช่น “ความดี” “ความชั่ว” “ชั่วช้าสามานย์” ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้ายตามกัน และด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้การใช้อุปุคณ์

3. ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ พบการใช้ภาษาที่สื่อแนวคิดโดยแบ่งเป็นประเด็น ดังนี้

3.1 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการเก็บภาษีอากร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการเก็บภาษีอากร โดยประกอบด้วย ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้ายตามกัน และด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้คำถามวาทศิลป์ การใช้อุปมาและการใช้อุปุคณ์

3.2 ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการแก้ไขปัญหาดุลการค้า ซึ่งประกอบด้วย ด้านการใช้คำ ได้แก่ การใช้คำนาม ผู้เขียนใช้คำนามที่มีความหมายในกลุ่มเดียวกัน เพื่อสื่อความถึงรัฐบาลให้ส่งเสริมการผลิตในรูปแบบของ “ทุน” “วัตถุดิบ” “ความรู้” “ความชำนาญ” คำกริยา ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงอาการ เช่น “ลด” “ยกเลิก” “ระดมทุน” “ซื้อ” เพื่อสื่อถึงวิธีการแก้ไขปัญหาดุลการค้า คำวิเศษณ์ เพื่อขยายความในเรื่องราคาข้าว เช่น “แพง” “สูง” คำภาษาต่างประเทศ พบการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับศัพท์เฉพาะ เช่น “อันดับแห่งความสำคัญ (Priority)” “ราคาที่จับวางไว้ (Manipulated Price)” และคำที่มีความหมายตรงข้าม คือ “ลด” “เพิ่ม” เพื่อแสดงมาตรการการแก้ไขปัญหาการค้าข้าว ด้านการใช้ประโยค ได้แก่ การ

ใช้ประโยคแสดงเจตนา พบการใช้ประโยคแสดงเจตนาบอกให้ทำและการใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้ายตามกันและเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล ด้านการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้คำถาม วาทศิลป์ และการใช้สำนวน

4. ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์ พบการใช้ภาษาที่สื่อแนวคิด ดังนี้ การใช้คำ ได้แก่ การใช้คำนาม เช่น “ความสุข” “จิตใจ” เพื่อสื่อความถึงการพัฒนาทางด้านจิตใจที่มุ่งเน้นให้เกิดความสุขที่แท้จริง คำกริยา พบการใช้คำกริยาแสดงสภาพ เช่น “เปลี่ยน” “ปล่อย” “ล่อง” คำวิเศษณ์ ในการขยายความในเรื่องการทำบุญ เช่น “มาก” “ดี” “สูง” คำศัพท์ทางพุทธศาสนา เช่น “มรณานุสติ” การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม เช่น “สวย” “น่าเกลียด” “อ่อนแอ” “แข็งแรง” “สะอาด” “สกปรก” เพื่อสื่อถึงสภาพของมนุษย์ที่ไม่มีใครหลีกเลี่ยงพ้นการใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความคล้ายตามกันและเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล และการใช้ภาพพจน์ ได้แก่ การใช้ความอุปมา

5. ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน พบการใช้ภาษาที่สื่อแนวคิด ดังนี้ การใช้คำ ได้แก่ การใช้คำนาม เพื่อสื่อถึงหน้าที่ของสื่อมวลชนที่พึงปฏิบัติ เช่น “เสรีภาพ” “ความรับผิดชอบ” คำกริยา ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงสภาพ เช่น “ถูกต้อง” “สุจริต” เพื่อบอกค่าของการกระทำ คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา ผู้เขียนใช้คำว่า “ฉันทาคติ” “ภายาคติ” “วิริยमानะ” เพื่อสื่อความในประเด็นจรรยาบรรณการทำงานของสื่อมวลชน คำภาษาต่างประเทศ เช่น ัสจจะ (Integrity) เพื่อสื่อถึงจรรยาบรรณของสื่อมวลชนและคำที่มีความหมายตรงข้าม เช่น “ข่าวดี” “ข่าวร้าย” เพื่อแสดงถึงการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ต้องนำเสนอในอัตราส่วนที่เท่ากัน การใช้ประโยค มีการใช้ประโยคแสดงเจตนา พบการใช้ประโยคแสดงเจตนาแจ้งให้ทราบ และประโยคความรวม เนื้อความเป็นเหตุเป็นผล การใช้ภาพพจน์ มีการใช้อุปลักษณ์และการใช้สำนวน

การใช้ภาษาเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ได้แก่ การใช้คำ การใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์และการใช้สำนวน ที่พบในแต่ละแนวคิดนั้นสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การใช้คำ การใช้คำที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่ามี การเลือกใช้คำที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยผู้วิจัยพิจารณาการเลือกใช้ คำและบริบทที่อยู่ข้างเคียงที่ผู้เขียนสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งการใช้คำที่พบนั้นมี 6 ประเภท คือ การใช้คำนาม การใช้คำกริยา การใช้คำวิเศษณ์ การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้การซ้ำคำ และการใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม โดยการใช้คำในแต่ละ ประเภท สรุปได้ดังนี้

1.1 การใช้คำนาม การใช้คำนามเพื่อสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศที่ปรากฏจากบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบการใช้คำเรียกชื่อ คำเรียกความคิดและคำเรียกสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพใดสภาพหนึ่งให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งการใช้คำนามนี้เป็นการใช้ภาษาในรูปแบบหนึ่งที่สามารถสื่อความได้ตรงกับความต้องการของผู้เขียนได้อย่างตรงประเด็นที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

1.2 การใช้คำกริยา จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” มีการใช้คำกริยาแสดงสภาพเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศได้ชัดเจน โดยผู้วิจัยเห็นว่าทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากการพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งเพื่อให้สภาพที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิม ดังนั้นคำกริยาที่พบส่วนใหญ่จึงเป็นคำกริยาที่แสดงถึงสภาพที่กำลังเกิดขึ้นหรือสภาพที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น รวมทั้งคำกริยาที่แสดงสภาพเพื่อสื่อถึงสภาพการณ์ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนสภาพของการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากการพัฒนา ซึ่งการที่ผู้เขียนเลือกใช้คำกริยาแสดงสภาพดังกล่าวจึงเป็นการใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้อย่างชัดเจนและสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างดี

1.3 การใช้คำวิเศษณ์ เป็นการใช้ภาษาในลักษณะของการขยายคำหรือข้อความให้มีเนื้อความที่สมบูรณ์และชัดเจนมากขึ้น จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่ามีการใช้คำวิเศษณ์ขยายคำ เพื่อให้รายละเอียดซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่แนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ ซึ่งการใช้คำวิเศษณ์จึงมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจรายละเอียดของสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้อย่างชัดเจน

1.4 การใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา เป็นการใช้คำศัพท์ที่สื่อความหมายเฉพาะทางพระพุทธศาสนา เพื่ออธิบายขยายความให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจน โดยพื้นฐานของสังคมไทยนั้นประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เป็นพุทธศาสนิกชนที่ใช้หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ดังนั้นการที่ผู้เขียนใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการสื่อแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศจึงเป็นเรื่องใกล้ตัวที่พุทธศาสนิกชนสามารถทำความเข้าใจได้ ซึ่งการใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาจะปรากฏในการนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน จึงแสดงให้เห็นว่าหลักธรรม คำสอนต่างๆทางพระพุทธศาสนาสามารถนำไปแก้ไขปัญหาและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ในทุกเรื่อง นอกจากนี้การที่ผู้เขียนใช้คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนายังเป็นอีกกลวิธีทางภาษาวិธีการหนึ่งที่ช่วยอธิบายและสื่อความได้ตรงตามความต้องการหรือแนวคิดของผู้เขียนได้เป็นอย่างดี

1.5 การใช้คำภาษาต่างประเทศ เป็นกลวิธีทางภาษาในรูปแบบหนึ่งที่ผู้เขียนใช้อธิบายคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำที่ผู้เขียนต้องการเสนอให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้คำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำสยามรัฐ หน้า 5 ของ หม่อม

ราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ผู้วิจัยพบว่ามีการนำมาใช้ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทย และการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ โดยการใช้คำภาษาอังกฤษทั้ง 2 ลักษณะนั้นเป็นวิธีการนำเสนอเพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ เข้าใจความหมายของทั้งสองภาษาได้อย่างถูกต้อง และสื่อความหมายตรงกัน นอกจากนี้การใช้คำภาษาต่างประเทศยังมีส่วนช่วยให้ผู้เขียนสามารถนำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศได้ตรงตามความคิดหรือสิ่งที่ตนต้องการนำเสนอได้อย่างชัดเจนอีกด้วย

1.6 การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม เป็นการใช้ภาษาในการอธิบายรายละเอียดของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกัน จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งสองสิ่งให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี

2. การใช้ประโยค

การใช้ประโยคมีสำคัญต่อการถ่ายทอดงานเขียน ผู้เขียนจึงต้องตระหนักในการเรียบเรียงถ้อยคำหรือจัดลำดับความสัมพันธ์ของถ้อยคำและเลือกใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม ผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มีการใช้ประโยคเพื่อสื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ ได้แก่ การใช้ประโยคแสดงเจตนา ประโยคความรวมและประโยคซ้ำโครงสร้าง สรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การใช้ประโยคแสดงเจตนา

ประโยคแสดงเจตนา เป็นประโยคที่ผู้เขียนเลือกใช้เพื่อสื่อถึงอ่านโดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านได้ทราบความคิด ความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้อ่านกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามเจตนาของผู้เขียน ซึ่งการใช้ประโยคแสดงเจตนาที่สื่อถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศที่ปรากฏจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พบว่าประโยคแสดงเจตนาที่ใช้มากที่สุด คือ ประโยคแจ้งให้ทราบและประโยคบอกให้ทำ โดยประโยคแจ้งให้ทราบพบในรูปแบบของประโยคแสดงเจตนาชี้แนะมากที่สุด เนื่องจากผู้เขียนต้องการสื่อความถึงรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้พิจารณาในปัญหาหรือหาวิธีการแก้ไขปัญหา ซึ่งผู้เขียนมีเจตนาชี้แนะในส่วนของการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส่วนประโยคบอกให้ทำ พบรูปแบบประโยคขอรับรองมากที่สุด ผู้เขียนใช้ประโยคขอรับรองในลักษณะขอความเห็นใจ ขอความร่วมมือไปยังผู้อ่านได้ปฏิบัติตามเจตนาของผู้เขียน ซึ่งการใช้ประโยคขอรับรองยังแสดงถึงเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของคนไทยที่อยู่ร่วมกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน การใช้ประโยคแสดงเจตนาจึงเป็นอีกกลวิธีทางภาษาอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนใช้นำเสนอแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศได้อย่างตรงประเด็นและชัดเจน

2.2 การใช้ประโยคความรวม

ประโยคความรวม หมายถึง ประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปมาเรียงกัน โดยมีคำสันธานเชื่อมเพื่อให้ประโยคมีเนื้อความรวมกันเป็นประโยคเดียว จากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่าผู้เขียนใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลมากที่สุดเพื่อสื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยผู้วิจัยเห็นว่า การนำเสนอแนวคิดนั้นเป็นการอธิบายหรือขยายความให้ผู้อ่านเข้าใจด้วยเหตุและผลจึงเกี่ยวข้องกับการแสดงสาเหตุหรือวิธีการแก้ปัญหา และแสดงผลที่เกิดจากการแก้ปัญหา ซึ่งการใช้ประโยคความรวม ชนิดเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลจะแสดงถึงประโยคในส่วนเหตุและส่วนผลได้อย่างชัดเจน เมื่อผู้อ่านได้อ่านและทำความเข้าใจก็จะสามารถรับรู้ถึงแนวคิดของผู้เขียนที่ต้องการสื่อออกมาได้

3. การใช้ภาพพจน์

การใช้ภาพพจน์ เป็นการใช้อรรถาธิบายคำเพื่อสร้างหรือทำให้เกิดภาพ ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” สรุปได้ดังนี้

3.1 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ คือ การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพื่อสร้างความรู้สึกนึกคิดบางประการ จากการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” พบว่าการใช้ประโยคคำถามเชิงวาทศิลป์เป็นการใช้ภาษาเพื่อกระตุ้นความรู้สึกนึกคิดบางประการที่ผู้เขียนต้องการสื่อไปยังผู้อ่าน โดยการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เป็นไปในรูปแบบของการตั้งคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ มักเป็นประโยคคำถามลอยๆ ที่มีเจตนาเพื่อแจ้งให้ผู้ฟังทราบมากกว่าการต้องการคำตอบที่แท้จริง นอกจากนี้ยังสื่อถึงเจตนาในการแนะนำ ตักเตือน ให้ข้อคิดและการประชันประชันกับผู้อ่าน ดังนั้นการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อนำเสนอสื่อความถึงแนวคิดเพื่อการพัฒนาประเทศนั้นผู้อ่านจึงต้องพิจารณาจากเจตนาของผู้เขียนเพราะจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจในประเด็นแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้เป็นอย่างดี

3.2 การใช้อุปมา

การใช้อุปมา เป็นการนำเอาสิ่งที่ต่างกัน 2 สิ่งมาเปรียบเทียบกันโดย การนำสิ่งที่มีลักษณะเหมือนกันมาเปรียบเทียบกัน โดยนำสิ่งที่เคยรู้จักมาแล้วมาใช้เพื่อเชื่อมโยงความคิดของผู้อ่านให้นึกเห็นภาพได้ดียิ่งขึ้น ภาพพจน์ลักษณะนี้มักจะมีคำเชื่อม เช่น คำว่า เหมือน ดุจ ดัง ปาน ประหนึ่ง ราวกับ เช่น ประดุจ การที่ผู้เขียนใช้สิ่งใกล้ตัวมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ต้องการนำเสนอ จึงเป็นการสร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านได้ง่ายขึ้น ซึ่งการใช้อุปมาจึงมีส่วนทำให้ผู้อ่านเห็นภาพ และเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้เป็นอย่างดี

3.3 การใช้อุปลักษณ์

การใช้อุปลักษณ์ เป็นการเปรียบเทียบโดยนัย ซึ่งไม่ใช่คำเชื่อมดังเช่นภาพพจน์อุปมา โดยการเปรียบกับสิ่งใดก็จะนำลักษณะเด่นของสิ่งนั้นมากล่าวทันที หรือนำชื่อของสิ่งนั้นมากล่าว หรือนำลักษณะอาการของสิ่งหนึ่งโอนไปใช้กับอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อเชื่อมโยงความคิดให้คล้ายคลึงกัน การใช้อุปลักษณ์จึงเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบหนึ่งที่มีส่วนช่วยเชื่อมโยงความคิดของผู้อ่านให้เห็นภาพและเข้าใจแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ชัดเจน

4. การใช้สำนวน

จากการศึกษาการใช้สำนวนในงานเขียนบทความความประจักษ์ สยามรัฐ หน้า 5 พบว่ามี การใช้สำนวนเพื่อนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศในรูปแบบของสำนวนเดิม ซึ่งสำนวนเดิม คือ สำนวนที่มีความหมายเดิมที่ผู้อ่านคุ้นเคยและเข้าใจความหมายของสำนวนได้ในระดับหนึ่งแล้วจึงมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าใจในแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ง่ายขึ้น โดยการใช้สำนวนเพื่อสื่อแนวคิดการพัฒนาประเทศนั้นมีลักษณะเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเนื้อหาหรือแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ อีกทั้งยังเป็นการสรุปประเด็นของเนื้อหาให้มีความชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้นอีกด้วย

การใช้ภาษาในการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ มีความสัมพันธ์กันทั้งด้านการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์และการใช้สำนวน จึงแสดงให้เห็นว่าการใช้ภาษามีความสัมพันธ์กับความคิดและการใช้ภาษาของผู้เขียนจึงมีส่วนสำคัญยิ่งในการนำเสนอความคิดให้ตรงตามวัตถุประสงค์ หากผู้เขียนมีเจตนาในการนำเสนอแนวคิดอย่างไรก็ต้องเลือกการใช้ภาษาให้เหมาะสมเพื่อให้สื่อถึงแนวคิดนั้นๆ

อภิปรายผล

งานเขียนบทความความประจักษ์มีอิทธิพลต่อสังคมเป็นอย่างมาก โดยบทความความประจักษ์ “สยามรัฐ หน้า 5” ของหม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่เขียนขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2510 – 2515 นั้นอยู่ภายใต้การปกครองในรัฐบาลของจอมพล ถนอม กิตติขจร (พ.ศ.2506-2515) จึงนับว่าเป็นยุคสมัยที่คณะทหารและกองทัพได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองและการปกครองของประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นยุคสมัยที่คณะทหารและกองทัพได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองและการปกครองของประเทศเป็นอย่างมาก เหตุการณ์บ้านเมืองมีความผันผวนทางการเมืองโดยมีการยึดอำนาจเกิดการรัฐประหารบ่อยครั้ง และด้วยเหตุจากความไม่สงบทางการเมืองก็ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมด้วยเช่นกัน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ปราโมช ในฐานะของสื่อมวลชนที่มีบทบาทอย่างต่อเนื่องจึงใช้พื้นที่ในงานเขียนบทความ

ประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” เป็นเครื่องมือสื่อสารทั้งทางตรงและทางอ้อมไปสู่ประชาชน จนถึงรัฐบาล รวมทั้งสื่อถึงสื่อมวลชนด้วยตนเอง นอกจากนี้บทความประจำได้ทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อนสังคมด้วยการนำเสนอข่าวที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และทันใจผู้อ่าน และยังมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ เพื่อแสดงทรรศนะและการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาต่างๆ รวมทั้งการนำเสนอแนวคิดเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงแก้ไข พัฒนาสังคม และประเทศชาติให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น สำหรับประเทศไทยนั้นมีการวางแผนเพื่อการพัฒนาประเทศโดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาเป็นกรอบและกำหนดทิศทางในการพัฒนาประเทศ ซึ่งงานเขียนบทความประจำของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่เขียนในช่วงปีพ.ศ. 2511 – 2515 นั้นตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2-3 ในระหว่างพ.ศ. 2504-2519 โดยในแต่ละแผนฯ มีจุดเน้นในการพัฒนาที่ปรากฏร่วมกัน ดังนี้ การพัฒนาประเทศในขณะนั้นมุ่งเน้นพัฒนาและรักษาเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เช่น การขยายเส้นทางคมนาคม การชลประทาน ตลอดจนสาธารณูปโภคต่างๆ กระจายความเจริญไปสู่ภาคชนบทให้มากขึ้น และพัฒนากำลังคนอันเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตทั้งนี้เพื่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ซึ่งงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ที่นำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศในประเด็นด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีเป้าหมาย คือ ด้านเศรษฐกิจมุ่งเน้นการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ แก้ไขปัญหาดุลการค้า ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม ส่วนด้านสังคมมุ่งเน้นพัฒนาคนทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งลดอัตราการเพิ่มของประชากร ดังนั้นงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” จึงมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2-3 ในประเด็นเศรษฐกิจและสังคมด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องพัฒนาในทุกด้านไปพร้อมกัน คือ ด้านสังคม การเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจ และที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนามนุษย์ โดยจากงานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ผู้วิจัยพบว่า แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์นั้น ผู้เขียนมีความมุ่งหมายในการสื่อความถึงผู้อ่านที่แตกต่างไปจากแนวคิดการพัฒนาในด้านอื่น กล่าวคือ ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนามนุษย์โดยมุ่งเน้นไปยังตัวบุคคลโดยตรง เน้นให้บุคคลรู้จักพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ แต่สำหรับแนวคิดด้านอื่นๆ ผู้เขียนมุ่งเน้นสื่อความไปยังรัฐบาลหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้าไปจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จึงนับว่าการพัฒนามนุษย์เป็นเรื่องของบุคคลที่จะต้องเห็นความสำคัญและมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง เมื่อบุคคลที่ได้รับการฝึกฝน พัฒนาตนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจก็ย่อมเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตพร้อมที่จะเป็นกำลังหลักในพัฒนาประเทศสืบไป จึงจะเห็นได้ว่าแนวคิดการพัฒนาประเทศในมุมมองของผู้เขียนนั้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวม ซึ่งเป็นการพัฒนาที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในสังคมให้ดีขึ้น ด้วยการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ตลอดจนการพัฒนามนุษย์ให้มี

ความสมดุลกัน รวมทั้งเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และสื่อสารมวลชน

ในส่วนแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อสังคมในวงกว้าง อีกทั้งสื่อมวลชนยังเป็นตัวขับเคลื่อนในการดำเนินงานต่างๆ ให้เป็นไปตามความประสงค์ จากการศึกษาพบว่าบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนมีหน้าที่หลัก 3 ประการ ได้แก่ ประการแรกบทบาทหน้าที่ในการส่งข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวต่างๆ ให้กับประชาชนในชาติ ประการที่สองบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาสังคมด้วยการตรวจสอบ เฝ้าระวังในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมทั้งในภาคประชาชนรวมทั้งสื่อมวลชนด้วยกันเอง และประการสุดท้ายบทบาทหน้าที่ในการรักษา ควบคุม จริยธรรมของสื่อมวลชนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคมเพื่อให้นักสื่อมวลชนรักษามาตรฐานและจรรยาบรรณของสื่อมวลชนไว้อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้งานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” นั้น ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน ในฐานะสื่อมวลชนที่ต้องการสื่อแนวคิดไปยังสื่อมวลชนด้วยกันเอง รวมทั้งสื่อไปถึงประชาชนทั่วไปภายใต้การปกครองของรัฐบาลทหารที่เข้ามามีบทบาทในการปกครองประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอแนวคิดให้สื่อมวลชนได้ตระหนักในประเด็นเรื่องจรรยาบรรณและหลักการทำงานของสื่อมวลชนให้อยู่บนพื้นฐานของความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อ่านและต่อบ้านเมืองเป็นสำคัญ

งานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้แสดงถึงความสัมพันธ์ของภาษากับการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาประเทศ และบทบาทหน้าที่ในการเสนอปัญหา พร้อมแนวทางแก้ไข ตลอดจนการคาดการณ์ถึงอนาคต โดยพบว่าแนวคิดการพัฒนาประเทศที่โดดเด่นที่สุด คือ แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านสังคม ซึ่งผู้เขียนสะท้อนแนวคิดเพื่อสื่อไปยังประชาชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรัฐบาลซึ่งมีหน้าที่หลักในการดูแลทุกข์สุขของประชาชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกๆ ด้านให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยผู้เขียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการนำเสนอแนวคิด ทั้งการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์และการใช้สำนวนก็ล้วนมีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่ออย่างชัดเจน ตรงประเด็น และนำไปสู่การใช้วิจารณญาณไตร่ตรองของผู้อ่านที่มีต่อสารหรือเรื่องราวปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหามาที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอโดยมีจุดมุ่งหมายหลักไปสู่การพัฒนา จากการศึกษางานเขียนบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” ผู้วิจัยพบว่าประเด็นการใช้ภาษา ด้านการเลือกใช้ถ้อยคำซึ่งถือว่ามีควมจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อความหมายหรือใช้แทนความคิดเพื่อสื่อถึงผู้อ่านได้ตามความมุ่งหมายของผู้เขียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาบทบรรณาธิการจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐหรือบทความประจำของหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นในช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดและการใช้ภาษาว่ามีลักษณะแตกต่างหรือคล้ายคลึงกับบทความประจำ “สยามรัฐ หน้า 5” อย่างไร
2. ควรศึกษาภาษากับการนำเสนอแนวคิดจากงานเขียนประเภทอื่นๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2546). พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ: เทพเพ็ญวานิชย์.
- กาญจนา นาคสกุล. (2521). การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- คณะทำงานเตรียมการปฏิรูปเพื่อคืนความสุขให้คนในชาติ.(2557).*กรอบความเห็นร่วมปฏิรูปประเทศไทยด้านการบริหารราชการแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. (2515ก). *สยามรัฐ* หน้า 5 .กรุงเทพฯ: โพธิ์สามต้น.
- .(2515ข). *สยามรัฐ* หน้า 5(ล.2). กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- .(2515ค). *สยามรัฐ* หน้า 5(ล.3). กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- .(2515จ). *สยามรัฐ* หน้า 5(ล.4). กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- .(2516ก). *สยามรัฐ* หน้า 5(ล.5). กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- .(2516ข). *สยามรัฐ* หน้า 5(ล.6). กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- .(2516ค). *สยามรัฐ* หน้า 5(ล.7). กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- .(2516ง). *สยามรัฐ* หน้า 5(ล.8). กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- .(2516จ). *สยามรัฐ* หน้า 5(ล.9). กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- .(2516ฉ). *สยามรัฐ* หน้า 5(ล.10). กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- จันทนา ทองประยูร.(2537).*การออกแบบและจัดหน้าสิ่งพิมพ์*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิรพรรณ กาญจนะจิตา. (2541). *การพัฒนาชุมชน*.พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เจือ สตะเวทิน. (2517). *ตำรับร้อยแก้ว*. กรุงเทพฯ: สุทธิสารการพิมพ์.
- จำนง อติวัฒนสิทธิ์. (2548). *สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชลอ รอดลอย. (2544). *การเขียนสารคดี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ญาดา อารุณเวช. (2526). *ความเปรียบในบทละครในพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร
- ดวงใจ ไทยอุบล. (2545). *ทักษะการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารีณี ตัณฑวิเชียร. (2543). *การบริหารการเงินส่วนบุคคล*.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ดารา ทีปะปาล. (2538). *การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2527). *การพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2545). การอ่าน ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย* หน่วยที่ 9-15.
พิมพ์ครั้งที่ 11. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธนาสฤษฏี สตะเวทิน. (2550). *นโยบายต่างประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- ธเนศ เวศร์ภาดา. (2532). *ลีลาในงานร้อยแก้วของอังคาร กัลยาณพงศ์*. วิทยานิพนธ์ อ.ม.
(ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- ธีรนุช โชคสุวนิช. (2543). *กลวิธีวิเคราะห์ภาษาของบทความแสดงความคิดเห็นใน
หนังสือพิมพ์ไทย (พ.ศ. 2536 – 2540)*. วิทยานิพนธ์ อ.ด. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นพวรรณ พันธเมธา. (2554). *ไวยากรณ์ไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิชาพร ยอดมณี. (2551). *การวิเคราะห์เรื่องสั้นของสุทธิตพงษ์ ธรรมวุฒิ: การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ
มนุษย์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2524). *เขียนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: ภาควิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ประทีป วาทิกทินกร. (2539). *ลักษณะและการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- ประภัสสร เสวิกุล. (2554). 1 ใน 100 ของ 100 ปี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม
2557, จาก
<http://www.psevikul.com/index.php?lay=show&ac=article&id=539309174>
- ปราณี สุรสิทธิ์. (2549). *การเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสารศาสตร์*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- ปรีดา นาคเนาติม. (2535). *เศรษฐศาสตร์ภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปาริฉัตร พงศ์ศรี. (2554). *ภาษาที่นำเสนอแนวคิดพุทธศาสนาของสไบเมือง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เปลื้อง ณ นคร. (2542). *ภาษาวรรณนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พรพิลาศ เรืองโชติวิทย์. (2535). *การวิเคราะห์ความหมายของคำ*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2548). *พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุดคำวัด*.

กรุงเทพฯ: วัดราชโอรสาราม.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*. พิมพ์ครั้งที่ 10.

เอสอาร์ พรินตติ้ง แมสโปรดักส์.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2552). *การศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์*. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2550). *ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการเมืองและสังคม*

หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มาลี บุญศิริพันธ์. (2550). การเขียนบทความในหนังสือพิมพ์ ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการเขียน*

สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์ หน่วยที่ 1 - 8. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ยุรฉัตร บุญสนิท. (2538). *วรรณพิณิจ*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). *หลักการพัฒนารัฐธรรมนูญและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ:

ไทยอนุเคราะห์ไทย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม: ภาพพจน์ ไวยากรณ์ และกลการประพันธ์*.

กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

----- . (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนา

อินเตอร์พรีน.

รีนฤทัย สัจจพันธุ์. (2543). *สารคดี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

----- . (2544). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วนิดา บำรุงไทย. (2542). *ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย*. พิษณุโลก: ภาควิชาภาษาไทย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วัลย์วิภา บุรุษรัตนพันธ์, ม.ล. (2545). *มิติความคิดของม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช : ศึกษาจาก*

คอลัมน์ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ (พ.ศ.2493-2538).

กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิชัย พยัคฆโส. (2542). *เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์*. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

วิทย์ เทียงบุญธรรม. (2541). *พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

วิทยากร เชียงกุล. (2527). *การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย : บทวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: ฉบับแก้ไข.

วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2532). *หลักการพัฒนารัฐธรรมนูญ การพัฒนารัฐธรรมนูญประยุกต์*. กรุงเทพฯ:

โอ.เอส.พรินตติ้ง เฮาส์

- (2557). ความหมายของการพัฒนา คำที่มีความหมายใกล้เคียงและแนวคิด
พื้นฐานของการพัฒนา.สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2557. จาก <http://mgmtsci.stou.ac.th>
- วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ์; และ สุชุม นวลสกุล. (2543). การเมืองและการปกครองของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 14.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วีรวัฒน์ อินทรพร. (2545). ทักษะการเขียน. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วาสนา เกตุภาค. (2530). การเขียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศุภกมลภรณ์ พุดตาเด. (2556).บทร้อยกรองคอลัมน์ “คมเลนส์” ในมติชนสุดสัปดาห์ : ความสัมพันธ์
ระหว่างภาษากับแนวคิด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ภาษาไทย). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมจิต พันธุ์เหล็ก. (2527). ศึกษาบทความคอลัมน์ “ข่าวไกลนา” และ “คลื่นใต้น้ำ” ของ ม.ร.ว.
คึกฤทธิ์ ปราโมช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ อารังธวังศ์. (2530). การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ:
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมพร มั่นตสุตร แห่งพิพัฒน์. (2540). การเขียนเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2543). วรรณกรรมไทยในปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สิริทิพย์ ชันธุวรรณ. (2539). งานหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- สิริวรรณ นันทจันทูล. (2543). การเขียนเพื่อการสื่อสาร 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- สุกัญญา ตันธนวัฒน์ ;และคณะ.(2552). เศรษฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- สุกัญญา สดบรรทัด. (2553). นกหนังสือพิมพ์ชื่อคึกฤทธิ์ ใน อนุสรณ์คนไทยกับบุคคลของโลก
ชื่อคึกฤทธิ์. หน้า 58. กรุงเทพฯ: ที่กรุงปารีสแอนด์พับลิชชิง.
- สุนีย์ บุษยวิทย์. (2542). เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยดุลการชำระเงิน.พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศาสตร์และสังคมแห่งชาติ. (2554). การทรงงานพัฒนา
ประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: เพชรรุ่งเรือง.

- อนันต์ธนา อังกนันท์.(2539). อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ ใน เอกสารชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. (2544). การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม. นครนายก: คณะศึกษาศาสตร์ (องครักษ์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมร รักษาสัตย์; และ ชัตติยา กรรณสูต. (2515). ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อวยพร พานิช และคณะ. (2550). ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัศวิทย์ เรืองรอง. (2552). การวิเคราะห์แนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศจากพระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช.วิทยานิพนธ์ ค.ด. (พัฒนศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัฉรวาพร กมฺุทพิสมัย; และ สุณทรี อาสะไวย์. (2538). คุวคึกฤทธิ. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อิงอร สุพันธ์ุ์ณิข.(2547). วรรณกรรมวิจารณ์.กรุงเทพฯ : แอคทีฟ พริน.
- อับรามส์, เอ็ม. เอช. (2529). อธิบายศัพท์วรรณคดี. แปลโดย ทองสุก เกตุโรจน์. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Chanawangsa, Wipah. (1986). *Cohesion in Thai*. Dissertation, Ph.D. George University Photocopied.

ภาคผนวก

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศไทย	แนวความคิดพัฒนาประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
1 ต.ค. 2511	“...เมื่อระลึกถึงความดีได้นั้นก็เป็นของดีเสียแล้วเพราะอย่างน้อยที่สุดก็แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ระลึกละลึกนั้นยังรู้ดีรู้ชั่ว ถ้ารู้แต่ชั่วและจะระลึกถึงดีไม่ได้เมื่อระลึกถึงดีได้ก็แสดงถึงความสามารถอันสำคัญต่อไปอีกคือความสามารถที่จะทำได้...”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-
18 ต.ค. 2511	“...พรรคการเมืองเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนมีทางเลือกในการที่จะแสวงหารัฐบาลมาปกครองตัวเอง ถ้าพรรคการเมืองไม่คิดเป็นรัฐบาลเสียแล้วประชาชนก็ไม่มีทางเลือก พรรคการเมืองก็ไม่ใช่พรรคการเมือง ใครเลือกพรรคที่ไม่คิดเป็นรัฐบาลเข้าไปก็เท่ากับเลือกกลุ่มคนที่สุภาพจิตใจไม่สู้สมบูรณ์นัก เป็นคนคอยเอาตีนรำน้าเลน...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาสิ่งแวดล้อม
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
19 ต.ค. 2511	“...การกำจัดสิทธิของคนไทย ซึ่งจะขอเรียกตรงๆว่าลูกจีนนี้มีมานานแล้วตั้งแต่มีกฎหมายเลือกตั้งเป็นต้นมา รัฐบาลปัจจุบันยังคงมาตราบั่นไว้ ในร่างกฎหมายที่เพิ่งเสนอลุทธิสนั่น เป็นการยึดคติตามแบบเก่าหรือความคิดเก่าที่เพิ่งมามีขึ้นเมื่อสามสิบกว่าปีมานี้เอง ตั้งแต่มีระบบประชาธิปไตยในเมืองไทย เราควรจะยกเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณากันจริงๆสักทีได้หรือยัง?...”	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-
26 ต.ค. 2511	“...ระบอบประชาธิปไตยนั้นพูดกันจริงๆเราก็เอามาจากฝรั่ง จึงต้องมีอะไรในนั้นมากมายหลายอย่างที่ฝรั่งเขาไม่ถือ แต่ไทยยังถือเหมือนค้อน ในระบอบประชาธิปไตยของฝรั่งนั้นรัฐบาลถูกด่า เขาไม่เห็นว่าจะช่วย เขาเห็นว่าเป็นนิมิตดีแห่งประชาธิปไตย เป็นเกียรติแก่รัฐบาลเพราะแสดงให้เห็นว่าราษฎรยังมีสิทธิเสรีภาพ รัฐบาลมิใช่รัฐบาลเผด็จการ รัฐบาลมีเกียรติ	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
26 ต.ค. 2511	แต่เมืองไทยเรายังถือ ใครดำเข้าก็ เห็นว่าชวยและโกรธคนดำ บางทีก็ ใช้หมอนอาญาสิทธิ์ เหยี่ยงเอาคนดำ เข้า ทำอย่างนั้นแล้วใครว่าเป็นผิดจ การก็โกรธอีก ของอะไรที่ใช้ไม่เป็น หรือไม่รู้ความหมาย ไม่เข้าใจ วัตถุประสงศ์ก็เลิกใช้กันเสียที่เป็นไ เช่นค้อนบนโต๊ะประธานสภาเป็นต้น ...”											
2 ธ.ค. 2511	“...ถ้าละครไทยยอมรับความจริงว่า จะเล่นให้ดีต้องเล่นโรงเล็ก คนดูต้อง น้อยไม่เกิน 100 คน และการสร้าง ต้องคุ้มค่าใช้จ่ายไว้ให้น้อย โดย คำนึงถึงจำนวนคนดูเป็นหลักก็เห็น จะพอมีกำไรเลี้ยงตัว พอประดับ บ้านเมืองไปได้...”	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-
3 ธ.ค. 2511	“...ความผิดที่ทำไปแล้วต่อผู้อื่นนั้น ผู้อื่นเขาอภัยให้ได้โดยง่าย เพราะ การให้อภัยนั้นเป็นการแสดงน้ำใจ อันดีของเขาเอง ผู้ผิดต่างหากที่จะ อภัยตัวเองไม่ได้เพราะการให้อภัย ตัวเองง่าย ๆ นั้นจะทำให้ทำผิด	-	-	/	-	-	-	-	-	-	/	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
14 ธ.ค. 2511	“...ถ้าศาสนาพุทธมีแต่โลกุตระธรรม มีแต่จิตว่าง มีแต่เซ็น ผมเลิกนับถือ ศาสนาพุทธครั้งนี้เอง พระเจ้าหรือผี สางเทวดาผมก็จะไม่นับถือเพราะ ผมจะเห็นว่ามาจใจเจตนาเล่น รังแกผมแต่เคราะห์ของผมยังดีที่ ศาสนาพุทธสอนเรื่องบุญเรื่องบาป เรื่องเมตตาและเรื่องผลบุญที่จะมา ช่วยตนไว้ได้มาก เพียงเมตตาตัว เดียวก็เหลือกิน แก่ทุกชีได้ทุกอย่าง แล้ว...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	/	-
17 ธ.ค. 2511	“...หมาที่ข่มขานอดอยากใน เมืองไทยนั้นมีมากมายจริง นอกจากหมาก็ยังมีสัตว์อื่นๆ ที่อด อยากถูกทารุณอีกมากมายโดยไม่มี ใครช่วยเหลือสนใจจะทำอย่างไรกัน ดี? เหตุที่สัตว์ในเมืองไทยต้องอด อยากและถูกทารุณมาก เห็นจะเป็น เพราะคนไทยรู้จักเบญจศีลและ ปฏิบัติเบญจศีล แต่ไม่รู้จักและไม่ ปฏิบัติเบญจธรรม เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงไม่ล่วงศีลข้อ 1 คือ ไม่ฆ่าสัตว์ แต่	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
17 ธ.ค. 2511	เมื่อไม่รู้จักเบญจธรรมจึงไม่รู้ว่ ศีลเป็นข้อห้าม ธรรมเป็นคำสั่งและคำสั่งหรือธรรมที่คู่กับศีลหรือข้อห้ามมิให้ฆ่าสัตว์นั้นก็คือเมตตาต้องเมตตาสัตว์อีกด้วย ในประเทศที่เจริญแล้วทุกประเทศ เขามีสมาคมสงเคราะห์สัตว์เรียกว่าสมาคมป้องกันการทารุณสัตว์ มีหน้าที่คอยดูแลช่วยเหลือสัตว์ที่ต้องอดอยากหรือเจ็บป่วยและคอยป้องกันมิให้ใครทารุณสัตว์ เมืองไทยเราเคยมีแต่เดิยวันเจียบไปดูเหมือนจะเล็กลงแล้ว...”											
20 ธ.ค. 2511	“...การตั้งกรรมการสอบสวนขึ้นโดยเอกเทศ ไม่ว่าจะป็นรัฐบาลตั้งหรือเทศบาลตั้งหรือใครเป็นผู้ตั้ง ผมเห็นว่าเป็นการกระทำข้อบกพร่อง ขบวนการยุติธรรมที่มีอยู่แล้วและที่สำคัญก็คือ เมื่อตั้งขึ้นแล้วก็มักจะไม่ได้ผลจริงจึงทางกฎหมาย มีแต่ผลเสียทางใจเกิดเป็นเหตุขุ่นข้องบาดหมางกันต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสวัสดิการมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
20 ธ.ค. 2511	เพราะกรรมการแบบนี้ตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์สองประการเท่านั้น คือ ถ้าไม่ตั้งขึ้นเพื่อพอกขาวใครก็ตั้งขึ้นเพื่อปกป้องอำปายสีใครให้ดำสกปรก ...”											
21 ธ.ค. 2511	“...ทำไมจึงต้องคิดกันว่าวัตถุแห่งการล้อเลียนนั้นจะต้องเป็นรัฐบาลเสมอไปก็ไม่ทราบ ใครจะคิดบ้างหรือเปล่าว่าความคิดเช่นนั้นเป็นการดูถูกหรือเป็นการทำลายเกียรติคุณของรัฐบาลเสียแต่แรกแล้ว เพราะคนที่ถูกล้อนั้นจะต้องมีอะไรที่ล้อได้ ถ้าคนไหนไม่เซย์ ไม่ผิดปกติ หรือไม่มีจุดอ่อนอันใดที่จะจับเอามาล้อเลียนได้ก็คงไม่มีใครคิดจะล้อ เพราะฉะนั้นใครที่เห็นว่ารัฐบาลนั้นทั้งเซย์ ทั้งตลกผิดปกติและมีจุดอ่อนที่จะจับเอามาล้อเลียนได้มาก การห้ามมิให้ใครล้อเลียนทางการเมืองนั่นเองจึงเป็นการล้อเลียนรัฐบาลอยู่ในตัวเสียแล้ว อย่างไรก็ตามผมไม่สงสัยในเจตนา	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สถานการณ์สุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
21 ธ.ค. 2511	ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเชื่อถือน้อย เสมอว่าตำรวจทำอะไรไปก็ด้วย ความหวังดีทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นถ้า ตำรวจจะช่วยพิทักษ์รักษาชื่อเสียง เกียรติคุณของรัฐบาลอย่างหนึ่ง นอกเหนือไปจากสันติราษฎร์แล้ว ตำรวจก็ควรหาทางระงับการกระทำ อื่นๆอีกมากมายหลายอย่างที่น่าจะ มีผลเช่นเดียวกับการล้อเลียน รัฐบาล...”											
2 ม.ค. 2512	“...วัฒนธรรมและคุณค่าต่างๆของ เมืองไทยที่มีมาแต่อดีตนันมีอยู่ มากมาย พรรณนาให้ถึงได้ไม่ถ้วน ทั่วแต่ความเจริญทางวัตถุที่เกิดขึ้น นั้นจะต้องทำให้มรดกของเราใน อดีตต้องสูญเสียหรือเสื่อมคลายไป บ้าง ปัญหาจึงอยู่ที่ว่า เราจะจัด ส่วนผสมระหว่างใหม่กับเก่าได้ อย่างไรให้ได้อัตราส่วนที่ถูกต้อง	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
4 ม.ค. 2512	ลมหายใจ ด้วยวิธีนับลมหายใจเข้า ก็เลื่อมใส ทำแล้วก็ได้ผล จิตใจสงบ ระงับ สดชื่นอย่างบอกไม่ถูก ที่ สำคัญคือเวลาที่มีอารมณ์ไม่ปกติ เช่นเกิด ความไม่พอใจอะไร บางอย่างขึ้นมา ทำแล้วก็หาย...”											
6 ม.ค. 2512	“...เรื่องการเลือกตั้งดูเหมือนไม่มี ใครสนใจ ไม่มีใครพูดถึง ผมเห็นว่า เป็นปรากฏการณ์ที่แปลกเพราะเมื่อ สองปีหรือหนึ่งปีที่แล้วมานี้ เห็นมี แต่คนอยากได้รัฐธรรมนูญ อยากให้ มีการเลือกตั้ง ฟังดูเหมือนกับว่าถ้า มีรัฐธรรมนูญและมีการเลือกตั้งแล้ว ปัญหาทุกอย่างในเมืองไทยจะหมด สิ้นไปเอง ต่อไปจะมีแต่ความ เรียบร้อยและความเจริญผาสุก แต่ เดี๋ยวนี้รัฐธรรมนูญก็มีแล้ว การ เลือกตั้งก็กำลังจะมีภายในเวลาอีก เดือนเดียวเท่านั้นแต่ก็ดูเนือยๆกัน ไปทั้งเมือง...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
7 ม.ค. 2512	“...ผมเคยพูดมาหลายครั้งแล้วว่า ในจังหวัดใดถ้าเจ้าเมือง หัวหน้าศาล อัยการ นายอำเภอและผู้กำกับตำรวจ สำนึกศีลกลมเกลียวกินนอนด้วยกันเป็น พี่เป็นน้องกันแล้วราษฎรก็แย่ โดยนัยเดียวกัน ถ้าพรรคการเมืองใหญ่ๆ กอดคอกันตั้งรัฐบาลผสมแล้ว ราษฎรก็แย่ เช่นเดียวกัน...”	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-
8 ม.ค. 2512	“...ใจผมเองเห็นว่า ขณะนี้ เมืองไทยต้องการรัฐบาลที่เข้มแข็ง เคยงาน ถึงจะเขยบ้างอะไรบ้างก็ ช่างเถิด คือรัฐบาลพรรค ส.ป.ท. นั้นแหละ ขณะเดียวกันก็ต้องการ ฝ่ายค้านที่แข็งแกร่ง เอาจริงเอาจัง ถึงจะบ้า ๆ เป๋อ ๆ ไม่เคยเล่นกับลูก ขาวบ้านก็ช่างเถิด คือพรรค ประชาธิปัตย์นั้นแหละ ถ้าได้อย่าง นี้ไปอีกสักสี่ปี การปกครอง เมืองไทยก็จะเข้ารูปเข้ารอยเป็น ประชาธิปไตยจริง ๆ ราษฎรก็จะมี หวังได้ปกครองตนเองยิ่งขึ้น...”	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ด้านสังคมมนุษย์	แนวคิดการพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อม
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
9 ม.ค. 2512	“...ปัญหาที่ควรจะคิดกันก็คือเราเลือกรัฐบาลกันเพื่ออะไร ถ้าให้ชัดก็คือเราเลือกรัฐบาลด้วยเหตุผลในอดีตหรือเลือกเพื่ออนาคต ที่ว่าเลือกด้วยเหตุผลในอดีตนั้นหมายถึงดูการกระทำและความประพฤติของบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้ทำมาแล้ว ถ้าเห็นว่าได้ทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองมากและมีความประพฤติดีตลอดมาก็เลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรีจัดตั้งรัฐบาล ส่วนที่ว่าเลือกเพื่ออนาคตนั้นหมายความว่าพิจารณาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แล้วพิจารณาว่าเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต พิจารณามูลค่าที่จะเหมาะสมที่จะรับสถานการณ์ในอนาคตเพื่อประโยชน์ของบ้านเมืองได้หรือไม่ ถ้าเห็นว่าจะเหมาะสมก็เลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรีและจัดตั้งรัฐบาลโดยไม่ต้องคำนึงว่าในอดีตได้ทำประโยชน์มาแล้วมากน้อยเพียงไร...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ด้านการศึกษา	แนวคิดการพัฒนา ด้านสาธารณสุข
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
10 ม.ค. 2512	“...ทุกวันนี้ผู้รับผิดชอบในการปกครองประเทศรับฟังรายงานจากคนของตนทางวิทยุ เป็นชาวที่เล่นมาด้วยคลื่นอากาศ ไม่มีตัวตนขอให้เอาหูทาบลงกับพื้นแผ่นดินแล้วฟังเสียงจากนั้นบ้างเถิด...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-
23 ต.ค. 2512	“...เรื่องการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานดีหรือเลว จะไปไหวหรือไม่ ไหวนั้นเป็นเรื่องธรรมดาๆ เพราะทุกคนมีสิทธิวิพากษ์วิจารณ์ ตำนานิตีเยน และการถูกตำหนิตีเยนถึงข้อบกพร่องอันมาจากการทำงานก็ไม่เห็นจะเป็นเรื่องเสียหาย ส่วนจะดีหรือไม่ดีตามเสียงวิพากษ์วิจารณ์หรือไม่นั้น ชาวบ้านจะเป็นผู้วินิจฉัยในเรื่องเหล่านี้...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาการว่างงาน		
22 ม.ค. 2512	“...เมื่อระบอบประชาธิปไตยนั้นมีหลักการที่ดี เราก็จำต้องอดทนในส่วนเสียของระบอบประชาธิปไตย คือการแตกแยก การขัดกันและความรุนแรงต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อระบอบประชาธิปไตยยังเป็นของใหม่สำหรับประเทศไทย คนไทยก็ต้องผ่านความวุ่นวายในระยะหนึ่งแห่งชีวิตทางการเมืองของเขา เช่นเดียวกับคนที่กำลังเติบโตจะต้องผ่านความวุ่นวายทั้งทางกายและทางใจ...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-
23 ม.ค. 2512	“...อาการและความคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนเล่ห์กลทางการเมืองที่แสดงออกในขณะนี้ ไม่ว่าจะผิดหรือถูก จะชอบธรรมหรือไม่ชอบก็ตามที่เมื่อพิจารณาดูเป็นส่วนรวมแล้ว ก็จะต้องยอมรับว่าเป็นความพยายามของแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคลที่จะเข้ามามีสิทธิมีเสียงในการปกครองบ้านเมืองของเขา ความพยายามนี้ตรงต่อเจตนารมณ์แห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
24 ม.ค. 2512	“...การติดต่อกับประชาชนนั้น ต้อง ทำอย่างเสมอมาเสมอไหล่ ความ จริงก็ควรจะทำเช่นนั้นในทุกโอกาส แต่สำหรับคนที่เคยเป็นข้าราชการ หรือไม่เคยทำเช่นนั้น เมื่อมาสักคร รับเลือกตั้งก็ควรระลึกถึงเรื่องนี้ไว้ให้ จงหนัก นอกจากจะเสมอมาเสมอ ไหล่แล้ว ผู้สมัครก็ควรทำไหล่ของ ตนไว้ให้ต่ำกว่าของประชาชนสัก เล็กน้อยก็จะยิ่งดี เพราะประชาชน ไม่ว่าจะเป็นในประเทศใดย่อมจะ นึกว่าตนยืนอยู่ต่ำกว่าชนชั้นที่ ปกครองประเทศเสมอ...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-
25 ม.ค. 2512	“...คนที่ปราศรัยหาเสียงได้ผลนั้น ได้แก่ คนที่พูดเอหะใจคนทั่วไป ออกมาพูดให้คนทั่วไปนั้นเองได้ฟัง ไม่ใช่คนที่เอาหัวใจของตนเอง ออกมาตีแผ่ให้คนอื่นดู เพราะจะไม่ มีใครอยากดู...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
27 ม.ค. 2512	“...การปราศรัยหาเสียงนั้นเป็นการ พูดชนิดพิเศษในกรณีพิเศษ ใครทำ ได้เป็น ทำได้เก่งก็ดีไปแต่สิ่งที่ควรรู้ ไว้ก็คือ การปราศรัยหาเสียงมิใช่ การได้วาที หรือการอภิปรายที่มีอยู่ ดาษดื่น มิใช่การสอนนักเรียนในชั้น มิใช่การอบรมผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มิใช่ปาฐกถา และมีใช่การแสดง จำอวด แต่เป็นการแสดงความ จริงใจต่อคนที่เขาจริงใครที่มีความ จริงใจก็ควรขอหาเสียงปราศรัยหา เสียง แต่ถ้าหากขาดความจริงใจ หรือมีความจริงใจแต่แสดงออก ไม่ได้ก็อย่าทำดีกว่า...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-
28 ม.ค. 2512	“...การเมืองนั้นเป็นสิ่งสำคัญก็จริง อยู่แต่สำคัญในอันดับสอง ที่สำคัญ ที่สุดก็คือทำความดีความสุจริตให้ เกิดขึ้นด้วยตัวของเราเองในทุกกรณี ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใดตำแหน่งใด อุดมคตินั้นเป็นเรื่องของตัวเราเอง ปฏิบัติตามอุดมคติได้โดยไม่ต้อง เผยแพร่อุดมคติ หรือเสียเวลา	-	-	-	-	/	-	-	-	-	/	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ด้านการศึกษา	แนวคิดการพัฒนา ด้านสาธารณสุข
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
	เที่ยวหาพวกพ้องให้ทำงานร่วมกัน เห็นอะไรดีก็ทำมันไปคนเดียว แล้ว จะรู้เองว่ามีพวกพ้องอีกเยอะ ถ้าทำ อย่างนี้มาก ๆ หรือทั่วกันหมดแล้ว การเมืองเมืองไทยซึ่งยังเห็นว่าไม่ดี นั้นมันก็จะดีขึ้นเอง...”											
29 ม.ค. 2512	“...การเข้ามาข้องเกี่ยวกับการเมือง นั้นจะต้องมีทั้งคนชมและคนด่า จะ เอาชมอย่างเดียวไม่ได้ จะให้คน ด่าอย่างเดียวก็ไม่มี คนที่เห็นว่าตน เป็นคนที่ใครแตะไม่ได้ จึงไม่ควรมา เกี่ยวข้องกับการเมือง ถ้าเข้ามา เกี่ยวข้องกับการเมืองแล้ว จะต้อง เป็นคนที่แตะได้ ถึงจะชอบหรือไม่ ชอบก็จะต้องถูกแตะอยู่วันยังค่ำ ไม่ มีทางหนีพ้น...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศ	แนวคิดการพัฒนา ประเทศ
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
3 ก.พ. 2512	กันอยู่ในขณะนี้... อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็เป็นกำลังอันหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขได้และอาจจะช่วยได้มากกว่าอย่างอื่นๆ อีกมาก...”											
5 ก.พ. 2512	“...เพื่อช่วยให้เบาแรงของท่านนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันลงไป และเพื่อให้โอกาสนายกรัฐมนตรีคนต่อไป ได้ทำราชการในหน้าที่ตำแหน่งได้เต็มที่เราควรจะได้พิจารณาระเบียบการทำงานของราชการและปรับปรุงให้ทันสมัยทันเหตุการณ์เสียที่กันหรือยัง คือแยกราชการประจำกับราชการการเมืองออกจากกันให้เด็ดขาด กระจายความรับผิดชอบออกไป อะไรที่ควรจะมีมอบหมายให้คนอื่นทำแทนได้ก็ควรจะมอบหมายให้มากที่สุด รักษาตัวนายกรัฐมนตรีไว้ให้ต้องทำงานที่สำคัญสุดยอดสมตำแหน่ง ไม่ต้องทำงานตั้งแต่ตำแหน่งภาวโรงไปจนถึงตำแหน่งนายกฯ...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสวัสดิการมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
4 มี.ค. 2512	“...ศาสนาพุทธมี เมตตาสีลศีล ที่มีคนเรียกเป็นภาษาไทยว่า อภิปรัชญา เมตตาสีลศีลของศาสนาพุทธก็คือเหตุแห่งทุกข์ เรียกว่า ปัจจุสมุปบาท หรือ ปัจจุอาการ คือปัจจัยต่างๆ ที่เป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน ทำให้มีการเกิดของ อตตตา ซึ่งเป็นที่รองรับความทุกข์ทั้งหลายทั้งปวงในโลก อวิชชาเป็นต้นเหตุ นั้น ทำให้เกิดปาทานคือ ความยึดว่ามีตัวของเราเอง แล้วเกิด ตัณหา คือความใคร่ ความกระหายอยากเป็นตัวของเราเองตลอดไป เมื่อมีตัณหาอุปาทานแล้ว อตตตา คือตัวก็เกิด เมื่อเกิดแล้วมันก็ต้องแก้ ต้องเจ็บ ต้องตาย ขัดต่อความใคร่ ความกระหายที่จะอยู่ต่อไปโดยไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายนั่นเอง จึงเป็นทุกข์...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	/	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สถานการณ์	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
6 มี.ค. 2512	“...ความไว้วางใจของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญนั้น อันที่จริงก็คือความไว้วางใจของประชาชน เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้เช่นนั้น ก็เพื่อให้มีรัฐบาลที่ได้รับความไว้วางใจของคนทั้งประเทศเป็นส่วนใหญ่ ตรงนี้แหละที่มีความหมายว่า อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชน เพราะฉะนั้นถ้าจะดูกันจริง ๆ ว่า ประชาชนชาวไทยไว้วางใจใครแค่ไหนก็ต้องดูจากผลการเลือกตั้ง...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-
13 มี.ค. 2512	“...ลักษณะสำคัญที่สุดของรัฐบาลนี้ควรจะสังเกตไว้ทั่วกันก็คือท่านไม่ได้ตั้งรัฐมนตรีกันเข้ามาเพื่อเล่นการเมือง ไม่ใช่เพื่อช่วงชิงอำนาจหรือรักษาอำนาจแต่เพื่อเข้ามาทำงานตามความรู้ความสามารถ...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
15 ก.พ. 2512	“...ผลแห่งการเลือกตั้งครั้งนี้ น่าจะทำให้ท่านผู้แทนทั้งหลายได้ทราบภาระที่ท่านได้รับมอบร่วมกันจากประชาชนทั้งมวลภาระหนึ่ง ซึ่งเป็นภาระสำคัญที่สุด ประชาชนชาวไทยได้แสดงเจตนาให้เห็นแจ้งชัดแล้วว่า เขาต้องการการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่สุจริตและยุติธรรม เขาได้มอบภาระให้ท่านเข้าไปจัดตั้งและรักษาการปกครองนั้นแล้ว จึงเป็นหน้าที่ของท่านทุกคนจะต้องปฏิบัติภาระนั้นด้วยความรอบคอบระมัดระวังที่สุด ข้อนี้นี้ลืมไม่ได้...”	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-
17 ก.พ. 2512	“...ประชาชนทุกวันนี้เป็นตัวของตัวเองยิ่งขึ้น รู้ดีว่าอะไรเป็นอะไร หลอกกันไม่ได้ ชูกันไม่ได้ และตมกันไม่ได้ ประชาชนต้องการความใกล้ชิดจากผู้แทน ซึ่งก็หมายความว่าต้องการความใกล้ชิดจากรัฐบาลด้วยความใกล้ชิดที่สำคัญที่สุดในใจคนไทยก็คือ ความร่วมทุกข์ สุข ทุกข์ ก็ทุกข์ด้วยกัน สุขก็สุขด้วยกัน อดก็	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
17 ก.พ. 2512	อดด้วยกัน มีก็กินด้วยกัน มิใช่ต่าง คนต่างอด ต่างคนต่างกิน ลองคิด ดูให้ดี ๆ เกิดครับ...”											
18 ก.พ. 2512	“...รัฐบาลชุดปัจจุบันได้ทำงานมา มากแล้ว ผลงานก็ปรากฏอยู่ เมื่อได้ เป็นรัฐบาลก็จะได้นำเนินงานตาม แผนที่ได้วางต่อไป แต่ในลักษณะที่ ได้รับความเห็นชอบจากผู้แทนที่ ราษฎรได้เลือกขึ้นมา ขณะเดียวกัน ก็มีฝ่ายค้านที่ไว้วางใจได้ คอยทักท้วง และควบคุมให้รัฐบาลระวังตัวไม่ให้ ทำอะไรผิดหรือทำอะไรอันจกเป็นที่ ครหาได้ พร้อมกับความหวังว่าฝ่าย ค้านที่แข็งแรงนั้นจะอยู่ในฐานะเพื่อ เลือก คืออาจจัดตั้งรัฐบาลขึ้นได้ใน อนาคต ถ้าหากว่าวันใดวันหนึ่งใน กาลข้างหน้า ผมและคนอย่างผม เกิดเป็นรัฐบาลขึ้นมา อยากให้คน อื่นมาลองเป็นรัฐบาลดูบ้าง...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย ด้านการศึกษา	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย ด้านสาธารณสุข
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
24 ก.พ. 2512	“...ตำแหน่งประธานสภาเป็นตำแหน่งสำคัญยิ่งในการรักษาไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยและสภาผู้แทนราษฎรนั่นเอง ประธานสภาจะต้องเป็นผู้ดำเนินการประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปด้วยความสงบเรียบร้อยและมีเหตุผลสมกับที่เป็นสมานิติบัญญัติแห่งชาติ จะต้องคอยป้องกันมิให้มีความวุ่นวายอลเวงต่างๆ ในสภาผู้แทน อันจักทำให้มีผู้นำเอาไปอ้าง เป็นเหตุให้เลิกมีผู้แทนและการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้อีก...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-
26 ก.พ. 2512	“...เสถียรภาพจากรัฐสภานั้นรัฐบาลไหน ๆ ก็มีกันได้ แต่เสถียรภาพแบบนั้นเป็นเสถียรภาพที่แท้จริงหรือไม่ บ้านเมืองมิได้มีแต่รัฐสภาแต่ยังมีองค์การและวงการต่าง ๆ อีกมากมายทั้งของหลวงและของราษฎร์ ตลอดจนราษฎรธรรมดาสามัญอีกสามสิบกว่าล้าน รัฐบาลที่มีเสถียรภาพที่แท้จริงจะต้องให้	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศไทย	แนวความคิดพัฒนาประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
26 ก.พ. 2512	ความมั่นใจแก่คนนอกรัฐสภาเหล่านั้นว่ามีความสามารถที่จะบริหารประเทศให้เรียบร้อยรุ่งเรืองต่อไปได้ ด้วยความสุจริตและความยุติธรรม ปราศจากความเห็นแก่ตัว...”											
27 ก.พ. 2512	“...เสถียรภาพของรัฐบาลก็คือเสถียรภาพของบ้านเมือง ความไว้วางใจในรัฐบาลก็คือ ความไว้วางใจของคนทั้งประเทศ มิได้หมายความว่ามีความดีเพียงบุคคลคนหนึ่งไปนั่งป้ออยู่ตามกระทรวง เพราะเหตุเดียวที่ว่าพอไปประชุมสภาครั้งใดสมาชิกสภาก็พรักพรัอมใจกันยกมือให้ ถ้ามีความหมายแต่เพียงแค่นั้น ประชาธิปไตยก็ไม่มี ความหมาย เปรียบกับการแต่งงาน ก็พูดได้ว่าการแต่งงานนั้นมิได้อยู่แค่ การเชิญแขกรดน้ำ จดทะเบียน สมรสแล้วกินเลี้ยงแต่อยู่ที่การส่งตัว และอะไรที่เกิดขึ้นหลังจากส่งตัวแล้วเป็นสำคัญที่สุด...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
15 มี.ค. 2512	ความเสียหายก็เกิดขึ้นแก่ทาง ราชการนั่นเอง สิ่งนี้แหละที่ ผู้ก่อการร้ายต้องการ...	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-
17 มี.ค. 2512	“...การใช้สิทธิและการทำหน้าที่ของ ผู้แทนอิสระนี้จะเป็นบทเรียนทาง การเมืองของผู้เลือกตั้งทั่วประเทศ เป็นบทเรียนซึ่งจะต้องรู้ไว้ สำหรับ นำไปใช้ในการเลือกตั้งคราวหน้า เพื่อจะได้ตัดสินใจได้ถูกว่าจะเลือก บุคคลอันหมายถึงผู้แทนอิสระ หรือ เลือกพรรค คือผู้สมัครที่สังกัดพรรค ...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-
19 มี.ค. 2512	“...การไปเจรจากับจีนแดงนั้น ใครๆ ก็ย่อมเข้าใจว่ามีได้หมายความว่าเรา จะต้องไปรับเอาลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือวิธีการของพวกเร็ดการ์ดมาใช้ ประเทศอื่นๆ ที่มีได้เป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งเคยได้เจรจากับรัฐบาลจีน คอมมิวนิสต์ตลอดจนถึงได้รับรอง รัฐบาลนั้นแล้วก็ไม่เคยปรากฏว่าได้ ทำอะไรบ้าง เช่นนั้น ถ้าหากคิดว่า	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
19 มี.ค. 2512	ความคิดที่ไปเจอจากจีนแดงเพื่อหาความรู้เพียงเท่านั้นแล้ว ผมเห็นว่าไม่จำเป็นต้องไปเจอจากก็ได้...											
21 มี.ค. 2512	“...วันนี้ขอชักชวนให้ช่วยกันเชียร์ท่านจอมพลถนอมฯ อีกนั่นแหละที่ท่านได้เปลี่ยนนโยบายไม่ให้รัฐมนตรีเป็นอธิการบดีอีกต่อไป การเปลี่ยนนโยบายนี้ยังอาจจะรับเหตุอะไรต่างๆ ในหมู่นิสิตนักศึกษาซึ่งอาจมีขึ้นในอนาคตได้อีกด้วย...”	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-
22 มี.ค. 2512	“...รัฐมนตรีจะต้องไม่เป็นคนเจ้าโทะโส ไม่แสดงอารมณ์โกรธในขณะให้สัมภาษณ์ คำพูดด้วยโทะโส นั้นเมื่อมีหนังสือพิมพ์เก็บเอาไปลงแล้วก็เสียหายแก่รัฐมนตรีและคณะรัฐบาลได้มาก ทำให้คนหมดนับถือหมดเคารพยำเกรงได้จริง...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-
24 มี.ค. 2512	“...รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่า มาตรา 139 รัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะเดียวกันมิได้ ถ้าแปลกฎหมายมาตรานี้จริงๆ ก็จะเห็นความสำคัญ	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
24 มี.ค. 2512	อยู่ตรงถ้อยคำว่า “ในขณะที่เดียวกัน มิได้” เท่านั้น ซึ่งก็หมายความว่า ต่อไป สมาชิกวุฒิสภาหรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดไป เป็นรัฐมนตรีเข้าก็ต้องลาออกจาก สมาชิกภาพ การยื่นใบลาต่อ ประธานของแต่ละพรรคก็น่าจะถือ ได้ว่าเป็นการแสดงเจตนาโดย สมบูรณ์แล้ว ถ้ารู้ตัวว่าจะเป็น รัฐมนตรีแล้วยื่นใบลาเสียก่อน ประกาศแต่งตั้งก็ไม่มีปัญหาอะไร เลย เป็นการถูกต้องตาม รัฐธรรมนูญทุกประการ...”											
29 มี.ค. 2512	“การปกครองโดยมีรัฐสภา มีสภา ผู้แทนราษฎรก็ต้องอาศัยเสียงข้าง มากทุกกรณีไป ถ้าหากจะไม่ถือเอา เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์แล้ว ฐานะ ของท่านผู้แทนนั่นเองก็ออกจะ อ่อนแอ...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
2 เม.ย. 2512	“...ความต้องการหรือค้นหาที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไปเรื่อนั้นๆ เป็นค้นหาพื้นฐานของคนทั่วไป ครอบครัวยังมีตัวตนนั้นอยู่ก็จะมีคนหาเกินกับตัวตนนี้ได้เรื่อยๆ ตรงกันข้ามกับค้นหาที่จะอยู่หรือความไม่ยอมตายนั้น ความอยากสูญก็มีอยู่เหมือนกัน คือความอยากถึงพระนิพพาน คนที่หาเกินกับความต้องการนี้ ก็ดูเหมือนจะมีอยู่ไม่น้อยในเมืองไทยเราทุกวันนี้ สรุปแล้วใครละค้นหาหรือความต้องการเสียได้ก็ไม่ใช่เครื่องมือหาเกินของคนอื่น ไม่มีใครเอาเปรียบได้...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-
3 เม.ย. 2512	“...รัฐสภาของไทยตามรัฐธรรมนูญปัจจุบันมีอำนาจไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจรัฐบาลได้ด้วยการเปิดอภิปราย หรือไม่รับหลักการร่างกฎหมายที่รัฐบาลถือว่าเป็นนโยบายสำคัญ อันจักมีผลทำให้รัฐบาลต้องลาออกไปและสมาชิกรัฐสภามีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐบาล	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
3 เม.ย. 2512	เกี่ยวกับการกระทำของรัฐบาลได้ในทุกกรณี ไม่มีสิทธิเพียงแต่จะเป็นรัฐมนตรีเท่านั้น เรื่องที่จะเพิ่มอำนาจให้กรมการอีกเพียงใดจึงเป็นเรื่องที่ควรจะคิดกันดูและควรจะมีกรมการสามัญก็ควรจะคิดจะลองคิดกันดู...											
4 เม.ย. 2512	“...การออกกฎหมายเทศบาลกำหนดให้นครหลวงมีเขตเทศบาลเป็นเขตเช่นเดียวกับเขตเทศบาลในชนบท และให้มีนายกเทศมนตรีและคณะเทศมนตรีบริหารกิจการของเทศบาลโดยรับผิดชอบต่อสภาเทศบาล เช่นเดียวกับเมืองอื่นๆ จึงผิดพลาดเสียแล้วตั้งแต่แรก เพราะด้วยขนาด ด้วยความสำคัญ และด้วยจำนวนเงินงบประมาณที่ต้องใช้นั้นไม่มีคณะเทศมนตรีไหนๆ ที่จะบริหารงานไปได้โดยเรียบร้อย รัฐบาลเองก็ไม่มีวันที่จะตัดนครหลวงได้ขาด ต้องรับผิดชอบในสภาพความเป็นอยู่ของนครหลวง	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศไทย	แนวความคิดพัฒนาประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
	คุมกำเนิดทางปาก และการใส่ห่วงในมดลูก (I.U.D.) ซึ่งต้องทำทางฝ่ายสตรี...”											
4 มิ.ย. 2512	“...ในระบอบประชาธิปไตยนั้น การเมืองเป็นของจำเป็น การกระทำที่ดีให้เกิดประโยชน์จริงจังก่อต่อประชาชนจะต้องเป็นการกระทำทางการเมือง ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ แต่เมื่อเข้าใจความหมายของการเมืองกันเฉพาะในวงอันคับแคบ และในลักษณะที่เป็นส่วนเสียของการเมืองเสียแล้ว การเมืองก็เห็นจะไปไม่รอด ใครอยากทำดีก็จะต้องทำโดยไม่เกี่ยวกับการเมืองและในที่สุดการเมืองก็จะเป็นของนอกออกประเด็น ถ้าถึงเพียงนั้นแล้วระบอบการปกครองจะเป็นอย่างไร มิเป็นของนอกประเด็นไปด้วยหรือ	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
13 มิ.ย. 2512	“...โอกาสที่ไทยกับกัมพูชาจะคืนดีมี สัมพันธทางการทูตต่อกันนั้นยังอยู่ อีกไกลนัก นอกจากนั้นแล้ว สมเด็จพระ สฤษดิ์ก็ยังสามารถวางเงื่อนไขไว้ อีกว่า หากไทยพร้อมที่จะรับรอง พรมแดนของกัมพูชาในปัจจุบัน ทาง กัมพูชา ก็พร้อมที่จะมี ความสัมพันธ์ทางการทูตด้วย เงื่อนไขนี้เป็นการโยนเอากาจะแห่ง การตัดสินใจมาให้แก่ฝ่ายไทยโดย สิ้นเชิง ถ้าหากไทยต้องการจะคืน เป็นไมตรีกับกัมพูชา ไทยก็ต้อง รับรองพรมแดนกัมพูชาในปัจจุบัน หากไทยยอมรับรองเช่นนั้น ก็ เท่ากับว่าไทยยอมสละสิทธิทั้งปวง ในเขาพระวิหารด้วย แล้วรัฐบาล หน้าไหน นายกรัฐมนตรีคนไหนหรือ รัฐมนตรีคนไหนจะกล้าเสี่ยงไป ยอมรับเช่นนั้น...”	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
15 ม.ค. 2513	“...เวลานี้เรามีระบอบการปกครอง ประชาธิปไตย มีผู้แทนเข้ามานั่ง ประชุมในสภา มีพรรคการเมืองแบ่ง ออกเป็นฝ่ายรัฐบาลฝ่ายค้าน ผู้แทน มีเสรีภาพ นักการเมืองก็มีเสรีภาพ แถลงแก่นักหนังสือพิมพ์ด่าเป็นหมูเป็น หมาก็ยังได้ แต่หนังสือพิมพ์และ ชาวบ้านมีเสรีภาพเช่นนั้นหรือ เปล่า? ถ้าไม่มีเสรีภาพที่จะพูด จะ เขียน แสดงความคิดเห็นก็ช่างเถิด ประชาธิปไตยเป็นเรื่องของอุดมคติ ต้องอดต้องทนต้องช่วยกันคิด ต้อง รับฟังความเห็นของผู้อื่น ต้อง ช่วยกันสร้างสรรค์...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-
19 ม.ค. 2513	“...เมืองใหญ่ๆ ก็คือสวนสัตว์ขัง มนุษย์ กรุงเทพฯนั้นคือเขาดินทั้ง เมือง เต็มไปด้วยสัตว์ที่เรียกว่า มนุษย์ ซึ่งมีจิตใจอกับกิริยาและ ความประพฤติที่แตกต่างไปจาก มนุษย์ที่ยังอยู่ในสิ่งแวดล้อมตาม ธรรมชาติ ความเมตตากรุณา ความ อ่อนโยนแผ่แผ่หมดไป ความรัก	-	-	-	/	-	-	-	-	-	/	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
19 ม.ค. 2513	หมู่คณะและเห็นแก่ประโยชน์ของหมู่คณะหมดไป แม้แต่ความรักลูกเมียญาติพี่น้องและเพื่อนสูงก็เริ่มจะหมดไป คงเหลือแต่ความรักตัวเอง ความอยากดีก็หมดไปเหลือแต่ความอยากดัง ที่ใจผู้ร้ายและความคดโกงทุจริตมีมากขึ้นทุกทีก็ดูเหมือนจะเป็นเพราะเหตุนี้ ถ้าจะแก้ไขในทางวัตถุก็เห็นจะต้องทำให้สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่จำเป็นมีมากขึ้น คือทำให้ที่ว่างสำหรับหายใจมีมากขึ้น ทำให้น้ำและของเสียมีมากขึ้น ทำให้อากาศบริสุทธิ์มีมากขึ้น ทำให้น้ำลำคลองสะอาดขึ้น ในทางใจก็เห็นจะต้องแก้ไขธรรมมีมากขึ้นในใจของคนทั้งปวง ธรรมในศาสนาพุทธก็คือธรรมชาติ ธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสสั่งสอนก็คือความจริงแห่งธรรมชาติ...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	/	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาอุตสาหกรรม		
20 ม.ค. 2513	“...การเพิ่มภาษีก็พอจะบังคับได้ แต่ ก็ไม่ได้ผลเต็มที่เพราะจะยังเลี้ยงได้ อีก คนไทยทุกคนกินข้าว ไม่ว่าจะ หรือจนก็กินข้าว ทำให้ข้าวแพงเสีย อย่างเดียว คนที่มีเงินสำหรับ ฟุ่มเฟือยก็ต้องลดความฟุ่มเฟือย ลงมา เพราะจะต้องใช้เงินซื้อข้าวกิน มากขึ้นมีเหลือให้ฟุ่มเฟือยแต่น้อย คนไทยนั้นนอกจากจะกินข้าวแล้ว อีกร้อยละ 80 กว่าก็ยังทำนาอีกด้วย ถ้าข้าวแพง ชาวนาจะได้ประโยชน์ มีรายได้สูงขึ้น ช่องว่างในระดับ ความเป็นอยู่ของคนต่างชนชั้นก็จะ ลดลง ปัญหาทางสังคมและปัญหา ทางการเมืองก็จะเบาบางลงด้วย...”	-	-	-	-	-	-	-	/	/	-	-
23 ม.ค. 2513	“...ทางปราบผู้ร้ายจึงเหลืออยู่ทาง เดียวคือปราบผู้ร้ายที่ตัวเราเอง ผู้ร้ายนั้นเกิดจากโลก โกรธ หลง ใ หริอไม? เราทุกคนมีโลก โกรธ หลง ใหริอไม? เมื่อไปดับโลก โกรธ หลง ที่คนอื่นไม่ได้ เราก็ต้องดับที่ตัวเรา เอง และถ้าเราดับโลก โกรธ หลงที่	-	-	-	-	-	-	/	-	-	/	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
23 ม.ค. 2513	ตัวเราเองได้แล้วก็เท่ากับว่าเรา ปราบผู้ร้ายในตัวเราเองได้ ผู้ร้ายอื่น ก็ไม่มี...”											
31 ม.ค. 2513	“...ปัญหาเรื่องอำนาจทางโลกของ พุทธจักรนี้ เป็นปัญหาที่คน สมัยก่อนได้คิดมาแล้ว และได้แก้ไข ไว้แล้วด้วยการโอนเอาพุทธจักรมา ขึ้นกับอาณาจักร พระมีสมณศักดิ์ก็ เพราะเหตุนั้น เพราะเมื่อพระมีสมณ สมณศักดิ์แล้วพระก็ต้องมีสัญญา บัตร หิริยบัตรและสุพรรณบัตร เช่นเดียวกับขุนนาง องค์ไหนทำ ความชอบแก่ราชการก็เลื่อนสมณ ศักดิ์เพิ่มนิยภัตให้ องค์ไหนทำผิด ก็ถอดได้ แม้แต่เมื่อรับนิมนต์คนอื่น เขาไว้แล้ว มีหมายงานหลวงมาก็ ต้องเบิกเลิคนิมนต์ เพราะถือว่าเป็น หน้าที่ราชการสำคัญกว่ากิจส่วนตัว เมื่อปัญหานี้ได้แก้ไขไว้ดีแล้ว การที่ ทางราชการยังเกรงกลัวไม่กล้าที่จะ เข้าไปก้าวก่ายกับทางสงฆ์ จึงเป็น เรื่องที่น่าใจยาก....”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สถานการณ์	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
2 ก.พ. 2513	“...ในเมืองไทยเรานี้ได้ยินเสียงพูดกันบ่อยๆว่าที่เมืองไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยก็เพื่อให้ราษฎรได้มีส่วนร่วมรู้เห็นและมีสิทธิ์มีเสียงในการปกครอง คุณทองดี อิศรางกูร ณ อยุธยา ผู้แทนจังหวัดเชียงใหม่ ได้เสนอให้มีการถ่ายทอดการประชุมพิจารณาแผนดินทางวิทยุกระจายเสียงก็ด้วยวัตถุประสงค์อันนี้ เพื่อให้ราษฎรได้มีส่วนร่วมรู้เห็นทั่วประเทศ การที่ไม่ยอมให้มีการถ่ายทอดทางวิทยุตามข้อเสนอของคุณทองดีจึงเป็นการขัดกันกับที่พูดกันมาบ่อยๆ โดยสิ้นเชิง เมื่อไม่กระจายเสียงทางวิทยุแล้ว ราษฎรก็ไม่ได้ยินได้ฟัง เลยไม่รู้ไม่เห็น ที่พูดกันมาจึงโกหกทั้งนั้น...”	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสวัสดิการมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
3 ก.พ. 2513	“...รัฐบาลบังคับเก็บค่าพรีเมียฆ่าเพื่อจะเอาเงินมาช่วยชาวนาด้วยความกรุณาปราณีต่อชาวนาตรงนี้บังคับได้ แต่ความช่วยเหลือไม่ยกที่ชาวนา เพราะบังคับไม่ได้ ไปตกที่ไหนก็ไม่รู้ ชาวยากกลายเป็นสาละวันเตี้ยลงทุกที ส่วนคนอื่นๆ รวยกันหน้าบานไป รัฐบาลปลูกบ้านปลูกแฟลตให้คนจนอยู่ เพราะความกรุณาปราณีต่อคนจน แต่ที่ที่รัฐบาลปลูกบ้านปลูกแฟลตกลายเป็นทุ่งเศรษฐี รถเก๋งจอดกันเป็นพืดไป คนจนก็ยังอยู่กระต๊อบอย่างเก่า จึงขอกราบไว้สรวลเสริญท่านรัฐมนตรีเกษตรที่ท่านไม่ถือเอาฝนเทียมเป็นนโยบายทั้งที่กระทรวงอื่นๆ เขาถือเป็นนโยบายกันแล้วทั้งนั้น เพราะมันตกผิดที่นั่นแหละ...”	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย ด้านการศึกษา	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย ด้านสาธารณสุข
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาการค้า		
23 ก.พ. 2513	คุณกำเนิดให้ ผลที่ต้องการก็เกิดขึ้น ทันที ไม่ต้องรอรัฐบาล รับเอาการ ชะลอการเกิดเป็นนโยบาย ไม่ต้อง ไปรอเงินงบประมาณจากรัฐบาล เมื่อเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและ ผลประโยชน์ของตนโดยตรง ตนก็ ต้อง แก้ ปัญหา และ รักษา ผลประโยชน์นั้นเอง การกระทำ ของแม่บ้านชัยภูมิคราวนี้จึงเป็น ตัวอย่างอันที่ดีแสดงให้เห็นว่า ประชาชนชาวไทยนั้นมีความรู้ความ รับผิดชอบ มีปัญญาที่จะแก้ไข ปัญหาของตนเองได้เป็นอย่างดี ไม่ คอยพึ่งเทวดาอารักษ์หรือรัฐบาลซึ่ง ก็เหลวและเลือนลอยเช่นเดียวกับ เทวดาอารักษ์...”											
24 ก.พ. 2513	“...เสรีภาพในการนับถือและเชื่อถือ ทางศาสนาตลอดจนเสรีภาพที่จะ ปฏิบัติศาสนกิจก็เป็นเสรีภาพอย่าง หนึ่งในระบอบประชาธิปไตย ควรที่ จะส่งเสริมสนับสนุนอย่างยิ่ง แต่ถ้า การใช้เสรีภาพทางศาสนานั้นเป็น	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ด้านการศึกษา	แนวคิดการพัฒนา ด้านสาธารณสุข
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
6 มี.ค. 2513	“...ผู้ร้ายในชนบทนั้นเป็นผู้ร้าย ปล้นสะดมใช้อาวุธร้ายแรง มีอาวุธปืน ด้วยและภูมิประเทศกว้างขวาง การ ปราบผู้ร้ายจึงต้องใช้วิธีของทหารและ อาวุธอย่างทหาร ส่วนผู้ร้ายในพระนคร นั้นผู้ร้ายเป็นพวกตัดช่องย่องเบาใช้มีด เหล็กมีคมเป็นอาวุธไม่มีลักษณะเป็น โจรผู้ร้าย ตำรวจจึงมีแต่กระบองเป็น อาวุธเท่านั้น สภาพทั้งหมดนี้เปลี่ยนไป แล้ว ถึงตำรวจนครบาลจะยังถือ กระบองอยู่ แต่ก็เห็นจะเป็นสัญลักษณ์ มากกว่าที่จะใช้เป็นอาวุธแท้จริงเพราะ ผู้ร้ายในพระนครทุกวันนี้ดูเหมือนจะใช้ อาวุธที่ร้ายแรงยิ่งกว่าอาวุธของผู้ร้าย ในชนบท ถ้าหากตำรวจนครบาลจะ ยังคงถือกระบองต่อไป ตำรวจนคร บาลก็อาจไม่เหลือซาก เพราะผู้ร้ายจะ ปราบจนสิ้นซาก หรือมิฉะนั้นก็จะหมด ไปเพราะไม่มีใครยอมเป็นตำรวจ...”	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสวัสดิการมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
9 มี.ค. 2513	พราจากคนที่ตนรัก ทุกวันนี้บางทีก็ทนได้ยาก อย่าอยากตายเลย แต่ก็อย่ากลัวตาย คนที่คิดเช่นนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นคนแก่หรือเป็นคนเจ็บ คนที่ยังหนุ่มยังสาวและมีร่างกายแข็งแรงก็คิดได้และควรจะคิดอย่างยิ่งเพราะจะทำให้ชีวิตทุกขณะจิตนั้นมีค่าขึ้นน่านิยมยินดียิ่งขึ้น และรู้จักความสำคัญของความเป็นหนุ่มสาวและความปราศจากโรคได้ดียิ่งขึ้น พูดง่ายๆว่าชีวิตจะมีความสุขยิ่งขึ้น...”											
13 มี.ค. 2513	“...ถ้าหากว่านักศึกษามุ่งอยู่แต่การศึกษาอย่างเดียว ไม่มีความสนใจทางอื่นหรือแสดงออกในทางอื่นเสียเลยแล้ว นักศึกษาทุกคนก็จะเป็นเพียงผู้แสวงหาอาชีพ การศึกษาก็จะเป็นเพียงทางเดินเข้าสู่อาชีพ ไม่มีความหมายอันใดเกินกว่านี้ ด้วยเหตุนี้จึงน่าคิดว่านักศึกษานั้นเป็นผู้ใหญ่และเป็นสมาชิกของสังคม ในฐานะเช่นนี้”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
19 มี.ค.2513	“...เสรีภาพ นั้น ก็ อยู่ใน ตัว คน หนังสือพิมพ์นั่นเอง การใช้เสรีภาพนั้น ต้องใช้ด้วยความรับผิดชอบ ถ้าหาก รู้สึกความรับผิดชอบในการใช้เสรีภาพ แล้วก็ไม่ต้องวิตกเกรงกลัวใครจะมาร วิตรอนเสรีภาพของเราไปอีกได้ เพราะ เราได้วิตรอนของเราไว้เองดีแล้ว อย่าง ผมเขียนหนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ก็เขียน ด้วยความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน อะไรที่ จะทำให้ผู้อ่านเสียใจ เสียทรัพย์ เสีย แรงหรือเสียคน ผมก็ไม่เขียน นอกจากนั้นก็ยังไม่รู้สึกรับผิดชอบต่อ บ้านเมือง อะไรที่จะทำให้เกิดผลร้าย ต่อบ้านเมืองผมก็ไม่เขียน แต่ก็ยังมี ความรับผิดชอบอีกอย่างที่สำคัญอยู่ คือ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนฝูงที่มา ร่วมมือร่วมใจ และร่วมแรงทำ หนังสือพิมพ์สยามรัฐด้วยกัน อะไรที่ จะทำให้เขาปิดโรงพิมพ์สยามรัฐ ทำ ให้พวกพ้องต้องหมดอาชีพ ระหกระเหินไปตามกันนั้น ผมก็ไม่ เขียนเด็ดขาด ผมใช้เสรีภาพเพียงแค่นี้ แหละครับ...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	/

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ด้านการศึกษา	แนวคิดการพัฒนา ด้านสาธารณสุข
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
20 มี.ค.2513	“...สาเหตุที่ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องอำนาจการสอบสวนสาเหตุเท่าที่ทราบมีอยู่ว่า เจ้าพนักงานสอบสวนทำงานล่าช้า เจ้าพนักงานสอบสวนไม่เป็นธรรมและเจ้าพนักงานสอบสวนหาผลประโยชน์ของตน ทั้งสามเหตุเป็นข้อหาจรรยาและเมื่อขณะอ้างเหตุเหล่านี้ขึ้นมานั้นเป็นเวลาที่ดีำรวจเป็นเจ้าพนักงานสอบสวนอยู่ จึงต้องสรุปต่อไปว่าเหตุเหล่านี้แสดงว่า ตำรวจทำงานล่าช้า ตำรวจทำงานไม่เป็นธรรมและตำรวจหาผลประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ของตน ปัญหานี้ขึ้นอยู่กับว่าเมื่อผู้รับผิดชอบในการบริหารประเทศยอมรับสาเหตุทั้งสามที่ว่ามานี้แล้วทำไมไม่แก้ที่ต้นเหตุคือ แก้ที่ตำรวจ ทำให้ตำรวจให้ดีขึ้น ปราศจากมลทินทั้งหลายเหล่านี้ การไปแก้ที่เรื่องเจ้าพนักงานสอบสวนนั้นดูออกจะอ้อมค้อมและไม่ตรงต่อเหตุ...”	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสวัสดิการสังคม
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
24 มี.ค.2513	“...ปัญหาการทำบประมาณแผ่นดินในปัจจุบันมิได้มีอยู่แต่เพียงกำหนดตัวเลขรายจ่ายให้ลงตัวกับรายรับของแผ่นดินเท่านั้นแต่ยังต้องพิจารณาปัญหาอื่นๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศอีกมาก พิจารณาตามหลักการที่ได้ว่ามาแล้วนี้ สำนักงบประมาณจึงควรสังกัดอยู่กับสำนักนายกรัฐมนตรีโดยไม่มีปัญหาการโอนสำนักงบประมาณให้ไปเป็นกรมกองสังกัด กระทรวงการคลังนั้นขัดต่อหลักการแห่งการทำงบประมาณในสมัยปัจจุบันโดยสิ้นเชิงและเป็นการถอยหลังเข้าคลองที่ไม่มีใครจะนำคิดถึงหรือคิดจะทำในยุคนี้...”	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
3 ก.ค. 2513	“...รัฐบาลมีความเห็นว่า คนไทยทั้งประเทศอยู่กินกันมาโดยขาดความมั่งคั่งมาเป็นเวลานานแล้ว การขึ้นภาษีจะทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นทั่วไป และการที่ราคาสินค้าแพงขึ้นนี้จะทำให้ประชาชนต้องประหยัด ต้องกินอยู่ด้วยความมั่งคั่งยิ่งกว่าแต่ก่อน ดูตามนี้แล้ววัตถุประสงค์ของรัฐบาลในการขึ้นภาษีก็เป็นวัตถุประสงค์อันชอบธรรม เจาบันทึกมานานแล้วว่ารัฐบาลชอบทำหนี้สินไว้ให้ลูกหลานใช้ คราวนี้ท่านก็ไม่กู้ยืมละ แต่จะเก็บเอาจากพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย นั้นแหละไปใช้ ใครอย่าบันทึกแล้วกัน เจาบันทึกมานานแล้วว่า มีแต่บอกให้คนประหยัด หรือรัดเข็มขัด ไม่ทำอะไรจริงจัง คราวนี้ก็ต้องประหยัดและรัดเข็มขัดกันจริงๆ ละ หิวอย่าบันทึก วัตถุประสงค์ทุกอย่างจะได้ผลตามนั้นหรือไม่ กาลเวลาเท่านั้นจะเป็นเครื่องพิสูจน์...”	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
9 ก.ค. 2513	“...เมื่อคืนวันที่รัฐบาลท่านประกาศ ขึ้นภาษีนั่น ท่านประกาศเป็นรหัส คือ ประกาศขึ้นภาษีสินค้าต่างๆ ที่มี ตัวเลขเป็นเครื่องหมายแต่ในเรื่องนี้ ผมเห็นจะไม่ไปคนเดียวหรือครับ รัฐบาลทั้งคณะก็คงงัดพ้อๆ กับผม รวมทั้งรัฐมนตรีว่าการคลังแล รัฐมนตรีช่วยว่าการคลังด้วย ผม กล้าทำพจน์ได้เลย ให้มาสอบปาก เปล่ากันดูว่า สินค้าประเภท 305:22 หรือสินค้าประเภท 184:04 นั้นคือ อะไร ผมว่าตกอย่างผมทุกคนแหละ ถ้าหากใครอยากจะรู้รายละเอียดใน เรื่อง นี้ ก็ จ ะ ต ่ อ ง ไป ค ้น พระราชบัญญัติและพระราช กฤษฎีกาเก่าๆ ว่าด้วยเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสวัสดิการมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
10 ก.ค. 2513	“...คนไทยทุกวันนี้ไม่ต้องการอรรคมหาเสนาบดีและไม่รู้จักแล้วด้วยซ้ำไปว่าอรรคมหาเสนาบดีนั้นรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร คนไทยทุกวันนี้ไม่ต้องการทหารผู้เข้มแข็งห้าวหาญเด็ดขาดมาปกครองเป็นการชั่วคราวแต่ต้องการนายกรัฐมนตรีนี่ซึ่งเป็นเพียงคนหนึ่งคนในหมู่นั่น เป็นคนที่เป็นกันเอง น่ารัก ค่อนข้าง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม ไม่ลึกลับมีอะไรเปิดเผย เป็นขี้เล่นขี้หัว หัวเราะง่าย พุดกันง่าย ทำผิดก็รับ และมีเรื่องหนักใจอะไรก็พร้อมที่จะปรับทุกข์ ขอความเห็นใจและขอแรงกันได้...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-
11 ก.ค. 2513	“...รัฐบาลหลับตาขึ้นภาษีน้ำมันและซีเมนต์โดยขาดเหตุผล ขาดความรู้และขาดความรอบคอบเมื่อขึ้นไปแล้วรู้ว่าราคาสินค้าทั่วไปสูงขึ้นและบริษัทซีเมนต์อาจต้องล้มเลิกกิจการถ้าหากว่าไม่ได้ขึ้นราคาผลิตภัณฑ์ไปตามภาษีรัฐบาล	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
11 ก.ค. 2513	ก็ยอมลดภาษีทั้งสองอย่างนั้นลงมา ในอัตราเท่าเดิม ค่าเฉลี่ยขอโทษ ของโฆษกรัฐบาลที่อ้างว่ารัฐบาลรู้ ต้นทุนการผลิตของสินค้าทั้งสอง อย่างนี้ดีมีกำไรมากอยู่แล้ว ถึงจะ ขึ้นภาษีก็ไม่จำเป็นต้องขึ้นราคาตาม ไปนั้นเป็นค่าเฉลี่ยเท็จ ถึงจะไม่มี เจตนาจะกล่าวเท็จก็เป็นค่าเฉลี่ยที่ พูดเรื่อยเปื่อยไปตามอารมณ์ผิด วิสัยรัฐบาลที่รับผิดชอบ...”											
12 ก.ค. 2513	“...รัฐบาลขึ้นภาษีแบบบอกผ่าน เหมือนพ่อค้าบอกราคาสินค้าแพงๆ ไว้ให้ผู้ซื้อต่อเล่น ถ้าผู้ซื้อไม่ต่อก็ดีไป ได้กำไรมากแต่ถ้าเห็นผู้ซื้อจะไม่ซื้อ สินค้าจริงๆ ก็ลดราคาให้ ในกรณีนี้ รัฐบาลขึ้นภาษีน้ำมันและภาษีซีเมนต์ เอาไว้ต่อรองกับสภาผู้แทน เมื่อเห็น ผู้แทนไม่เอาด้วยจริงๆ ก็ลดภาษีทั้ง สองอย่างนี้ลงมาให้...”	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
13 ก.ค. 2513	“...มติสภาคราวนี้แสดงให้เห็นแล้วว่า คำพูดเช่นนั้นไม่เป็นความจริง สภาผู้แทนเป็นตัวของตัวเองอย่างยิ่งเท่าที่สภาผู้แทนในระบอบประชาธิปไตยที่ไหนๆ จะเป็นได้ นอกจากนั้นยังได้ยินเสียงพูดกันว่า สภาผู้แทนไม่สามารถล้มรัฐบาลได้ ข้อนี้ไม่จริงอีก ผู้แทนขายตัว ผู้แทนไม่คำนึงถึงประโยชน์ชาวบ้าน ผู้แทนกลัวยุบสภา ไม่กล้าขัดใจรัฐบาล ไม่จริง ไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงทั้งนั้นเพราะคราวนี้เราได้เห็นกันแล้วว่า ผู้แทนแลเห็นประโยชน์ของชาวบ้านผู้เลือกตั้งตนเข้ามายิ่งกว่าประโยชน์ตนไม่ว่าจะเป็นทางการเมืองหรือในทางอามิสใดๆสภาผู้แทนได้ทำหน้าที่ของตนตามระบอบประชาธิปไตยให้เห็นได้ประจักษ์ชัดประชาชนควรจะยอมรับกันได้หรือยังว่าการปกครองบ้านเมืองของเราขาดสภาผู้แทนไม่ได้ เพราะสภาผู้แทนเป็นสถาบันเดียวเท่านั้นที่สามารถจะควบคุมการบริหารประเทศ เพื่อประโยชน์ของปวงชน...”	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
14 ก.ค. 2513	“...การขึ้นภาษีนั้นรัฐบาลพึงกระทำ ได้โดยชอบและถ้าจะพูดถึงการขึ้น ภาษีครั้งนี้ก็ควรขึ้น แต่รัฐบาล จะต้องขึ้นภาษีด้วยความรอบคอบ และความละเอียดลออในการ เตรียมการ ไม่ละเทะเหมือนคราวที่ แล้งมา ต้องมีเหตุผลไว้ชี้แจงให้สภา ผู้แทนเชื่อถือได้ว่าเมื่อขึ้นภาษีแล้ว การเศรษฐกิจของประเทศจะดีขึ้น ต้องมีวิธีการป้องกันการเล็งภาษี อย่างรัดกุม ฯลฯ...”	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-
17 ก.ค. 2513	“...ความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองนั้น มีภาระที่สำคัญอยู่อย่างหนึ่ง คือ ต้องรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชน ภาระนี้เป็นภาระอันหนัก อีกเช่นเดียวกันเพราะความคิดที่มา จากประชาชนนั้นที่บ้างก็มีที่โง่ก็มี ที่ หยาบคายก็มี ที่ล้ำสมัยหรือ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็มี ที่ขาดความรู้ โดยสิ้นเชิงก็มี ที่เห็นแก่ตัวก็มี ที่ออก ความเห็นเพราะอยากดังเฉยๆ ก็มี ที่ อวดดีเย่อหยิ่งก็มี ที่มีแต่อคติเพราะ	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
17 ก.ค. 2513	เกลียดรัฐบาลก็มี และก็คงจะมีอะไรต่อมิอะไรที่ไม่ดีไม่น่าฟังอีกมาก แต่ในความคิดเห็นของประชาชนหนึ่งร้อยความคิดเห็นก็ยังจะต้องมีความคิดเห็นที่ดี ที่ชอบด้วยเหตุผลและด้วยความปรารถนาดีต่อบ้านเมืองด้วยความสุจริตใจสักหนึ่งหรือสองความเห็น หน้าที่ของผู้รับผิดชอบต่อประชาชนนั้นจะต้องฟังความคิดเห็นเหล่านั้นทั้งหมด จะรับไว้ได้เพียงใดนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าสามารถรับฟังไว้ได้ทั้งหมดแล้วก็เรียกว่ามีความรับผิดชอบอยู่โดยแท้ ...”											
22 ก.ค. 2513	“...การขึ้นภาษีนั้นเป็นการทำให้ประชาชนต้องประหยัดได้อย่างแน่นอนที่สุด การขึ้นภาษีเงินได้ก็ทำให้คนที่มีเงินได้เหลือเงินไว้ใช้จ่ายน้อยลง จำต้องประหยัดไปเอง การขึ้นภาษีการบริโภค ซึ่งทำให้ราคาสินค้าต่างๆ ขึ้นสูงขึ้น ก็ทำให้คนต้องใช้จ่ายน้อยลง เพราะราคา	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสวัสดิการสังคม
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
31 ก.ค. 2513	อากาศ ถึงขนาดสงขลานั้นไม่ได้สัก แห่งเดียว จึงน่าจะโฆษณาสงขลา ให้มากและให้ความสะดวกทางด้าน การผ่านด่านแก่คนที่จะมาพักผ่อนที่ สงขลาให้มากขึ้น เมืองสงขลายังมี อะไรที่จะขายได้อีกมากถ้าจะคิดกัน ไป ซึ่งล้วนแต่จะนำเงินเข้าประเทศ ทั้งนั้น...”											
3 ส.ค. 2513	“...การแตกความสามัคคีนั้นจะมี ทางแก้อะไรเล่าที่ดีไปกว่าการหัน หน้าเข้าหากัน พุดจาปรับความ เข้าใจกัน รับฟังความเห็นของกัน และกัน และหาทางปรองดองกัน เพื่อทำความสามัคคีให้เกิดขึ้นใหม่ ธาตุแท้ของการเปิดอภิปรายทั่วไปก็ เหมือนจะมีอยู่แค่นั้น ทำไม่ถึงได้ กลัวกันนักและทำไม่ถึงได้เห็นไปได้ ว่าการเปิดอภิปรายจะทำให้เกิดการ แตกความสามัคคีกันผมไม่เข้าใจ...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
4 ส.ค. 2513	“...ความจริงในการเปิดอภิปรายทั่วไป นั้นฝ่ายค้านไม่ได้มีสิทธิที่จะดำเนิน เตียนหรือเปิดเผยความบกพร่องของ รัฐบาลแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้นรัฐบาลก็มี สิทธิที่จะพูดแก้ตัว ปฏิเสธคำกล่าวหา ตลอดจนชี้แจงให้เห็นอุปสรรคต่างๆ ของรัฐบาล และมีโอกาสจะชี้แจงให้ คนเห็นทั้งเมืองว่าฝ่ายค้านนั้นชี้เื้อ เพียงไรด้วยถ้ารัฐบาลนี้จริงตามที่ โฆษณาทางวิทยุและทางโทรทัศน์ของ รัฐบาลอยู่ทุกวี่ทุกวันก็ไม่เห็นจะต้อง กลัวอะไรเลยกับการเปิดอภิปรายและ ถ้ารัฐบาลนี้ปรารถนาดีจริงต่อบ้าน เมืองก็ยิ่งน่าจะต้อนรับการเปิด อภิปรายนั้นด้วยซ้ำไปเพราะเป็น โอกาสที่รัฐบาลจะได้รับฟังทัศนะและ ความคิดเห็นของผู้แทนอีกฝ่ายได้อย่าง กว้างขวางในระบอบประชาธิปไตยนั้น ทัศนะและความคิดเห็นของทุกฝ่าย ย่อมจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารทั้งสิ้น ...”	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนา ประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
4 ส.ค. 2513	“...ราษฎรไทยเคยอยู่กันอย่างถูก เหยียบย่ำมาอย่างไรก็สิบปีก็ร้อยปี ถึงเดี๋ยวนี้ก็อยู่อย่างนั้นไม่ว่าจะมีผู้มี บุญเปลี่ยนหน้ากันเข้ามากู้ชาติ บ้านเมืองแล้วมีรู้ก็ซัด การปฏิวัติ การรัฐประหาร การเปลี่ยนรัฐบาล ด้วยกำลังทหาร ไม่เคยได้ทำให้ ฐานะของบ้านเมืองหรือของ ประชาชนดีขึ้นหรือเลวลงเลย เคย อยู่แค่นั้นก็แค่นั้น...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-
7 ส.ค. 2513	“...สำหรับความประสงค์ที่จะแก้ รัฐธรรมนูญ เพื่อลดอำนาจวุฒิสภา นั้นผมไม่ขัดข้องเลย อย่างว่าแต่ลด อำนาจเลยครับ เลิกวุฒิสภาเสียเลย ก็ยังได้ เพราะผมเองก็สงสัยอยู่ เสมอว่าบ้านเมืองของเรานั้นใหญ่โต ขนาดจำเป็นต้องมีสภานิติบัญญัติ ถึงสองสภาทีเดียวหรือ...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศไทย	แนวความคิดพัฒนาประเทศไทย
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาดุลการค้า		
8 ส.ค. 2513	“...วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนา ก็คือความหลุดพ้นจากชาติ ชรา พยาธิ มรณะ ทางที่จะพ้นได้ก็คือปัญญาหรือความรู้ เมื่อรู้แล้วก็ตัดอุปาทานไปเสียหรืออย่างน้อยก็มีอุปาทานให้ถูกชาติถูกภพ...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	/	-
13 ส.ค. 2513	“...เมื่อก่อนรัฐบาลจะขึ้นภาษีเครื่องดื่มวันหนึ่งหรือสองวันปรากฏว่ามีบริษัทน้ำอัดลมบางบริษัทไปเบิกจุกโกดังแล้วเสียภาษีในอัตราเดิมเอามาไว้ที่บริษัทเกินกว่าที่ใช้ตามปกติ เสียภาษีในอัตราเดิมไปเป็นเงินหลายล้านบาท ซึ่งตามปกติเขาเสียกันราวๆ หนึ่งล้านบาทเท่านั้นสำหรับแต่ละครั้ง เมื่อรัฐบาลประกาศขึ้นภาษีแล้ว กรมสรรพสามิตก็โหวทัน จึงได้ตามไปยังบริษัทน้ำอัดลมทุกบริษัทเพื่ออายัดจุกขวดที่เบิกมาแล้วและเสียภาษีในอัตราเดิมแล้ว แต่ยังไม่ได้ใช้ปิดขวดเอาไว้ก่อน ถ้าใช้ปิดขวด	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาคน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาคน	
13 ส.ค. 2513	เมื่อไรก็ต้องเสียภาษีตามอัตราภาษีใหม่ การกระทำเช่นนี้แสดงถึงความมีไหวพริบรอบคอบของกรมสรรพสามิตที่น่าสรรเสริญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการป้องกันมิให้บริษัทใดเลี้ยงภาษีได้ เงินภาษีจึงมิได้รั่วไหลจริง...”											
19 ส.ค. 2513	“...ทางรอดพ้นของศาสนาพุทธ คือ การศึกษาให้รู้จักทุกข์และเหตุแห่งความทุกข์นั้นๆ และดับทุกข์ด้วยการดับเหตุแห่งทุกข์ เมื่อดับเหตุได้แล้วผลคือความทุกข์ไม่เกิด นี่คือหลักการของพระพุทธเจ้า ซึ่งแตกต่างกว่าหลักการของศาสนาอื่นๆ เป็นข้อแตกต่างที่ต้องยอมรับ เพราะเป็นข้อแตกต่างอันแท้จริง แต่ศาสนาพุทธก็มีเอกภาพกับศาสนาอื่นๆ ตามที่พระอัสสชิท่านกล่าวไว้ในวรรคสองของพระคาถา กล่าวคือเช่นเดียวกันศาสนาอื่น ศาสนาพุทธสอนให้คน ไม่ทำชั่ว ให้ทำแต่ความดีและกระทำจิตให้บริสุทธิ์ ...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	/	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ			แนวคิดการเมืองการปกครอง		แนวคิดการพัฒนาประเทศ		ด้านการพัฒนา เศรษฐกิจ	ด้านการพัฒนา มนุษย	ด้านการสื่อสาร มวลชน
		สถานการณ์	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า					
22 ส.ค. 2513	เหล่านี้ไม่ได้ โดยปราศจากมานหลังของฝรั่ง หรือของญี่ปุ่นมาขับให้เด่นขึ้นแล้วเราก็จะมามัวเสียเวลาปลูกหรือซื้อขี้นให้ความดีความงามกันต่อไปทำไม ปล่อยให้ศิลปและวัฒนธรรมบางอย่างที่ยังคงเหลืออยู่ทำหน้าที่อันแท้จริงของมันที่ยังพลอยเหลืออยู่บ้างต่อไปจะมีดีกว่าหรือ?...”														
23 ส.ค. 2513	“ความเป็นพระนั้นมีได้ขึ้นอยู่กับการห่มผ้าแบบไหน มิได้ขึ้นอยู่กัสีของจีวร มิได้ขึ้นอยู่กับการโกนศีรษะ แต่ขึ้นอยู่กับการศึกษา ขึ้นอยู่กับศีล ขึ้นอยู่กับความเพียร และขึ้นอยู่กับการวิมุตติ จะดูว่าใครเป็นพระก็เห็นจะต้องดูให้ถึงแก่น...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28 ส.ค. 2513	“ระบอบประชาธิปไตยจะตั้งอยู่อย่างมั่นคงไม่ได้ ถ้าหากว่าขาดความเชื่อถือนในสภาผู้แทนและในสภาผู้แทนนั้นจะมีแต่ผู้แทนฝ่ายค้านเท่านั้นไม่ได้ ต้องมีฝ่ายรัฐบาลด้วย การนั่งหาความกันเองด้วยเหตุเล็กๆ น้อยๆ เช่นนี้จึงไม่จำเป็นเลย เพราะถ้าใครเขาถือเอาเป็นสาเหตุว่าต้องเลิกสภาผู้แทนเพราะผู้แทนดีแต่	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองการปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สูง	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
28 ส.ค. 2513	คอยเรียกเงิน อย่างที่เขาเคยอ้างมาแล้ว ก็จะต้องมีอันเป็นไปทั้งผู้แทนฝ่ายค้านและผู้แทนฝ่ายรัฐบาลนั่นแหละครับ...”											
3 ก.ย. 2513	“...ระบอบการปกครองประชาธิปไตยนั้น จะดำเนินไปได้โดยแข็งแรงมั่นคงก็ขึ้นอยู่กับชนต่างๆ รู้จักประโยชน์ของกลุ่มตน และรู้จักรักษาประโยชน์ของกลุ่มตนด้วย เครื่องมือต่างๆ ที่มีอยู่ในระบอบประชาธิปไตย เช่น แสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ สนใจในพรรคการเมืองและเข้าพรรคการเมืองที่จะรักษาประโยชน์ของกลุ่มตนได้ดีที่สุด ตลอดจนใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนพรรคต่างๆ ด้วยทัศนคติเช่นนี้ ประโยชน์ของกลุ่มชนต่างๆ นั้น เมื่อรวมกันแล้วก็คือประโยชน์ของบ้านเมือง การรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มจึงเป็นการกระทำอันชอบไม่ว่าชนกลุ่มนั้นจะเป็น นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือชาวไร่ชาวนา หรือผู้ใช้แรงงาน...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สูง	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	มนุษย์ หากขาดเสียแล้วความก้าวหน้า ในทางอุตสาหกรรมก็จะทำให้ชนส่วนน้อย เกิดความสุข แต่ชนส่วนใหญ่จะเกิดทุกข์ และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ก็จะมีแต่ การเบียดเบียนเอารักเอาเปรียบกัน...”											
5 ส.ค.2513	“...เมืองไทยอยู่ในสภาพที่คนจะทำความ ดีได้มาก มีสิ่งแวดล้อมที่น้อมนำใจคนให้ ประกอบความดีอยู่ทั่วไป แต่สิ่งที่ชั่วช้า สามานย์ก็ยังมีอีกมากในเมืองไทย การ แก้ไขความชั่วด้วยการใช้อำนาจเข้า ปราบปรามนั้นได้ผลแต่กรณีเฉพาะหน้า เท่านั้น แต่การทำความดีให้เกิดขึ้นใน ตนเอง ให้คนอื่น ๆ แลเห็นความดีนั้นได้ ประจักษ์ น่าจะเป็นเครื่องน้อมนำใจคน ให้กระทำความดีได้มาก และแก้ไข ปัญหาความไม่ดีให้หมดไปจากเมืองไทย อย่างแท้จริง...”	-	-	-	-	-	-	/	-	-	/	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนาคน	แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
12 ก.ย. 2513	“...สมัยนี้ข้าราชการประจำ และ ข้าราชการการเมืองออกจะปะปนกันจน ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร ถ้าแยกกัน ออกจาก กันแล้วก็จะเห็นได้ชัดว่านักการเมืองเป็นผู้ ควบคุมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย ข้าราชการประจำรับผิดชอบต่อนักการเมือง ถ้าข้าราชการประจำไม่ ทำงานตามนโยบาย นักการเมืองก็มี อำนาจไล่ออกได้ แต่ในการบริหารด้วย นโยบายของนักการเมืองนั้น นักการเมือง ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน หรือในกรณี มหาวิทยาลัย ซึ่งนักการเมืองเข้ามาคุม นโยบายนี้ นักการเมืองต้องรับผิดชอบต่อ ผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องคือนิสิต เมื่อมีเรื่องราวเกิดขึ้นแล้ว ก็ควร จะรับผิดชอบไม่ว่าโยนอาจารย์ซึ่งเป็น ข้าราชการประจำไปให้นิสิตซ่อมเล่น ตามใจ ความเคารพครูบาอาจารย์ซึ่ง เหลือน้อยอยู่แล้ว ก็จะต้องหมดลงไปอีก อาจารย์ที่เป็นข้าราชการประจำก็หมดที่ พึ่ง ทำไม่ถูกใจนักการเมืองท่านก็ไล่ออก	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
12 ก.ย. 2513	ทำไมถูกใจนิสิตก็ไล่ออก โกงหัวเข้าวัดกันเสียให้หมดเป็นยังงี้ อาจารย์ผู้หญิงก็บวชชีกันเสียให้สิ้นเรื่อง จะเป็นสงฆ์หรือแม่ชีบริหารก็เลือกเอา...”											
5 ต.ค. 2513	“...สิ่งที่เมืองไทยเราต้องการในวงการที่วีทุกวันนี้เห็นจะได้แก่ คนเขียนบทป๊อปปูล่าคนเขียนสคริปต์ หนังสือวีและผู้กำกับแสดงหนังที่วี อย่างอื่นๆ เรามีถมไปแล้ว ไม่ต้องหาเติมอีกก็ได้...”	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-
6 ต.ค. 2513	“...ตลอดเวลาแห่งการรักษานั้น พระท่านก็ให้ยาวนานสำคัญที่สุด คือ คุณพระรัตนตรัยเป็นเครื่องรักษาทางใจ ท่านให้ผู้ติดฝิ่นที่มารักษานั้นจำศีลภาวนาทำให้บริสุทธิ์และตั้งมั่นอยู่ในไตรสรณคมนิโดยตลอด ผู้ที่ยึดเอาพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะอันแท้จริงนั้น ย่อมไม่ประพฤติกายทุจริตในทุจริตและวจีทุจริต เมื่อการสูบฝิ่นเป็นความชั่วอย่างหนึ่ง ความตั้งมั่นในไตรสรณคมนิจึงได้ผลในการรักษาโรคติดฝิ่นอย่างศักดิ์สิทธิ์ ได้ผลจริงจังกยิ่งกว่าวิธีอื่นหรือยาอื่นๆ...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
8 ต.ค. 2513	“...วงการแพทย์ของโลกได้พิสูจน์จากสถิติและการทดลองจนทราบอย่างแน่นอนแล้วว่า การสูบบุหรี่ทำให้คนอายุสั้น คนที่สูบบุหรี่มีสถิติเป็นมะเร็งในปอดสูงกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่ การสูบบุหรี่ทำให้เส้นเลือดที่ไปเลี้ยงหัวใจตีบ ทำให้ความดันโลหิตขึ้นสูงกว่าปกติทุกครั้ง ที่สูบ คนสูบบุหรี่จึงตายด้วยโรคหัวใจวายกันมาก อันตรายจากการสูบบุหรี่นี้เป็นความจริงที่พิสูจน์ได้ มีผลการทดลองทางวิทยาศาสตร์และมีสถิติยืนยัน และได้มีการออกข่าวไปแล้วทั่วโลก เป็นข่าวใหญ่ๆ ที่มีรายละเอียดแน่นชัด ทั้งวงการแพทย์และกระทรวงสาธารณสุขในประเทศต่างๆ ในโลกในการลงทุนโฆษณาความจริงเรื่องนี้หมดเงินไปรู้ก็ร้อยละพันล้านบาทแต่คนก็ยังสูบบุหรี่ต่อไปตามเดิม บุหรี่ยังขายได้มากเท่าเดิมหรือกว่าเดิมและคนก็ตายด้วยโรคมะเร็งในปอดและด้วยโรคหัวใจกันมากกว่าแต่ก่อน เป็นอันว่าคนเรานี้ไม่กลัวโรคหัวใจ ไม่กลัวโรคมะเร็ง สรุปได้สั้นๆว่าไม่กลัวตาย ...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	กันด้วยมือเปล่าจริงๆ พุดกันคำสองคำแล้วก็ทำเลย ไม่มีใครทักท้วง ไม่มีใครห้ามปราม ไม่มีใครเห็นว่าไม่น่าทำและทำไม่ได้ แล้วชีวิตคนก็หมดไปอีกหนึ่งและจะต้องล้มตายกันไปอีกเท่าไรก็ไม่มีใครรู้...											
14 ต.ค. 2513	“...ระบบเทศบาลของกรุงเทพฯ เท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้จึงไม่เพียงพอทั้งในด้านอำนาจและกำลังที่จะจัดการกับปัญหาของกรุงเทพฯ อันมีอยู่มากและกำลังเพิ่มขึ้นทุกวันนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้าหากทั้งไว้อย่างนี้ ปัญหาต่างๆ ก็จะพอกพูนขึ้นจนไม่สามารถจะแก้ไขได้ในอนาคต ถึงเวลาหรือยังที่เราจะต้องหาทางแก้ปัญหาให้ได้จริงๆ? ทางแก้ปัญหาของกรุงเทพฯ นั้นก็เห็นมีอยู่ทางเดียว คือเปลี่ยนรูปแบบการบริหารเสียใหม่ อาจทำได้สองทางคือ ให้ยังคงอยู่ในรูปเทศบาล แต่แบ่งเทศบาลในกรุงเทพฯ ออกไปให้เป็นหน่วยย่อย จะถือตามเกณฑ์การปกครองที่แบ่งออกเป็นอำเภอต่าง ๆ แล้วก็ได้ และให้มีเทศบาลอำเภอขึ้น เช่น เทศบาลอำเภอบางรัก เทศบาลอำเภอยานนาวา เทศบาลอำเภอพระโขนง ฯลฯ	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาคน	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
16 ต.ค. 2513	“...พระภิกษุที่กรมการศาสนาเห็นว่าควรจะระดมเอามาช่วยชาวบ้านจึงน่าจะได้อีก พระภิกษุที่อยู่เฉยๆ แต่ก็เห็นจะต้องดูกันเสียก่อนว่าการอยู่เฉยๆของพระภิกษุนั้นเป็นอย่างไร ถ้าท่านยังอยู่ในศีลในวินัยไม่บกพร่อง ถึงจะมีได้ศึกษาพระปริยัติธรรมชั้นพิเศษอย่างไร แต่ก็ยังร่วมอุโบสถสังฆกรรมกับสงฆ์ได้โดยสงฆ์ไม่รังเกียจแล้วก็จะเห็นจะเรียกว่าท่าน อยู่เฉยๆ ไม่ได้เพราะท่านยังเป็นพระและในฐานะเช่นนั้นท่านก็ยังทำหน้าที่ต่อสังคม เป็นเพื่อนาบุญของคนที่น่าับถือพระพุทธศาสนาจะไปรวบรวมท่านมาทำกิจการอื่นซึ่งถึงแม้ว่าจะมีเมตตาเป็นมูลฐาน ก็ยังเป็นเรื่องของโลกก็เห็นจะไม่ถูกนัก...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-
17 ต.ค. 2513	“...พระจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่ควรในอันที่จะเริ่มการเจรจา และรักษาการเจรจานั้นได้ยิ่งกว่าคนอื่น ๆ ไม่มีใครจะทำได้ดีไปกว่าพระ พระเป็นน้ำยาเคลือบของมีคมให้หมดคม และพระเป็นยาถอนพิษของที่มีพิษ ยาเสพติดนั้นกำลังเป็นพิษร้ายแรงต่อบ้านเมืองในขณะนี้...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศไทยด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศไทยด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
20 ต.ค.2513	“...ในสมัยก่อนราชธานีของไทยมีกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหาร คือกระทรวงนครบาล ต่อมาถึงจะเลิกกระทรวงนครบาลแล้ว ก็ยังมีข้าราชการตำแหน่งสูงเรียกว่าสมุหพระนครบาลเป็นผู้บริหาร ถ้าจะหันกลับไปทำอย่างนี้ ก็อาจมีผู้หาว่าถอยหลังเข้าคลอง แต่ถ้าจะทำให้การบริหารกรุงเทพฯ มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงแล้วถึงจะอย่างไรก็คงหลักนี้ไม่ผัน หน่วยงานต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ เป็นหน่วยงานใหญ่ ๆ มีอำนาจ และมีความสำคัญในสังคมยิ่งกว่าในต่างจังหวัด...”	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-
21 ต.ค. 2513	“...บทเรียนจากประวัติศาสตร์นั้นสอนให้เราเห็นว่า ในประเทศต่างๆ รอบบ้านเรานั้น มีการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจกันระหว่างบุคคลต่างๆ และกลุ่มต่างๆ กันมาช้านานแล้ว ใครที่พลาดพลั้งเสียที่แก่ศัตรูก็หลบหนีภัยเข้ามาอยู่ในเมืองไทย เมืองไทยจึงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของคนที่ต้องหลบหนีภัยมาช้านาน เราจะรักษาสถานะเช่นนี้ไว้ต่อไปจะไม่ได้ทีเดียว หรือ เพราะเมื่อทุกฝ่ายรู้ว่าเมืองไทยอยู่ใน	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
21 ต.ค. 2513	ฐานะเช่นนี้ต่างฝ่ายต่างก็ต้องคิดรักษาฐานะของเมืองไทยเอาไว้เพื่อประโยชน์ของตนในอนาคตอันไม่แน่นอน...”											
24 ต.ค. 2513	“...อุตสาหกรรมน้ำตาลในเมืองไทยเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาล โดยกระทรวงอุตสาหกรรมต้องเข้าควบคุมอย่างใกล้ชิด เพราะเกี่ยวกับผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อย น้ำตาลที่ผลิตได้นั้นก็ขายเพื่อบริโภคในเมืองไทย ราคาที่สูงหรือต่ำขึ้นขึ้นอยู่แก่นโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไปได้ตามเหตุการณ์ ไม่ขึ้นโดยตรงต่อการผลิต ต่อต้นทุนในการผลิต ต่อความต้องการของตลาดในเมืองไทยหรือต่อเกณฑ์อื่นๆ ในวิชาเศรษฐศาสตร์ แต่เป็นราคาที่จับวางไว้ (Manipulated Price) ด้วยเหตุผลทางราชการ...”	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-
25 ต.ค. 2513	“...การเก็บภาษีหรือเพิ่มภาระคนมั่งมีไปช่วยคนจนนั้นไม่มีใครว่า ถ้าน้ำตาลนั้นเป็นของกินเฉพาะแต่ของคนมั่งมีเท่านั้นก็จะไม่ว่าอีกเหมือนกัน แต่คนทุกคนไม่ว่าจะมีหรือจน แม้แต่พระสงฆ์องค์เจ้าก็ต้องกินน้ำตาลตั้งแต่	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	ออกจากท้องแม่ไปจนตาย การช่วยอุตสาหกรรมอย่างเดียวและคนที่มีอาชีพอย่างเดียวด้วยวิธีไล่เบี้ยเอาทั้งคนทั้งเมืองนั้นจะดีอยู่หรือ...”											
2 พ.ย. 2513	“...การออกแถลงการณ์ที่จะทำให้สะท้อนไปถึงความบกพร่องของสถาบันที่จำเป็น เช่น สภาผู้แทนนั้น น่าจะต้องระมัดระวังให้มาก หากทำด้วยความโมโหหรือเพื่อรักษาชื่อเสียงของตนโดยไม่คำนึงถึงสถาบัน ก็อาจทำให้คนเสื่อมศรัทธาในสถาบันลงได้ ถึงจะไม่เสื่อมศรัทธาด้วยเหตุอื่นก็อาจเสื่อมศรัทธาในความโมโหหรือความไม่รอบคอบของผู้ออกแถลงการณ์นั่นเอง สภาผู้แทนนั้นเป็นสถาบันที่ขวางอำนาจและประโยชน์ของใครบ้างก็รู้ๆ กันอยู่แล้ว ที่สภาผู้แทนมีประโยชน์แก่บ้านเมืองก็เพราะเหตุนี้ เพราะฉะนั้นคนที่คอยจะจับเอาความเสื่อม	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาคน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า	
2 พ.ย. 2513	ศรัทธาในสภาผู้แทนเอามาเป็นสาเหตุเล็ก สภาผู้แทนเสียเลยก็ต้องมีอยู่ เมืองไทย เรายังไม่ได้วางรากระบอบประชาธิปไตย เอาไว้ลึกถึงขนาดที่จะวางใจได้ ท่านที่เป็น ผู้แทนจะอย่างไร จะพูดอะไรและจะออก แถลงการณ์อะไรจะระวังๆ กันไว้บ้างจะไม่ดี หรือครับ?										
5 พ.ย. 2513	เหตุที่ควรจะพูดกันในวันนั้นซึ่งเป็นประเด็น สำคัญก็คือว่า เพราะเหตุใดเพลงลูกทุ่งจึง เป็นเพลงฮิตเอาใหญ่โต เป็นที่นิยมกัน แพร่หลาย และกำลังออกไปสู่ประเทศบ้าน ใกล้เรือนเคียง ผมขอตอบปัญหานี้ว่า ที่เพลง ลูกทุ่งมีคตินิยมมากกว่าเพลงแบบอื่นก็ เพราะเพลงลูกทุ่งมีทำนองเป็นเพลงไทย ทั้งนั้น มีเนื้อร้องที่เป็นแบบไทยๆ มีถ้อยคำที่ เป็นสองแง่สองง่ามแบบเพลงพื้นเมืองไทย เช่น เพลงข่อยหรือเพลงเรือ บางทีก็ว่า ออกมาตรงๆ บางครั้งก็แต่งให้มีการร้อง โต้ตอบกัน ระหว่างหญิงกับชายเช่นเดียวกับ เพลงพื้นเมืองของไทย ว่ากันเจ็บๆ เพลง ลูกทุ่งมีไชของมีประโยชน์ เพราะช่วยรักษา เพลงไทยไว้แต่เป็นประจักษ์พยานแสดงให้	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	เห็นถึงความแข็งแกร่งในวัฒนธรรมของคนไทย และวัฒนธรรมของไทยนั้นเป็นของมีชีวิต มี ธรรมชาติอย่างหนึ่งซึ่งฝรั่งเรียกว่า Dynamism หรือวัฒนธรรมสามารถหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลสมัย โดยไม่เสียพื้นฐานหรือ ความเป็นตัวของตัวเอง เพลงลูกทุ่งจึงมิได้ รักษาเพลงไทยไว้มิให้สูญ ไม่ใช่พิพิภุภัณฑ์ เก็บเพลงไทยเดิม ไม่ใช่เสาคอนกรีตที่ช่วยค้ำ จุนโบราณสถาน แต่เป็นเพลงไทยที่มีชีวิตอยู่ใน สิ่งแวดล้อมปัจจุบันเหมือนกับคนไทยที่มี ชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน...”											
6 พ.ย. 2513	“...คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนา อิสลามและศาสนาคริสต์นั้น ถ้าหากว่าเป็นผู้ ปฏิบัติธรรมแห่งศาสนาของตนด้วยใจอัน บริสุทธิ์แล้วก็เป็นสหธรรมิกกันทั้งนั้น ไม่มีข้อ ที่ควรจจะรังเกียจเด็ดฉันทต่อกันและกันแต่ อย่างใดอย่างหนึ่งเลย เป็นคนไทยด้วยกัน ทุกคนโดยบริบูรณ์จะหาอะไรมาแบ่งแยก หรือเป็นขีดชั้น แม้แต่เท่าเส้นผมก็ไม่มี...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
9 พ.ย. 2513	“...ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างไม่ว่าจะเป็นในองค์การใดหรือกิจการใดย่อมจะมีดีบ้างไม่ดีบ้างเป็นธรรมดาความสัมพันธ์นั้นจะดีหรือไม่ดีก็อยู่ที่ผลประโยชน์ ถ้าผลประโยชน์ไม่ขัดกัน คือนายจ้างเห็นว่าตนได้รับประโยชน์จากลูกจ้างคุ้มค่าจ้าง และลูกจ้างเห็นว่าค่าจ้างที่ตนได้รับ นั้นคุ้มค่ากับงานที่ตนทำ ความสัมพันธ์ก็ราบรื่น แต่ถ้าลูกจ้างเห็นว่าค่าจ้างเงินเดือนของตนน้อยไปก็จะเรียกร้องเอาค่าจ้างเพิ่มจากนายจ้าง ถ้านายจ้างเห็นว่าค่าจ้างเพิ่มที่ลูกจ้างเรียกร้องนั้นไม่คุ้มประโยชน์จะได้รับก็จะไม่เพิ่มค่าจ้างให้ ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกับแรงงานก็รวนราน...”	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 พ.ย. 2513	“...นิทรรศการของกรมศิลปากรครั้งนี้ น่าดูจริงๆ และผมเองก็ได้รับความรู้ เกิดประโยชน์มาก เสียดยายอยู่อย่างหนึ่งที่ไม่มีการบอกทิศทางให้คนที่เข้าไปดูนิทรรศการเดินดูให้ถูกตามลำดับของยุคสมัย เพราะสิ่งที่แสดงนั้น ตั้งไว้ในท้องพระโรงพระที่นั่ง	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ปัญหาการค้า		
28 พ.ย. 2513	“...เมืองไทยของเราทุกวันนี้ต้องการตลาดสินค้าขาออกเป็นอย่งยิ่ง ไก่ชนก็ดี สินค้าอื่นๆ ซึ่งเราผลิตกันเล็กๆ น้อยๆ ก็ดี จะประมาณไม่ได้ว่าเป็นของเล่นไม่จริงไม่จัง ถ้าผลิตกันให้ดี ะมัดระวังเข้มงวดในเรื่องการรักษาคุณภาพและหาตลาดให้ได้โฆษณา ให้ดีแล้วก็อาจเป็นสินค้าส่งออกได้ทั้งนั้น ถึงแม้จะอย่างจะนำเงินเข้าประเทศได้ไม่มากแต่เมื่อรวมกันแล้วก็อาจจะมาก ข้อสำคัญนั้นอย่าไปทำลายตลาดเสียแต่ต้นด้วยความเห็นแก่ได้ ส่งสินค้าที่หย่อนคุณภาพแบบสุกเอาเผากินออกไปขายให้เขาเสื่อมความนิยมเท่านั้น...”	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-
4 ธ.ค. 2513	“...การแก้ความเข้าใจในความหมายของคำว่าเกียรติยศเสีย ถือกันเสียใหม่ว่าเกียรติยศของรัฐมนตรีนั้นคือความเป็นอยู่ที่อยู่ในระดับธรรมดาที่สุด ใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด รัฐมนตรีคนใดขึ้นรถประจำทางไปทำงาน รัฐมนตรีคนนั้นมีเกียรติยศมาก ความเข้าใจในเกียรติยศแบบนี้อาจฝึกความรู้สึกของคน	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนาในด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศไทยด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศไทยด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	ไทยส่วนมากแต่ในประเทศอื่นเขาก็ถืออย่างนี้และคนไทยบางส่วนในปัจจุบันก็ต้องการให้เป็นอย่างนี้...”											
21 ธ.ค. 2513	“ความเป็นกลางนั้น มิได้อยู่แค่เพียงประกาศออกมาว่าจะเป็นกลางแต่อย่างเดียว แต่จะต้องมีการรับรองที่มั่นคงเชื่อถือได้ จะต้องมีการประกันที่แน่นอน จะต้องอยู่ในฐานะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมและรัฐบาลที่ประกาศนโยบายเป็นกลางนั้นจะต้องปรับปรุงในทางเศรษฐกิจ ทางสังคมและทางทหารของประเทศให้เหมาะสมกับความเป็นกลาง...”	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-
25 ธ.ค. 2513	“...เมื่อลักษณะของผู้ก่อการร้ายแตกต่างกันอยู่ในทุกภาคเช่นนี้วิธีการปราบปรามเห็นจะต้องแตกต่างกันไปทุกภาค แต่การต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องมีราษฎรไว้เป็นพวกมิฉะนั้นจะปราบผู้ก่อการร้ายไม่ได้ วิธีที่จะทำให้ราษฎรเป็นพวกนั้นก็เห็นจะมีอยู่ทางเดียวคือทำให้ราษฎรไว้วางใจข้าราชการและรักข้าราชการ ถ้าไม่เริ่มปราบผู้ก่อการร้ายที่เหตุก่อนแล้ว จะไปกำจัดผลคือตัวผู้ก่อการร้ายนั้นเห็นจะไม่มีวันสำเร็จ...”	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
26 ธ.ค. 2513	“...ระบบศีลธรรมนั้นหมายถึงความรู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว การกระทำอย่างใดเป็นความดี ความชั่ว เพราะฉะนั้นถ้าบุคคลยังอยู่ในโลกียธรรมแล้ว ระบบศีลธรรมของบุคคลนั้นก็คือการเว้นจากการทำบาปต่างๆ เช่น ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ลักทรัพย์ กล่าวเท็จ ผิดลูกเมียผู้อื่นและเสพน้ำเมา เป็นต้น เพราะความชั่วนั้นจะตกเป็นผลชั่วแก่ตนเองซึ่งยังยอมรับว่ามีอยู่ นอกจากนั้นก็ยังทำความดีต่างๆ เช่น มีเมตตากรุณาต่อมนุษย์และสัตว์ ทำบุญให้ทานโดยถือว่าผลแห่งความดีนั้นจะตกแก่ผู้อื่นและตนเอง...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	/	-
27 ธ.ค. 2513	“...คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่ว่าเกิดเป็นทุกข์และทุกข์เท่านั้นที่เกิดนั้นเป็นความจริงแห่งอริยสัจ แต่ขณะเดียวกันเมื่อเรายังเป็นปุถุชนอยู่ในโลกก็ต้องตั้งหน้าทำบุญและทำความดีต่างๆ ตามโลกียธรรมที่พระพุทธศาสนาสอนไว้เช่นเดียวกันโลกุตตรธรรมเป็นเรื่องของพระอรหันต์ โลภียธรรมเป็นเรื่องของปุถุชน จะเอาไปปะปนกันไม่ได้ เพราะจะทำให้เกิดความสับสนทางใจ ล่วงบุญล่วงบาปในทางที่ไม่ควร ตลอดจน	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนาคน	แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	ข้าวมองมาในปีก่อน และผลิตพืชผลอื่นๆ ที่จะ ส่งออกไปขายข้าวแทนได้...”											
29 ม.ค. 2514	“...สมมติว่ารัฐบาลปัจจุบันเข้ามามีอำนาจ อิทธิพลเหนือคนอาจารย์ และบังคับให้ อาจารย์มหาวิทยาลัยสอนนิสิตนักศึกษาให้ เอนเอียงไปทางฝ่ายรัฐบาล หรือนับถือ เลื่อมใสรัฐบาลแต่ฝ่ายเดียว การกระทำ เช่นนี้ก็คงไม่มีใครชอบ และคงจะมีคน ตำหนิประณามและคัดค้านด้าน ตามความ จริงรัฐบาลก็ไม่ได้ทำเช่นนี้ ถึงแม้ว่าจะมี อำนาจและอิทธิพลอยู่ในมือ แต่อำนาจและ อิทธิพลนั้น มิได้มีอยู่ในมือรัฐบาลเท่านั้น นิสิตนักศึกษาก็มีได้และถ้าไม่ระมัดระวัง ปล่อยให้ใช้อำนาจอิทธิพลนั้นกับคนอาจารย์ แล้ว การศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยของ เมืองไทยก็อาจถูกนิสิตนักศึกษาบังคับเอา ด้วยความหลงผิดจนหมดเสรีภาพ และ สัจจะ...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	เมื่อไม่รู้จักก็ต้องเดาเอา เมื่อเดาก็ต้องผิด ผิดแล้วก็ทุกข์...”											
4 ก.พ. 2514	“...นิสิตนักศึกษาที่จะเดินขบวนกันทุกครั้งที่มีความต้องการอะไรเกิดขึ้น ความต้องการและข้อเรียกร้องของนิสิตศึกษานั้นบางทีก็ชอบธรรม บางทีก็ไม่ชอบธรรม บางครั้งก็ถูก แต่บางครั้งก็ผิด เพราะนิสิตนักศึกษาที่เป็นแต่เพียงปุถุชน และยังอยู่ในวัยที่มีอารมณ์ร้อนแรง อาจเห็นผิดเป็นชอบได้ง่าย มิใช่ว่าถ้าเป็นนิสิตนักศึกษาแล้วจะมีความสามารถเป็นพิเศษ เห็นอะไรถูกไปหมด และทำอะไรถูกไปหมด เมื่อนิสิตนักศึกษาเดินขบวนไปหานายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีในฐานะที่เป็นก็จะต้องวินิจฉัยว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรควรยอมตามนิสิตนักศึกษา และอะไรที่ควรจะหนักแน่นไม่ยอมตาม หากนายกรัฐมนตรีไม่หนักแน่นพอ และยอมตามนิสิตนักศึกษาในทุกกรณีไปแล้ว นายกรัฐมนตรีนั้นเองก็จะเป็นต้นเหตุทำให้นิสิตนักศึกษาเดินขบวนไปไม่มีที่สิ้นสุด...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
5 ก.พ. 2514	“...โขงธรรมชาติรู้ที่อยู่เต็มอกก็คือบ้านเมืองของเรา มีความรู้สึกว่าเป็นชาติเดียวกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความรู้สึกนี้เปี่ยมสูงสุดมาจาก เกิดขึ้นได้และยังดำรงอยู่ด้วยพระเจ้าอยู่หัว อยู่ได้ด้วยปณิธานของรัฐบาลเดียวกันและอาจส่งเสริมให้ฝังแน่นลึกซึ้งลงไป ในใจคนได้อีกด้วยศิลปวัฒนธรรมซึ่งคนไทยเป็นเจ้าของร่วมกัน...”	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-
16 ก.พ. 2514	“...ข้าราชการประจำในเมืองไทยที่ยังสุจริตและยังเห็นประโยชน์ของแผ่นดินเหนือประโยชน์ตนนั้น ยังมีอยู่เป็นจำนวนมากในทุกระทรวงบทรกรรม ควรที่จะได้รับความเคารพและความเห็นใจจากประชาชนเพราะ	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	ข้าราชการเหล่านั้นเป็นผู้ที่พยายามรักษาผลประโยชน์ของเราอยู่ด้วยความยากลำบากอย่างยิ่ง...”											
18 ก.พ. 2514	“...การจำหน่ายน้ำมันและการทำให้น้ำมันมีพอกับความต้องการของประเทศนั้นเป็นกิจการที่สำคัญและเป็นภาระอันหนัก ทุกวันนี้บริษัทค้าน้ำมันต่างๆ เข้ามาแบ่งเบารภาระจากรัฐบาลไปได้มาก ถ้าบริษัทเหล่านั้นไม่ทำ รัฐบาลก็ต้องทำเอง เมื่อรัฐบาลทำเองแล้วก็ต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณทางด้านนี้มากมายสุดที่จะประมาณ เงินงบประมาณที่จะมีไว้ใช้ทางด้านรักษาความสงบ ความปลอดภัยของประชาชน การศึกษา การสาธารณสุข การบูรณะบ้านเมืองและการสร้างสมบัติ สาธารณะก็จะมีน้อยลง อย่างว่าอย่างนั้นอย่างนี้เลย ถ้ารัฐบาลต้องเข้าจัดการกับเรื่องน้ำมันแต่ผู้เดียวในประเทศ การโกงกินก็จะมีมากขึ้น ช่วยคิดกันให้ดีๆ หน่อยเถิดครับ...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
24 ก.พ. 2514	“...คนหนังสือพิมพ์ไม่ใช่แต่เพียงผู้สื่อข่าวเท่านั้น แต่อาจกล้าตัวเข้าไปเป็นคู่สงครามได้ เพราะคนหนังสือพิมพ์ที่แท้จะต้องอยู่ทางฝ่ายที่ถูกต้อง อยู่ทางฝ่ายที่สุจริต ต้องอยู่ทางฝ่ายของผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมและไม่ได้รับความเสมอภาค เมื่อเป็นคู่สงครามแล้ว ก็จะต้องเสียสละมากยิ่งขึ้นต้องเสียมากขึ้น และเมื่อพลีชีพแล้วต้องสูญเสียอิสรภาพหรือชีวิตลงไปก็คงจะไม่มีใครสรรเสริญ ไม่มีใครยกย่อง และไม่มีคนเห็นว่าเป็นวีรบุรุษ เช่นเดียวกับคนหนังสือพิมพ์ที่ตายในสนามรบ แต่คนหนังสือพิมพ์ที่แท้นั้นก็ต้องการเป็นวีรบุรุษ เขาต้องการอะไร? ต้องการให้โลกรู้เท่านั้นเอง...”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/
25 ก.พ. 2514	“...งบประมาณแผ่นดินของเมืองไทยนั้นมีอยู่จำกัด รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณนั้นเพื่อประโยชน์แก่บ้านเมืองในทางต่างๆ ราคาข้าวเปลือกทั้งเมืองไทยนั้นเป็นจำนวนสูงเกินกว่าที่รัฐบาลจะหาเงินที่ไหนมาซื้อให้หมดได้ นอกจากนั้นในการนี้ก็ยังต้องการทั้งเจ้าหน้าที่ และสถานที่ เช่น ยุ้งฉางที่รัฐบาลจำต้องมีเอาไว้เก็บข้าวเปลือก ซึ่งรัฐบาลไม่มี	-	-	-	-	-	/	-	-	/	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	ซึ่งเหล่านี้น่าจะเป็นคำตอบที่ตรงต่อความจริงมากกว่า อย่างไรก็ตามการกระทำของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นในขณะใดนั้นต้องขึ้นอยู่กับอันดับแห่งความสำคัญ (Priority) เสมอไป ความเดือดร้อนของคนส่วนใหญ่ในประเทศในขณะนี้ น่าจะถือว่าเป็นความสำคัญอันดับแรก...”											
9 มี.ค. 2514	“สมาคมสุขภาพจิตแห่งประเทศไทยตั้งขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ไขสุขภาพจิตอันเสื่อมโทรม ที่เกิดจากปัญหาสังคมทั่วไป ซึ่งก็เป็นวัตถุประสงค์ที่มีประโยชน์และควรสนับสนุน...”	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 มี.ค. 2514	“...ข้าราชการประจำมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงของการบริหาร ประชาชนเป็นผู้ได้รับ นอกจากข้าราชการประจำจะมีได้เป็นข้าของนักการเมืองแล้ว ข้าราชการประจำยังเป็นสติของนักการเมือง ผู้เข้ามาเป็นรัฐมนตรีอีกด้วย สติเป็นของสำคัญ เพราะเป็นเครื่องคอยคุมให้คนทำถูก คนที่หวังดีนั้นหากทำอะไรไปโดยขาดสติแล้ว การนั้นก็ไม่สำเร็จ คนที่กำลังจะทำชั่วนั้น ถ้าหากขาดสติก็จะทำชั่วโดยไม่ยั้ง รัฐมนตรีที่หวังดีต่อบ้านเมืองนั้นอาจคิดเองฝ่ายๆ ว่าการสร้างเขื่อน ตัดถนนตัดสะพานไปต้องเป็น	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหา	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	ผลดีต่อบ้านเมือง ถ้าข้าราชการประจำเป็น สตติคอยี่แนะให้เห็นผลดีผลเสีย รัฐมนตรีก็ จะไม่ทำอะไรที่ฟุ่มเฟือยจนเป็นผล เสียหาย...”											
11 ส.ค. 2514	“...ระบอบประชาธิปไตย คือ ระบอบการ ปกครองที่ประชาชนปกครองตนเอง ด้วย ตนเองเพื่อประโยชน์ของตนเอง ในการนี้ ประชาชนต้องมีปัจจัย ต้องมีเครื่องมือ ข้าราชการประจำคือปัจจัยและเครื่องมือของ ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ถ้า ข้าราชการประจำไม่เป็นปัจจัยหรือเครื่องมือ ให้แก่ประชาชนเสียแล้ว ระบอบ ประชาธิปไตยจริงๆ ก็ไม่มี มีแต่ระบอบ ประชาธิปไตยแบบไทยๆ ซึ่งข้าราชการเอา ประชาชนเป็นปัจจัยและเครื่องมือในการ ปกครองแผ่นดินด้วยข้าราชการเพื่อ ประโยชน์ของข้าราชการเอง...”	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศไทย	แนวคิดการพัฒนาประเทศไทยด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
18 มี.ค. 2514	“...การสร้างถนนคร่อมคลองนั้นเป็นความคิดที่ถูกต้องที่สุด เพราะคลองหลายสายในกรุงเทพฯ ทุกวันนี้นอกจากจะเป็นทางระบายน้ำแล้ว ก็มีทางใช้อย่างอื่นน้อยเต็มที หากจะมีคลองใดที่ยังใช้เป็นทางคมนาคมอยู่บ้าง ก็เห็นจะไม่ติดขัด เพราะได้ทราบว่าจะสร้างถนนเหนือคลองถึง 5 เมตร เรือแพลอดไปมาได้สบาย...”	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-
25 มี.ค. 2514	“...เราจะต้องควบคุมราคาสินค้า ให้อยู่ในระดับที่ค่าจ้างเงินเดือนจะเป็นประโยชน์จริงต่อผู้ที่ได้รับเอาไว้ตลอด ขณะเดียวกันก็ต้องควบคุมอัตราค่าจ้างเงินเดือนมิให้เคลื่อนไหวไปในทางที่จะจูงระดับสินค้าให้สูงขึ้นไปอีก...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-
26 มี.ค. 2514	“...รัฐบาลจะต้องระดมทุนด้วยการใช้เงินที่รัฐบาลมีอยู่ด้วยการกู้เงินเป็นกรณีพิเศษทั้งในและนอกประเทศ เพื่อซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาในปีนี้ในราคาอันสมควร เพื่อช่วยให้ชาวนามีชีวิตรอดต่อไปได้ เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า...”	-	-	-	-	-	-	/	-	/	-	-
27 มี.ค. 2514	“...ชาวไทยไม่สามารถแข่งขันกับชาวประเทศอื่นในตลาดโลกได้ในขณะนี้ก็เพราะมีราคาแพงเกินไป ส่วนที่เกินไปนั้น คือ ฟรีเยียมข้าว ซึ่งรัฐบาลยังเรียกเก็บอยู่ จะเลิกเสียได้หรือยัง?...”	-	-	-	-	-	-	/	-	/	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
9 เม.ย. 2514	“...ถ้าราคาข้าวเปลือกยังตกต่ำ ชาวนาขายข้าวไม่ออกแล้วไม่นานแผ่นดินจะลุกเป็นไฟ ใจผู้ร้ายจะชุกชุม คนจะปล้นฆ่ากันเป็นเปื้อน ผู้ก่อการร้ายจะกำเริบหนักขึ้นอีกหลายเท่า ถึงตอนนั้นรัฐบาลจะเอาเงินอีกกี่พันล้านมาปราบปราม ทำให้ความสงบกลับคืนมาก็คงไม่มีวันสำเร็จ...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-
15 เม.ย. 2514	“...ปัญหาเรื่องการขายข้าวของชาวนาขณะนี้ เป็นปัญหาที่รัฐบาลจะต้องรีบตัดสินใจช่วยเหลือโดยรีบด่วน เพราะฉะนั้นจึงจะน่าประหลาดกันระหว่างคนที่มีความสามารถที่จะตัดสินใจวางมาตรการช่วยเหลือได้โดยเด็ดขาดทันทั่วทั้ง...”	-	-	-	-	-	/	-	-	/	-	-
16 เม.ย. 2514	“...ความสุขจึงเป็นสภาพทางจิตใจและเมื่อเป็นสภาพทางจิตใจแล้ว วัตถุแต่อย่างเดียวจะทำให้เกิดความสุขขึ้นโดยสมบูรณ์ไม่ได้ แต่จะต้องมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีใช้วัตถุมาเกี่ยวข้องด้วยอีกมาก...”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-
17 เม.ย. 2514	“นโยบายเพิ่มการผลิตข้าวของกระทรวงเกษตรจึงสอดคล้องกับความเป็นจริงซึ่งมีอยู่ในขณะนี้ ไม่มีใครปฏิเสธได้...”	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศไทย	แนวความคิดพัฒนาประเทศไทยด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
28 เม.ย. 2514	“...คุณค่าต่างๆ ตลอดจนอุดมการณ์ของมนุษย์เกี่ยวกับสังคมนั้น เกิดจากความดิ้นรนของมนุษย์ที่จะทำให้ตนพ้นทุกข์หรือหลีกเลี่ยงจากทุกข์ เพราะฉะนั้นศีลธรรมที่มนุษย์ทำให้เกิดขึ้นตลอดจนอุดมการณ์ต่างๆ ที่มนุษย์เกิดขึ้นเพื่อสังคมนั้นจึงได้ผลบ้าง ไม่ได้ผลบ้าง จะแก้ได้ก็เพียงทุกข์ที่เกิดจากการกระทำผิดของมนุษย์เอง แต่ทุกข์ที่เกิดจากความไม่รู้ จากความหลงผิด เข้าใจผิดและยึดในสิ่งที่ไม่ใช่คือตัวของตัวตนเองนั้น คุณค่าและอุดมการณ์ที่มนุษย์กำหนดขึ้นเอง จะไม่สามารถแก้ได้...”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-
29 เม.ย. 2514	“...ในปัจจุบันสงฆ์มีสิทธิ์มีอำนาจที่จะปกครองสงฆ์ เมื่อการปกครองสงฆ์เฉื่อยชา และเฉยเมยมัวแต่เห็นแก่หน้าของบุคคล เห็นแก่ชื่อของวัดหรือของนิกาย และในบางกรณีก็เห็นแก่อามิสเช่นนี้ จะให้หนังสือพิมพ์เป็นผู้ตั้งอธิกรณ์ปราบอสังขีเช่นนั้นหรือ? โปรดสังเกตว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติปาราชิกนั้นจะกลับเข้ามาบวชในพระศาสนาอีกไม่ได้ แต่สมเ้าแก้วต้องสึกเพราะปฏิบัติผิดประกาศห้ามของคณะสงฆ์เล่ม 24 หน้า 720 เท่านั้นเอง เมื่อทางสงฆ์มิได้เอาเรื่องจริงจกกับ	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	/

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาดุลการค้า		
1 มิ.ย. 2514	“...นโยบายของพรรคประชาธิปัตย์กับพรรคส.ป.ท. นั้นดูๆ ไปแล้วก็เหมือนกัน เลยเลือกไม่ถูก อย่างไรก็ตามก่อนที่ประชาชนจะเลือกอะไรได้ถูก ประชาชนจะต้องมีประชามติอย่างใดอย่างหนึ่งเสียก่อน ถ้าหากว่าชาดประชามติหรือที่ฝรั่งเรียกว่า Public Opinion เสียแล้ว การเลือกตั้งก็ไม่แสดงอะไรแน่นอนทั้งนั้น...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-
21 มิ.ย. 2514	“...ใจผมเองผมจึงเห็นว่าการตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ของกรมศิลปากรในภาคต่างๆ นั้นไม่ควรจะตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ศิลปะภาคกลาง แต่ควรจะต้องตั้งขึ้นเพื่อศึกษาและรักษา นาฏศิลป์ของภาคต่างๆ เอาไว้ให้ได้ เช่นโรงเรียนนาฏศิลป์ภาคใต้ก็ควรจะสอนโนราและสอนหนังตลุง หากครูโนราและครูหนังดี ๆ มาสอน เมื่อศึกษาได้และรักษาไว้ได้แล้วจึงค่อยแลกเปลี่ยนศิลปกันระหว่างภาคนั้นๆ กับภาคกลางในภายหลัง การเผยแพร่ นาฏศิลป์ภาคกลาง คือโฆษณละครในภาคอื่นนั้นจะมีผลเพียงสองทางเท่านั้น คือ มีคนนิยมหรือไม่มีคนนิยม ซึ่งเป็นผลเสียทั้งสองทาง ไม่มีทางที่จะดีได้ เพราะถ้ามีคนนิยม	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	นาฏศิลป์ภาคกลางขึ้นมา นาฏศิลป์ของภาค นั้นแท้ๆ ก็ต้องสูญ เช่นในภาคใต้ถ้าคนนิยม ดูโขนละครขึ้นมาจริงๆ ในภาคใต้ก็ต้องสูญ ซึ่งจะ น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง แต่ถ้าคนไม่นิยม นาฏศิลป์ภาคกลางแล้ว การที่กรมศิลปากร ไปตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์ขึ้นในภาคอื่นๆ ก็จะเป็น เรื่องเสียเงินเสียแรง และเสียใจโดยเปล่า ประโยชน์...”											
22 มิ.ย. 2514	“...ถ้าที่จังหวัดปราจีนมีหน่วยศิลปากรและมี เจ้าหน้าที่กรมศิลปากรอยู่ที่นั่น เรื่องวุ่นวาย นี้ก็คงไม่เกิด เพราะทางฝ่ายบ้านเมืองก็คง จะรู้จักเจ้าหน้าที่กรมศิลปากร และถ้าหากมี พิพาทกันอยู่ที่นั่น คนจังหวัดปราจีนบุรีก็คง จะไม่ว่าอะไร ในเมื่อกรมศิลปากรจะได้นำ พระพุทธรูปไปไว้ที่นั่น เพราะพระพุทธรูปยัง หน้าอยู่ในจังหวัด แต่เพราะเจ้าหน้าที่กรม ศิลปากรอยู่ถึงฉะเชิงเทรา และที่ฉะเชิงเทรา นั่นเองก็ไม่มีพิพาทกัน เจ้าหน้าที่กรม ศิลปากรจึงต้องนำเอาพระพุทธรูปออกนอก จังหวัด ทำให้ฝ่ายบ้านเมืองปราจีนบุรี เดือดร้อน เพราะเกรงว่าจะไม่ดัง และเมื่อ นำเอาพระพุทธรูปมาฉะเชิงเทราแล้ว ก็ยัง	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
1 ก.ค. 2514	“...ถ้ารัฐบาลไทยเข้าริบช่วยเขมรในยามอดอยากเสียแต่เดี๋ยวนี้ เกียรติคุณของรัฐบาลไทยจะเลื่องลือไป ไม่ช้าแต่ในกัมพูชาเท่านั้น แต่จะเลื่องลือไปทั่วโลก ทั้งในประเทศที่เป็นมิตรและไม่เป็นมิตร ไหนๆ เราก็ลงทุนเลือกตั้งผู้แทนพระนครคนเดียวได้ถึง 8 ล้าน บาท ลงทุนเท่ากันหรือน้อยกว่าสักเล็กน้อย ซื้อข้าวสารส่งไปให้เขมรกินในยามยากจะได้ ข้าวสารหลายพันตันและจะได้บุญกุศลและชื่อเสียงมากมายเหลือเกิน ทำไมไม่รีบคิดทำ กันก็ไม่รู้ซี...”	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-
5 ก.ค. 2514	“...ผมเองมีความเห็นเป็นหลักอยู่ว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเรานี้ การวิจิตรถาวรกิจการบ้านเมืองหรือกิจการต่างๆ ของทางราชการนั้นควรจะไปลงอยู่ที่ตัวรัฐมนตรีเพราะรัฐมนตรีเป็นนักการเมืองผู้ซึ่งรับผิดชอบต่อประชาชนโดยตรงในการบริหารบ้านเมือง ส่วนข้าราชการประจำนั้นเป็นผู้บริหารราชการตามนโยบายของรัฐมนตรี จะทำสิ่งใดขึ้นใหม่ ซึ่งมีข้าราชการประจำวัน ก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีเสียก่อน...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
6 ก.ค. 2514	“...น่าประหลาดใจที่มีคนพูดถึง “ระบอบประชาธิปไตย” ในมหาวิทยาลัย ซึ่งดูเหมือนจะเป็นการให้สิทธิเสรีแก่นิสิตนักศึกษาที่จะปกครองตนเองและปกครองไปถึงอาจารย์ และคนบดตลอดจนถึงอธิการบดีด้วย หากให้สิทธิเสรีแก่นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยถึงเพียงนั้นแล้ว การศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยของเมืองไทยก็จะไร้สัจจะ (Integrity) โดยสิ้นเชิง อาจารย์จะไม่มีเสรีภาพที่จะสอนวิชาแก่ศิษย์ตามที่ตนเองเห็นว่าควรจะสอนเพราะเป็นสิ่งที่ถูกต้องอีกต่อไป แต่จะต้องวางหลักสูตรและสอนให้ถูกใจศิษย์ พุดง่าย ๆ ว่าศิษย์เป็นผู้กำหนดว่าสิ่งใดควรเรียนสิ่งใดไม่ควร และความเห็นของอาจารย์นั้นหากไม่ตรงกับความคิดเห็นของศิษย์ ก็จะเอามาสอนไม่ได้ นักเรียนมัธยมปลาย และนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยนั้นเป็นพลังอันสำคัญของบ้านเมือง เพราะในเวลาไม่ช้านานนี้เด็กเหล่านั้นก็จะเป็นผู้ใหญ่และเป็นชนส่วนใหญ่ที่มีสิทธิ์มีเสียงในการปกครองบ้านเมือง	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
10 ก.ค. 2514	“...ประเทศไทยนับว่าได้เปรียบประเทศอื่นๆ ในภาคพื้นโลกถ้านับอยู่มากในเรื่องอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพราะมีสถานที่และวิวทิวทัศน์ต่างๆ ที่สวยงามควรแก่ความสนใจ มีขนบธรรมเนียมประเพณีอันควรชมและมีผู้คนที่มีความรักใคร่ ถ้าจะเปรียบกับสินค้าขาออกก็เป็นสินค้าที่มีคุณภาพสูง...”	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-
22 ก.ค. 2514	“...ถ้าหากว่าเราไม่สนใจว่าเมืองไทยจะกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ตกอยู่ใต้อำนาจและอิทธิพลของจีนแดง เราก็ไม่ต้องเตรียมตัวอะไรทั้งสิ้น ปล่อยให้บ้านเมืองเป็นอยู่อย่างนี้ แต่ถ้าเราไม่ประสงค์ให้เป็นอย่างนั้น เราก็จะต้องเตรียมกันดังต่อไปนี้ หรือมากกว่านี้ คือ ต้องปราบปรามคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยอย่างเข้มข้นเอาจริงจังที่สุด พระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์นั้นยกเลิกไม่ได้เด็ดขาดและจะต้องเพิ่มมาตรการการปราบปรามและป้องกันคอมมิวนิสต์ให้มากยิ่งขึ้นต้องปราบผู้ก่อการร้ายให้หมดสิ้นไปด้วยวิธีทั้งทางทหารและสังคม...”	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวคิดการพัฒนา สังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
22 พ.ย. 2514	“...เมืองไทยไม่ใช่เมืองที่ไม่ดี คนไทยก็ไม่ใช่ว่าคนที่ไม่ดี ความดีของเมืองไทยมีมากพื้นที่จะประมาณและความดีของคนไทยก็มีมากที่สุดที่จะพรรณนาได้ทั่วถึง น่าจะนำเอาความดีเหล่านั้นมาพิจารณาควบกับสิ่งที่ไม่ดีไปด้วยบางทีเราจะได้ระบอบการปกครองที่ถูกต้องคนส่วนใหญ่และถาวรมาแล้วบ้างกระมัง...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-
25 พ.ย. 2514	“...การใช้อำนาจเด็ดขาดนั้นถ้ากระทำไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมก็คงจะไม่มีใครว่ามีแต่จะเห็นพ้องด้วย หากคณะปฏิวัติจะได้ใช้อำนาจเด็ดขาดไปในทางแก้ปัญหาสังคมต่างๆ และไปในทางที่จะเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ทำให้บ้านเมืองของเรามีความสงบราบคาบราษฎรมีทางทำมาหากินโดยสุจริตให้มากกว่าในทางอื่นๆ แล้ว ความเชื่อถือแบบความไว้วางใจในการใช้อำนาจของคณะปฏิวัติก็จะเกิดขึ้นทั่วไป...”	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวคิดการพัฒนาด้านสังคม				แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวคิดการพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
29 พ.ย. 2514	“...ท่านที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จึงน่าจะได้สั่งวรให้จหนัก ข้อสำคัญนั่นคือ เมื่อมีทางอันเป็นที่สุดโต่งสองทางเช่นนี้ ก็ย่อมต้องมีทางสายกลางคือมัชฌิมาปฏิปทา ที่พอจะกำหนดได้ ถ้าหากว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่จะร่างใหม่นี้ เลือกทางสายกลางได้ถูกแล้ว ความเรียบร้อยในทางการปกครองและในทางการเมืองก็จะเกิดขึ้นโดยไม่มีปัญหา...”	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-
3 ธ.ค. 2514	“...คนบางคนอาจไม่เห็นด้วยกับการประหารชีวิตในที่สาธารณะ มีคนไปดูเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อคิดเสียว่ามูลเหตุแห่งการประหารชีวิตนั้น เพื่อมิให้คนถือเป็นเยี่ยงอย่างการประหารชีวิตคนในที่สาธารณะก็มีเหตุผล สิ่งที่จะออกจะจาดเหตุผลก็คือคนไทยเรายังอยู่ในระดับจิตใจที่ต้องชู้ให้กลัวและต้องฆ่าคนให้เพื่อจะไม่เป็นเยี่ยงอย่าง สิทธิเสรีภาพในทางการเมือง ความเมตตากรุณา ความยุติธรรมและการพร่ำสอนศีลธรรมทั้งในศาสนาและในทางอื่นๆ ยังไม่สามารถที่จะยกระดับจิตใจนั้นให้สูงขึ้นได้...”	-	-	-	-	-	-	/	-	-	/	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สาธารณสุข	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
20 ม.ค. 2515	“...คนไทยเรานั้นถือว่า การช่วยชีวิตสัตว์เป็นบุญอย่างหนึ่ง เมื่อเห็นคนหัวเต๋ามาขายก็ซื้อเต๋าเพื่อชีวิตเต๋าไว้ และเมื่อได้ซื้อเต๋าไว้แล้วไม่รู้ว่าจะไปปล่อยที่ไหน ก็เอาเต๋าไปปล่อยตามคลองหรือตามบ่อในวัด เมื่อปล่อยไปแล้ว เต๋าจะมีความเป็นอยู่อย่างไร จะมีอะไรกินหรือไม่ ก็ไม่ต้องสนใจเพราะถือว่าได้ทำบุญไปแล้ว เมื่อมีคนทำบุญแบบนี้มาก ก็ย่อมจะต้องมีผู้จับเต๋าหรือนกหรือสัตว์อื่นๆ ที่พอจะปล่อยได้เอามาขายมาก การทำบุญแบบนี้มันเองจึงเป็นต้นเหตุให้คนทำบาป คนที่ทำบาปก็คือคนที่ไปจับสัตว์มาขายเพื่อให้คนใจบุญปล่อย ชีวิตที่รับเคราะห์กรรมอย่างนี้จากการทำบุญแบบนี้ก็คือ สัตว์ประเภทเต๋าและนกกระจาบ...”	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-
25 ม.ค. 2515	“...ถ้าจะให้เต๋าได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ เต๋าก็คงอยากให้มีคนนำไปปล่อยตามบ่อ บึง ไกลๆ ซึ่งเต๋าสบายจะหากินและดำรงชีวิตอยู่ต่อไปด้วยความสุขตามประสาเต๋า วิธีนี้ดูเหมือนจะเป็นความประสงค์ของกรมการประมง และได้เสนอต่อวัดไปแล้ว ซึ่งทางวัดก็ไม่ยอม เรื่องก็เลยมาติดอยู่	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อหาความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
	กรุงเทพฯ และธนบุรีเมื่อสมัย 20 ปีมาแล้ว อย่างมากมาย ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่ามีคนที่ ต้องทำงานกลางคืนหรือเข้าเวรทำงาน กลางคืน คนเหล่านี้เลิกงานหรือออกเวรจาก งานในยามดึก เมื่อกลับไปถึงบ้านก็จะมี คุณผู้หญิงนั่งรออุ่นอาหารว่างไว้ให้ รับประทานในตอนดึก แต่คนทางบ้านจะพา กันหลับนอนกันหมดแล้ว ถ้าไม่ได้กินอะไร เลยท้องก็หิว ร้านขายอาหารหลังสองยามจึง เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ที่ต้องทำงานและ เลิกงานในตอนดึก เรียกได้ว่าเป็นของจำเป็น ทีเดียว...”											
23 ก.พ. 2515	“...การยอมรับในสิ่งที่ผิดพลาดไปแล้วใน อดีตนั้นเป็นการกระทำที่ชอบ และเมื่อได้ ผิดพลาดไปแล้วจะถือว่าความผิดพลาดนั้น เป็นบทเรียนและเริ่มต้นกันใหม่ก็ยังเป็นการ กระทำที่ชอบ ข้อสำคัญนั้นจึงอยู่ที่ว่าจะ เริ่มต้นกันใหม่แบบใด ถ้าเริ่มต้นกันใหม่แต่ เพียงผิวเผินภายนอกแล้ว การริเริ่มนั้นก็ ย่อมจะไร้ผล แต่ถ้าเริ่มต้นกันใหม่ในชั้น พื้นฐาน ตั้งคุณค่าขึ้นใหม่ในเมืองไทยให้เป็น ประชาธิปไตย ฝึกคนให้มีศีลมีวินัยที่จำเป็น	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-

ตารางแสดงแนวความคิดการพัฒนาประเทศ (ต่อ)

บทความประจำ “สยามรัฐหน้า 5” (วัน เดือน ปี)	เนื้อความ	แนวความคิดพัฒนาด้านสังคม				แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการเมืองปกครอง			แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ		แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการพัฒนามนุษย์	แนวความคิดพัฒนาประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
		สถานการณ์สุขภาพ	สวัสดิการสังคม	ศิลปวัฒนธรรม	ศาสนา	หลักการประชาธิปไตย	การบริหารงานของรัฐบาล	นโยบายการปกครอง	การเก็บภาษีอากร	การแก้ไขปัญหาการค้า		
11 พ.ค. 2515	“...การกสิกรรมยังมีความสำคัญสำหรับบ้านเมืองเป็นอันดับแรก ชาวไร่ชาวนาเป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศเพราะฉะนั้นจึงต้องรีบกันช่วยเหลือให้ชาวไร่ชาวนามีฐานะดีเสียก่อน ถ้าทำได้อย่างนั้นแล้วการอุตสาหกรรมในประเทศไทยก็มีทางที่จะก้าวหน้าออกไปเอง...”	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-
5 มิ.ย. 2515	“...สุรารัฐบาล 28 ดิกรีนันก็เป็นอันตรายอย่างยิ่ง กินเข้าไปแล้วหูอื้อ ตาและ โมโห ร้าย เห็นหน้าใครไม่ถูกใจก็ฆ่าเอาง่ายๆ ถ้ากินเป็นประจำก็อายุสั้นตายเร็ว นอกจากสุรารัฐบาลแล้ว เหล้าอื่นๆ ก็มีผลร้ายอย่างเดียวกัน...”	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 ก.ค. 2515	“...การเก็บภาษีโดยไม่บอกให้รู้ว่าจะเอาไปทำอะไรนั้น ว่าที่จริงก็เป็นหลักการของการเก็บภาษีโดยทั่วไป ประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ก็เก็บภาษีเข้าเป็นรายได้ของรัฐ โดยไม่จำแนกให้รู้ว่าจะเอาไปทำอะไรบ้าง แต่ภาษีบางอย่างเป็นภาษีพิเศษ เช่น ภาษีเก็บจากคนเดินทางไปต่างประเทศนี้ ถ้ากำหนดเอาไว้ให้แน่นอนว่าจะเอาไปใช้ประโยชน์อย่างใดและบอกให้ผู้เสียภาษีรู้ก็น่าจะเป็นผลดี	-	-	-	-	-	/	-	/	-	-	-

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวมณฑิชา ชาญประโคน
วันเดือนปีเกิด	25 สิงหาคม 2528
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	212 หมู่ 13 ตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ข้าราชการครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเมืองตลุงพิทยาสรรพ์ ตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2546	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ.2552	การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาภาษาไทย จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ.2559	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ